

SERXWEBÛN

JI SERXWEBÛN Û AZADIYÊ BI RÛMETTIR TIŞTEK NÎNE

Yıl: 20 / Sayı: 233 / Mayıs 2001

BAŞKAN APO'YA ÖZGÜRLÜK

PKK ve Kürtler üzerindeki yasaklara hayır

Yurtsever Kürt halkı!

● Çözümü engelleyen politikalar, daha da güçlendirilecek serhildanlarla aşılmalı, diğer bütün girişimler siyasal serhildanın etrafında şekillenmelidir. Bunun için AİHM süreci, yoğunlaşan ve genişleyen bir serhildan süreci haline getirilmelidir.

Demokratik güçlere

● Halkımız ulusal, toplumsal sorunların çözümü için demokrasi mücadelesini güçlendirerek yürütecektir. Demokratik güçlerin halkımızın serhildanında demokratik geleceklerini daha iyi görerek ortak mücadeleye etkili biçimde katılım sağlamaları gerekmektedir.

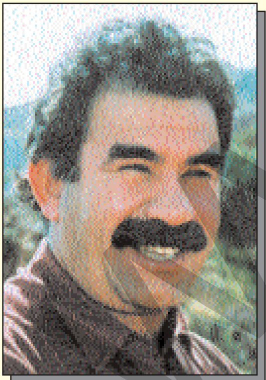
Bölge egemen devletlerine

● İnkar ve imha politikaları ile halkımızı ulusal özgürlüklerinden yoksun bir yaşama mahkum ettiniz. Onun haksızlığa karşı isyanlarını kanla bastırdınız. 20. yüzyıl boyunca halkımızın büyük acılar çekmesinden sizler sorumlusunuz.

Uluslararası topluluğa

● En son eyleminiz uluslararası komplo olmuştur. Uluslararası komployla esaret koşullarında yaşamak zorunda bıraktığınız Başkan Apo şahsında, halkımızı haksızca yargılıyorsunuz. Bu büyük bir insanlık ayıbıdır.

PKK Başkanlık Konseyi *31'de*

Anlamak adalettir adalet hakkı olanı elde etmektir

ABDULLAH ÖCALAN

Savunmam, tarihten ders çıkarmadır. Ben hukuku biraz inceledim. Anlamak adalettir, adalet de hakkı olanı elde etmektir. Bizim halkımız Kurtuluş Savaşı'na katıldı mı? Evet. Peki, hakları verildi mi? Hayır. Kürt halkının haklarını aramak, Türkiye'yi bölmek değildir; demokratik ve laik cumhuriyetin ta kendisidir.

Demokratik Cumhuriyet'te yaşamak fazilettir. Biz sosyalistlerin küçük devletleri olmaz. Biz isteriz ki, Türki Cumhuriyetler'i de, Balkanlar'ı da, Ortadoğu'yu da içine alan büyük bir birlik olsun. Bu büyük bir zenginliktir. Ama bu birlik halkların yüce değerlerini de içinde barındırmalıdır.

Devamı sayfa 16'da

İçindekiler

ŞEHİTLERİMİZİN ANISINA ZAFERLE KARŞILIK VERECEĞİZ

Mazlum, Kemal ve Hayrilerin her şeyden önce kararlaştırdıkları, mücadeleyi kesintisiz kılmak gerektiğidir. Bu kararın başarısı diğer bazı kararlardan geçer; süreci kesinleştirmek, imha, teslimiyet, her türlü düşmeye karşı can siperane direnebilmektir. Bu direnme ve şehadetle kurtarılan ve kesinleştirilen şudur: Parti hareketi, bu insani hareket yaşayacak, bu halk yaşayacaktır. İşte adına zafer denilecek bir gelişme varsa böyle ifadesini bulur.

Başkan Apo'nun değerlendirmesi *10'da*

"Sözümüzde durduk, sözümüzün eri olarak kalmayı bildik ve tüm bu gelişmeleri yarattık. Kahraman militanlarımız birer çam gibi ülkemizin her tarafında devrilebilirler, ancak dökülen kanlar çok anlamlıdır. Ve gereklerine uyulmak zorundadır. Bunlar yeniden uluslaşmamızın ve özgürlüğe ulaşmamızın bin yıldan beri ödenmesi gereken faturalarıdır."

Başkan APO

Şehitler, Sayfa 29-30'da

Yurt dışı faaliyetlerimizde başarmamamız gereken görevler

Ulusal dirilişe yurt dışı çalışmalarının katkısı

Yeninin doğru ve başarılı kuruluşu, geçmişin köklü bir irdelenmesi ve derslerinin açığa çıkarılıp özümsenmesinden geçer. Bu temelde yeni bir pratiğe yönelirken, her şeyden önce partimizin otuz yıllık mücadele pratiğini derinliğine irdelemek, onun altın değerindeki zengin derslerini açığa çıkartıp özümsemek durumundayız. Yine yurt dışı –Avrupa– faaliyetlerimizin yirmi yıllık tecrübesinin doğru ve derinlikli bir kavrayışını geliştirmek zorundayız. Hem genel parti tecrübemizden, hem de bizzat Avrupa faaliyetlerimizin özgün tecrübelerinden yararlanarak, ancak bu yeni stratejik sürecin başarılı bir pratik-örgütsel çalışmasını yapabilir ve sonuç alıcı bir mücadeleyi önümüzdeki döneme oturtabiliriz.

Unutmayalım ki, genelde partimizin olduğu gibi, Avrupa çalışmalarımızın da şanlı bir mücadele geçmişi vardır. Yirmi yılı aşan bu süreç içerisinde hiç kimsenin hayal bile edemediği büyük devrimci gelişmelerin ortaya çıkarıldığı ve bunların Ulusal kurtuluş mücadelemize kanalize edildiği bir gerçektir. Parti Önderliğimiz yurt dışı çalışmalarımızın gerillaya sunduğu katkıyı, Avrupa'daki halkımızın partimize ve Ulusal kurtuluş mücadelemize verdiği büyük desteği her zaman şükranla anmış; gösterdiği ilgi ve verdiği değerlerden dolayı halka teşekkürlerini iletmiştir. Bu yaklaşım, yurt dışı çalışmalarımızın genel mücadelemiz açısından nasıl büyük bir önem arz ettiğini ve ona nasıl büyük katkılar sunduğunu anlamamız açısından sürekli dikkate almamız gereken bir durumdur. Bütün zorluklarına ve eksikliklerine rağmen, verdiği değerler Parti Önderliğimizce şükranla karşılanmış olan bu pratik mücadele gerçeğini derinliğine irdelemek ve derslerini doğru bir biçimde açığa çıkartarak özümsemek gerekir.

Geçmiş yirmi yıla bu temelde dönüp bir baktığımızda, halk tarihimizin en şanlı dönemi olan bu yirmi yıl içindeki yurt dışı çalışmalarımızın, gelişen Ulusal kurtuluş mücadelemiz ve onun gerillasal gelişiminde hep önemli bir yere sahip olduğunu göreceğiz. Partimiz 12 Eylül darbesi karşısında kendisini toparlayıp yeniden örgütler ve Ulusal kurtuluş mücadelemizi geliştirmenin hazırlıklarını yaparken, Ortadoğu merkezli olarak yürütülen bu çalışmaların önemli bir alanı da Avrupa olmuştur. Kuşkusuz ülke gerçeğimiz ve yine mücadele stratejimiz nedeniyle Avrupa birinci planda yer almamıştır. Ancak birinci planda Ortadoğu'da yürütülen bu hazırlık çalışmalarının en azından ikincil planda Avrupa'da yürütüldüğünü ve Avrupa'da büyük bir dirençle yürütülen çalışmalarda ortaya çıkarılan değerlerin bu hazırlık çalışmalarımıza büyük katkılar sunduğunu iyi bilmemiz ve bunu sürekli göz önünde tutmamız gerekir.

Daha sonraki süreçte, 15 Ağustos Atılımı ile birlikte mücadeleye büyük heyecan ve coşku ile katılan ve ona destek veren kitlesel gelişme en başta Avrupa alanında olmuş; çeşitli biçimlerde Avrupa'ya taşırılan insanlarımız atılımdan duydukları büyük coşku ve heyecanla ve bu temelde geliştirdikleri bilinçle partimize katılım göstermişler, gerilla etrafında birleşerek mücadeleye önemli değerler katmışlardır.

Uzun ve oldukça zorlu bir çalışmayla geçirilen gerilla yıllarında bu mücadeleye en büyük pratik desteği yurt dışındaki halkımız vermiş; onu savaşçı gücüyle, donanımıyla, yine maddi değerleriyle, en çok da gösterdiği ilgi, verdiği ruh ve coşkuyla Avrupa alanındaki halkımız desteklemiştir. Ülkemizde

"Uzun ve oldukça zorlu bir çalışmayla geçirilen gerilla yıllarında, mücadeleye en büyük pratik desteği yurt dışındaki halkımız vermiş; onu savaşçı gücüyle, donanımıyla, yine maddi değerleriyle, en çok da gösterdiği ilgi, verdiği ruh ve coşkuyla Avrupa alanındaki halkımız desteklemiştir."

12 Eylül rejiminin ağır baskısı, katliamı ve bu temeldeki pasifikasyonu yaşanırken, bunu kırma mücadelesi yürüten gerillanın en temel dayanaklarından birisi Avrupa'daki halkımız olmuştur. Bu alandaki halkımız hem gerillayı desteklemiş, hem de yürüttüğü mücadele ve gösterdiği çabalarla ülkedeki halkımızın mücadeleye kazanılmasına ve katılmasına önemli katkılar sunmuştur.

1990'ların ortalarından itibaren geliştirilen topyekün savaş karşısında halkımızın içine girdiği büyük direnişte de Avrupa çalışmalarımızın önemli bir katkısı olmuştur. Türkiye Cumhuriyeti devletinin, geliştirdiği topyekün özel savaş saldırısı temelinde en küçük bir harekete, ulusal bilinç ve kimlik beyanına karşı yoğun baskı uyguladığı, kitleler içerisindeki örgütsel çalışmalarımızın en alt düzeye çekildiği ve hatta kadrosal yapı ile örgüt çalışması yürütemediğimiz bir süreçte, kitlelere ulusal-demokratik bilinci taşıran, dolayısıyla kitleleri partiye bağlayan ve ulusal-demokratik direnişe çeken bir çalışmayı Avrupa faaliyetlerimiz ortaya çıkarmıştır. Bu temelde örgütsel çalışma yapamadığımız koşullarda bile, bir yandan gerilla halkı partiye ve ulusal direnişe çekerken, diğer yandan kitlelerin mücadelemizle bağlantılı olmasını sağlayan propagandayı ve diğer her türlü etkinliği Avrupa çalışmalarımız ortaya çıkarmıştır. Denilebilir ki, gerilla temel olmakla birlikte, bu dönemde kitlelerin ayakta tutulmasını, partiye ve mücadeleye çekilmesini yurt dışında yürütülen çalışmalar, özellikle o sahadan geliştirilen propaganda faaliyetleri sağlamıştır.

Yirmi yılı kapsayan bu süreç içerisinde yürütülen çalışmalarla ortaya çıkarılan değerlerin toplu bir dökümünü yapmak kuşkusuz gerekli ve önemlidir. Parti böyle bir çalışmaya yöneldiğinde, yurt dışındaki halkımız partiye ve gerillaya bu yirmi yıl içerisinde binlerce kadro ve savaşçı vermiştir. Bunların bir kısmı kahramanca savaşarak şehit düşmüş, bir kısmı ise günümüzde parti ve mücadele görevlerini en ileri düzeyde omuzlayan ve yürüten bir konuma ulaşmıştır. Yine parti ve mücadele giderlerimizin yüzde 80'inden fazlasını bu alandaki çalışmalar ortaya çıkarmış, Avrupa'daki halkımız vermiştir. Yaban ellerde her türlü zorluğu göğüsleyerek, kendi yaşamını sürdürmek için yaptığı çalışmalar içerisinde kazandığı değerlerini büyük bir güvenle partiye verme gücünü ve kararlılığını bu halk göstermiştir. Büyük emekle elde ettiği değerleri yaşamından kısarak partiye ve ülkeye aktarmayı ve bu temelde Ulusal kurtuluş mücadelesinin gelişimine katkı sunmayı bilmiştir.

Diğer yandan yurt dışında yaşayan halkımız, Ulusal demokratik hareketimizin ve bununla kendisini yeniden yaratan halk gerçeğimizin dünya halklarına, ilerici insanlığa ve sosyalist demokratik güçlere taşırılmasında temel bir işlevi yerine getirmiştir. İlkel milliyetçilik ise bunun aksine Kürt halk gerçeğini ve onun ulusal kurtuluş sorununu çarpık bir biçimde uluslararası alana taşırmıştır. Uluslararası sistemin de yok saydığı halk ve ulusal kurtuluş gerçekliğimizi ve partimizin doğru bir strateji temelinde geliştirdiği Ulusal demokratik mücadeleyi yurt dışında temsil ederek, bu çarpıtılma durumunu düzeltme ve onu dünya halkları ile birleştirme çalışmasının büyük önem ifade ettiği rahatlıkla görülebilir.

Böylesi gelişmeler içerisinde ülkede gerilla temelinde yeni bir ulus, yeni bir halk var edilirken, yurt dışında da onun maketi biçiminde yeni bir ulusun, yeni bir halkın ve yeni insanın doğup geliştiğini iyi biliyoruz. Sömürgeci egemenliğin çeşitli amaçlarla sağa sola savurduğu ve bu temelde Kürt halk varlığını yok etmeyi amaçladığı bir süreçte, ulusal-demokratik bilinç ve örgütlülükle bir araya gelen, ülke gerçekliğine sahiplik eden ve gelişen mücadeleye omuz veren bir halk durumunun ortaya çıkması, kuşkusuz genel ulusal gelişme, demokratik yaşam ve her türlü baskıya karşı direnme açısından büyük değere sahip olmuştur.

Avrupa çalışmalarına her dönem tasfiyecilik dayatılmıştır

Böyle bir gelişme nasıl ortaya çıkarıldı? Bir yandan yirmi yılda yaratılanı iyi görmek, onu küçümsememek, ona gereken anlamı ve değeri biçmek zorunluyken, diğer yandan bunun nasıl yaratıldığı sorusunu zamanında doğru bir biçimde sorup gereken yanıtı verebilmek durumundayız. Bütün bu gelişmelerin büyük bir mücadeleyle, sağlam bir önderlik duruşu ve yönlendirmesiyle, doğru bir çizgi ve bu temelde yürütülen çok yoğun bir çalışmayla yaratıldığını iyi biliyoruz. Bunları engellemek, bozmak ve böyle bir mücadeleyi sabote etmek, dolayısıyla gelişmelerin önünü almak için uluslararası gericiliğin, emperyalizm ve sömürgeciliğin yoğun bir çaba harcadığı, saldırı yürüttüğü, provokasyon ve tasfiyeciliği geliştirdiği açık bir gerçektir. Unutmayalım ki, bu büyük gelişmeler hiç de kolay yaratılmamış, hatta basit bir çalışmayla da ortaya çıkmamıştır. Ülkede yürütülen gerillaya paralel olarak, yurt dışında da çok yoğun bir çizgi savaşımı ve örgütsel mücadele yürütülmüştür.

Böyle bir mücadeleyi önlemek ve dolayısıyla ulusal dirilişin gelişimini engellemek için, dıştan dayatılan her türlü saldırıya ve provokasyona paralel olarak, içten de gericiliğin provokasyon ve tasfiyeciliği dayattığı bilinen bir gerçektir. Daha '80'lerin başında hazırlık çalışmaları yürütülür ve 12 Eylül faşist-askeri rejimine karşı Kürdistan'dan ulusal-demokratik direnişi geliştirmek için en zor koşullarda güç hazırlanmaya çalışılırken, böyle bir hazırlık sürecini sabote etmek için oligarşi tarafından çok tehlikeli bir provokasyonun dayatıldığı iyi bilinmektedir. Bu provokasyon kendisine yurt dışı alanını zemin olarak seçmiş, uluslararası gericiliğe dayanarak devrimci harekete karşı mücadele etmeye çalışmıştır. *Semir, Süleyman* ve *Davut* gibi provokatörlerin böylesi kritik bir süreçte sırtlarını Avrupa emperyalizmine dayayarak, esas olarak da Kürt toplumu üzerinde uygulanan inkar ve imha sisteminin merkezine dayanarak, çok yönlü bir biçimde PKK'nin yok edilmesi çabasını sürdürdükleri ortadadır. Bununla hazırlık çalışmaları sabote edilmek, boşa çıkartılmak, var olanların ülkeye, mücadele alanına taşırılması engellenmek, dolayısıyla 12 Eylül rejimi karşısında gelişebilecek mücadelenin önü alınıp parti ve mücadele yok edilmek istenmiştir. Kürdistan'daki ulusal-demokratik hareket, Türkiye'nin demokratik devrim mücadelesi bu biçimde boğulmaya, tasfiye edilmeye çalışılmıştır.

Daha sonraki süreçte, devrimci hareketin 15 Ağustos Atılımı temelinde büyük zorluklarla boğuşarak kendisini geliştirmeye çalıştığı dönemde, gerillanın gelişimine destek vermeyi engellemek amacıyla *Hüseyin Yıldırım* ve *Fatma* gibi kişiliklerin geliştirdikleri provokasyon yine bilinçlerde taptazedir. Hazırlık sürecindeki provokatif girişimlerle partimizin kendini toparlamasını ve ülkeye taşırmasını, dolayısıyla 15 Ağustos Atılımı'nı başlatmasını önleyemeyen güçler, bu kez gerillasal gelişmeye desteği engellemek, gerillayı dış destekten, halk desteğinden yoksun bırakarak Türk ordu saldırılarıyla ezmek amacıyla yurt dışı Avrupa çalışmalarımıza yeni bir provokatif-tasfiyeci girişimi dayatmışlardır. Bunların etkisiyle, özellikle 15 Ağustos Atılımı'nın başlangıç sürecinde ülkedeki gelişmelerin etkilemesi temelinde, Avrupa'da kitlenin partiye ve Ulusal kurtuluş hareketine büyük yönelimini doğru anlayamayan, dolayısıyla onu aktif olarak örgütleyip parti, genel Ulusal kurtuluş mücadelesi ve gerillayla bütünleştirmeyen, tersine kendi içinde salt yurt dışı çalışmaları olarak örgütleyip tutmayı içeren genelde orta yolcu diyebileceğimiz anlayışlar da ortaya çıkmıştır. Partimizin III. Kongresi yurt dışı çalışmalarımızın ve yurt dışındaki halkımızın gerillaya ve Ulusal kurtuluş mücadelemize büyük desteğini ve onunla bütünleşmesini önlemeyi içeren, Avrupa çalışmalarımızı onunla bütünleşmekten alıkoyan bu taktik dışı tutum ve anlayışları kapsamlı bir biçimde değerlendirip mahkum ederek aşmış; bu temelde yurt dışındaki halkımızın büyük gücünü ve enerjisini ülkeyle ve Ulusal kurtuluş mücadelesiyle en üst düzeyde bütünleştirmeyi başarmıştır.

Görülüyor ki, ulusal dirilişin geliştirildiği bu süreçte, özellikle mücadeleyi içten sabote etmeyi, bozmayı, gelişmeleri engellemeyi ve dolayısıyla tasfiye etmeyi amaçlayan girişimler daha çok Avrupa zeminini kullanmaya çalışmışlardır. Avrupa zemini bu tür bozguncu ve tasfiyeci girişimler için uygun bulunmuş, bozgunculuğun gelişip başarı kazanması için gereken verilere sahip görülmüş, dolayısıyla düşman güçler içten sabote edici girişimleri daha çok Avrupa zeminine dayanarak geliştirmeye çalışmışlardır. Bir bütün olarak ulusal-demokratik gelişmeleri ve ulusal dirilişin yaratılmasını engellemeyi amaçlayan provokatif-tasfiyeci girişimler, bozguncu ve yıkıcı tutumlar, bu dönemde Avrupa örgütümüzü ve çalışmalarımızı dağıtarak işe başlamayı ve buradan genelleşmeyi esas almışlardır. Nasıl partimiz hazırlık çalışmalarının önemli bir kesimini o sahada yapmış, yine Ulusal kurtuluş mücadelesinin ve gerillanın gelişiminin önemli bir desteğini o sahadan almışsa, düşman güçler de bozgunculuk, yıkıcılık ve provokatif-tasfiyeci girişimler için o sahanın bunun için fırsatlar veren ve imkanlar sunan zeminini esas alıp, oradan kalkarak genel hareketi tasfiye etmeyi planlamışlardır.

Parti Önderliğimiz tarafından buna karşı büyük bir ciddiyet ve duyarlılıkla doğru bir ideolojik, politik ve örgütsel çizgi savaşımının geliştirildiği, böyle bir Önderlik mücadelesinin her türlü yıkıcı ve bozguncu dayatmayı boşa çıkartarak başarıya ulaştığı bilinen bir gerçektir. Bu çizgi, nasıl bir çizgidir? Bu mücadele hangi yöntemlerle sürmüştür? Şimdi de bunların üzerinde durup irdelemek ve derslerini iyi açığa çıkarıp özümsemek gerekir. Unutmayalım ki, aynı süreçte benzer provokatif-tasfiyeci girişimler dışımızdaki örgütlere de dayatılmıştır. Örneğin daha '80'lerin başından itibaren çok büyük bir güce sahip olmasına rağmen, bir DEV-YOL hareketi böylesi provokatif tasfiyeci dayatmalar sonucunda eriyip gitmiş, böylece Türkiye halkının '60'lı ve '70'li yıllarda ortaya çıkardığı büyük demokratik birikim heba olmuş, 12 Eylül faşist-askeri rejimine karşı bir demokratik devrim mücadelesi haline dönüşememiştir.

Oysa bunun çok büyük bir potansiyeli, bu temelde gelişmiş bir örgütsel yapılanması ve ortaya çıkardığı değerler vardı. Çizgi saptırması temelindeki iç dayatmalarla liberalize edilerek, bozgunculuk ve dağıtıcılık geliştirilerek bunlar yok edilmiştir.

Partimiz ülkede direnişi geliştirmeye yönelir ve Avrupa çalışmalarımızı da buna bağlarken, DEV-YOL içerisinde tasfiyeciliği geliştirmeye çalışan güçler şöyle söylüyorlardı: *"Kafaları ile Türkiye'de, ayakları ile Avrupa'da olmak!"* Bunlar partimizin ülkedeki mücadeleye bağlı olarak geliştirdiği Avrupa çalışmalarını böyle tanımladılar; kendi içlerinde bunun bir çelişki olduğunu, dolayısıyla çözümlenmesi gerektiği tartışmasını uzun süre yaşadılar. Ayaklar Avrupa'da olduğuna göre, beynin ve yüreğin de Avrupa'da olması ve Avrupa'ya göre düşünüp yaşanması gerektiği düşüncesini kendi içlerinde hakim kılarak, bu çelişkiyi sözüm ona çözmeye çalıştılar. Bunun sonucunda ülke gerçeğinden, dolayısıyla demokratik mücadele gerçeğinden koptular.

Bu anlayıştır ki, büyük devrimci birikimi, işçi ve gençlik hareketinin, ***Mahirler*** ve ***Denizlerin*** yarattığı büyük birikimi 12 Eylül karşısında tüketmiştir. Bu zihniyet kendisini *"eşek dernekleri"* kurmaya götürecek kadar düşmüş ve düşkünleşmiş, ülke ve halk gerçeği ile insanlık değerlerinden kopmuştur. Sonuç, Türkiye'de büyük bir güçle gelişen demokratik devrimin tasfiye edilmesi olmuştur.

Buna karşı partimiz, Önderlik çizgisinin yönlendirmesinde ifadesini bulan büyük bir çizgi duruşu içinde olmuştur. Partimiz bu dönemde kendi içinde önemli bir mücadeleyi geliştirdiği gibi, Türkiye sosyalist ve demokratik hareketine dayatılan bu tasfiyeci yaklaşımlara karşı da büyük bir çizgi mücadelesini yoğun bir biçimde vermiştir. Onların ülke ve mücadeleden kopuşa, dolayısıyla sonuçta kendisini ve kendi bireyselliğini yaşatmaya götüren anlayışlarına karşı ülke ve halkla bütünleşme, mücadeleye hizmet etme, gücünün yettiği oranda kendini mücadeleye bağlama ve ona katma çizgisini geliştirmiş; bu temelde yürüttüğü çalışmalar, gelişen ulusal dirilişe çok büyük katkılar sunmuştur. Böylece ulusal diriliş ülkede olduğu gibi yurt dışındaki Kürt insanında da yaratılmıştır.

Kuşkusuz bunların hepsi bir bütün içerisinde olmuştur. Ancak inkar ve imha siyasetinin dünyanın dört bir tarafına savurarak ulusal bilinç ve bütünlükten koparmayı, dolayısıyla eritmeyi amaçladığı insanlarda gelişen bu ulusal dirilişin değerinin çok daha fazla olduğu, bunun çok daha büyük anlam ifade ettiği, dolayısıyla parti ve Ulusal Kurtuluş hareketimizin büyük yenilmez gücünü ortaya çıkardığı bir gerçektir. Bunu böyle anlamak, buna değer biçmek ve asla küçümsememek, ama bunun nasıl bir duruş ve anlayışla, nasıl bir mücadeleyle yaratıldığını görüp o çizgiyi sürekli esas almak gerekir.

Bütün bunlar bizim için şimdi de geçerli olan olgulardır. Hatta VII. Kongre stratejimiz temelinde daha da kapsamlılaşmış görevlerle yüklü bulunan yurt dışı çalışmalarımız açısından, geçmişin bu temelde gelişen mücadele dersleri, başarılı gelişmeler ortaya çıkartan doğru anlayış ve çalışma tarzları şimdi bizim için çok daha fazla önem arz etmektedir. Geçmişte bu işlerin nasıl olacağına dair bir tecrübemiz bulunmuyordu. Dolayısıyla elimizde dayanacağımız bir miras yoktu. Ancak yirmi yıllık şanlı mücadeleyle böyle bir miras güçlü bir biçimde yaratılmış, hazine değerinde bir tecrübe ortaya çıkartılmıştır. Doğru çizgi duruşunun ve doğru anlayışın ne olması gerektiğini, yurt dışı çalışmalarımızın nasıl bir çizgide, nasıl bir örgüt ve çalışma tarzıyla geliştirilmesi gerektiğini ortaya çıkarmıştır. Bunlar önümüzdeki süreçte de başarı kazanmamızın ve çalışmaları başarıyla geliştirmemizin doğru yolunu ve anlayışını bize göstermektedir. Bu dersleri bu temelde özümsemek ve onları doğru bir biçimde kavrayarak önümüzdeki sürecin çalışmalarına yönelmek bizi başarıya götürecektir.

Önümüzdeki dönemin görevlerini başarmada en temel güç kaynağımız, partimizin VII. Kongre stratejisinin hayata geçirilmesini de yaratacak olan, geçmişin dersleriyle donanmış bu doğru çizgi duruşu olacaktır.

Demokratik kurtuluşta yurt dışı çalışmalarının stratejik önemi

Bilindiği gibi, partimiz VII. Kongre'si'nde strateji değişikliği yaptı ve yeni bir mücadele stratejisini benimsedi. Silahlı mücadeleyi durdurarak, bunun yerine demokratik siyasal mücadeleyi geçirdi. Yürüttüğü kurtuluş mücadelesinin ulusal yanında önemli gelişmelerin ve sonuçların ortaya çıktığını tespit ederek, bu mücadelenin demokratik yanının daha da öne çıktığını, dolayısıyla birincil plana geçtiğini belirledi. Parti Önderliğimiz daha '94'te ***"Diriliş tamamlandı, sıra kurtuluşta"*** diyerek yeni bir sürecin başladığını ifade etmişti. '93 baharından itibaren bir mücadele yöntemi olarak demokratik siyasal mücadeleyi gündemleştirdi; tek yanlı ateşkes girişimleriyle kurtuluş sürecinin mücadele yolunu ortaya çıkarmaya çalıştı.

Bütün bunlar ve bu temelde geliştirilen uzun stratejik değişim arayışlarının ardından, VII. Kongremizin karar haline getirdiği demokratik kurtuluş süreci gerçek tanımını buldu. Ulusal sorunun çözümü için Türkiye'de ve Ortadoğu'da demokratik değişimin gerçekleştirilmesi zorunluluğu öne çıktıkça, yeni mücadele stratejimiz de buna göre bir ifade kazandı. Dolayısıyla demokratik siyasal mücadele yöntemiyle Kürt toplumunda demokrasiyi geliştirme, Türkiye'de demokratik dönüşümü gerçekleştirme, Ortadoğu'da demokratikleşmeyi sağlama ve ***Demokratik Ortadoğu Birliği*** çizgisinde Kürt ulusal sorununun demokratik siyasal çözümünü gerçekleştirme, bir stratejik yaklaşım olarak, içinde bulunduğumuz ülke, bölge ve dünya koşullarına en uygun bir stratejik çizgi haline geldi. Böyle bir strateji temelinde örgütümüzü yeniden yapılandırma, kadroyu yenileme, her alandaki çalışmalarımızı yeniden tanımlama ve buna göre böyle bir stratejiyi pratikleştirme çalışması yürütüyoruz.

Böyle bir stratejik çizgide, Avrupa merkezli yürüttüğümüz yurt dışı çalışmalarımızın yeni ve gerçekleştirilmesi gereken görevleri nelerdir? Bu soruyu kendimize açık bir tarzda sorup, doğru ve kapsamlı bir biçimde de cevaplamamız gerekiyor. Yurt dışı çalışmalarımızın yeni stratejiye göre içeriğini ve kapsamını belirlemeden, onun görevlerini ortaya koymadan ve doğru bir tanımını yapmadan, pratikte başarılı bir mücadele yürütmemiz ve doğru bir örgütlenme içerisinde olmamız mümkün olmaz. Dolayısıyla içinde bulunduğumuz süreçte yeni bir pratik hamle geliştirirken, böyle bir netleşmeyi yaratmak bir zorunluluk haline gelmiştir.

Bu çerçevede çeşitli düşünceler ve tartışmaların varolduğu ve değişik tutumların ortaya çıktığı da bilinen ve görünen bir gerçektir. Partimiz uluslararası komplonun saldırılarıyla karşı karşıya geldikçe ve özellikle de 15 Şubat olayından sonra, mücadele içerisinde yer alan güçlerde belli bir sarsılmanın olduğu, bir inanç ve umut zayıflamasının ortaya çıktığı iyi bilinmektedir. Bazıları "Önderlik gitti, her şey bitti" noktasına gelmişler; bunu açıktan söyleyenler olduğu gibi, açıktan ifade etmese bile içten içe böyle bir duygu ve düşünceyi taşıyanlar da az olmamıştır. Dolayısıyla komploya karşı mücadele içerisinde stratejik değişikliği yaşar ve kendimizi yeniden yapılandırırken, umudunu ve inancını kaybedip mücadeleden kopanlar olmuştur.

Mücadeleden kopmayıp da içten içe bir kopuşu yaşayanlar ve süreci doğru anlamayanlar, dolayısıyla ona doğru katılamayanlar, büyük bir kaygı ve endişeyle kendi bireysel durumunu düşünenler de olmuştur. Yine VII. Kongre ile birlikte ortaya çıkardığımız ve kesinleştirdiğimiz stratejik değişikliği bu temelde yanlış anlayanlar; bunun artık mücadelenin sonu haline geldiğini, yeni stratejinin mücadele içermediğini, dolayısıyla artık mücadele edilmeyeceğini sananlar, böyle düşünenler ve buna göre davranmak isteyenler de ortaya çıkmıştır. Mücadelesiz bir dönemin ortaya çıktığını düşünüp ona göre hareket edilmesini isteyenler, hatta bunu partimize dayatmaya kadar vardıranlar olmuştur. Bilindiği gibi bu süreçte, dar, kalıpçı ve dogmatik yaklaşımlar ortaya çıkıp kendisini partiden kopuşa kadar vardırdığı gibi; sağ, liberal, yozlaştırıcı ve lümpen yaklaşımlar da ortaya çıkmış, bu temelde partimize içten bir provakasyon ve tasfiyecilik dayatılmaya çalışılmış, bu tür eğilimler de kendisini düzeltemediği durumlarda partimizden kopuşa, düşman safına geçmeye ve düşmanla bütünleşmeye kadar gitmiştir.

"Parti Önderliği, Kürt sorununun demokratik siyasal çözümünün politik ifadesinin Demokratik Cumhuriyet olması gerektiğini belirtti. Bunun için Türkiye'de ve Ortadoğu'da demokratik dönüşüm, Ortadoğu'da demokratik birlik, Kürt sorununun bu temelde demokratik çözümü ve Kürt halkının demokratik gelişiminin ilerletilmesi biçiminde formüle etti."

Kuşkusuz bu tür anlayış ve eğilimlerin birer parçası da yurt dışı çalışmalarımız içerisinde görülmüştür. Ülke ve halk gerçekliğinden kopukluk ve yabancı bir maddi ortamda bulunmak, bu tür eğilimlere daha açık olmayı ve onların gelişmesine daha fazla imkan sunmayı içermiş; bu temelde geçen süreçte yurt dışı çalışmalarımız içerisinde bir sarsıntı, tartışma ve zayıflık görülmüştür. Yine yeni stratejimize göre yurt dışı çalışmalarımızın ulaştığı düzeyin ve taşıdığı içeriğin doğru tanımlanamamasından doğan yetersizlikler de ortaya çıkmıştır. Geçen süreçte ya eskisi gibi yaklaşan ve eski stratejinin yurt dışı çalışmalarına getirdiği tanımı kendisine esas alan, ya da yaşanan değişikliğin çalışmaların kapsamının daraldığı ve öneminin azaldığı yönünde bir değişiklik olduğunu sanan yaklaşımlar ve tutumlar görülmüştür. Bunlar bazen açıktan görülmüş, bazen ise sözle söylenmeyip düşüncede ve yaşamda kendisini dışa vurmuş, yani yaşamda ve pratik çalışmada gösterilen tutumlarda kendisini ortaya koymuştur. Dolayısıyla hem genelde stratejik değişim gerçeğinin doğru anlaşılması ve özümsenmesi gereği vardır, hem de stratejik değişime göre yurt dışı Avrupa çalışmalarımızın kapsamının ve içeriğinin doğru tanımlanması, bu temelde gerçekleştirilmesi gereken görevlerin doğru ortaya konulması gereği vardır.

Ancak bunlar yapıldığı ölçüde yeni dönemin pratik faaliyetleri doğru bir tarzda yürütülebilir, örgüt çalışmaları yapılabilir ve başarı sağlanabilir. Bu olmadan, doğru bir anlayış gelişmeden, yeni stratejide Avrupa çalışmalarının yeri ve stratejik önemi doğru bir biçimde görülmeden, pratik mücadeleyi ve örgütlenmeyi başarıyla geliştirmek mümkün olmaz.

Böyle bir noktadan baktığımız zaman, mücadelenin bittiğini sanıp umutsuzluğa ve inançsızlığa düşen tutumlar yanlış olduğu gibi, mücadelenin zayıfladığını veya Avrupa çalışmalarımızın öneminin azaldığını ve kapsamının daraldığını sanan düşünceler de hatalı ve yetersizdir. Gerçek, böyle bir sınırlanma ve azalma bir yana, yurt dışı çalışmalarımızın stratejik değerinin çok daha arttığı ve dolayısıyla yurt dışı çalışmalarımızın kapsamının çok daha genişlediği yönündedir. Parti Önderliğimiz, 1 Eylül 1998 sürecini geliştirirken, ***"Kürdistan'a yürüdük, partileştik; Ortadoğu'ya açıldık, ordulaştık; uluslararası alana açılıyoruz, devletleşeceğiz"*** dedi. Bu şu anlama geliyordu: Uluslararası alana açılma temelinde Kürt ulusal sorununa çözüm bulacağız. Böyle bir çözüm, kendisini Demokratik Cumhuriyet çözümü biçiminde ortaya koydu. Parti Önderliğimiz böyle bir tanımlamayla yeni bir stratejik süreci başlattı. Bunun pratik ifadesini ise, uluslararası komploya karşı mücadele içinde, İmralı sürecinde ***Demokratik Cumhuriyet*** olarak politik ifadeye kavuşturdu. Kürt sorununun demokratik siyasal çözümünün politik ifadesinin Demokratik Cumhuriyet olması gerektiğini belirtti. Bunun için Türkiye'de ve Ortadoğu'da demokratik dönüşüm, cumhuriyetin ve demokrasinin bütün Ortadoğu'da gelişmesi, Ortadoğu'da demokratik birlik, Kürt sorununun bu temelde demokratik çözümü ve Kürt halkının demokratik gelişiminin ilerletilmesi biçiminde formüle etti.

Bilindiği gibi, Parti Önderliğimiz bunu gerçekleştirmek için 1 Eylül sürecini başlattığı dönemde Avrupa'ya –Roma'ya– yürüdü. Uluslararası alanın çözüm süreci açısından önem taşıyan merkezi olarak Avrupa'yı ele aldı. Böyle bir çözüm mücadelesini Avrupa'da çalışarak gerçekleştirmeyi öngördü. Uluslararası komplo böyle bir pratik çabanın gelişmesine izin vermemiş ve azgın bir saldırıyla bu sürecin önünü kesmeye çalışmıştır. Parti Önderliğimiz ise pratik olarak öngördüğü biçimde bizzat gerçekleştiremese de, en ağır koşullarda bile böyle bir stratejik çizgiyi geliştirip partinin ve halkın önüne koymayı başarmıştır. Şimdi partimizin gerçekleştirmesi gereken görev, Parti Önderliğimizin formüle ettiği ve pratik olarak gerçekleştirmeyi hedefleyip de komplo tarafından fırsat verilmeyen çalışmaların başarıyla yapılmasıdır. Önderlik çalışmalarını yürütme görevi de, bu biçimde partiye ve halka düşmüştür.

"Parti ve mücadele tarihimizde üç stratejik süreç vardır. Birincisi, partileşme sürecidir. İkinci süreç, ordulaşma ve gerillalaşma sürecidir; ulusal diriliş ve gelişmenin bir çizgi olmaktan çıkıp bir halkın ve bir toplumun yaşamı haline dönüşmesi sürecidir. Üçüncü süreç ise VII. Kongre temelinde kararlaştırılan, formüle edilen yeni strateji sürecidir."

Çözüm sürecinin temel yolu demokratik siyasal mücadeledir

Parti Önderliğimizin bu tanımlaması ne anlama geliyor?

Parti ve mücadele tarihimize dönüp baktığımızda üç ana süreç görüyoruz. Bunlara üç stratejik süreç de denebilir. Birincisi, partileşme sürecidir. Bu süreç Türkiye metropollerinde filizlenmiş, Kuzey Kürdistan'da ise yeşermiş ve gerçekleşmiştir. Kürt toplumu için Birinci Dünya Savaşı ardından oluşan uluslararası sistemin başlattığı inkar ve imha sürecine karşı, ulusal yok oluş sürecine karşı ulusal diriliş, ulusal kimliğe ve yaşama sahip çıkma, ulusal bilinci ve iradeyi geliştirme, dolayısıyla ulusal yaşamı demokratik çerçevede yaratma ve geliştirme sürecinin başlatılması olmuştur. Partimizin doğuşu, bir ideolojik ve siyasi çizgi haline gelmesi ve Kürt toplumunu bir pratik mücadeleye ve örgütlülük içerisine çekmesi, Kürt toplumunun önüne yeni bir stratejinin ve dolayısıyla yeni bir yaşamın konması, halkın ulusal gelişiminde yeni bir sürecin başlatılması olmuştur.

Doğal olarak böyle bir çalışma başlangıç düzeyinde Türkiye metropollerinde, oluşumu itibarıyla da Kuzey Kürdistan kentlerinde gerçekleşmiştir. Bu, ekonomik, sosyal, siyasal ve kültürel gelişme bakımından Kürdistan'ın bölünüp parçalanması ve Kürdistan ile Türkiye'nin ilişkilerinin çerçevesi açısından doğal bir durumdur. Kürt halkı için böyle yeni bir süreç başka türlü gelişemezdi. Dolayısıyla böyle bir gelişme sürecinde yurt dışı çalışmalarının yeri yoktur. Bazı reformist-küçük burjuva milliyetçi oluşumlar ve ilkel milliyetçi çevreler uluslararası alana açılmış, kendi bireysel, ailesel ve aşiretsel çıkarlarını ulusal çıkarlarmış gibi uluslararası alana dayatıp gerçekleri saptırmış olsalar da, bunlar ulusal-demokratik toplumun ve yaşamın geliştirilmesi açısından bir değer ifade etmemektedir. Tam tersine, Kürt toplumuna dayatılan ulusal imha sürecinin birer uzantıları, parçaları ve onun figüranları olma özelliğini taşımışlardır.

İkinci süreç, ordulaşma ve gerillalaşma sürecidir; ulusal diriliş ve gelişmenin bir çizgi olmaktan çıkıp bir halkın ve bir toplumun yaşamı haline dönüşmesi sürecidir, büyük bir mücadele ve savaş sürecidir. Partimiz mücadeleyi Kürdistan'ın bütün parçalarına yayarak, yine Ortadoğu bölgesine genişleyerek, böyle bir sürecin gelişimini sürdürmüştür. Bu da Kürdistan'ın bölünüp parçalanmasıyla, dolayısıyla bölgenin tümünü içine alan bir sorun haline gelmesiyle ilişkilidir. Partimiz böyle bir süreçte Ortadoğu'ya açılarak, Ortadoğu halklarının sıcak kurtuluş mücadeleleriyle ilişki ve dayanışma içine girerek, yine ulusal hareketi Kürdistan'ın diğer parçalarına yayarak ve bu temelde tüm Kürdistan halkının gücünü ortaya çıkartıp Ortadoğu halklarının ve ilerici güçlerinin de desteğini alarak, sorunun temel çözüm alanı olan Kuzey Kürdistan'da Türkiye rejimine, onun egemenliğine karşı bir savaşıma dönüştürmüştür. Bunun gerilla temelinde gelişen kapsamlı bir savaş olduğu, bütün toplumu etkilediği ve içine aldığı, sadece Kürdistan'da da sınırlı kalmayıp Türkiye ve Ortadoğu toplumlarını da etkilediği bilinen bir gerçektir. Sürecin ortaya çıkardığı gelişme, ulusal inkar ve imhanın kırılması, ulusal bilinç ve örgütlülüğün gelişmesi, ulusal dirilişin gerçekleşmesi ve bu temelde Kürt ulusal sorununun bölge ve dünya siyasetine dayatılma düzeyine ulaşmasıdır.

Böyle bir mücadele sürecinde, yurt dışı alanı, doğal olarak destekleyici bir alan olmuştur. Çünkü savaşımın temel biçimi silahlı savaşımdır; bunun da alanı Kürdistan'ın Kuzeybatı parçasıdır. En yakından ona destek sağlayan sahalar, Kürdistan'ın diğer parçaları ve giderek Ortadoğu olmuştur. Sürecin özelliği gereği, yani henüz çözümü dayatacak bir gelişmenin ortaya çıkartılması gerektiği ve bu da ancak Kürdistan'da olabileceği için ve bu işin ve görevin silahlı mücadele temelinde yerine getirilebiliyor olması nedeniyle mücadele daha çok Kürdistan'da, onun Kuzey parçasında ve Ortadoğu'da yoğunlaştığı için, yurt dışı alanı doğal olarak böyle bir mücadeleye yoğun destek veren bir stratejik konumlanış arz etmiştir.

Partileşme sürecinde çok fazla ilişkilenilmeyen yurt dışı alanı, ordulaşma ve silahlı savaşım sürecinde böyle bir mücadeleyi her yönüyle aktif olarak destekleyen bir konuma kavuşmuştur. Mücadele içerisindeki yeri ve konumu ona destek vermek, onu uluslararası alanda tanıtmak ve temsil etmek olarak ortaya çıkmıştır. Yurt dışı çalışmalarımız, özellikle Avrupa faaliyetlerimiz tamamen böyle bir stratejik mevzilenmeye göre şekillenmiş, böyle bir stratejik yapılanmanın ihtiyaçlarına göre kendisini planlamış, kendine görevler biçmiş ve bunları yerine getirecek bir mücadele çizgisi ile örgütlenme ve örgütsel yapılanma ortaya çıkarmıştır.

VII. Kongre'ye kadar Avrupa'da yürütülen mücadele, yapılan çalışmalar ve ortaya çıkan örgütlenme tamamen bu karakterde olan, bu amaca bağlı ve bu görevleri yerine

getirmek üzere yaratılmış bir örgütlenmedir. Bunlar çok yönlü çalışmalarla ortaya çıkartılmış ve bu görevler önemli ölçüde başarılmıştır. Yani ulusal diriliş sürecinde, Kürt ulusal-demokratik gücünü ortaya çıkartıp sorunu kendi çözümünü dayatır noktaya getirme sürecinde, yurt dışı faaliyetlerimizin böyle bir mücadele içerisindeki yeri ve anlamı onu desteklemek olmuştur. Buradaki halkımız savaşçı vererek, maddi güç vererek, serhildan geliştirerek ve dünya halkları ile ilişki kurarak bu görevleri yerine getirmiş, büyük bir destek verme işlevi görmüştür.

Hareketimizin gelişiminin üçüncü süreci, bu yeni strateji sürecidir; VII. Kongre temelinde kararlaştırılan, formüle edilen ve planlanan yeni strateji dönemidir. Bunun temel özelliği, ulusal soruna demokratik çözüm bulmak, bunun için demokratik dönüşümü geliştirmek, Türkiye'de ve bölgede demokratik değişim ve dönüşümle birlikte Kürt ulusal sorununa çözüm getirmektir. Bunun mücadele yolu ve yöntemi olarak da, demokratik siyasal mücadele öngörülmüştür.

Kuşkusuz partimiz başlangıçta böyle bir çözümü silahlı mücadele ile gerçekleştirmeyi öngörmüştür. Ancak Kürdistan, Türkiye ve uluslararası alandaki mücadele gerçekliği böyle bir çözümü gerçekleştirmeye fırsat vermemiştir. Partimiz '93'ten itibaren silahlı mücadeleyle gerçekleştiremediği çözümü demokratik siyasal mücadeleyle gerçekleştirmeye yönelmiş, temel mücadele biçiminde bu yönlü değişiklik arayışına girmiş, bu süreç VII. Kongre ile yeni bir strateji tanımlamasına ulaşmıştır. Dolayısıyla mevcut gelişmeler ortamında çözüm sürecinin temel yolu, demokratik siyasal mücadele olarak ortaya çıkmıştır.

Bu önemli bir değişikliktir. Sadece niyet ve istek düzeyinde mücadele yönteminde bir değişiklik yapmayı içermiyor. Kuşkusuz böyle bir değişiklik uluslararası alandaki, bölgedeki ve Kürdistan'daki gelişmelerin değerlendirilmesine dayanıyor. Mevcut ekonomik, sosyal, siyasal ve ulusal gelişme düzeyi, Kürt ulusal sorununa çözüm bulmak için böyle bir stratejik yaklaşım içinde olmayı ve bu temelde mücadele edip çaba harcamayı gerektiriyor. Bunun için stratejik değişim yapılmıştır. Bunun için yeni mücadele yöntemi belirlenmiş ve esas alınmış; buna göre bütün alanların görevleri bakımından yenilikler ve değişiklikler ortaya çıkmıştır. Eski stratejik yaklaşımda öncelikli ve esas olan tarzlar, örgütlenmeler geri plana düşmüş, o zaman geri planda olan tarzlar örgütlenmeler şimdi ön plana çıkmıştır. Yine değişik zeminlerin stratejik görevlerini öne alma ve stratejik görevleri omuzlama bakımından da değişiklikler ortaya çıkmıştır. Bu çerçevede yurt dışı faaliyetlerimize yaklaşmak, onu anlamak gerekir.

Bugün Avrupa temel mücadele alanlarından biridir

Birinci dönemde, yani partileşme sürecinde çok fazla yeri olmayan, ordulaşma sürecinde ve gerillasal mücadele döneminde aktif destekleyici konumda olan yurt dışı –Avrupa– faaliyetlerimiz, bu üçüncü stratejik dönemde, yani demokratik siyasal çözüm döneminde esas mücadele alanlarından birisi haline gelmiştir. Başka bir deyişle, partileşme sürecindeki gibi hiç yeri olmayan, yine ordulaşma sürecindeki gibi destekleyen konumdan çıkmış; demokratik çözüm sürecinde çözüm mücadelesinin geliştirilmesi gereken esas alanlardan birisi haline gelmiştir. Bu çerçevede stratejik önemi daha çok artmış ve mücadele stratejisindeki yeri öne çıkmış, dolayısıyla görevleri daha kapsamlı hale gelmiştir. Bu gerçeği görmek, doğru anlamak ve tanımlamak, dolayısıyla yeni strateji temelinde değişiklik yapmayı ve yeniden yapılanmayı gerçekleştirirken, Avrupa'daki bu değişimi ve yeniden yapılanmayı bu esaslar temelinde gerçekleştirmek gerekir.

Bunlar şu açıdan önem taşıyor: Sadece uluslararası komplonun saldırıları karşısında yaşanan umut ve inanç zayıflaması, bu sürecin görevlerini başarıyla yürütmede bir engel değildir. Onunla birlikte yeni strateji temelinde yurt dışı –Avrupa– faaliyetlerimizin stratejik öneminin arttığını, dolayısıyla görevlerinin daha kapsamlı hale geldiğini göremeyen, gerçekte yaşanan değişimi fark edemeyen, eski örgüt biçimleri ve yaklaşımlarla, eski tarzlarla, kısaca eski stratejiye göre şekillenmiş bir örgütsel yapılanmayla bu yeni stratejik dönemin yurt dışı çalışmalarını başarıyla yürüteceğini sanan anlayışlar da hatalı ve yanlıştır. Bunlar çalışmalarımızın önünde ciddi bir engel oluşturmaktadır.

"Partileşme sürecinde çok fazla yeri olmayan, ordulaşma sürecinde ve gerillasal mücadele döneminde aktif destekleyici konumda olan yurt dışı –Avrupa– faaliyetlerimiz, demokratik siyasal çözüm döneminde, çözüm mücadelesinin geliştirilmesi gereken alanlardan birisi haline gelmiştir."

Şu hususu burada belirtmekte yarar vardır: Genelde bir tutuculuk vardır. Stratejik değişimi doğru anlayamama ve özümseyememe, kabul etse bile onu uygulamaya hazır hale gelememe, esas olarak da çalışma alanlarının koşullarına göre pratikleştirip somutlaştıramama durumu yaşanıyor. Dolayısıyla değişim karşısında bir ürkeklik, hatta değişimi geçici bir olgu gibi görme durumları ortaya çıkıyor. Diğer yandan eski alışkanlıklara çok fazla bağlılık yaşanıyor. Eski stratejik sürecin uzun bir zaman dilimini kapsamış olması, hele hele '93'ten itibaren çetecilik tarafından değişimin önlenmesi sonucunda uzun bir süre eski yapıda tekrarın yaşanması, bu alışkanlıkları daha köklü hale getirmiş; dolayısıyla örgüt ve çalışma denilince geçmişte olanları bilen ve sadece onu anlayıp gören bir yaklaşım olmuştur. Bu da değişimi engelleyen ciddi bir husus oluyor.

Bu tür yapılanmalar ve eskiye göre şekillenmelerin en çok ortaya çıktığı sahalardan birisi yurt dışı –Avrupa– alanımızdır. Avrupa, genelde ülkede ve her alanda yürüttüğümüz mücadelelerin örgütsel yapılanmasının, kurumlaşmalarının ortaya çıktığı ve şekillendiği bir saha oluyor. Geçmişte buna ulusal kurumlarımız da denildi. Yani mücadelenin gelişimi kendi siyasal kurumlaşmalarını ülkede yaratacak bir askeri ve siyasal ortam bulamayınca, bu kurumlaşmaları doğal olarak Avrupa'da yarattı. Şimdi bunları eskiye göre şekillenmiş olmaktan çıkarıp yeni stratejiye uygun hale getirmek, yeni stratejiye göre değiştirmek, yeni stratejinin önümüze koyduğu görevleri yürütür konuma ulaştırmak gerekiyor.

Bu noktada eskiyi aşamama, onu olduğu gibi esas alma, değişimi stratejik düzeyde görememe veya somutlaştıramama gibi durumlar yaşanıyor. Geçen bir yıllık süreçte Avrupa alanında yürütülen çalışmalar içinde bu görülmüştür. Yaşanan iç mücadele biraz da bu anlama geliyor ve buradan ortaya çıkıyor. Demek ki, yeni stratejiye göre yurt dışı çalışmalarımızın kazandığı yeni kapsamı, stratejik önemi ve içerdiği görevleri iyi görmek ve doğru ele almak gerekiyor. Yani bunlar eskisi gibi değildir, değişmiştir; önemi azalmamış, tersine artmıştır. Yeri sınırlanmamış, tersine daha çok öne çıkmıştır. Yurt dışı çalışmalarımız, demokratik siyasal çözüm sürecinde sadece destek veren bir saha değil, böyle bir sürecin temel çalışmalarının yapıldığı sahalardan biri haline gelmiştir. Hem serhildanıyla, hem propaganda ve ajitasyon çalışmalarıyla, hem de diplomasi faaliyetleriyle böyle bir özellik kazanmıştır.

Silahlı mücadele esasken ve Kürdistan'da yürütülüyorken, kitle mücadelesi bir destek gücüydü. Yurt dışındaki kitlelerin mücadelesi ise, daha çok uzaktan bir desteği ifade ediyordu. Oysa şimdi süreci geliştiren temel mücadele silahlı mücadele değil, kitle mücadelesidir. Onu sağlatacak propaganda ve ajitasyon çalışmasıdır. Onu uluslararası alanda anlamlı kılacak diplomasi faaliyetidir. Kitle mücadelesi, serhildan temel olunca, ülkede ve bölgedeki halkımızın mücadelesi esas olmakla birlikte, yurt dışında ve Avrupa'daki halkımızın serhildanı da artık böyle bir süreçte öne çıkmış, temel bir mücadele haline gelmiş bulunuyor. Kuşkusuz temel alanlar ulusun ve halkın yaşadığı alanlar, ülke topraklarının kendisi, yine onun çevresi ve bölge ülkeleridir. Ama Avrupa'daki halkımızın serhildanı da genelde ülkede, Türkiye'de ve bölgede gelişen serhildanın kopmaz bir parçası durumundadır.

Bu çerçevede hem serhildana katılımıyla, hem de demokratik siyasal çözüm sürecinin propaganda ve özellikle diplomatik ayağının temel bir sahası olması itibariyle yurt dışı –Avrupa– çalışmalarımız öne çıkmış, stratejimizdeki önemi artmış, görevleri daha da büyümüş ve ağırlaşmış durumdadır. Bunun için Parti Önderliğimiz böyle bir stratejik değişimi kararlaştırdığında ve 1 Eylül sürecini başlattığında; bu stratejiyi hayata geçirecek mücadeleyi örgütleyip yürütme sahası olarak kendisine Avrupa'yı seçti. Roma yürüyüşü öyle tesadüf veya sadece bir sıkışmanın sonucu değildi. O yürüyüşün Roma'ya değil, Yunanistan'dan başlamak üzere Avrupa'ya bir yürüyüş olduğunu iyi biliyoruz. Bu yürüyüş komplo ile karşılaştı ve Rusya üzerinden daha zorlu bir yürüyüş haline geldi. Avrupa bu yürüyüşü reddetti, dolayısıyla Kürt sorununun demokratik siyasal çözümünü reddetmiş oldu. Önderliğimiz öyle bir yürüyüşle bu mücadeleyi pratikte kendisi yürütemedi. Ama çizgi bu biçimde oluştu. Parti Önderliğimize engel çıkarıldı, ama mücadelenin gelişim mantığı ve çizgisi bu temeldedir. Sadece burada dikkate alınması gereken husus, Parti Önderliğimizin bu görevi yürütmesi engellenmişse, o zaman bu görevi partinin ve halkın yürütmesi gereğinin ortaya çıkmasıdır. Yani görev daha fazla parti kadrolarının ve parti yönetiminin omuzlarına yüklenmiş olmaktadır. Yoksa farklı bir çizginin ortaya çıktığı düşünülemez.

Böyle olunca, yurt dışı faaliyetlerimiz yeni stratejik dönemde temel faaliyetlerden birisi haline geliyor; Avrupa alanı temel mücadele alanlarımızdan birisi oluyor. Kuşkusuz Avrupa, sorunu çözmek için mücadelenin gelişim alanlarından birisidir. Kendisini ülkeyle, parti ve mücadeleyle bütünleştirdiği ölçüde bir değer ve anlam ifade eder, ona katkı sunabilir ve mücadeleyi geliştirebilir. Çünkü esas bir alan olmakla birlikte, elbette birincil alan değildir. Birincil alan ülkedir, Kürdistan'ın kendisidir; ikincisi Türkiye başta olmak üzere Ortadoğu'dur. Üçüncül alan ise, yine uluslararası alan oluyor; bunlardan da Avrupa birincil planda geliyor. Yurt dışı çalışmalarımız içerisinde merkezi bir rol oynuyor. Ama alanlar böyle tanımlanmakla birlikte, Avrupa'daki çalışmalarımız kendisini sadece gerillaya ve mücadeleye destek veren bir alan değil, doğrudan çözüm mücadelesinin bir parçası olarak ele alıp geliştiren bir konum kazanıyor. Bu nokta önemlidir. Bir şeye destek vermek için yapılan çalışma ayrıdır, bir sorunun çözümünün bir parçası olarak bir mücadeleyi örgütleyip geliştirmek ayrıdır. Bu farklılığı görerek yeni dönemin yurdışı çalışmalarına yaklaşmak büyük önem taşıyor.

Türkiye'yi yönlendiren ve koşullandıran Avrupa sistemidir

Bu neden böyle oldu? Bu, Kürdistan'ın bölünmesi, parçalanıp paylaşılması ve sömürgeleştirilmesi, Kürt ulusal varlığının inkar ve imha sürecine alınması olgusu ile bağlantılıdır. Bunu ortaya çıkaran bir sistem vardır. Bu sistem bölgesel bir sistem değil, uluslararası bir sistemdir ve bu sistemin merkezi Avrupa'dır. Kürdistan'ı bölen, parçalayan ve yok sayan sistem Birinci Dünya Savaşı'nın ardından Avrupa'da ortaya çıkarılmış; İngiltere ve Fransa'nın bölüşmesi ve anlaşmasıyla oluşmuş; en son Türkiye'yle Lozan'da içine girilen anlaşmayla ortaya çıkmıştır. Dolayısıyla Türkiye'nin yarattığı bir durum değildir, bölgede diğer devletlerin yarattığı bir durum da değildir; öncülüğünü İngiltere'nin yaptığı uluslararası güçlerin ortaya çıkardığı bir sistemdir. Bu sistem bir İngiliz sistemi, bir Avrupa sistemidir. Dolayısıyla Kürdistan'ın mevcut konumu, onun üzerinde uygulanan inkar ve imha siyaseti de bu sisteme bağlıdır, bu sistemin kendisidir.

Bunların değiştirilmesi, bölünüp parçalanmanın aşılması, ulusal inkar ve imhanın ortadan kaldırılması ve ulusal sorunun çözüme götürülmesi, mevcut sistemin değiştirilmesini gerektiriyor. Zaten gerilla temelinde ulusal diriliş gerçekleştirilip Ulusal demokratik mücadeleyle Kürt ulusal varlığı ve Kürt halk iradesi ortaya çıkınca, Kürt halkı bu dünyada kendisine bir yer arayıp kendi çözümünü uluslararası alana dayatınca, kendisini mevcut uluslararası sistemle bir mücadele ve çatışma içinde buldu. Bu gerçek '92 Güney Savaşı'ndan itibaren çok şiddetli bir mücadeleye dönüştü; en sonunda uluslararası komplo halini aldı ve bir uluslararası ittifakla mücadele konumuna ulaştı. Kürt ulusal-demokratik hareketi kendisini uluslararası sistemle mücadele içinde buldu. Dolayısıyla uluslararası gericilik, bu mücadelenin yürütülmesi ve pratikleştirilmesi olarak, uluslararası komployu devreye koydu ve hala onu sürdürmeye çalışıyor.

Partimiz '80'lerin başında Kürdistan'ı tanımlarken, bölgeye bakmak durumunda kaldı ve ilkel milliyetçi çizgiyi şöyle bir tespitle açtı: "Türkiye'de çözüm olmadan, Türkiye Kürt sorununu çözüme kavuşturmadan, İran ve Irak'ta herhangi bir çözüm olmaz." Dolayısıyla çözümün gelişeceği saha ve çözümün gerçekleştirileceği siyasi güç Türkiye'dir; ulusal sorunu çözmenin temel sahası Kuzey Kürdistan'dır. Bütün Kürt ulusal-demokratik güçleri böyle bir sahada kendisini pratikleştirmeli ve Türkiye'deki egemenlik sistemiyle bir çözüm mücadelesine girmelidir. Bu temelde geçen yirmi yıllık bir mücadele yürütüldü ve bu da büyük gelişmeler yarattı.

Ulusal demokratik hareket '90'ların başından itibaren bir halkı yeniden yaratmayı başarıp ulusal sorunun çözümünü dayatınca, biz kendimizi yeni bir değerlendirmeyle karşı karşıya bulduk. Şu gerçeği gördük: Türkiye'de çözüm olmadan, İran ve Irak'ta bir siyasal çözüm gelişemez. Ancak Avrupa'da çözüm olmadan da, Türkiye'de bir çözüm ortaya çıkamaz. Çünkü mevcut Türkiye sistemini yönlendiren ve koşullandıran uluslararası sistem bir Avrupa sistemidir. Avrupa merkezli olan bu sistem Türkiye'yi bu konumda tutuyor, yine Kürdistan'ı böyle bir yapı içine alıyor, Kürdistan'daki mevcut egemenliğin koruyucusu ve yaşatıcısı oluyor. Avrupa'dan bir çözüm süreci geliştirilmeden, Türkiye kendi başına çözüme yönelemez. Dolayısıyla Kürt sorununun çözümü sadece Kürtlerin bir sorunu olmuyor; sadece Türkiye ve bölge halklarının da bir sorunu değil, uluslararası sistemin bir sorunudur. Bu nedenle uluslararası sistemde değişiklik yaratarak çözüm bulmak bir zorunluluktur. Başka türlü çözüm yolu yoktur.

Uluslararası sistemin merkezi ise, geçmişte olduğu gibi bugün de Avrupa'dır. ABD kendisine göre bir öncülük geliştiriyor; ama bu, Avrupa'nın yarattığı sistemi yönetme öncülüğüdür. Ortadoğu'daki, Türkiye ve Kürdistan'daki mevcut sistemi yaratan ve mevcut statükoyu ortaya çıkaran sistem, Birinci Dünya Savaşı sonrasında Avrupa'nın oluşturduğu sistemdir. Bu açıdan bu statükoyu değiştirecek çözümün Avrupa'daki sistemde değişiklik içereceği kesindir. Dolayısıyla bizim çözüm mücadelemiz Kürt toplumunu örgütlemeyi, Türkiye'de ve bölgede demokratik değişimi öngörmekle birlikte; Ortadoğu'yu ve Kürdistan'ı bölüp parçalayan ve Kürtleri inkar eden Avrupa merkezli sistemin değişimini de öngörmektedir. Bu da Kürdistan, Türkiye ve Ortadoğu'da bir mücadeleyi gerektirdiği gibi, Avrupa'da mücadeleyi de gerektirmektedir. Bu nedenle Avrupa çalışmalarımız, sadece Kürdistan, Türkiye ve bölgedeki mücadeleye destek veren değil, esas çözümünü Avrupa'da bulması gereken bir mücadelenin bir parçası olmayı içeriyor. Yani çözüm Avrupa'dan başlayacağına ve Avrupa sisteminin değişikliğini öngördüğüne göre, Avrupa çalışmalarımızın önündeki görev, Avrupa sistemini değiştirmek üzere bir etkinliği ortaya çıkarmaktır.

Kuşkusuz demokratik örgütlenme, demokratik değişim, halkın ulusal-demokratik yaşamı, Kürdistan'da, bölgede ve Türkiye'de gelişecektir. Ama siyasal çerçevede kalıcı çözüm, Avrupa sisteminin değişimiyle olacaktır. Dolayısıyla Avrupa çalışmalarımız çözüm sürecini geliştirecek temel çalışmalardan birisi haline gelmiş oluyor. Avrupa alanı demokratik siyasal çözüm sürecinde önemli bir mücadele sahası, temel mücadele sahalarından biri haline gelmiş bulunuyor. Dolayısıyla Avrupa çalışmalarımızın kapsamı sadece Kürdistan'daki savaşa destek veren değil, genelde ulusal sorunun demokratik siyasal çözümünü gerçekleştirecek olan bir mücadelenin Avrupa parçası olma, kendisini buna göre planlama ve örgütleyip yürütme düzeyine ulaşıyor. Bu önemlidir. Böyle bir düzey görülmeden, bu değişiklik fark edilmeden ve çalışmalara buna göre yaklaşarak bu çerçevede planlanıp örgütlenmeden, yeni stratejiye göre Avrupa çalışmalarımızın yeniden yapılandırılması, örgütlendirilip yürütülmesi gerçekleşemez.

Demek ki bir değişiklik yaşıyoruz; stratejik değişimi yaşıyoruz. Bu temelde bütün çalışmalarımız ve örgütlülüğümüz değişiyor ve yeniden yapılanıyor. Ancak bunun kapsamı Avrupa çalışmalarımız açısından bu düzeydedir. Hangi kapsamda olduğunu doğru bilirsek, Avrupa çalışmalarımızın yeni stratejik mücadele içerisinde nasıl bir kapsam kazandığını, hangi görevlerle yüz yüze olduğunu ve nasıl bir önem arz ettiğini doğru görürsek, o zaman doğru yaklaşmış oluruz. Dolayısıyla doğru bir planlama, örgütlenme ve doğru bir çalışma tarzı ortaya çıkarırız.

Şimdi yeniden yapılanma görevlerimize bu sahada böyle yaklaşmak, yaklaşımımızı bu temelde hem derinlikli hem de kapsamlı kılmak, böyle geniş bir ufukla alan çalışmalarına bakmak zorundayız. Dolayısıyla yapılması gereken değişiklikleri doğru ele almalı, yeni stratejimize göre görevleri omuzlayıp yerine getirecek bir çalışma planını ve örgütlülüğünü ortaya çıkarmalıyız.

Bütün tartışmalarımız böyle bir bakış açısıyla, böyle geniş bir perspektif çerçevesinde olmalıdır. Kararlarımızı bizi bu amaca götürecek kapsamda oluşturmalı, çalışma ve örgütlenme planımızı bizi bu amaçlara vardırtacak tarzda yapmalı, yaşam ve çalışma tarzımızı bu amaçları başaracak şekilde oluşturmalıyız.

"Yurt dışı çalışmalarımız, demokratik siyasal çözüm sürecinde sadece destek veren bir saha değil, böyle bir sürecin temel çalışmalarının yapıldığı sahalardan biri haline gelmiştir. Hem serhildanıyla, hem propaganda ve ajitasyon çalışmalarıyla, hem de diplomasi faaliyetleriyle böyle bir özellik kazanmıştır."

İÇİNDE BULUNDUĞUMUZ DÖNEMİN ÖZELLİKLERİ VE GÖREVLERİMİZ

● PKK Başkanlık Konseyi

Mevcut gelişmelerden hareketle dünyanın, bölgemizin ve diğer ülkelerin kapsamlı değişikliklerle karşı karşıya olduğu tespitini yapmak yerinde olacaktır. Çünkü ulusal ve toplumsal sorunlar ulaştıkları boyutlar itibariyle daha ileri ve kesin çözümleri dayatıyor. 20. yüzyılda ulusal ve toplumsal sorunların çözümü için egemen kılınan sistem bir bütün olarak aşılmakla karşı karşıyadır. İnsanlığın gelişimine önemli katkıları sunmuş olsa da, yüzyılın sonuna doğru iki kutuplu sisteme dayanan dengeler sorunların çözümünde geçerliliğini yitirmiş ve artık toplumun gelişiminde etkili olamamıştır. Tıkanma, bunalım ve dağılma esasta öne çıkan yönler olmuştur. İki kutuplu dünyada taraflardan birini oluşturan sosyalist sistemin çözülmesi ve bunun kapitalist sistemi etkilemesi, varolan bu durumu daha da derinleştirmiştir.

Geride bıraktığımız on yıllık süreç, toplumsal gelişmenin bu biçimde sürdürülemeyeceğini ortaya koymuştur. Hem kapitalist sistemin, hem de dağılan sosyalist sistemin gerçeğinde ortaya çıkan şudur: Bütün toplumsal dinamiklerin demokratik bir sistemde harekete geçirilememesi halinde toplumsal gelişme sağlanmaz ve insanlığın karşı karşıya bulunduğu sorunlar aşılamaz. Önderliğimiz, "20. yüzyılın sonunda demokrasi zafer kazanmıştır" derken bu gerçeği ifade etmiştir. Dünyamızın sorunlarının çözümünün ancak toplumsal dinamikleri harekete geçiren demokratik sistemle mümkün olabileceği, bunun dışındaki rejimlerin ya sorunlu bir toplumsal yaşama neden olacağı, ya da tıkanma, bunalma ve kriz gibi sonuçlar doğuracağı gözler önüne serilmiştir.

Değişim ve dönüşüm bir tercihten daha çok, bir zorunluluk olarak insanlığın gündemindeki yerini almıştır. Her ne kadar sosyalizmin dağılması kapitalist sistem tarafından kendi zaferi olarak değerlendirilse de, mevcut gelişmeler bunun böyle olmadığını kanıtlamıştır. Sorun kaynağını, kapitalist sistem ile sosyalist sistemin uyguladığı politikaların toplumsal gelişime yetmediği gerçeğinden almaktadır. 20. yüzyılda egemen olan sistemlerin uyguladığı politikalar toplumsal dinamiklerin işlev kazanmasını engelleyen bir boyut kazanmıştır. Bunun karşısında değişik sınıf, ulus ve birçok toplumsal grup yaşam üzerinde söz ve karar sorununu gündemleştirme gereğini duymuştur. Buna olanak tanımak istemeyen egemenler ise, harekete geçen bu toplumsal dinamiklerin sonuçsuz kalması için daha farklı arayışlar içine girmişlerdir. İşte 20. yüzyılın sonuna doğru yaşanan bu tıkanmayı aşmak üzere dünyada öne çıkan demokrasi arayışları da bu temelde gelişmiştir. Çözüm bu noktada toplumun tüm kesimlerinin toplumsal ve siyasal yaşama katılımında görülmeye başlanmıştır. Bununla, yaşanan tıkanma, bunalım ve dağılmanın önüne geçilmek istenmiştir. Bu durum yakıcı bir biçimde kendisini gösterdiğinde, kapitalist sistem de çözülen reel sosyalist sistem karşısında kendisinin zafer kazanan taraf olmadığını, özünde ortaya çıkan sorunların kaynağında bulunduğunu görmek zorunda kalmıştır.

Buradan hareketle şunu belirtebiliriz: 20. yüzyılın son çeyreğinde dünyanın her alanında yaşanan sorunlar, demokratik sistemi, sorunların çözümünde tek ve tartışmasız kılmıştır. Bunun sonucudur ki, geride bıraktığımız on yıllık süreç hem sosyalist sistemin, hem de kapitalist sistemin ağır sorunlarla karşılaştığı ve dağılma içerisine girdiği bir süreç olmuştur. Sistemlerden biri büyük ölçüde dağılırken, diğeri ise sorunların çözümü karşısında çaresizliği yaşamıştır. ABD'nin öncülük ettiği kapitalist sistem, yenilikler içermeyen bazı girişimlerle kazançlı çıkmak istemesine rağmen, ciddi sonuçlar elde edememiştir. Aksine dağılan sosyalist sistem kendi sorunlarını kapitalist sisteme taşırarak, ona, değişime uğramadan yaşanan sorunları çözüme kavuşturamayacağı gerçeğini göstermiştir. Dolayısıyla geride bıraktığımız on yıl bir dalgalanma biçiminde yaşanmıştır. Sorunlar bütün boyutlarıyla gündemdeki yerini almış ve çözümünü dayatmıştır. On yıllık dalgalanma dönemi, aynı zamanda bütün toplumlar ve uluslar için bir arayış süreci haline de gelmiştir. Bu süreçte iktidarda olan güçler, kendi durumlarını koruma ve yaşanan dalgalanmanın iktidarlarına son vermesini önleme çabası içerisine girerken, halk yığınları da demokratik temeldeki değişim ve dönüşümün gereklerini sadece sözle değil, eylemleriyle de gündemleştirmişlerdir.

"Dünyanın etkili ülkeleri 21. yüzyıla girerken kendilerini yeniden düzenlemişlerdir. Dünyamızın yaşadığı ekonomik, sosyal ve siyasal bunalımları kendi çıkarları doğrultusunda aşmak amacıyla böylesi bir düzenlenişi gerçekleştirmişlerdir. Söz konusu ülkelerdeki yönetim değişiklikleri iç ihtiyaç olduğu kadar, bir dış ihtiyaç olarak da gündeme gelmiştir."

Bu anlamda şöyle bir tespit yapmak yerinde olacaktır: Bu dalgalanma süreci, bir yandan iktidarda olan güçlerin iktidarlarını korumasına, diğer yandan derin bir ekonomik ve sosyal bunalımı yaşayan geniş halk yığınlarının demokratik değişim ve dönüşüm çabası içine girmelerine neden olmuştur. Gelinen noktada bütün iktidarlar zorlanmakta, süreklilikleri sağlama konusunda ağırlaşan sorunlarla karşılaşmaktadır. Dünya, bölge ve her ülkenin somutunda iktidar olan güçlerin durumu ele alınıp değerlendirildiğinde, bu gerçekliği çok net görmek mümkündür. 20. yüzyılın gerçeklerini aşmayan ve onda direten iktidarlar, güçlerini her geçen gün daha fazla yitirmişler, siyasal kriz onların vazgeçilmez gereği haline gelmiştir. Tıkanmamış, krize girmemiş ve bunun sonucunda şu ya da bu düzeyde dağılmayı yaşamayan hiçbir iktidar kalmamıştır. Gelişmiş kapitalist ülkelerden tutalım, daha yeni kurulan, ama aynı sistemi esas alan iktidarlara kadar, dünyanın her ülkesinde siyasal bir krizin varolduğunu belirtmek yerinde olacaktır.

Ulusal ve toplumsal sorunlar demokrasi ile çözülecektir

Ekonomik ve sosyal krizle çözüm bekleyen toplumsal sorunlar, bütün ülkelerde iktidar güçlerini derinden etkilemiştir. Bu da bunların iktidarlarını sürdürmesini gün geçtikçe zorlaştırmıştır. Bu durum demokratik ölçülerden nasibini almamış yerlerde daha belirgin olarak yaşanmıştır. Bu durumda dünyanın her yerinde demokratik değişim ve dönüşüm bir gereklilik olarak gündemdeki yerini korumuştur. İnsanlık, sorunlarının çözümünü artık demokrasi dışındaki rejimlerde görmemektedir. Çünkü oligarşik, teokratik vb. iktidar biçimleri geride bıraktığımız yüzyılda denenmiş ve bunların çözümsüzlüğü defalarca kanıtlanmıştır. Bunun karşısında en az uygulanan demokratik iktidar biçimleri ise, gereklerine uyulduğu ölçüde güç kazanmıştır.

Buna rağmen, geride bıraktığımız yüzyılda demokratik yönetim biçimi ancak bir yere kadar uygulanabilmiştir. Demokrasinin sınırlı da olsa uygulama alanındaki başarısı karşısında, diğer iktidar biçimlerinin başarısızlığı görülmüştür. Bunun için en ilerisinden en gerisine kadar bütün toplumlar artık tercihlerini demokratik sistemden yana yapar hale gelmişler ve demokratik olmayan sistemlerin karşısında yer almışlardır. Kaldı ki, bu iktidarlar ekonomik ve sosyal sorunları ağırlaştırmaktan başka sonuç doğurmamışlardır. "20. yüzyılın sonunda kazanan demokrasi olmuştur" denilirken, anlaşılması gereken işte bu olmaktadır. Yaşanan ulusal ve toplumsal sorunların diğer iktidar biçimleriyle değil, demokrasi ile çözüme kavuşacağı pratikte ortaya çıkmıştır. Bu da ulusların, sınıfların ve ezilen cins olarak kadının tercihinin hangi yönde olacağını belirlemiştir. Bu tercih demokrasi lehine, diğer yönetim biçimlerinin reddedilmesi biçiminde olmuştur. Bunu demokrasinin zaferi olarak kabul etmek gerekir. Demokrasinin belirttiğimiz anlamda zafer kazanması, toplumsal dinamikleri zorla harekete geçiren iktidarların artık bu işlevi yerine getirememesinden kaynağını almaktadır. Mevcut durum bundan sonra da, gelişmelerin bu yönde olacağını göstermektedir.

Dünyaya sistemini dayatan güçler sorunlar karşısında acze düştükleri için, kendi içerisinde yönetim değişikliklerine gitmek zorunda kalmışlardır. Emperyalist sistemin liderliğini yapan ABD'de Demokrat Parti'nin iktidarına adeta zorla son verilmiş, bunun yerine Cumhuriyetçi Parti iktidara getirilmiştir. Bush'un seçimi kaybetmesinden daha çok, Clinton'ın yerine başkanlığa gelmesi için aday olarak gösterilen Al Gore'un seçilmesini engellemek için ne gerekiyorsa o yapılmıştır. George W. Bush'un başkanlığı ancak bazı yasalar zorlanarak sağlanabilmiştir. Yeni yüzyıla doğru yol alınırken, dağılan sosyalist sistemin liderliğini yapan Rusya'da Boris Yeltsin iktidardan uzaklaştırılmış, onun yerine Vladimir Putin iktidara getirilmiştir. Böylece 20. yüzyılda dünyanın liderliğini yapan iki ülkede, varolan iktidarlar çözümsüzlüğe düştükleri için, bunların yerine meşru olmayan yollarla yeni iktidarlar oluşturulmuştur. Aslında dünyanın liderliğini yapan bu ülkelerde yaşanan siyasal iktidar sorununa getirilen bu çözümler, fazlasıyla olağan olmayan yollarla sağlanmıştır. Rusya tam bir dağılmayı, ABD ise uluslararası sorunlar karşısında tam bir çözümsüzlüğü yaşar hale gelmiştir.

Clinton döneminde Demokrat Parti iktidarı ABD'nin sorunlarla karşılaşmamasını esas alırken, değişik alanlarda el attığı sorunlara çözüm getiremez bir konuma düşmüştü. Bu duruma düşülmesinde, ABD vatandaşlarının dünyadaki dalgalanmadan etkilenmemesini esas almaları da önemli rol oynamıştı. Sorunların çözümü için geliştirilen yöntemlerin belirlenmesinde bu yaklaşım etkili olmuştu. ABD halkının "dünyada ne tür sorunlar yaşanırsa yaşansın, bu beni fazla ilgilendirmez; yeter ki ülkemde sorunlar olmasın" eğilimi içine çekilmesi, Demokratik Parti'nin yerini koruması gibi bir pozisyon yaratıyordu. Bunun karşısında Cumhuriyetçi Parti ise, dünyada sorunların çözülemediği ve giderek ağırlaştığı koşullarda içeride de istikrar olamayacağını, durum tersine çevrilmek ve istikrar korunmak isteniyorsa, ABD'nin uluslararası alanda da etkili olması gerektiğini öne çıkarıyor; ABD'nin iç istikrarı tehlikeye gireceği gibi, toplum yaşamının da bundan olumsuz etkileneceği yaklaşımını esas alıyordu. Bu eğilim, ABD'nin esas yaklaşımı olarak öne çıktı. İçeride iktidarı zorlayan sorunlar olmasa da, bir dünya gücü olması itibariyle dünyadaki çözümsüzlük karşısında duyulan ürküntü, ABD'yi yönetimi değiştirmek zorunda bıraktı. Halk, Demokrat Parti adayı Al Gore'u desteklediği halde, yasaları zorlayan düzenlemelerle George W. Bush başkanlığa getirildi.

ABD'de yapılan seçimlerde bu şekilde yönetim değişikliğine gidilirken, Rusya'da da yönetim değişikliği yaşanmıştı. Her bakımdan bir krizi yaşayan Rusya, bir türlü kendisini toparlama yeteneğini gösteremiyor, uluslararası alandaki etkinliği de sıfır noktasına gelmiş bulunuyordu. Bu durumda yönetim değişikliği bir zorunluluk halini almış ve Yeltsin iktidardan uzaklaştırılarak Putin yönetime getirilmişti. Böylece dünyanın iki etkili gücü, yaptıkları yönetim değişiklikleriyle kendilerini yeterli yönetimler haline getirerek, dünyanın sorunlarına kendi çıkarları doğrultusunda çözüm arayışı ve hazırlığı içine girdiler.

ABD ve Rusya'da yönetim değişiklikleri bu şekilde yaşanırken, AB (Avrupa Birliği) daha farklı bir gelişim seyri izledi. Onlar biraz daha demokratik özellikler taşıyan sistemlerinin verdiği olanaklarla kendilerini hem siyasal, hem de işlevsel olarak güçlendirme yolunu tercih ettiler. AB'ye üye ülkelerin sayısını on ikiden on beşe çıkarırken, aday yeni on iki ülkeyi de belirlediler. Bu durum genişleme anlamında birliğin güçlenmesine, bunun dışında kendi iç düzenlenişini yaparak işlevini de artırmasına yol açtı. Son olarak da Avrupa Savunma Gücü oluşturulmasını gündemine aldı. Bu şekilde son birkaç yıl içinde birçok ekonomik, sosyal, siyasal ve askeri düzenlemeyi gerçekleştirerek etkinliğini arttırmış oldu. Buradan 21. yüzyıla girerken, dünyanın etkili ülkelerinin kendilerini yeniden düzenlemiş oldukları sonucuna ulaşmamız mümkün olmaktadır. Bu ülkeler dünyamızın yaşadığı ekonomik, sosyal ve siyasal bunalımları kendi çıkarları doğrultusunda aşmak amacıyla böylesi bir düzenlenişi gerçekleştirmişlerdir. Söz konusu ülkelerdeki yönetim değişiklikleri iç ihtiyaç olduğu kadar, bir dış ihtiyaç olarak da gündeme gelmiştir.

Sosyal ve siyasal sorunlarını çözemeyen rejimler aşılmaktadır

Dünya üzerinde etkili politika yapan güçlerin kendilerini yeniden düzenlemeleri, dünyanın çeşitli bölgelerinde de, ister sert ister yumuşak olsun bir dizi olası gelişmenin önünü açmıştır. Bu en başta Ortadoğu'da etkisini gösterecektir. Çünkü

> "Dünya üzerinde etkili politika yapan güçlerin kendilerini yeniden düzenlemeleri, dünyanın çeşitli bölgelerinde de ister sert ister yumuşak olsun bir dizi olası gelişmenin önünü açmıştır. Bu en başta Ortadoğu'da etkisini gösterecektir. Çünkü Ortadoğu jeopolitik konumu gereği hiçbir dünya gücünün vazgeçemeyeceği bir bölge olma özelliğine sahiptir."

Ortadoğu jeopolitik konumu gereği hiçbir dünya gücünün vazgeçemeyeceği bir bölge olma özelliğine sahiptir. O nedenle dünyanın yeniden düzenlenişinde Ortadoğu hesaba katılmadan ve öncelikli olarak değerlendirilmeden, dünyanın diğer alanlarının düzenlenmesi de mümkün olamaz ve yapılacak girişimler sonuç veremez. Ortadoğu'nun konumu gereği bu böyledir. Ortadoğu coğrafi, siyasal, ekonomik, askeri ve diğer bakımlardan stratejik değerini korurken, dünyanın yeniden düzenlenişinde de önemini korumaktadır. Nitekim dalgalanma süreci olarak değerlendirdiğimiz on yıllık süreçte de ilk ciddi müdahale Ortadoğu'ya yapılmıştır. ABD önderliğindeki ittifak güçleri Irak'ı vururken, aynı zamanda herkese "dünya bir dalgalanma sürecine giriyor, kimse bu dalgalanma sürecine fırsatçı yaklaşmasın; fırsatları değerlendirmeye kalkan olursa, Saddam yönetiminin başına gelen onun da başına gelecektir" mesajını vermiştir. Dalgalanma sürecinin başında Irak'a yapılan müdahale bu anlama gelmiştir. Dalgalanma süreci herkes açısından riskler yaratmıştır. Kuveyt'i işgale kalkışan Saddam yönetimine

karşı geliştirilen harekat, bu gerçeklik içinde yerini bulmuştur. Değişik güçler bu dalgalanma sürecinde inisiyatif koymaktan çok, bekleme içine girmişler ve on yıl bu şekilde geçmiş, hiçbir güç onları değiştirecek girişimlerde bulunma cesaretini kendisinde görememiştir. Irak rejiminin durumu herkes için bir örnek teşkil etmiştir.

Mevcut durumda ABD, Rusya ve AB'nin kendisini düzenlediği koşullarda, bu durumun artık daha fazla devam edemeyeceği de açığa çıkmıştır. Kaldı ki, ulusal ve toplumsal sorunların bu denli ağırlaşması, çözümsüzlükte diretmek ve bir bütün olarak kaybetmek anlamına gelecektir. ABD, Rusya, AB gibi diğer etkin güçler de bunu göze alamazlar. Bunlar ağırlaşan sorunlara müdahale etmek zorundalar.

Ortadoğu'nun esasını oluşturan ülkelerde değişik düzeylerde de olsa tıkanma, kriz ve dağılmanın yaşandığı söylenebilir. Bazı ülkelerde tıkanma, kriz ve dağılmanın düzeyi hafif olsa da, bunun genel bir durum olduğu, hatta kimi ülkelerde bunun en son noktaya ulaştığı ortadadır. Türkiye'nin yaşadığı durum bunun en açık kanıtıdır. Ekonomik, siyasal ve sosyal bunalım had safhada bulunmakta, sistem her bakımdan dağılmayı yaşamaktadır. Bu durumda sistemin kendisini toparlaması son derece güçtür. Kürdistan üzerinde egemen olan ülkeler de benzeri bir durumu yaşamaktadır. Bölgenin diğer birçok ülkesinde de tıkanıklık ve kriz söz konusudur. Mevcut yönetimlerin yaşanan sorunları aşamayacakları ortaya çıkmıştır. Geniş toplumsal kesimlerin iktidarlara güvenleri kalmamış, siyasal rejimlerin sorunları çözüme kavuşturamayacağı defalarca ispatlanmış ve derinliğine kavranmıştır.

Siyasetçilere ilginin azalması biçiminde ifade edilen bu durumun altında bu gerçeklik yatmaktadır. "Türkiye'de hiçbir partinin hükümet olmasını istemiyorum" diyenlerin sayısının toplumun yarısına yakın bir düzeye ulaşması, mevcut siyasal rejimlerin ne duruma düştüklerini göstermektedir. Yoğun çabalara rağmen, iflasları iyice açığa çıkmış olan sistemlere bu şekilde ilgi giderek daha fazla azalmış olmaktadır.

Kısacası ekonomik ve sosyal sorunları çözemeyen, tersine daha da ağırlaştıran rejimlerin aşılması artık gündeme girmiş bulunmaktadır. Biz buna demokratik değişim ve dönüşüm durumu diyebiliriz. Geçmiş süreçlerde de demokratik değişim ve dönüşüm için olanaklar vardı. Nitekim çeşitli ülkelerde demokratik kazanımlar da elde edilmiştir; ancak şimdiki durum ondan farklı ve komple bir durumdur ve bölgenin bütününü kapsamaktadır. Topyekün değişim ve dönüşüm koşullarının oluşması söz konusudur. Bu herhangi bir değişiklik değildir ve her şeyin değiştirilmesinin koşullarını olanaklı kılmaktadır. Farklı olan yanı da burasıdır. On yıl önce de demokratik mevzileri kazanmak için koşullar vardı. Ancak bu koşullar sınırlı, kısmi ve yeterince olgunlaşmamıştı. Mevcut durumda köklü demokratik bir değişim ve dönüşümün koşulları her bakımdan en ileri düzeyde bulunmaktadır. O nedenle demokratik değişim ve dönüşüm koşullarının olduğunu söylerken, daha önceki süreçlerden farklı olarak, bu dönemde komple bir niteliğe büründüğünü görmek gerekmektedir.

Her zaman toplumsal değişimin ve dönüşümün koşulları böylesine komple bir nitelik taşımaz. Geçen yüzyılın son çeyreğine baktığımızda, '80'lerde bu koşulların oluştuğu ve bir de bugün içinde bulunduğumuz süreçte yaşandığı görülmektedir. Köklü değişim ve dönüşümün gerçekleştirilmesinin koşulları '80'lerde de mevcuttu. O dönemin devrimci literatüründe buna 'devrimci durum' adı veriliyordu. Günümüzde bu durumu değişim ve dönüşüm olarak niteleyebiliriz. '80'lerde Ortadoğu'nun tüm ülkeleri köklü değişikliklerle karşı karşıya geldiğinde, ortaya çıkan demokratik açılım olmamış, farklı gelişmeler olmuştu. Türkiye'de bu çerçevede karşı devrim yaşanmıştı. Devrimci-demokratik ve sosyalist güçlerin yaygın olmalarına rağmen güçlü bir örgütlülük ve ittifak içine girmemeleri karşısında, bu süreci ordu değerlendirmişti. Böylece devrimci durum karşı-devrimle sonuçlanmıştı. Aynı dönemde İran'da egemen olan Şahlık rejimi de yıkılmış, örgütlü olan İslami güçler inisiyatifi ele geçirmişlerdi. Irak ve Suriye'de de benzer gelişmeler yaşanmıştı.

Günümüzde ise bölgemizde o dönemin de ilerisinde bir değişim ve dönüşüm durumu yaşanmaktadır. Başta Türkiye olmak üzere, bölge ülkelerinin rejimleri ulusal ve toplumsal sorunların çözümü karşısında acizlik içinde bulunmakta ve sorunları çözememektedir. Her uygulamaları ekonomik ve sosyal sorunları ağırlaştırmaktan öteye gitmeyerek, siyasal krize yol açmaktadır.

Türkiye'de rejim tıkanma ve çözümsüzlükle karşı karşıyadır

Bölgenin her bakımdan bir krizi yaşadığı dikkate alınırsa, o zaman değişim ve dönüşüm durumunun komple olduğu rahatlıkla anlaşılacaktır. Geniş halk yığınları, sorunlarına çözüm bulamayan bu rejimlerin aşılacağına inanmakta ve mevcut rejimlerin yerine demokratik bir sistemin kurulması gereğini görmektedir. Burada ayırt edilmesi gereken bir husus da; kurulu rejimler acze düşerken, muhalif güçlerin ötesinde toplum tarafından yadsınmalarıdır. Mevcut rejimleri sadece örgütlü olan muhalefet güçleri değil, tüm toplum reddetmektedir. Artık en geniş toplumsal kesimler Ortadoğu ülkelerinde iktidar olan güçlerin sorunlarını çözemeyeceğini ve bunların aşılması gerektiğini kendi deneyimleriyle kavramışlardır. Rejimleri reddeden, geniş toplumsal kesimlerdir. Bunlar yaşamlarıyla bu rejimlerin sorunlarını çözemeyeceklerini, tersine daha da ağırlaştıracaklarını görmüşlerdir. Toplum rejime destek vermiyorsa ve verdiği desteği geri çekmişse, bir devrimci durumun oluştuğunu söyleyebiliriz. Bugün yaşanan böylesi bir gelişmedir. Toplumun geniş kesimleri, varolan rejimlerin, sorunların çözüm gücü değil, onu üreten güçler olduğu konusunda kendilerini ikna etmişler, reddederek desteklerini çekmişlerdir. Bundan dolayı bu rejimlerin demokratik değişim ve dönüşüm durumunda oldukları ve başka seçeneklerinin bulunmadığı gerçeğini doğru algılamak gerekmektedir.

Bunu belirtirken, devrimci durumun kendiliğinden ortaya çıktığını belirtmiş olmuyoruz. Değişim ve dönüşüm ancak öncü gücün kitleleri örgütlemesi ve yönlendirmesiyle, geniş toplumsal kesimlerin rejime karşı harekete geçirilip öncüyle bütünleşmesiyle mümkün olabilir. Kitleler artık mevcut sistemin çözümsüzlüğünü görmüşlerdir ve bunun yerine demokratik bir sistemin oluşmasını istemektedirler. En geniş toplumsal kesimler, mevcut iktidarın kendi sorunlarını çözüme ulaştıramayacağı konusunda birleşmişlerdir. Toplumun rejimden desteğini çekmesi ve yerine kendi alternatifini önermesi ise, devrim durumunun varlığı anlamına gelmektedir.

Bu noktada partimize önemli görevler düşmektedir. Çünkü mevcut iktidarların değişmesinde en çok Kürtler yarar göreceklerdir. Bu, aynı zamanda Kürdistan'a egemen olan ülkelerin halklarına da demokrasiyi getirecektir. Buradan halkımızın gerçeği ortaya çıkmaktadır.

Önderliğimize karşı geliştirilen uluslararası komplonun da bu gerçeklikle doğrudan bağlantısı vardır. Komployla, aynı zamanda PKK ve Kürdistan halkının bölgesel düzeyde oynayacağı rolün de önü kesilmek istenmiştir. Önderliğimizin tutsak edilmesiyle birlikte bunun beklentisi içine girilmiş, ama bu beklenti gerçekleşmemiştir. Önderliğimizin tutsak edilmesiyle birlikte yaşanan durum aşılarak ve partimiz her açıdan kendini toparlayarak yeni bir hamle yapabilme aşamasına gelmiştir.

Bu sürede partimiz Önderliğimizin esaretiyle yaşanan örgütsel sorunları aşmış ve karşıt güçler karşısındaki duruşunu sağlamlaştırmıştır. Bunun karşısında ise, kendini her yönüyle savaşa göre biçimlendiren Türk devleti boşta bırakılarak, bunalımını derinden yaşar hale gelmiştir. Böylece partimiz sürece müdahale etme konumunu korumuştur. Güney Kürdistan'a yapılan müdahaleler de bu duruşu bozmaya yönelik olarak geliştirilmiştir.

Partimiz bu durumu değerlendirmiş, yaşanan her türden gelişmenin bununla bağlantısını ortaya koymuştur. Olgunlaşan koşullar içinde karşı devrim için olanaklar varolsa da, gerici güçlerin buna ulaşması mümkün görünmemektedir. Ancak bu güçler bunun mücadelesini vermekten geri durmamakta ve değişik düzeyde de olsa müdahalelerde bulunmaya çalışmaktadır. "Balans ayarı" olarak nitelendirilen müdahaleler bu kapsam dahilinde yaşanmaktadır. Demokrasi güçlerinin zayıf bırakılması, gerici odakların bu girişimlerinde cesaretlendirici bir rol oynamaktadır. Böylece tükenen bölgesel rejimler, alternatiflerini kendileri için tehlike olma durumundan çıkarabilme olanağına kavuşmuş olmaktadır. Türkiye'de yaşananlar da genel olarak bu kapsam dahilinde gelişmektedir. Türkiye'de rejim her yönüyle bir tıkanma ve çözümsüzlükle karşı karşıyadır. Bu rejime karşı alternatif sunması gereken devrimci sosyalist güçler, buna karşı bir hamle geliştiremeyerek ve kendilerini adeta marjinalleştirerek tükenme noktasına getirmişlerdir. Sivil toplum örgütlerinin durumu ele alınıp incelendiği zaman, bu sorunu görmek mümkündür.

Çeşitli güçler PKK'yi de inisiyatif koyabilecek güçten düşürmek istemişlerdir. Uluslararası komplonun nedeni ve amaçlarını işte burada görmek gerekmektedir. Hem dıştan gelişen, hem de içimizde ortaya çıkan saldırılar da bu çerçevede ele alınmalıdır. "Devrimi ne yapacaksınız; kendinizi yaşayın" diyenler vardır. Böyle söylenlere ancak "sen büyük bir alçaksın" denilir. İnsani değerlerini yitirmemiş olanlara tarih "yürü" deme noktasında olanaklar tanımışsa, bunlar da kendilerini düşünmeden yürümek ve kendilerini tümüyle toplumsal gelişmenin gerçekleşmesine vermek durumundadırlar.

Alçaklar da işte bu tür dönemlerde kendilerini gösterirler. Bunun içimizdeki ifadesi "devrimi ne yapacaksın; kendini yaşa" eğilimidir. Buna alçaklık denilir. Böylesi kimseler var mıdır? Evet, vardır. Böyle bir yaklaşım kimlerde çıkıyor? Tabii devrim içerisinde yıpranıp kendisini yeniden üretme gücünü gösteremeyenlerde çıkıyor. İddiaları ne olursa olsun, işin gerçeği budur. Bugün büyük bir sabırla Kürt halkının makus talihini değiştireceği olanaklar yakalanmıştır. Herkesin kendisini unutması ve bu halkın kötü kaderini değiştirmesi için harekete geçmesi gerektiği kavratılmaya çalışılırken, 'ben' duygusunun toplumun çıkarlarının önüne çıkarılmaması ve hatta dengede bile tutulmaması gereken bir noktada bunun gündemleştirilmesine karşı tek bir tanımlama yapılabilir: O da bu yaklaşımın bir alçaklık olduğudur. Tabii bunlar öyle kendiliğinden harekete geçen eğilimler değildir; uluslararası komplonun yarattığı zorlamalar ortamında harekete geçen eğilimlerdir. Buna rağmen uluslararası komplonun önü alınmış, partimizin değişim ve dönüşüm durumunu demokratik bir gelişmeyle tamamlanmasının olanakları güçlendirilerek sağlanmıştır.

Hangi yönden bakılırsa bakılsın, tek bir sonuç ortaya çıkmaktadır: Varolan değişim ve dönüşüm durumuna müdahale edildiğinde, büyük demokratik açılım ve buna bağlı olarak gelişmelerin gerçekleşmesi kaçınılmaz bir sonuç olarak ortaya çıkacaktır.

Günümüzde gerici güçlerin değişim ve dönüşüm durumunu bir karşı-devrimle sonuçlandırma olanakları son derece zayıftır. Gerçi her ülkede gerici güçler bulunmaktadır. Bunlar değişim ve dönüşüm durumunu gerici bir hamleyle tersi sonuçlara yöneltmek isteyeceklerdir. '80'lerdeki değişim ve dönüşüm olanağı ve devrimci durum nasıl karşı-devrimle sonuçlandırılmışsa, günümüzde de bazı güçler tüm bu gelişmeleri kendi çıkarları için kullanmak isteyeceklerdir. Sivil ve asker gerici odakların bu temelde müdahalesi olabilir. Nitekim üstü örtülü müdahaleler yaşanmaktadır. Demokratik güçlerin zayıf kalmaları halinde bunların başarı şansları vardır. Bunun dışında fazla şansları görülmemektedir. Gerici güçler marjinal konumdadır ve her bakımdan imkanları sınırlanmıştır. Rejimlerin çözümsüzlüğü, beraberinde gerici güçleri de alabildiğine zayıflatmıştır. Demokratik güçlerin güçlenme olanaklarına kavuşması ve kendilerini bir seçenek ve çözüm gücü olarak ortaya koyması sağlanmış, bunda başarılı da olunmuştur. Elde edilen bu sonuçlarla varlığını koruma olanağına kavuşulmuştur. Başta Türkiye olmak üzere, Kürdistan'ı egemenliği altında bulunduran ülkelerde yaşanan durum böyledir.

Demokratik hareketin gelişme olanağına karşılık, bunda rol oynayabilecek örgütlü güçlerin birçoğu mevcut rejimlerle birlikte marjinalleşmekte ve duruma müdahale etme güçlerini yitirmektedir. Tam da rejimin bunalımlarının doruğa çıktığı ve demokratik güçlerin büyüme olanaklarına kavuştuğu bir dönemde, bu güçlerin yaşadığı marjinalleşme elbette kabul edilemez. Sol da, toplumsal gelişmeye müdahale gücünü yitirmekle karşı karşıyadır. Bu şekilde rejimin tükenişiyle birlikte, duruma müdahale ederek demokratik değişimle sonuçlandırması gereken birçok grubun da tükenişi yaşanır olmaktadır. Türkiye'de bu çok çarpıcı olarak görülmektedir. Diğer birçok ülkede de benzeri bir durum söz konusudur.

> "Tarihsel dönemeçlerde kişilerin toplum lehine kendi haklarından feragat etmesi, devrimci bir yaklaşımdır. Değişim ve dönüşümün yaşandığı günümüz koşullarının büyük bir demokratik açılımla sonuçlanması, onun demokratik sistem içerisinde ulusal, toplumsal sorunlarımızın çözülmesine dönüştürülmesi için, bu tarzda yaklaşmak tarihsel bir görevdir."

Tam da bu noktada demokratik bir güç olarak PKK'nin değişim ve dönüşüm durumuna müdahale edip tarihsel rolünü oynaması gerekmektedir. PKK'nin bu temelde müdahale gücü olarak tarihsel rolünü oynayabilmesi için, iç düzenlemesini güçlü tutması ve kendini buna hazır hale getirmesi bir zorunluluk olmaktadır. Bunun için de başta bunalım sürecinde ortaya çıkan zayıflıkların ve tasfiyeciliğin artıklarının aşılması gerekmektedir. Daha önceki dönemlerde varolan sorunlarımız uluslararası komplo sürecinde ağırlaşmış, devrimimiz her bakımdan bir bunalımı yaşar hale gelmişti. Yaşanan pratikte inanç, düşünce ve karar düzeyinde bunun olumsuz etkileri görülmüştür. Ancak Önderlik'ten alınan güçle yürütülen mücadele sonucunda, bu bunalım esas anlamda aşılabilmiştir.

Yanlışlara karşı sessiz kalmak kaybettirir

Partimiz, 2001 yılına girerken bunalımın aşıldığını ve devrimci mücadelede yeni bir sürece girildiğini ilan etti. Gerçek olan da budur. Yine de bunalım süreci, yönetim ve kadro yapımızı, dolayısıyla devrim gücümüzü zayıf düşürmüştür. Bunu görmek gerekmektedir. Nasıl ağır hastalık geçiren bir bünye sağlığına kavuştuğu zaman zayıflıklarını gidermek için özel bir beslenmeye ihtiyaç duyarsa, bunalımı aşmış olan devrimci güçlerimizin de aynı türden güçlenmeye ihtiyaç duyduğu açığa çıkmıştır. Sürece bütünüyle hazır hale gelinmesi de, ancak bununla mümkün olacaktır. Güçlenme de inanç, bilinç, karar ve eylem yeteneği, sürecin ihtiyaçlarını karşılama temelindeki gelişmeyle sağlanacaktır. Burada parti edebiyatı kadar, güncel gelişmelerden çıkarılacak sonuçların rolü de büyük olacaktır. Çünkü söz konusu zayıflıklar doğru inanç, düşünce, eylem ve karar yeteneğimizin her yönüyle parti mücadelemize kanalize edilmesiyle aşılacaktır. Her parti kadrosu ve taraftarının, devrimci mücadele yürüten her yönetim ve bireyin belirtilen çerçevede kendisini güçlendirmesi bir zorunluluktur. Gücümüzün zayıflıklarını aşarak, sürece en etkili düzeyde müdahale edebilecek inanç, düşünce, karar ve pratik uygulama yeteneğine kavuşması bu anlamda çok önemlidir. Çözüm buradadır.

Diğer taraftan uluslararası komplo ortamında pervasızlaşan tasfiyeci eğilimlerin geride kalan etkilerini silmenin zamanı gelmiş bulunmaktadır. Sadece parti yönetimi değil, her parti kadrosu ve çalışanı mücadelemizi zayıf bırakan, değişim ve dönüşüm durumuna daha güçlü bir şekilde müdahale etmemizi önleyen eğilimlerin etkisini silme mücadelesini aktif olarak harekete geçirmeli ve mücadeledeki yerini almalı, yoğun bir mücadeleyle devrimimizin müdahale yeteneğini güçlendirmeyi esas almalıdır.

Tasfiyecilik yenilmiştir, ancak izleri halen silinmemiştir. Yenilen tasfiyeciliğin izlerini de silmek gerekmektedir. Bu, öncelikli bir görev olarak, süreç içindeki rolümüzü oynamamız için gereklidir. Hangi görüntü adı altında ortaya çıkarsa çıksın, yanlış eğilimlerin artık kendisini ortamımızda konuşturmaması, buna müsaade edilmemesi gerekmektedir. Çünkü bunlar tarihsel çıkışımızı zayıf bırakan hastalıklardır. Unutmayalım ki, tarihsel olarak karşılaştığımız bu tür bir görevi başarıyla yerine getirmek için bunu yapmak zorundayız. Durum böyle iken, halen bireyin "Ben ne olacağım" diyerek kendisini gündemimize koyması ve dayatmalarda bulunması, partiyi asli görevlerinin dışına çekerek meşgul etmesi anlamına gelir. Bu da asla kabul edilemez. Bu, meşru bir istem değil, tam bir ahlaksızlık olarak ele alınıp nitelendirilmelidir. Tasfiyeciliğin bu izlerinin silinmesi için, güçlenen kadronun tasfiyeciliğe, yanlış anlayışlar ve tutumlara karşı mücadeleyi dönemsel olarak kabul etmesi ve kendi yaşamını buna göre düzenlemesi gerekmektedir. Esas alınacak ölçüler buna göre belirlenmelidir. Unutmayalım; yanlışlara karşı sessiz kalarak bunlara tolerans tanımak kazandırmaz, aksine kaybettirir. Devrimin her alanında bu konumda bulunan bireylerin mücadelenin hizmetine koşulması, kazanılması için mücadele edilmesi ve bunlara devrimin gereklerinin ve gerçekliğinin kabul ettirilmesi gerekmektedir.

Bu nedenle her türlü yanlış anlayışa karşı kesin bir mücadele yürütülürken, dönemin doğrularına çekip kapsayıcı olmamız gerekmektedir. "Zaafları vardır, yanlış anlayış ve tutumlara sahiptir" deyip, kolay yolu seçerek geliştirilen dışlayıcı yaklaşımlar yanlıştır. Devrimde güçlü yürüyüşler şu veya bu şekilde bazı kesimleri dışlamakla değil, onları kazanmayı bir görev olarak bilen mücadelelerle gerçekleştirilmiştir. Büyük gelişmeler rahat ve engelsiz değil, zorluklarla mücadeleyi esas alan bir yürüyüşün inancı, kararlılığı, düşüncesi ve eylem yeteneği ortaya çıkarılarak sağlanmıştır. Burada mücadeleci olunurken, dağıtan değil kapsayan, herkesi mücadelenin hizmetine sokan, yanlışlarla uzlaşmayan ve tarihsel görevleri kişiliklere yedirerek yeniden yapılandırmayı esas alan bir yaklaşım öne çıkmış olmaktadır.

> "İkinci Barış Hamlesi'nin başarısı bütün yönetim organlarımızla, kadro ve çalışan yapımızla, yine sayısı milyonlarla ifade edilen tüm kitle gücümüzün komple yürütecekleri mücadele ile sağlanacaktır. Herkesin güç ve yeteneğini konuşturması burada başarının anahtarıdır. Harekete geçirilebilecek herkesin harekete geçirilmesi, bu hamlenin başarılı olmasını sağlayacaktır."

Tarihsel dönemeçlerde kişilerin toplum lehine kendi haklarından feragat etmeleri devrimci bir yaklaşımdır. Tarihsel dönemeçlerde sergilenen böylesi davranışlar kahramanlık veya kendini tümüyle halkın hizmetine adama olarak nitelendirilmektedir. Değişim ve dönüşüm durumunun yaşandığı koşullar olarak nitelendirdiğimiz günümüz koşullarının büyük bir demokratik açılımla sonuçlanması, bu koşulların ulusal ve toplumsal sorunlarımızın demokratik sistem içerisinde çözülmesine dönüştürülmesi için, bu tarzda bir yürüyüşün sahibi olmak tarihsel bir görev niteliğindedir. Öncü güç boyutunda bu önemli olmakla birlikte, buna bağlı olarak geniş halk yığınlarının da düzenlenmesi önemlidir. O nedenle kitlenin bilinç, inanç, düşünce ve karar yeteneği birlik içinde ele alınıp düzenlenirken, bunun örgüt ve eylem gücüne dönüştürülerek ortaya konulması gibi bir zorunluluk da bulunmaktadır. Genel anlamda kitlelerin nitelik gelişimi böyle sağlanırken, kitleler demokrasi mücadelesindeki rollerini de bu şekilde oynayacaklardır.

Günümüzde Türkiye'de hem Kürt halkının her kesimi, hem de diğer toplumsal kesimler hareketlenmiş bulunmaktadır. Kürt halkının demokratik değişim ve dönüşümün temel ve öncü gücü olma işlevini yerine getirmesi için, bugüne kadar mücadelenin dışında kalan kesimlerin mücadele içine çekilmesinin zamanı gelmiştir. Söz konusu kesimlere yoğun propaganda ve ajitasyon çalışmalarıyla ulaşılabilir. Demokrasi hareketi bu şekilde sağlanan gelişmelerle güçlenme olanağına kavuşacaktır. Bunun sağlanması, değişim ve dönüşüm durumunun demokratik açılımla sonuçlanması için vazgeçilmez bir görevidir. Bununla birlikte yeni açılımda Türk solunun marjinalleşmesi ve etkisizleşmesi ortamı olsa da, onlarca yıl süren demokrasi mücadelesiyle yaratılan değerleri demokrasi hareketinin bir parçası ve onun bir kazanımı haline getirmek, yerine getirilmesi gereken bir görev olarak öne çıkmaktadır.

Benzeri bir durum, özgünlükleri olmakla birlikte, bölgenin diğer ülkeleri için de geçerlidir. Bölge geneli ve her ülkedeki demokratik hareketler yadsınmadan, Kürt halkı bu şekilde her bakımdan rolünü oynayabilecektir. Bu durumda hem öncülük, hem de temel bir güç olma itibariyle Kürt halkının bölgesel anlamda demokratik değişim ve dönüşümdeki rolü öne çıkmaktadır. Halkımıza bu rolü oynatacak olan partimizin, buna bağlı olarak harekete geçmiş olan kitle gücünün niteliğini artırma, çok yönlü açılımlar sağlama gibi bir görevi de olmuştur. Partimizin her kadrosunun ve çalışanının böyle bir görevi vardır. Bunları yaparken de, rutin bir çalışmanın ötesine geçerek, süreci çeşitli hamlelerle ilerletmesi gerekmektedir.

İkinci Barış Hamlesi'yle yeni bir sürece girilmiştir

Açıklanan **İkinci Barış Hamlesi** de bunun bir gereği olarak başlatılmıştır. Yürüyüş, gösteri, boykot, grev ve diğer birçok eylem biçimiyle yeni bir mücadele sürecine girilmiştir. İkinci Barış Hamlesi diye adlandırdığımız bu adım, demokratik bir sistemin kabulü kadar, Kürt sorununun siyasal çözüm yöntemiyle çözüme kavuşturulmasını da hedeflemektedir. Artık hem iktidar, hem de iktidar dışı tüm güçler demokrasiye ve Kürt sorununa 'evet' deyip çözüme gitmek zorundadır. İkinci Barış Hamlesi çeşitli etkinliklerle buna ulaşmalıdır. Yeni hamle süreciyle serhildan, en geniş kesimlerin farklı eylem biçimleriyle sürdürülecektir.

Tabii mevcut eylem biçimleri kendi başına yetersizdir. Gösteri, yürüyüş, toplantı, boykot, grev ve farklı etkinlikler bugüne kadar uygulanmakla birlikte, sonuç elde etmek için yeterli değildir. Bu eylem biçimlerinin yanı sıra, yeni eylem biçimlerinin gündemleşmesinin zamanı gelmiştir. Ulusal Önderliğimizin ağır yaşam koşulları içinde bulunduğu bu dönemde, daha etkili mücadele ve eylem biçimleriyle gelişmeleri hızlandırmak gerekmektedir. Bu, açıklandığı gibi önce Avrupa'da, sonra da Türkiye ve diğer zeminleri içerisine alan alanlarda siyasal kimliği bildirme eylemidir. Bununla, Kürt kimliğinin kabul görmediği ve Kürt halkının sorunlarının çözüme kavuşturulması için siyasal mücadele alanında önünün yasaklarla kesildiği bir durumu aşmak, Kürt kimliğinin kabulüyle birlikte halkımızın sorunlarının siyasal mücadeleyle çözümü önündeki engellerin kaldırılması amaçlanmaktadır. Hem demokrasinin gelişimi, hem de Kürt sorununun çözümü için, Kürt kimliğinin yanı sıra, Kürtlerin siyasal çalışma özgürlüğünün de kabul edilmesi gerekmektedir.

Avrupa'da yasaklar olduğunu, Türkiye ve Kürdistan üzerinde egemen olan diğer ülkelerin Kürtler üzerinde yasaklar uyguladığını biliyoruz. Bu yasaklar halkımızın mücadelesiyle anlamsız hale getirilmelidir. Bu da ancak bir eylem temelinde gerçekleşebilir. Yeni stratejimizin verdiği güçle, Avrupa'da ilk yasağın konulduğu Almanya başta olmak üzere, Avrupa'nın her ülkesinde yaş ve cinsiyet farkı gözetilmeden, ulusal özgürlük mücadelesi veren her insanımız; ***"Başkan Apo'nun yaşamını paylaşmak istiyorum!", "Ulusal özgürlükçüyüm!", "Yeni dönemde PKK'nin her türlü eyleminin sorumluluğunu üstleniyorum!", "Ben bir PKK üyesiyim; yasaklarınız gayri meşrudur; yasaklarınız ne gerektiriyorsa o işlemi yapın!"*** gibi sloganlarla harekete geçmelidir. Bu çerçevede yapılacak kimlik bildirimi; tümüyle bir haksızlık olan PKK ve Kürtlerin siyasal çalışma yapması konusundaki yasakları etkisizleştirecek ve bir siyasal kazanımı açığa çıkaracaktır. Yediden yetmişe özel durumu olmayan herkes, Önderliğin AİHM'deki mahkemesinin başladığı günle birlikte Avrupa'nın çeşitli ülkelerinde kimlik bildirimini başlatmalı, yasakların haksızlığını ve anlamsızlığını ortaya koymalıdır. On binler bu temelde harekete geçtiğinde, hiçbir yasa ve hiçbir güç PKK'ye ve Kürtlere uyguladığı siyasal çalışma yapma yasağını sürdüremez. Bunun için kimlik bildirimi konusunda ısrarlı olunmalıdır. Kimlik bildirimi yapılırken, her yerde miting, toplantı, boykot, grev, kepenk kapatma ve benzeri biçimde eylemlilikler sürdürülmelidir.

Bu kampanya, son derece haksız olan yasakların fiilen bitişinin resmileşmesiyle tamamlanacaktır. Bu çerçevedeki eylemlilikler elbette kendi başına yeterli değildir. Bu, diğer çalışmalarla birlikte yürütülecektir. Diplomatik girişimlerle hem yasağı uygulayan güçlerin tutumunun değiştirilmesi, hem de çeşitli demokratik güçlerin yeni barış hamlesine destek vermeleri sağlanacaktır.

Avrupa'da başlayan kimlik bildirimi daha sonra partinin kararlaştıracağı bir tarihte Türkiye ve Kuzey Kürdistan'a taşınacak, kimlik bildirimi bu alanlarda da devreye sokulacaktır. Kimlik bildirimi böyle ele alınırken, gösteriler her yerde ve her zeminde yürütülecektir. Hamlenin miting, yürüyüş, boykot, toplantı, grev, kepenk kapatma ve diğer eylem biçimleriyle sürdürülmesi ülkede ve ülkenin dışında her alanda yürütülecektir. Kimlik bildirimi iki aşamalıdır: Bu karar Avrupa ve Almanya merkezli olmak üzere Avrupa'da 31 Mayıs'ta başlatılacak, Türkiye ve Kuzey Kürdistan'da daha sonra belirlenecek bir tarihte uygulamaya konulacaktır. İkinci Barış Hamlesi'nin başarısı bütün yönetim organlarımızla, kadro ve çalışan yapımızla, yine sayısı milyonlarla ifade edilen tüm kitle gücümüzün komple yürütecekleri mücadeleyle sağlanacaktır. Herkesin güç ve yeteneğini konuşturması burada başarının anahtarıdır.

Harekete geçirilebilecek herkesin harekete geçirilmesi, İkinci Barış Hamlesi'nin başarılı olmasını sağlayacak; Kürt kimliğinin kabulünün yanı sıra, Kürtler için siyasal çalışma özgürlüğünü de getirecektir. Bu hamle, yaratacağı sonuçlarla Başkan Apo'nun ve halkımızın özgürlüğe kavuşmasında önemli bir yere sahip olacaktır. Başkan Apo'ya bağlılık, O'nu sahiplenmek, yaşamını O'nunla paylaşmak, elbette bu hamleye başarılı katılımı gerektirmektedir. Önderliğimiz en zor koşullarda yaşamını anlamlı kılarken, böylesi bir dönemde bizlerden gelişmeleri hızlandırmamızı beklemektedir. Bütün çalışmalarımıza bu anlayışla yüklenmeli ve bu hamle sürecini mutlaka başarılı kılmalıyız.

İkinci Barış Hamlemiz, yaratacağı sonuçlarla birlikte, değişim ve dönüşüm durumunu daha büyük demokratik açılımlara olanaklı hale getirirken, sürece bir ivme de kazandıracak ve demokratik açılım koşullarını güçlendirecektir.

Bu, demokratik gelişme için büyük bir hazırlık aşamasıdır. Yeni hamle hem değişim ve dönüşüm durumunun demokratik açılımla sonuçlanmasının bir hazırlığı, hem de belirttiğimiz Kürt kimliğinin ve Kürtlere siyasal çalışma yapma özgürlüğünün tanınması, bu temelde Başkan Apo ve halkımızın özgürlüklerinin kazanılması ortamının yaratılması için başlatılan bir süreç anlamına gelmektedir. Bu süreçte doğru tutum hem öncü güç, hem de halk kitleleri açısından bu temeldedir. Başarının koşulları ve olanakları bulunmaktadır. Başarı ancak bu koşullar ve olanaklar çerçevesindeki bir çabayla ele alınıp görevlerin yerine getirilmesiyle elde edilecektir ve buna mutlaka ulaşılacaktır.

11 Mayıs 2001

> "Yeni hamle hem değişim ve dönüşüm durumunun demokratik açılımla sonuçlanmasının bir hazırlığı, hem de belirttiğimiz Kürt kimliğinin ve Kürtlere siyasal çalışma yapma özgürlüğünün tanınması, bu temelde Başkan Apo ve halkımızın özgürlüklerinin kazanılması ortamının yaratılması için başlatılan bir süreç anlamına gelmektedir."

GÜNEY KÜRDİSTAN'DAKİ ASKERİ HAREKETLİLİK VE OLASI GELİŞMELER

Kuzey Kürdistan zemininde yaşanan askeri ve siyasi süreci değerlendirmek için biraz daha geriye gitmek gerekiyor. Bilindiği gibi, parti hareketimize karşı daha çok uluslararası komplonun devamı niteliğindeki –ağırlıklı olarak yerel güçlere dayalı– ikinci bir komplo hareketinin hazırlıkları 2000 yılının başlarında başladı. O zaman komplonun taşeronu olarak kiralanan YNK'nin görevi; PKK'yi yıpratmak, yapabilirse alandan çıkarmak, yapamazsa dar bir araziye sıkıştırmak ve böylelikle ya teslim almak, ya da yapılacak bir kış hareketiyle imha etmeye hazır hale getirmekti. Ancak 28 Eylül'de başlayıp yedi gün süren, daha sonra 3 Aralık'ta başlayıp on gün süren savaşlarla YNK güçleri başarısız kılındı. PKK bir alana sıkıştırılamadığı gibi daha da genişleyen bir şekilde stratejik arazilere yayılarak mevzilendi. Bunun ardından daha önceden planlandığı gibi, Türk ordu gücü yüksek bir teknik donanımla 19 Aralık'ta Soran alanına girdi. YNK ve Türk ordusu Soran alanında hazırlıklara başladı. Ancak durum çok değişmişti.

PKK güçlerinin mevzilendiği alanlardan beş-on bin kişilik güçlerle çıkarılmasının veya tasfiye edilmesinin imkansızlaşmış olduğu gerçeğini, biraz askeri bilgisi olan herkes görebilirdi. Öte yandan YNK'nin yeni politikalarıyla tabanını şoke etmesi ve girdiği bu savaşta başarılı olamaması, korkunç düzeyde bir moralsizlik ve iç sorunların gelişmesini beraberinde getirmişti. Bu durum bütün çabalarına rağmen bir türlü toparlanamamalarını getirdi. Böylelikle önceden kısa süreli bir operasyon hareketi için uzlaşan taraflar sürecin uzayacağını, Türk ordusunun giderek Soran alanında kalıcılaşacağını görünce aralarında rahatsızlıklar başladı. Önceki konsensüs böylece bozulmaya yüz tuttu. Bütün çabalarına rağmen KDP'yi savaşın içine çekemeyen bu güçlerin, kendi aralarında oluşturdukları beraberlikte gedikler açıldı. Yani bölge güçleri arasında oluşturulmak istenen beraberlik, yerini rahatsızlıklara, karşılıklı endişelere bıraktı. Bölge güçlerinin desteğinden şüpheye düşen Türk devleti, ABD'den destek istedi. ABD ise kendisi dışında oluşturulan böyle bir plana destek veremezdi. Çünkü ABD'nin bölgeye, Irak'a ve Kürdistan'a ilişkin planları vardı ve Türkiye'yi de kendi planına çekmek istiyordu. Onun için de bu plana destek vermedi.

Böylece yalnız kalan Türk devleti ve YNK güçleri, savaşa iyi hazırlanmış olan güçlerimiz karşısında savaşa girmeyi göze alamadılar. Bahara doğru gelinirken Türkiye'deki sistemin kendisinden kaynaklı ekonomik kriz patlak verdi. Bütün bu olgular birleşince geriye Türk devleti için tek yol olan bu planın iptal edilmesi kalıyordu. Çünkü bu planın versiyonları işlemez kılınmıştı. Başarı ihtimali zayıflamıştı. İşte bunun için, Türk ordu güçleri alandan geri çekilmek zorunda kaldılar. Tabii ki, bu geri çekilme bir başarısızlık ve yenilgiydi. Yine bizim için pozisyonumuzu oldukça güçlendiren bir başarıydı. Nihayetinde bu biçimiyle Türk devletinin 2000 yılının başından beri hazırlamaya çalıştığı ve yerel güçlere dayandırılan bu plan, Kandil'de tıkandı ve uygulanamadı.

Eğer planın gerekleri düşünüldüğü gibi yaşamsallaştırılsaydı, 15 Şubat'ta Kandil'de kapsamlı bir yönelim gerçekleştirilecekti. Behdinan ve Xankûrê alanlarına ise mart ayında kapsamlı imha operasyonları başlayacaktı. Kandil'deki başarılı olamayınca, diğerlerini de iptal etmek zorunda kaldılar. Şimdi bu planın komple bir plan olduğu anlaşılıyor. Hem Güney'de ittifak güçlerine dayanarak kapsamlı bir darbelemeyi ve ezmeyi hedefliyor, hem de Kuzey'de bulunan güçlerimizin tümden temizlenmesini kapsıyordu. Türk devleti, Güney'de istediği sonucu tek başına alamayacağını bildiği için, Güney'e yönelik planının başarı şansı, ancak ya Kürtlerden, ya da komşu devletlerden alacağı destekle mümkün olabilirdi. Bu doğrultuda Türk devleti yoğun bir diplomasi trafiği, yine oldukça yüklü para dökme siyaseti ile sonuç almayı denedi. Bunun için çok çaba gösterdi, ama başarılı olamadı. Başarılı olamayınca küçük çaplı hareketleri de geliştirmek istemedi. Niye? Çünkü Güney'de resmi bir biçimde söylenmemiş, itiraf edilmemiş de olsa, aslında bizim yaptığımız ateşkese Türk devletinin tümden uyma durumu vardı. Bunu basit bazı saldırılarla bozmak istemiyordu. Çünkü Güney'de sonuç alamayacağı bir savaş durumu, Türkiye devleti için daha zararlı olabilirdi. Kürt halkını ve PKK'yi tahrik edebilir diye küçük çaplı hareketler geliştirmekten ziyade, imhayı geliştirebilecek bir konsept ile sonuç almak istiyordu. Bu yüzden çabası böylesi bir konsepte ulaşmak içindi. Ulaşamayınca, Güney'deki planını tümden iptal etti, durdurdu.

Ama Kuzey'deki plan durdurulmadı. Bahar aylarıyla birlikte Botan'da, Amed'te, Erzurum'da, Dersim'de operasyonlar arttı ve bunlar halen de devam ediyor. Amacı, Kuzey'i tümden gerilla güçlerimizden temizlemektir. Fakat esas olarak bu plan, Güney'deki planın bir parçasıydı. Şu durumda Güney'deki plan gerçekleşemediği için, Kuzey'deki tek başına uygulanmaktadır. Fakat Güney'e ilişkin yeni bir konseptin geliştirilmesi çabaları da vardır. Ve öyle görülüyor ki, Güney'e ilişkin yeniden ulaşılan konsept doğrultusunda birtakım anlaşmalar, uzlaşmalar sağlanmıştır. Dolayısıyla bu yeni konseptin gerekleri olan pratik adımların da, yakın bir dönemde atılması gündeme gelecektir. Şimdi Güney'e ilişkin Türk devletinin yaptığı, ABD planı çerçevesinde, onunla çok zıtlaşmayan, onunla bütünlüklü olmasına rağmen kendi içinde önemli ayrılıkları olan bir konseptin geliştirilmesidir.

ABD'nin daha kapsamlı, esasen Ortadoğu'yu yeniden düzenlemeye yönelik ikiüç yılı kapsayan geniş bir planlaması olduğu görülüyor. Tabii ki ABD, kendi çizgisi doğrultusunda Ortadoğu'yu bir bütün olarak ele alıyor. ABD'nin Ortadoğu'da on yıldan beri, özellikle de Demokrat Parti döneminde sekiz yıl boyunca uyguladığı yeni 'dünya düzeni siyaseti' adı verilen bir politik yaklaşımı vardı. Gelinen noktada bu politikasının sonuç alıcı, başarılı olmadığı açığa çıkmıştır. Bu temelde iktidarı devralan Bush yönetimi, Ortadoğu politikasında köklü bir yenilenmeyle sürece müdahale etmek istemektedir. İşte bu yeni yaklaşımın ilk adımı Irak'a ilişkin olanıdır. Irak devletinin bir biçimde etkisiz kılınması gerekiyor. Ya orada bir iktidar değişikliğini hedefleyecek, ya da en azından Irak'ın etkinliğini sınırlayacak bir daraltma programı uygulayacaktır.

"PKK Kürdistan'da en büyük parti olarak Kürt halkı için siyasal ve moral bir güçtür. PKK'nin daraltılması, tüm Kürt halkının daraltılması anlamına gelecektir. Yine PKK'nin Güney'de etkisizleştirilmesiyle, Güney'deki her türlü oyun daha rahat oynanacaktır. PKK şahsında tüm Kürtler ve onun kurum ve kuruluşlarını zayıflatma planına yöneleceklerdir."

Bütün Kürt örgütleri ulusal bir politikada buluşmak zorundadır

İşte bu noktada Kürtlerin durumu önem kazanıyor. ABD, şimdiye kadar Kürtlere daha çok insani bir çerçevede yaklaştığından, ciddi politikaların temel bir unsuru haline getirmiyordu. Şimdi öyle anlaşılıyor ki, artık Kürt sorununu siyasi bir sorun olarak ele almak gündeme gelmektedir. Bu doğrultuda Kürtler, Irak planında temel bir güç olarak ele alınacaktır. Bu durum şu veya bu biçimde Kürtleri bir güç olmaya götürecektir. Bunun rengi henüz netleşmemiş olsa da, bu yönlü birtakım gelişmeler olabileceğini düşünmek yerinde olacaktır. Kısaca ABD'nin, Irak'a yönelik ve bunun içinde Kürtlere yönelik yeni politik yaklaşımının bu doğrultuda olacağı anlaşılıyor.

ABD bu planını birçok güce dayatmaktadır. Türkiye'ye de bir müdahalenin yapılmış olduğu biliniyor. Kemal Derviş aslında Türkiye'deki yapısal sorunları çözmeye yönelik bir müdahaledir. Ekonomik, siyasi ve askeri planlar bakımından Türkiye, ABD çizgisine gelmiştir ve ABD çizgisinde yürüyecektir. Ama Türkiye, ABD'nin Kürtlere ilişkin politikasından oldukça ürküyor ve ciddi endişeler taşıyor. O, ABD'nin çizgisi, planı ile karşı karşıya gelmeden kendi eğilimi doğrultusunda yerel güçlere dayalı bir planı hayata geçirmek istiyor. ABD planı yürürken ve Türkiye buna dahil olurken, Türkiye ayrıca kendi öncülüğünde Kürtlere yönelik bir konsepti devrede tutmak istiyor. Bu noktada ABD çizgisinden ayrıksı bir tutumu da sergiliyor. Şimdi bu doğrultuda yoğun bir çaba içerisindedir. Bir taraftan bu konuya ilişkin yazılı ve sözlü beyanatlar veriyor, gerekirse müdahale edebileceğini belirtiyor, diğer taraftan tehditle Kürtleri kendi planına çekmek istiyor.

İran devletinin de bu konuda bazı hassasiyetleri vardır. Bunları da değerlendirerek, İran'la bir ittifak halinde Kürtlere yönelik bir konsepti uygulamak istiyor. İran devleti de genel hatları ile ABD'nin Irak'a yönelik planına artık karşı çıkmıyor. Burada kendine yakın güçleri güçlendirerek olası iktidar değişiminde kendi eğiliminin ağırlıkta olacağı bir plan ve düzenleme üzerinde yoğunlaşıyor. Bu anlamda Irak planına karşı çıkmayacağı anlaşılıyor. Bunun yerine kendi payını güçlendirmeyi hedefliyor. Bu ne kadar uzun ya da kısa süreli olur, bu ayrı bir şeydir; ama şimdilik kendi çıkarlarına göre böyle bir yaklaşımı uygun gördüğü anlaşılıyor.

İşte bundan da yararlanan Türk devleti, Kürt tehdidini gündeme getirerek İran devletini etkilemeye çalışmaktadır. Ve nitekim bu doğrultuda, İçişleri Bakanı Tantan'ın Tahran'a gidişiyle birlikte Türkiye ile İran arasında bir anlaşmanın geliştiği, 'ortak tehdit' tespitinin yapıldığı ve bu çerçevede de 'ortak tehdide karşı, ortak mücadele' ile anlayış birliğine ulaşıldığı yönünde somut bilgiler vardır. YNK'yi de aynı plan doğrultusunda hazırlamakta olduğu görülmektedir. KDP'ye yönelik tehdit ve baskının yapıldığı da biliniyor. Buradaki amaç, Güney Kürdistan üzerinde inisiyatif kurmak, kontrolü sağlamak, kendisine rağmen herhangi bir gelişmeye meydan vermemektir. Bunu yapabilmesi için de, Kürtlerin iradi bir güç olmamaları, bir kademe daha geriletilmeleri gerekiyor. İşte bunun için çok açık, o bilinen klasik 'iti ite kırdırtma' politikasını, artık her aklı başındaki insanın anlayacağı bu fosilleşmiş politikasını Kürt örgütlerine dayatıyor. Onların amacı, bu ABD planında Kürtlerin herhangi bir güç olmaması ve Kürtlere bir yer ayrılmaması için, Kürtleri vuruşturmak, iç çatışmaları geliştirmek, güçsüzleştirmek, birlik ortamını, iradi güç olma zeminini ortadan kaldırmaya yönelik taktikler geliştirmektir. Bunun için para verme, tehdit etme, şantaj gibi yöntemlerle sonuç almayı hedefliyor.

Mevcut Güneyli güçler her ne kadar –şu veya bu şekilde– bu plana bulaşmış olsalar da, iradi güç olma nitelikleri zayıf olsa da, bu hassas ve önemli dönemde sınırlı da olsa ulusal bir yaklaşımı esas almaları önem taşıyor. Evvela iç çatışmaları geliştirmemek, buna alet olmamak gerekir. Bunun yerine mümkünse yakınlaşmanın, –ulusal bir çizgide birleşme olmasa da– yakın bir politik hattın tutturulması gerekiyor. Bu yapılmayıp, Türk devletinin veya başka bir gücün şantajlarına, tehditlerine boyun eğmek, ya da onların verdiği dolarlara göz dikip ulusal çıkarlara sırt çevirmek çok tehlikeli bir ihanet olacaktır. Bu açıdan Güneyli Kürt güçleri uyarıldı. Artık Kürdistan ulusal-demokratik davası önemli bir noktada seyrediyor. Bu noktada birtakım baskılara göğüs germek, birtakım rizikoları göze almak şarttır.

Bu hususta KDP'nin belli bir politik yaklaşımı vardır. Kendi çizgisi doğrultusunda bir ısrarı söz konusudur. Gelecekte nasıl olacağı kestirilemez. Ama şimdilik bir ısrarın olduğu görülmektedir. Fakat, YNK'nin yaklaşımları ürkütücüdür. Her türlü politikaya kendisini yatıran ve zikzaklar çizen bir çizgiyi yürüten bir gücün ne yapacağı, nasıl hareket edeceği belli değildir. Şimdilik kendisini TC'nin planına yatırdığı görülmektedir. Mevcut durumda askeri güçlerini Türk subayları eğitiyor. Yakın bir zamanda daha çok çetelerden oluşan sivil giyimli subay ve askeri birliklerin alana gelmesi planlanmış bulunmaktadır. Bütün bu yaklaşımlarla, TC'nin Kürdistan üzerinde etkili bir inisiyatif sahibi olması sağlanmış olacaktır. Bunun da Kürtlere herhangi bir yararı olmayacaktır.

Tabii ki, mevcut plan özü itibariyle Kürt gücünü, PKK ve KDP'yi hedefliyor. Ama planı uygulamaya geçirmek için PKK hedef olarak gösteriliyor. Hatta KDP'nin de böyle bir hedefe yönelmesi için dayatmalar geliştiriliyor. YNK, bunun için hazır hale getirilmeye çalışılıyor. Böyle gösterilmekle birlikte, esas olarak PKK şahsında tüm Kürt güçlerini geriletme planı söz konusudur. Tabii ki bugün PKK Kürdistan'da en büyük parti olarak Kürt halkı için siyasal ve moral bir güçtür. PKK'nin daraltılması, tüm Kürt halkının daraltılması anlamına gelecektir. Yine, PKK'nin Güney'de etkisizleştirilmesiyle, Güney'deki her türlü oyunun daha rahat oynanmasının zemini açılmış olacaktır. Ama daha somut bir biçimde onlar sadece bununla sınırlı kalmayacaklardır. PKK şahsında tüm Kürtler ve onun kurum ve kuruluşlarını zayıflatma planına yöneleceklerdir. PKK'yi zayıflatmakla birlikte, KDP'yi geriletecekleri çok açıktır. İşte bu çerçevede geliştirilen yeni konseptin; ABD planı paralelinde, ama önemli oranda onunla bütünleşmeyen, Kürt iradesi üzerinde tahakküm kuran, onu geriletmeyi hedefleyen bir yaklaşımı söz konusudur. Ve bu, yakın bir gelecekte ortamın hareketlenmesiyle birlikte devreye sokulacaktır. Bu planın pratik hedefi Güney Kürdistan'da karışıklık çıkarmak, barış ortamını bozmak, iç çatışmalarla kaos ortamını yaratıp kendi inisiyatifini tesis etmektir.

Türkiye hala seksen yıllık inkar siyasetini dayatıyor

Normal gidişat salt tehdide ve inkara dayalı Türk politikasını çıkmaza sokmakta ve daraltmaktadır. Bunun için o siyasetini Kürtler arası çatışmaya ve kaosa dayandırmaktadır. Böyle bir ortama dayanarak sonuç alabileceğini düşünmektedir. Bu temelde Behdinan'a, Haftanin'e zaman zaman yönelimleri olacaktır. Yine Soran alanında gerginlik yaratmaya yönelik çeşitli oyunlar tezgahlayacaktır. Her ne kadar durum itibariyle bu plana kendini yatırmış da olsa, YNK güçsüz bir örgüttür. Salt YNK ve TC'nin yapacağı bir şey yoktur. Yapabilselerdi kış ve bahar aylarında yaparlardı. Bu güçlerin sadece bir tanesinin değil, ikisinin birden de çok etkili olamayacakları anlaşılmıştır.

Bu temelde bir taraftan YNK güçlerini hareketlendirip dikkatimizi çekerken, diğer taraftan da daha özel, dar yönetimleri hedefleyen seri birtakım saldırılar olabilir. Yine hava saldırıları gelişebilir. Bütün bunlarla amaçladıkları; yapabildikleri kadar PKK'yi darbeleyerek, Güney'de bir kargaşa ve çatışma ortamını geliştirmektir.

Bunun için Kürt çevrelerinin duyarlı olmalarını istedik, bu oyuna gelinmemesini belirttik; bu PKK'ye karşı, ama özü itibariyle tüm Kürtleri hedefleyen bir plandır. Kendisine "Kürdüm" diyen hiçbir gücün bu plana dahil olmaması gerektiği çok açıktır. Olanları ise Kürt ulusal gücü saymamak gerektiği ortadadır. Önümüzdeki günlerde ve aylarda bu doğrultuda birtakım gelişmeler yaşanabilir. Şimdi denilebilir ki; 'Türk devleti zayıftır ve ağır iç sorunlar yaşıyor. Zayıflığına rağmen bu tür planlara neden ihtiyaç duyuyor?' Şunu vurgulamak gerekiyor: Bunun temelinde seksen yıllık Türk resmi inkar siyaseti yatıyor. Türk devleti, Kürtleri inkar siyasetini ısrarla sürdürdüğünden bu tür politikalara yönelmek zorunluluğunu hissediyor ve yöneliyor. Çünkü dünyanın herhangi bir yerinde bir Kürt olgusunun gelişmesine veya herhangi bir Kürt hakkının verilmesine karşıdır. Neden? Çünkü inkar siyasetine esas alıyor. Böyle bir ulusun olmadığını belirtiyor. Bugün İran devleti, Kürtleri ve Kürdistan'ı tanıyor. Hiç beğenilmeyen, geri görülen Irak rejimi Kürtleri tanıyor. Dünyanın her tarafında artık görülen bir gerçekliktir bu. "Güneş balçıkla sıvanamaz." Kürdün ulusal gerçekliği her alanda ve her zeminde kendisini Türk devletinin bu inkarcı zihniyetine dayatıyor. Buna karşı nereye kadar direnecekler, bu belli değil. Ama bu direncin sonuçta Türk devletinin de sonunu getireceğini, şimdiye kadar yaşadığı temel sorunların ana kaynağı oluğunu ve bunun aşılmaması durumunda Türk devletinin çağdaşlaşamayacağını, bırakalım çağdaşlaşmayı, kendini ayakta tutamayacağını, sürekli olarak sistemsel sorunlarla boğuşmak zorunda kalacağını defalarca belirttik. Bu zihniyetin terk edilmesi gerekiyor. Bu realite var ve bunun görülmesi gerekiyor. Bu görülmediği için sürekli sorunlarla, krizlerle uğraşmak zorunda kalıyor. Sonuçta bundan zarar gören Kürt halkı oluyor. Ama aynı zamanda Türk halkı da zarar görüyor; zarar gören Türkiye oluyor. Bu zihniyetin bu aşamadan sonra sürdürülmesi, daha fazla zarar vereceği, dünyayla, tüm Kürt halkı ile karşı karşıya geleceği anlamına geliyor.

Biz bu köhnemiş çağ dışı anlayışın daha fazla devam edemeyeceğine inanıyoruz. Bunu aşacağımıza, aşmak gerektiğine inanıyoruz. Ama bunu aşacak olanın mevcut rejimdeki gerici şoven anlayışlar, kuru kafalar olamayacağı açıktır. Bunu, Kürt ulusal-demokratik hareketi ile Türkiye demokratik çevrelerinin, muhalefetinin aşacağı çok açıktır.

Türk devletinin, içinde yaşadığı kriz ve ağır sorunlara rağmen, kendisini daha fazla risk altına sokacak, çıkmazlarla karşı karşıya getirecek bu tür planlar peşinde koşmasının iki ana nedeni vardır. Birincisi, Türkiye'deki demokratik muhalefet ve bu muhalefetin gelişmesinde PKK'nin oynadığı roldür. Türk devleti ömrünü bitirmiş bir sistemi ısrarla ve inatla yaşatmak istiyor. Bu oligarşik sistemin yaşatılabilmesi için onun alternatifsiz kılınması gerekiyor. Dikkat edelim; bütün alternatif muhalefet güçlerini sistemli bir biçimde baskı altına alma, onu eritme ve dağıtma politikasını esas alıyor. Bir ara Erbakan sisteme muhalefet olduğundan bahsetti, sistemi değiştireceğini söyledi. Ona yapmadıkları kalmadı. Oysa o, oy toplamak için sisteme karşı sloganlar attı. Sonraki süreç gösterdi ki, bu konuda böyle ciddi ve tutarlı bir duruşun sahibi değildi. Ama olsun, sistemi değiştireceğinden bahsetti ya, bu yeterlidir. Sırf bunun için sonuna kadar hedeflendi ve daha da hedeflenecek.

Demokratik halk muhalefeti sistemi aşabilecek tek güçtür

Yine Kürt muhalefeti ve partimiz sistemin değişmesinden bahsediyor. Bu doğrultuda şimdiye kadar çok ciddi mücadeleler geliştirdi. Halen de bunu çok aktif bir biçimde sürdürmektedir. Sistem kendi dinamiklerinin gücüyle, demokratik yöntemlerle değişim dönüşümü yaratma çizgisine karşı en sert uygulamaları yapıyor. Her fırsatta partimize ve onun öncülüğünde demokratik mücadeleyi yürüten halkımıza yönelmeyi ihmal etmiyor. Hakeza, Türkiye'deki demokratik çevreleri çeşitli biçimlerde etki altına alıp bölüp parçalama siyasetini hep gündemde tutuyor. Mevcut durumda Türkiye'deki demokrasi güçleri büyük bir potansiyele sahip olmasına rağmen, hiçbir zaman güç olamadılar. Çünkü üzerlerinde sistemli bir politika vardır; lime lime edildiler. Niye? Çünkü demokratik muhalefet, sistemin değişikliğinden bahsediyor ve bunu esas alıyor. Oligarşik rejimin en temel korkusu, Kürt demokratik muhalefeti ile Türkiye'deki demokratik muhalefetin birleşmesidir. Bu iki gücün birleşmesi halinde sisteme alternatif bir çizginin gelişeceğini biliyor. Demokratik halk muhalefetinin sistemi aşacağını biliyor ve bunun için bundan ciddi bir biçimde ürküyor. Bunun böyle gelişmemesi için her türlü tehdidi, şantajı, tedbiri geliştiriyor.

Öymen döneminde CHP'de demokratik halk muhalefetini geliştirme, bu temelde Kürt demokratik halk hareketi ile dostane ilişkiler kurma eğilimini taşıyan bir çizgi vardı. Bu görülür görülmez CHP hemen, hem de en üstten –bizzat Ecevit tarafından– tehdit edildi. Ve sonradan bir operasyon ile o yönetim alaşağı edildi, devre dışı bırakıldı. Neden? Türkiye'deki demokratik muhalefet ile Kürt halk hareketinin muhalefeti birleşirse bir alternatif iktidar adayı ortaya çıkabilir. Bu, ısrarla bunun önüne geçmek istiyor. Şimdi bu noktada Türkiye'de demokratik halk hareketi güçlü potansiyele sahip olmasına karşı bir dağınıklığı yaşıyor. Derli toplu olan tek güç Kürt demokratik halk hareketidir. Bu hareket ise, Türkiye'deki demokratik hareket için toparlayıcı bir rol oynayabilir. Yine, Türkiye'deki demokrasi güçlerine moral, güç veriyor. Bugün, Kürt halkının Kuzey'de birliği, bütünlüğü ve mücadeleciliği Türkiye'deki bütün demokrasi kesimlerini etkiliyor. Giderek Türkiye'deki demokratik halk hareketinin temel bir direği, öncüsü ve gücü durumuna gelebilir. Buna adaydır. Bu doğrultuda bir mücadelenin varolduğu biliniyor.

İşte bu yüzden Türk devletinin köhnemiş sistemini koruması için kendini alternatifsiz kılması gerekiyor. Şimdiye kadar bu çizgide kendini yürütebilirdi. Örneğin, şimdiki hükümet alternatifsizdir. Yerine gelecek olası partiler ondan daha çok tutucu, rantçı ve sisteme bağlı güçler oluyorlar. Dolayısıyla alternatifsizdir. Devlet yönetiminin mevcut zihniyeti, sistemin bu biçimde ısrarla yaşatılması mücadelesini veriyor. Şimdi bu noktada PKK'nin rolü çok açıktır. PKK dinamik bir güçtür; Türkiye'deki demokrasi sürecini geliştirip öncülük edebilir. Bu tehlikeyi önlemek için, PKK'ye ve Kürt demokratik hareketine karşı sistemli yönelimlerin gündeme getirildiği biliniyor. Demokratik muhalefet her fırsatta tutuklama, tecrit yöntemleriyle kösteklenmek isteniyor. Bunun dinamizminin esas olarak PKK'den kaynaklandığı, PKK'nin darbe yemesi durumunda bu hareketin yenileceği, moralinin düşeceği, dolayısıyla aktivitesini kaybedeceği noktasından hareketle, PKK'nin merkezi güçleriyle uğraşmakta ve onları hedeflemektedir. En temel ve merkezi güç, tabii ki PKK'nin bugünkü yönetim ve temel gövdesi olan gerilla gücüdür. Ne kadar zor durumda olursa olsun, oligarşinin yapabildiği kadar bu gücü darbelemesi, Kürdistan'daki alternatif muhalefeti geriletecektir. Bu yüzden de PKK'yi hedeflemekten vazgeçmeyecektir. Çünkü PKK'nin bugünkü pozisyonunun özelde Kürdistan, genelde ise Türkiye'de demokrasi hareketinin ve mücadelesinin gelişmesinde belirleyici bir rolü vardır. Bunu geriletmek için, tüm sıkıntılarına rağmen, PKK'ye yönelik saldırı planlarını bir müddet daha gündemde tutacaktır. Birinci neden budur.

“Türkiye'deki demokratik muhalefet ile Kürt halk hareketinin muhalefeti birleşirse bir alternatif iktidar adayı ortaya çıkabilir. Ama Türkiye'de demokratik halk hareketi güçlü potansiyele sahip olmasına karşın bir dağınıklığı yaşıyor. Derli toplu olan tek güç Kürt demokratik halk hareketidir.”

İkinci nedeni ise; yukarıda da belirttiğimiz gibi, gelişecek olan ABD planı çerçevesinde Kürtlerin daha ileri bir kurumlaşmaya kavuşabileceği korkusudur. Daha açıkçası, bir Kürt devletinin kurulması korkusudur. Bırakalım bağımsız bir devleti –bunu zaten pek kimse istemiyor–, federal bir devlete bile karşıdır ve ondan öcü gibi korkmaktadır. Buna niçin böyle yaklaşıldığı açıktır. Temel nedeni inkarcı siyasettir. Güney'de bir federal devletin oluşması durumunda Kuzey'de de böyle bir şeye zorlanacağını düşünüyor. Bizim öne sürdüğümüz ***Demokratik Cumhuriyet*** çizgisi tabii ki her şeye cevaptır. Kimsenin korkmasına gerek olmayacak biçimde yeniden bir düzenlemeye gitmektir. Ama buna gelmek istemeyen devletteki mevcut hakim anlayış, bu çizgisini sadece Türkiye ve Kuzey Kürdistan'da muhafaza etmenin yeterli olmayacağını biliyor. Bu yüzden çizgisini Kürdistan'ın diğer parçalarında da uygulamaya soyunuyor. Halbuki bu beyhude bir çabadır. Kaldı ki, diğer parçalarda zaten Kürt realitesi kabul görmüştür. Dolayısıyla kurumlaşmaya gitmesi tabii bir şeydir. Artık bu hayatın gerçeğidir. Ama o buna rağmen bu düzeyi görmüyor ve kendi anlayışını oralara da dayatma siyasetini esas alıyor. Bu çerçevede bir yönelime kendisini mecbur kılıyor. Bu yaklaşımının zihniyeti budur. Bu nedenle olmazsa olmaz kabilinden Güney'e yönelik bir kontrol ve inisiyatif kurma konseptine ihtiyaç duyuyor.

Bu noktada bunun yolunun PKK'yi hedeflemekten geçtiğini düşünüyor ve bunu esas alıyor. Diğer Kürt oluşumlarının zayıflıklarını, iradesizliklerini kullanarak PKK'ye yöneltme, böylelikle tüm Kürt güçlerini darbeleme, PKK'nin Güney'i demokratikleştirme rolünü sınırlamayı hedefliyor. Bununla bir taşla iki kuş vurmuş olacak; hem kendi içindeki muhalefet sorununu çözmede, hem de Kürt ve Kürdistan tehlikesini bertaraf etmede sonuç almış olacaktır. Kendi hesabına göre PKK'yi geriletip darbelemekle bu iki sonucu birlikte elde etmiş olacaktır. Ama bugün, PKK ve Kürdistan realitesi böyle bir planın hayata geçmesine imkan tanımıyor.

PKK, son iki yıldan bu yana yaşadığı değişim dönüşüm sürecini başarıyla tamamlamış bir harekettir. Kendi iç sorunlarını, yaşadığı mevcut bunalımları aşarak kendisini yenilemiştir. Bugün geliştirdiği çözümleyici perspektif ve politikalarla gelişmeyi yaşayan bir harekettir. Gelişmeyi yaşayan bir harekete yönelik imha planlarının gerçekleşemeyeceği, sonuç alamayacağı çok açıktır. Çünkü gelişen, dinamik ve direngen bir hareketin diğer güçlere dayanma gerçeği vardır. Bugün PKK artık imha edilemez; bu süreci aştı. Belki bir iki yıl önce bu gündemdeydi. Ama artık bu gündemden çıkmıştır. Gelişen bir hareketin imha edilmesinin olanakları yoktur. Çünkü güçlü zeminlere dayanarak, bu zeminlerden güçlü ve sürekli bir biçimde beslenerek, kendisini yenileyebilme kabiliyetine ve örgütsel düzeyine kavuşmuş bulunuyor. Dolayısıyla PKK'yi imha süreci artık aşılmıştır.

Aslında bu gerçeği Türk devlet yetkilileri de biliyor. Bu açıdan yeni geliştirilen konseptin içeriği, imhadan çok gelişmeden tavır koyma, daraltmadır. Örneğin, mücadelemizin gelişmekte olduğu 1992-93 süreçlerinde bir imha konsepti değil de, marjinalleştirme konsepti uygulandı. Çünkü imha gerçekçi olamazdı. Dolayısıyla daha gerçekçi bir planlamaya yönelmek amacıyla böyle bir konsept gerçekleştirildi. Şimdi de imha beyhude bir çabadır. Bunu onlar da görüyor. Dolayısıyla 1992-93 konseptine benzer bir biçimde PKK'yi durdurma, gelişmeden alıkoyma, atılıma geçmesini engelleme, vuracağı darbelerle kendisiyle uğraştırma planları söz konusudur.

Mevcut konseptin, eski konseptlerden –geçen yılki konseptten– ayrılan temel özelliği budur. Partimizi durdurma ve zamanla etkisiz kılma konsepti oluyor. Bunun da öyle güçlü zeminleri yoktur. Zayıf olan taraf Türk devletidir. Yapısal sorunları diz boyudur, politikası gerçekçi değildir. Örneğin, bugün Güney Kürdistan'a yönelik politikası tehdide, şantaja ve paraya dayalıdır. Bununla ne kadar sonuç alabilir. Artık böyle eskisi gibi etkili olmadığı, bu son yılda iyice açığa çıkmıştır. Bu şimdi yeni bir hamle ile kendisini daha etkili kılmaya çalışıyor. Ama bunun hemen böyle olacağı sonucu çıkarılmamalıdır; evdeki hesap her zaman çarşıya uymaz. Türk devletinin mevcut Kürt politikasının durumu da budur. Uymayacağı açıktır.

İkinci Barış Hamlesi bir atılım ve hamle sürecidir

Bu açıdan şunu belirtmek gerekiyor: Önümüzdeki süreç bu anlamda hareketli olabilir, birtakım operasyonlar, çatışmalar da olabilir. Ama biz bugün gelip dayandığı işbirlikçi Kürt güçleri ve daha farklı güçlerle, özellikle partimizi hedefleyen askeri ve siyasi politikalarla sonuç alamayacağını daha emin bir biçimde belirtebiliyoruz. Nedeni ise, biz daha fazla realiteye, yenilenmiş biçimde daha gerçekçi bir politik çizgiye ve daha etkin bir askeri duruşa yakın bulunuyoruz. Bu alanda bizi zorlayacak çok ciddi sorunlarımız yoktur. Kuşkusuz birtakım örgütsel, yönetimsel sorunlarımız vardır. Ama bunlar daha çok eğitim sorunları anlamına gelebilecek sorunlardır. Bizi zorlayacak köklü sorunlar durumunda değildir.

Türkiye, egemen ülkeler ve çevremizdeki diğer siyasal örgütlenmeler, bize göre daha dezavantajlı bir konumu yaşıyorlar. Örneğin bugün YNK'nin diz boyu sorunları var ve gerilemeyi yaşayan bir harekettir. Ne askeri ne de siyasi olarak fazla bir gelecek vaat etmiyor. Dolayısıyla buna dayandırılan politikaların gelecek vaat etmeyeceği çok açıktır. Çizgisini düzeltmediği, ulusal bir çizgiye gelmediği, halkın çıkarlarını esas almadığı müddetçe gelecek vaat etmeyecektir de. Dolayısıyla biz her ne kadar hareketli süreçlerin yaşanacağını belirtiyorsak da, bundan çok tehlikeli durumların yaşanacağı sonucunu çıkarmamak gerekir. Mevcut durumda resmi olan koşullarda, tamı tamına olmasa da daha çok Kürt demokratik muhalefetinin ve iradesinin etkili olacağını belirtmek mümkündür.

PKK'nin kararlı net duruşu, sürecin Kürdistan halkından yana gelişmesinde temel faktördür. Hem Kuzey'de demokratik mücadele sürecinin geliştirilmesi, hem de Güney'de Kürt halkının çıkarlarına uygun bir rotanın izlenmesinde, PKK'nin üstüne düşeni yapacağı, yapabilme güç ve kudretinde olduğu çok açıktır. Ama bilinmeli ki, karşı taraf da durmuyor. Sürekli bir çaba içerisindedir. Bu anlamda bazı zorluklar da yaşanacaktır. Belli saldırılar gelişebilir, süreci sabote edici provokasyon ortamları yaratılabilir. Ama doğru politik-taktik yaklaşımlarla bunları aşmanın koşulları da her zamankinden daha fazladır.

Bütün bu karşı güçlerin planlarına karşı, bizim de kendimize göre bir planımız ve konseptimiz vardır. Her şeyden önce doğru politik yaklaşım ve yine gerekli ölçüde diplomatik faaliyetin etkili kılınması durumuyla karşı karşıyayız. Biz bütün bu gelişmeleri sadece izleyerek geçiremeyiz. Elbette ki, halk iradesi adına, demokratik muhalefet adına bizim de diplomasi kulvarında yapabileceklerimiz vardır. Ve buna yönelik birtakım çabalar da söz konusudur. Ama esas önemli olan yeni dönemde geliştirdiğimiz siyasi hamledir. **İkinci Barış Hamlesi** adını verdiğimiz bu siyasi hamleyle, gerek Avrupa'da, gerekse Kürdistan'da kimlik sorunumuzu gündemleştirme ve bu çerçevede bir halk hareketinin geliştirilmesi önemli bir gelişmeyi de beraberinde getirecektir.

Bu ayın sonunda, 31 Mayıs'ta, Ulusal Önderimizin AİHM davası vardır. Bu dava çerçevesinde hem kimlik sorunu, hem Önderliğimizin özgürlük sorunu, hem de Kürdistan'a barış ve özgürlük sorununu daha fazla dünya gündemine oturtmak, bunu tüm mücadele çizgisi haline getirmek ve bu temelde hamlesel çıkışı daha tırmandırmak durumundayız. Bu süreç, Önderliğimizin mahkemesi etrafında demokratik mücadelede bir atılım ve hamle süreci olmak durumundadır.

Biz, bu siyasi hamle sürecinin Türkiye'de demokratik muhalefetin geliştirilmesi, uluslararası kamuoyunda Kürt kimliğinin gündeme oturtulup inkarcı siyasetin aşılması, Parti Önderliğimize yönelik geliştirilen uluslararası komplodaki güçlerin gerçek yüzlerinin açığa çıkartılması temelinde, "Önderliğe Özgürlük, Kürdistan'a Barış ve Demokratik Çözüm" çizgisinin kitlesel eylemlerle ifadesini bulacağını, demokratik hareketlenmenin önemli mesafeler alacağını belirtmek istiyoruz.

Öte yandan sözünü ettiğimiz planlamalara karşı da, askeri güçlerimizin her zamankinden daha fazla duyarlı olacakları, her türlü olasılığa göre kendilerini hazırlayacakları açıktır. Askeri güçlerimizin mevcut durumda ulaştıkları atılım düzeyinde üstüne düşeni yapabileceğini belirtebiliriz. Tabii ki, gerilla güçlerimiz öz savunma çizgisi temelinde gerekli mevzilenme ve hareketliliği sağlayacaklardır. Esas olan ulusal-demokratik mücadele çizgisinin önünü açmaktır. Bu doğrultuda gerilla gücümüz gerek Kuzey'de, gerekse de Güney'de rolünü oynamaya muktedirdir. Olabilecek herhangi bir plan veya saldırı karşısında da en yetkin bir biçimde kendisini savunma ve saldıran güçlere gerekli darbeyi vurma düzeyini yakalamıştır. Gerekirse bu yeteneğini gösterecektir.

Ulusal-demokratik mücadelemizde gerilla gücümüz, *"Halk Savunma Güçleri"*dir. Halk Savunma Güçleri, adından da anlaşılacağı gibi, halkın çıkarlarını savunan bir güçtür. Halkımızın çıkarlarını tehlikeye girdiği bir yerde gerilla güçlerimizin üstüne düşeni yapabileceğini, şimdi her zamankinden daha rahat belirtiyoruz. Bu noktada önemli olan, hem siyasal mücadele güçleri, hem askeri güçlerimizin Önderliğimizin koyduğu çizgi doğrultusunda dönemin hassasiyetini göz önüne alarak göreve her zamankinden daha duyarlı ve dakik yaklaşmasıdır. Bu yaklaşımı esas aldığında dayandığı zemin, dönemi başarılı bir biçimde kapatmak için her zamankinden daha fazla zengin ve olgundur. Önemli olan, bu elverişli zemini, mücadeleyi derin bir noktaya taşımada doğru değerlendirme gücünü ve yeteneğini göstermektir.

Apoculuk 21. yüzyıl sosyalizm mücadelesinin kendisidir

"Kürt ulusal-demokratik varlığı sosyalizm olmadan gerçekleşemez. Kim 'sosyalizm ulusal gelişmemizi engelliyor, Kürt ulusal sorununun çözümüne engel oluyor' diyorsa, o bir yalancıdır, bir yiyici ve sömürücüdür, Kürt insanı üzerinde asimilasyonu ve sömürgeciliği geliştirip sürdürmek isteyen biridir."

1 Mayıs işçi ve emekçi bayramı birlik, dayanışma ve mücadele gününün önderliğimize, partimize, halkımıza ve tüm sosyalist ilerici insanlığa kutlu olmasını diliyoruz.

Bugün değişik uluslardan, renklerden ve cinsten on milyonlarca insan sokakta, omuz omuza aynı duygu ve düşünceleri paylaşıyor, geleceği üzerinde düşünüyor ve eylem yapıyorlar. Kendilerinin ve insanlığın sorunlarını günlük eylemleriyle, söz ve davranışıyla çözmeye çalışıyor, çözüm içeren düşünce ve şiarlar ortaya koyuyorlar.

İnsanlık yeni bir yüzyıla girerken uygarlık tarihinin birikmiş ağır sorunlarıyla yüklüdür. Öte yandan büyük bir arayış içerisinde, çözüm getirecek yeni düşünce ve yaşam biçimleri bulma çabasındadır. İnsanlık, tarihin büyük birikimleri üzerinde, geleceğe umutla bakıyor ve sorunlarını çözme çabası içinde bulunuyor. Gerici düşünce ve politikaların insanlığın geleceği üzerinde olumsuz ve karartıcı bir etkisi olsa da, onları çözme ve aşma, yeni yüzyılı insanlığın daha özgür, eşit ve adil, dolayısıyla daha umutlu, inançlı, güvenli ve mutlu yaşadığı bir yüzyıl haline getirmek için yoğun bir mücadele sürüyor. Her yerde sorunları ve çözüm arayışını gündeme getirme yönünde yoğun çabalar harcanıyor. İşçi ve emekçi kitleler milyonlar halinde eylemler geliştiriyorlar. Bunun heyecanını yaşıyor, düşüncesini geliştiriyorlar.

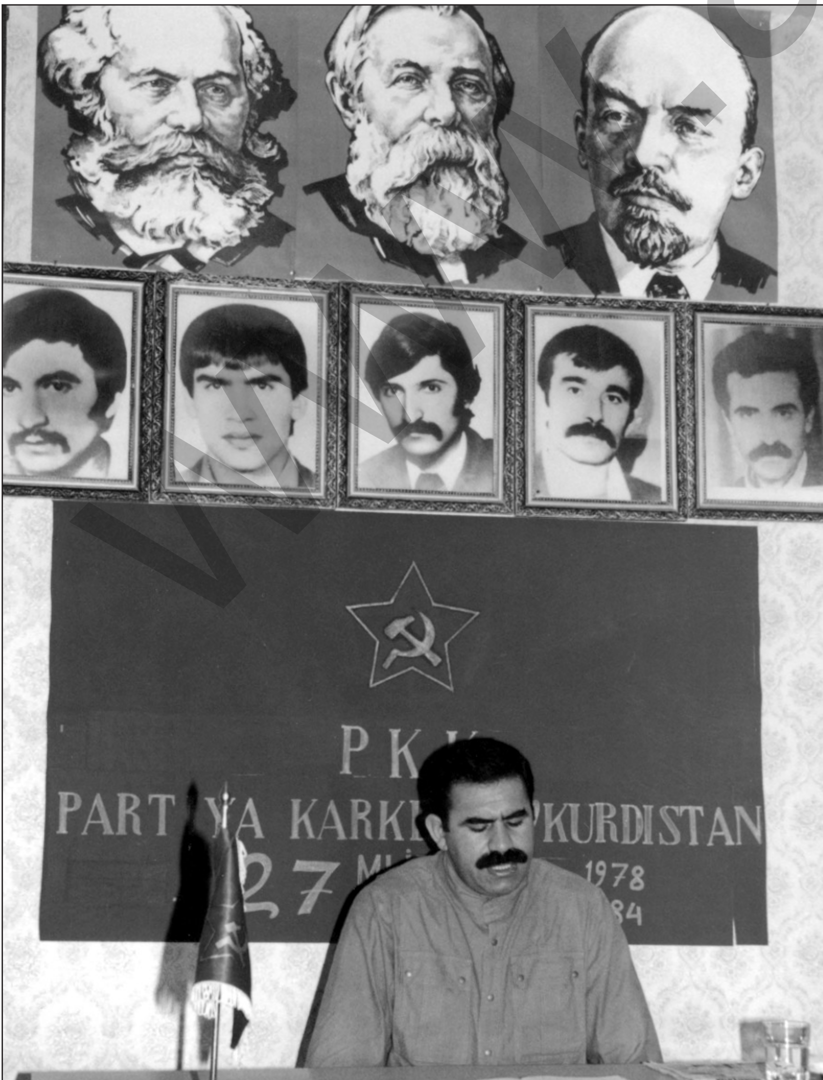
Biz, hem parti hem de halk olarak bütün bu çabaları, duygu ve düşünceleri paylaşıyoruz. Tamamen emekçi haline getirilmiş bir halk olarak herkesten fazla bu duyguyu yaşıyor, sadece kendimiz için değil, tüm insanlık için çözüm gücü olmaya çalışıyoruz. Çok açıktır ki, Kürt halkı tamamen emekçi bir halk konumuna getirilmiş, işçi bile diyemeyeceğimiz bir pozisyondadır; çalışabilecek imkanlardan dahi yoksun kılındığı için, diğer toplumlardan farklı olarak, çok fazla sınıf ayrımına uğramadan, halk olarak emekçi sınıfı içerisinde yer alıyor. Halkımız ağır bir baskı ve sömürüyü yaşamıştır, yaşamaktadır. Halkımızı bu duruma getiren egemenler bundan kazanç sağlamaya, kendilerini bunun üzerinde yaşatmaya çalışmışlardır.

Halkımızın bu biçimde emekçi statüsüne düşürülmüş olmasından üzüntü duymuyoruz. Emekçi olmak, kendi emeğiyle yaşamak, çalışıp üreterek yaşam sürdürmek insanın en temel erdemidir. Bu, insanı diğer canlılardan ayıran temel özelliktir. Kürt insanı böyle bir duruma gelmişse, bundan ancak kıvanç duyabilir. Bununla birlikte emeği üzerinde başkalarının yaşamasına, sömürü ve talan sürdürmesine izin vermemesi gerekir. Bu da ancak sosyalizm mücadelesiyle mümkündür.

Sosyalist mücadele; bir, emekçi ve üretici olmak, yaşamını kendi çalışması ve emeğiyle sürdürmek; iki, emeğinin karşılığını almak ve ürettiğine sahip çıkarak onu başkalarıyla paylaşmak, başkalarının emeği üzerinde egemenlik kurmasına fırsat vermemektir. Dolayısıyla hamal gibi çalışıp sonuçta ürettiğine sahip olamayan bir konuma düşmemek sosyalist mücadelenin gereğidir.

Sosyalizm olmadan Kürt ulusal-demokratik varlığı gerçekleşemez

Bu anlamda Kürt halkı, sosyalizm mücadelesine en fazla sahip çıkan halk olduğunu 1 Mayıslarda başta Kürdistan'da olmak üzere dünyanın her tarafında sokaklara dökülerek, insanlığın özgürlüğü, eşitliği ve mutluluğu için yürüyerek, şiarlarını haykırarak gösteriyor. Bu önemli bir gelişmedir. Halk olarak, parti olarak bunun kıvancını yaşıyoruz. Sosyalizme sahip çıkmak, geleceğimizi sosyalist bir ütopya ile yönlendirmek, insan ve toplum olarak yaşamımızı sosyalizm ilkeleri temelinde kurmak, bizim için olmazsa olmaz kabilinden bir gerçekliktir.

Sosyalizme daha çok sahip çıkmalı ve onu yaşamsallaştırmalıyız. "Sosyalizm de nereden çıktı, bizi geriletiyor, vazgeçelim" diyenler de var. Bu bir saptırmadır; Kürt egemenlerinin, yabancılarla işbirliği yaparak Kürt insanını sömürenlerin düşüncesidir. Sosyalizm onların sömürüyü sürdürmelerine izin vermediği için ondan rahatsızlık duyuyor ve sosyalizmi karalamaya çalışıyorlar.

Oysa sosyalizm olmadan Kürt ulusal demokratik varlığı da olmaz. Kürt halkı ulusal bilincini, ruhunu ve örgütlülüğünü tamamen sosyalizmin ilkeleri temelinde yarattı. Başkan Apo, yok oluşu tersine çevirip Kürt ulusal doğuşunu gerçekleştirdiği için Kürt halkının Ulusal Önderliği olduğu gibi, insanlığın sosyalizm mücadelesinin de en seçkin önderlerinden biri oldu. O, ***"PKK, bir sosyalist emek hareketidir"*** diyerek Kürt ulusal demokratik hareketinin gelişmesinin sosyalizmin öncülüğüne bağlı olduğunu her zaman söyledi ve otuz yıllık mücadele içerisinde buna sıkı sıkıya bağlı kaldı.

Bu çerçevede şunu net belirlemek ve sahiplenmek durumundayız: Kürt ulusal demokratik varlığı sosyalizm olmadan gerçekleşmez. Kim "sosyalizm ulusal gelişmemizi engelliyor, Kürt ulusal sorununun çözümüne engel oluyor" diyorsa, o bir yalancıdır, bir yiyici ve sömürücüdür, Kürt insanı üzerinde asimilasyonu ve sömürgeciliği geliştirip sürdürmek isteyen biridir.

Tarih boyunca ortaya çıkan bütün gelişmeler sosyalizmin yönlendiriciliğiyle olmuştur. Kürt ulusunun demokratik bilinç ve örgütlülüğü bununla gelişmiştir. Ortaya çıkan bütün birikimlerde kesinlikle sosyalizmin, sosyalist önderliğin, Başkan Apo önderliğinin damgası vardır. Böyle olmadığını söyleyenlerin, mevcut gelişme içerisinde herhangi bir yerleri var mı? Hayır, yoktur! Bunların sadece Kürt halkını ve değerlerini pazarlama çabası içerisinde yerleri vardır. Bu fark iyi görülmelidir. Bu noktada bizi aldatmak isteyenler var. Bunlar geçmişte vardı, günümüzde var, gelecekte de olacaktır. Başkalarının sırtından rantla, sömürü ve talanla yaşamayı ilke edinmiş olanlar, her zaman bu tür saptırmalarda bulunacaklardır. Onlara karşı büyük bir bilinç, örgütlülük ve kararlılıkla mücadele edeceğiz.

Sosyalist bir halk, sosyalist bir örgüt böyle gelişir. Biz bu temelde ortaya çıkmış bir partiyiz. Halk olarak yeni bir doğuş yaparak uygarlığa umutla girmiş bir topluluğuz. Kürt halkı sosyalizmin sahibi olmak durumundadır. Örgütlülüğünü geliştirerek sosyalizmi yaşamalı ve yaşatmalıdır. Böyle bir yaşamdan her zaman kıvanç, coşku ve heyecan duymalıdır. Sosyalizmin birçok ortamda yadsınır hale geldiği bir dönemde, bu ideolojinin Kürt ulusal doğuşunu, yeni insanın doğuşunu sağladığını hiç bir zaman unutmamalıdır.

Kürt halkı her şeyi bu ideolojiyle kazandı ve bugüne geldi. Uluslararası gericiliğin komployla gelişimini geriletmek ve dağıtmak için yürüttüğü bütün saldırılara karşı direnmeyi ve onları boşa çıkarmayı bununla başardı. Unutulmamalı ki, bütün örgütlülüğümüz ideolojimizden geliyor. Demek ki, bütün gerici saldırılara karşı bize direnme, gelişme ve yaşama gücü veren sosyalizmdir. Dolayısıyla ideolojik gerçekliğimizi daha derinliğine yaşamsallaştırmak için elimizden gelen bütün çabayı göstereceğiz.

Sosyalizm insanlaşma mücadelesidir

Sosyalizm, 21. yüzyıla girdiğimiz bu süreçte neyi ifade ediyor, nasıl bir gelişme çizgisindedir?

Sosyalizm mücadelesini insanlığın gelişimi ile bir tutmak gerekiyor. Parti Önderliğimiz sosyalizmi: "***İnsanlaşma mücadelesi, insanın emeğini üretken kılma, emek ürünlerine sahip çıkma, doğa üzerinde egemenliğini ve etkinliğini geliştirme mücadelesi***" olarak tanımladı. Bütün sosyal mücadeleler tarihini, sosyalizm mücadelesi olarak ortaya koydu ve böylece sosyalizme yeni bir tanım, yeni bir tarihsel bakış açısı getirdi. Bununla birlikte modern çağın sosyalizmini, bilimsel sosyalist gelişmeyi çok kapsamlı değerlendirmeye tabi tuttu.

Modern çağın bilimsel sosyalist gelişmesi üç dönemde oluşmaktadır. Birinci dönem, 19. yüzyıl dönemi, sosyalizmin ideolojik ve örgütsel olarak doğuş, gelişme ve şekillenme dönemidir. Marks ve Engels bu mücadeleye önderlik ettiler. Sosyalizmi insanlık tarihinin gelişim çizgisi içerisinde düşünce ağırlıklı, bilimsel bir ideoloji olarak ortaya koydular. Tarihsel, ekonomik, sosyal ve felsefi yasalarını belirleyerek bütünlüğünü oluşturdular. Böylece sosyalist ütopyayı belirginleştirerek bir programa kavuşturdular. I. ve II. Enternasyonal denemeleri, uluslararası işçi hareketinin sosyalist ideoloji öncülüğünde örgütlülüğünü yaratma mücadelesiydi. 19. yüzyıl sonuna gelindiğinde, sosyalist hareket ideolojik ve örgütsel bir güç haline geldi. Sosyalistler 20. yüzyılın büyük siyasi mücadele sürecine, kendilerini ideolojik örgütsel düzeyde geliştirerek, dolayısıyla kendisi için bir sınıf haline gelmiş, özgürlük ve eşitlik mücadelesinde emekçi cepheden katılan bir güç olarak girdiler.

İkinci dönem, sosyalizmin Ekim Devrimi'yle ilk pratikleştirme sürecinin başlayıp geliştirildiği, yani sosyalizmin ideolojik ve örgütsel alandan yaşam alanına aktarıldığı ilk dönemdir. Ekim Devrimi'nin etkisiyle dünyanın dört bir yanında sosyalist örgütler kurularak mücadeleler geliştirildi, sosyalist devrimler gerçekleştirildi. Sosyalist öncülüklerle ulusal kurtuluş devrimleri gelişti. Dünyanın her tarafında emperyalizme ve gericiliğe karşı demokratik hareketler gelişip yayıldı ve başarıya gitti. Avrupa, Asya, Afrika ve Amerika'da sosyalizmin özgürlük, eşitlik ve adalet ölçüleri temelinde büyük toplumsal devrimler yaşandı. Her alanın somut koşullarına uygun olarak sosyalist yaşam kurulup geliştirilmeye çalışıldı. 20. yüzyıl bu temelde büyük bir devrimler yüzyılı oldu. Sosyalist pratik gelişmelere öncülük etti. Parti Önderliğimiz 20. yüzyılı, büyük devrimsel gelişme, insanlığın yaşadığı en büyük devrimler yüzyılı olarak tanımladı.

Daha sonra birçok ülkede, değişik halklar içerisinde büyük sosyalist önderler ve militanlar ortaya çıktı. Rusya, ilk uygulamanın beşiği oldu. Arkasından Çin, Vietnam, Küba, Afrika'nın birçok ülkesi ve Doğu Avrupa'da benzer gelişmeler yaşandı. Toplumsal yaşam sosyalist ideoloji öncülüğünde bir sistem düzeyine ulaştı. Böylece emperyalizme ve gericiliğe karşı uluslararası bir sistem oluştu ve bir yüzyıl boyunca çok kapsamlı bir mücadele yaşandı. Parti Önderliğimiz bu dönemi, sosyalizmin ilk uygulama dönemi, ilkel ve vahşi bir pratik uygulama süreci olarak tanımladı. Sosyalist ideoloji, örgüt ve yaşam olarak, 20. yüzyıl pratikleri temelinde zengin tecrübeler kazandı; gelişerek sistemleşti ve ezilenlerin, hatta giderek bütün insanlığın umudu haline geldi. Toplum içerisinde egemenlikten, baskı ve sömürüden kaynaklanan bütün çelişkilerin temel çözüm ideolojisi oldu.

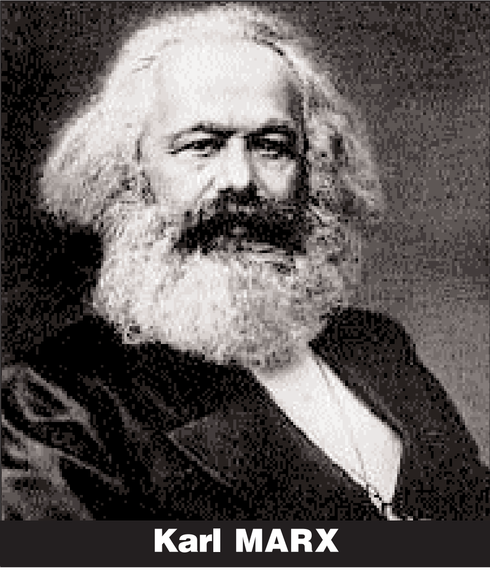
İnsanlık, sosyalizmin 20. yüzyılın başında siyasallaşarak mücadeleye girmesi gibi, sosyalizmde yeni arayışlarla 21. yüzyıla giriyor. '90'ların başında Sovyet sisteminin çöküşüyle birlikte sosyalizmin pratik uygulamasında yeni bir dönem başladı. Parti Önderliğimiz bunu, sosyalizmin üçüncü dönemi; daha olgun, insanlık içinde yayılan demokratik sosyalizm dönemi olarak tanımladı. 21. yüzyıl, sosyalizmin 19. ve 20. yüzyıllarda yürütülen büyük mücadelelerin ortaya çıkardığı birikimler üzerinde gelişerek insanlığın temel çelişkilerinde önemli çözümler ortaya çıkardığı bir yüzyıl olacaktır. Sosyalist ideallerinin yaşamsallaştığı, insanlığın daha özgür, eşit, adil, paylaşımcı ve mutlu bir yaşama kavuşma yolunda sürekli ilerlediği bir dönem olacaktır. 21. yüzyılda sosyalizm bütün insanlığın yaşam şekli haline gelecek, sosyalizmsiz bir yaşamın olmayacağı gerçeği hakim olacaktır.

Bu gerçeklik, yeni yüzyıla girerken sosyalizm arayışlarında kendini açıkça gösteriyor. Sovyet sisteminin çöküşü temelinde ortaya çıkan tarihi birikimleri esas alarak, yeni sosyalizmin nasıl olması gerektiği yönünde büyük bir tartışma yaşanıyor. Günümüzde sosyalizmin siyasi ve ekonomik güce kavuştuğu dönemlerdeki gibi bir gücü yoktur. Ancak idealler ve ilkeler bakımından, insanlığın yaşadığı ağır sorunlara çözüm bulma bakımından sosyalizm, geçmişte olduğundan daha fazla güçlenmiş, zenginleşmiş, insanlık için umut olan, gerçekten yaşanabilir bir ortam sunan bir sistem haline gelmiştir.

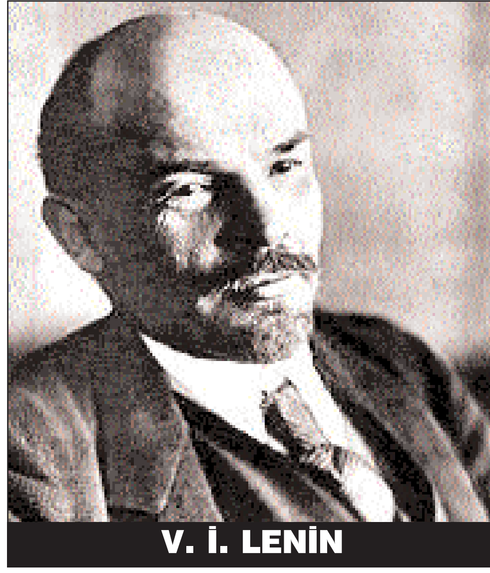
1990'lardan bu yana bazı çevreler, sosyalizmin çöktüğünü, insanlığın sosyalizm olmadan yaşayabileceğini, sosyalizm arayışlarının gereksiz olduğunu söylediler. Bu bir yanılgıydı, bir saptırmaydı. Bu tür iddialar, sömürücülerin çıkarlarını ifade eden, onlar tarafından geliştirilen düşüncelerdi. Geçen on yıllık süre içinde ortaya çıkan gerçekler bunun doğru olmadığını, gerçeğin ise insanlığın daha fazla sosyalizme ihtiyaç duyduğu yönünde olduğunu ortaya koydu. Parti Önderliğimiz, '90'lardan itibaren bu süreci, sosyalizmin ideolojik ve örgütsel çerçevesini çok kapsamlı değerlendirmeye tabi tuttu. Gerileyip çöktüğünü iddia edenlere karşı, sosyalizmin yeni bir döneme girdiğini, gerçek sosyalizmin yeni yüzyılda mevcut gelişmeler temelinde yaşanacağını ortaya koydu.

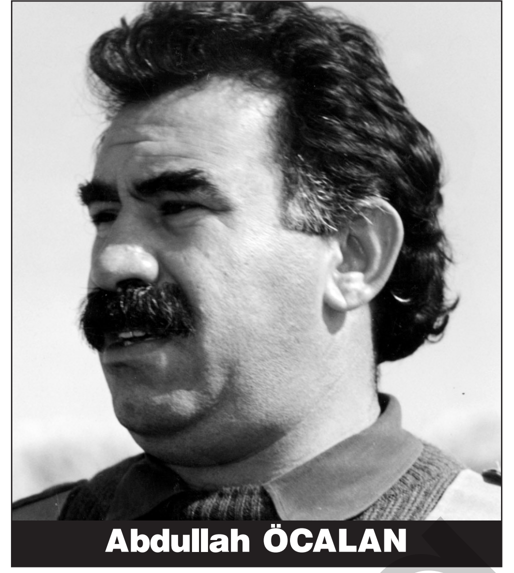
Parti Önderliği ***"Sosyalizmde ısrar, insan olmakta ısrardır"*** dedi. İnsanlaşmayla sosyalleşme mücadelesini ve sosyalizmi bir olarak ele aldı. Bu doğru bir tanımlamadır. İnsanı insan yapan, diğer canlılardan ayıran temel özellik budur. Dolayısıyla bazı siyasi sistemlerin çöküşü, insanların daha özgür, eşit, adil ve paylaşımcı yaşamasını öngören sosyalist ideolojinin çöküşü anlamına gelmez. Aksine hem yaşanan gelişmelerden hem de gerilemelerden çıkarılan derslerle güçlenen sosyalizm, insanlığa çok daha aydınlık bir yaşam sunan ideoloji haline geldi.

İnsanlığın yeni yüzyılda çözmekle yüz yüze olduğu sorunların neler olduğu tartışılıyor. Bu noktada bazı saptırmalar var. Üzerinde durulmalı, saptırmalara izin verilmemelidir. Bazı çevreler insanlığın sorunlarının bittiğini söylüyorlar. Bazıları ise "insanlık sorunlarını aşamaz, bu sorunlarla yaşamaya mahkumdur" diyorlar. Bunlar birer saptırmadır. Kuşkusuz insanlık ağır sorunlarla yüz yüzedir. Çözüm, ancak bu sorunların kaynaklandığı nedenlerin giderilmesiyle sağlanabilir. Bu gerçekleştikçe insan-

Karl MARX

Friedrich ENGELS

V. İ. LENİN

Abdullah ÖCALAN

lık yaşayacak, gelişecek, daha sağlam ve güzel bir yaşama kavuşacaktır.

Uluslararası gerici sistem, günümüzde dünyayı en ağır savaşlarla tehdit etmektedir. Baskı ve sömürü ortadan kalkmamış, aksine daha ileri bir düzeye ulaşmış durumdadır. Egemenlik bir yandan kendisini çok daha ince yöntemlerle ve kolaylıkla sürdürür hale getirirken, diğer yandan ağır hastalıklar üretmiştir. Çevre sorunları gibi sorunlar mevcut baskı ve sömürü sisteminden kaynaklanmaktadır. İnsanlık bunları çözdükçe ilerleyecektir. Kendi sorunlarını görmeden, onları çözme mücadelesi vermeden insan, insan olamaz; toplum oluşamaz ve gelişemez. Bu sorunlara en gerçekçi ve doğru çözümleri üreten sosyalizmdir.

Geçen yüzyılda süregelen ve büyük devrimlere yol açan mücadeleler günümüzde de sürüyor. Geçen yüzyılda ezilenlerin sömürüden kurtuluş ve insanın ürettiği değerlere sahip olma mücadelesi büyük devrimlere yol açtı. Günümüzde ise, 20. yüzyılın dar siyasal ve ekonomik yaklaşımlarını aşmış olarak, tüm insanlık için büyük mücadeleler ortaya çıkarıyor. Sınıf mücadelesi sadece bir işçi mücadelesi olarak değil, baskı ve sömürü altındaki bütün insanların kurtuluşu, emeğinin karşılığını alması, daha demokratik ve özgür bir yaşama kavuşma mücadelesi olarak sürüyor. Bu devam edecektir. Bu mücadele olmadan doğru ve insanlara mutluluk veren bir paylaşım söz konusu olamaz.

Ulus mücadeleleri 19. ve 20. yüzyıla damgasını vuran devrimler ortaya çıkardı. İnsanlık bu temelde önemli gelişmeler yaşadı. Ulusal devletler oluştu, ekonomi ulusal örgütlenme temelinde önemli bir düzey kazandı. Günümüzde ise ulusal sorunlar ve bu temelde ortaya çıkan mücadeleler genel demokrasi mücadelesiyle birleşmiş durumdadır. İnsanlığın demokratik gelişmesi, toplumun demokratik yaşamı ile iç içe geçiyor.

İnsanlık, 21. yüzyılda ulusal çelişkileri ve bunlardan ortaya çıkan sorunları, demokratik değişim ve dönüşüm mücadelesi ile birleştirerek çözüme kavuşturacaktır. Bu mücadele sürüyor, sürecektir. Ulusal gelişme dar milliyetçi yaklaşımlardan kurtulmuş olarak sağlanacaktır. 19. ve 20. yüzyılda milliyetçilik, sosyalizmle ittifak halinde, dar yaklaşımlar çerçevesinde de olsa belli bir gelişmeye yol açtı. Ancak günümüzde dar milliyetçi yaklaşımları aşarak ulusal gelişmeyi tümüyle toplumların demokratik gelişmesi ile birlikte ele alıp yürütmek en doğru yaklaşımdır. 21. yüzyıl sosyalizmi, ulusal sorunların çözümü ile demokratik değişim ve dönüşümü iç içe ele alıyor.

“21. yüzyıl kadın devrimi yüzyılı olacaktır”

21. yüzyıla en iddialı giren mücadele, kadın özgürlük mücadelesidir. Bu, sosyalizmin ilk uygulama sürecinde, onun çözülüşünün de en önemli nedenlerinden biri olarak beliren, giderek daha fazla öne çıkan bir mücadeledir. Sınıf ve ulus egemenliğiyle birleşmiş erkek cinsinin egemenliği, baskı ve sömürünün en temel kaynaklarından biridir. Eşitsizlik, baskı, sömürü ve talan böyle bir egemenlik sisteminin oluşumunu doğurdu. Çözüm, bütün bu çelişkilerin birlikte ele alınarak çözüme götürülmesiyle mümkündür. Hem sınıf mücadelesinin dar siyasal ve ekonomik yaklaşımdan kurtularak, hem de ulus mücadelesinin dar milliyetçi sınırlarını aşarak cinsler arası eşitsizliği yaratan çelişkiyi çözme mücadelesi ile birleşmesinden geçiyor. Bu nedenle çelişkilerin temelinde yer alan, dolayısıyla insanlığın özgürlük, eşitlik ve adalet ideali doğrultusunda mücadelesinin temel ayağını oluşturan kadın özgürlük mücadelesi, 21. yüzyılda insanlığın gelişimine yön verip toplumsal demokrasinin gelişmesine en çok hizmet edecek mücadeledir.

Parti Önderliğimiz, gerçekleşen sosyalizmin çözülüş sürecinde onun temel nedenlerini incelerken, kadın özgürlük mücadelesini düşüncede ve örgütte geliştirdi. O, *“19. yüzyılın ulus devrimi, 20. yüzyılın işçi devrimi olması ardından, 21. yüzyıl da kadın devrimi yüzyılı olacaktır”* dedi. Bu, sosyalizmde yeni bir açılımın sağlanmasıdır. Sosyalist ideolojiyi derinleştirme, toplumu ve insanı derinliğine çözümleme, dolayısıyla toplumsal eşitsizliği ve baskıyı ortadan kaldırma anlamına gelmektedir. Bu, sosyalist ideolojinin bu temelde derinleşmesini ifade ediyor ki, içinde yaşadığımız süreçte bu durum kendisini açıkça gösteriyor. Sadece bizimle sınırlı kalmıyor, daha şimdiden tüm uluslararası alana yayılmış, bütün toplumları kucaklamış, dolayısıyla çok etkili bir mücadele ve gelişme alanı haline gelmiştir.

Bu mücadele gelişecektir. Cinsler arası çelişkiyi, her türlü baskı ve eşitsizliğin ortadan kaldırılmasının temel alanı olarak çözüme götürme, bu temelde özgürlüğü ve eşitliği toplum içerisinde geliştirme en temel ve gerçekçi çözüm yöntemidir. Aynı zamanda gerçekleşen sosyalizmin başta gelen çözülüş nedenini ortadan kaldırma anlamına geliyor. 21. yüzyılda sosyalist demokratik mücadele, işçi ve emekçilerin eşitlik, özgürlük ve adalet mücadelesi ile birlikte, onları omuzlayan ve yürüten temel mücadele olarak kadın özgürlük mücadelesi biçiminde gelişecektir. Özgür kadın hareketi, temel sosyalizm ülküleri ile donanarak hem sosyalizmi derinleştirecek ve toplumda yaşanılır hale getirecek, hem de ona büyük bir dinamizm kazandıracaktır. Kadın devrimi, 21. yüzyılın toplumsal gelişmelerine yön veren büyük bir devrim olacaktır.

Bu, bizde yaşanıyor. Kürt toplumunun böyle bir devrimsel gelişme içine girdiğini kıvançla ifade ediyoruz. Bu, bütün dünyaya da yayılacaktır. Nasıl ki Ekim Devrimi sınıf mücadelesinde yeni bir çığır açtıysa, kadın devrimi de 21. yüzyılda sosyalist gelişme için, insanlığın özgürlükçü, eşitlikçi ve adil gelişimi yönünde böyle bir çığır açacaktır. Bunun nerede gelişip ilerleyeceğini kuşkusuz yürütülecek mücadeleler gösterecektir. Ancak yüzyılın böyle bir gelişme yüzyılı olacağı açık bir gerçektir. Sorunların ve çelişkilerin temel kaynağının burada olduğu, çözümün de bu mücadele ile gelişeceği kanıtlanmıştır.

Sistemden kaynaklanan ve insanlığı tehdit eden birçok hastalığa karşı mücadele gündeme gelecektir. Örneğin, savaşın insanlığı yok etme tehdidine karşı mücadele giderek yükselecektir. Parti Önderliğimiz egemen sistemi *“insanlık üzerindeki dehşet”* diye tanımladı. Böyle bir dehşete karşı mücadele de günümüz sosyalizminin önemli bir mücadele alanıdır.

Diğer yandan mevcut sistem, aşırı sömürü ve talan hırsıyla doğayı tüketiyor, çevreyi bitiriyor, her tarafı yaşanılmaz hale getiriyor. Adeta dünya yok ediliyor. Sistem, bir yığın hastalığa, insanlık için tehlike oluşturan bir yığın tehdidin ortaya çıkmasına yol açmış durumdadır. Bunlara karşı mücadele etmek, sosyalist demokratik mücadelenin gereğidir. Doğayı koruma, çevreyi temiz tutma, dolayısıyla insan için yaşanılır bir ortam oluşturma, önemli bir sosyalizm mücadelesi olarak şimdiden oluşmuş durumdadır ve bu daha da gelişecektir. Ulusal, sınıfsal ve kadının kurtuluş mücadeleleriyle birlikte, doğayı koruma mücadelesi de sosyalizmin önemli bir mücadele alanı olacaktır. Sağlam, temiz, kullanılabilir bir doğa olmadan, elbette sağlıklı bir yaşam olmaz; insanlık büyük tehlikelerle, katliamlar ve yıkımlarla yüz yüze gelir. Mevcut sistem bir de bu yönüyle insanlığı tehdit etmektedir. 21. yüzyıl sosyalizmi bu alanda da vahşi kapitalist sömürü sistemini aşacak, onun talanını ve tehdidini ortadan kaldıracak bir mücadeleyi ortaya çıkaracaktır.

Görülüyor ki, insanlık önemli sorunlarla yüz yüzedir. Bu sorunlara en gerçekçi, uygulanabilir, insanlığın bütün kesimleri için yaşanabilir bir çözümü ancak sosyalizm getirebilir. Parti Önderliğimiz, Sovyet sisteminin tıkanma ve çözülüş sürecindeki değerlendirmeleri ile bunları derinliğine çözümledi. Hem mevcut sistemin insanlığa dayattığı sorunları nedenleriyle birlikte tarihsel gelişimi içinde çok çarpıcı bir biçimde ortaya koydu, hem de onlar için doğru çözüm yolu ve yönteminin ne olması gerektiğini, dolayısıyla gerçek sosyalizmin ne olduğunu, nasıl ele alınması ve anlaşılması gerektiğini derinliğine ve net bir biçimde ifadeye kavuşturdu.

Bu bakımdan 21. yüzyıl sosyalizmi, Parti Önderliğimizin çözümlemeleri temelinde gelişecektir. Apoculuk, 21. yüzyıl sosyalizm mücadelesinin kendisidir.

Kuşkusuz biz bunu sadece kendimizle sınırlı tutmuyoruz. Bu yönde büyük çaba harcayan, düşünen, araştıran, tartışan ve çözüm arayan başka insanlar da var; insanlık bu bakımdan büyük bir gelişmeyi yaşıyor. Fakat Başkan Apo öncülüğünde, Kürt halkı da bu gelişmeyi yaşıyor. Bu dünyada Kürtler de var. Düşünüyorlar, sorunlarını kavramışlar ve kendi sorunlarına, dolayısıyla insanlığın sorunlarına çözüm arıyorlar. Apoculuk, bu çözüm arayışının ideolojisi, dolayısıyla 21. yüzyıl sosyalizminin üçüncü dönemi oldu. Ulusal ve sınıfsal gelişmeyi, kadın cinsinin özgürlük ve eşitlik temelindeki gelişimini derinliğine, geçmiş tarihsel deneyimlerden çıkan dersleri esas alarak çözümlemiş bulunuyor. Bu temelde biz geleceğini çok daha iyi gören, geleceğe umutla bakan, dolayısıyla çok netleşmiş, aydınlanmış bir partiyiz, **parti topluluğuyuz**. Aynı zamanda böyle bir düzey kazanmış bir halkız. Başkan Apo hepimize, birey olarak, halk olarak böyle aydınlık bir yol çizdi. Doğru ve yaşanabilir bir geleceğin nasıl olması gerektiğini bize apaçık gösterdi.

Bu bakımdan 21. yüzyıla ekonomik ve siyasi olarak gücü az, ama geleceğe herkesten çok daha umutlu ve güçlü bakan, gelecek perspektifi herkesten güçlü olan bir halk olarak girdik. Bu doğrultuda sonuna kadar yürüyeceğiz. 21. yüzyıl devrimleri içerisinde Kürt halkının daha fazla yeri olacaktır. Mücadelemiz 20. yüzyılın son çeyreğine sığdırdığı büyük devrimsel gelişmeyi, 21. yüzyılda insanlığa yön verecek gelişmeler haline getirecektir. Önderliğimizin önümüze koyduğu görev budur, iddiamız bu temeldedir. Biz parti olarak, yüzyıla böyle bir iddia ile giriyoruz. Bu boş bir iddia, kuru bir övünme veya kendini abartma değildir; otuz yıldır yaşadıklarımızdan ortaya çıkan sonuçlara dayanarak yakaladığımız ruhsal ve düşünsel yaşam düzeyidir. Bunu birey olarak da, parti olarak da yakalamış durumdayız. Buna dayanarak böyle bir iddiada bulunuyor ve böyle bir kararlılığı ifade ediyoruz. Kuşkusuz bunun pratikleşmesi gerekiyor. Anı anına, günü gününe yaşama geçirilmesi ve derinleştirilmesi gerekiyor.

Sosyalizmi kişilikte anı anına yaşamak esastır

Sosyalizmin ilkeleri ve ölçüleri bilinebilir; günümüzde insanlığın ne tür sorunlarla yüz yüze olduğunu az çok herkes ifade edebilir. Çünkü insan toplumu tarih boyunca ulaştığı en ileri düzeydeki ilişkilenme ve iç içeliği yaşıyor. Bu temelde bilinç ve yaşam düzeyi geçmişle kıyaslanmayacak kadar ileri bir noktayı ifade ediyor. Bu açıdan insanlığın genelde yaşadığı sorunların görülmesi zor değildir. Bilim gelişmiş, bilinç düzeyi zenginleşmiş ve derinleşmiştir. Yine teknik gelişme insanları bu konuda eğitip bilinçlendirecek bir düzeydedir. Bunlara dayanarak herkes sorunların neler olduğunu, çözüm yöntemlerinin nasıl olması gerektiğini az çok bilebilir, ifade edebilir.

Ama önemli olan sorunların çözüm yöntemlerini ifadelendirmek değil, kendini çözümün bizzat yaratıcısı haline getirmektir. Bu bakımdan 21. yüzyılın, sosyalizmin daha çok gelişerek yaşanılır kılındığı, yani insanlığın daha özgür, adil, eşit ve daha mutlu bir yaşama ulaştığı bir yüzyıl haline gelmesi buradan geçiyor. Dolayısıyla sosyalist olmak, sosyalizmi anı anına yaşamak, sosyalist kişiliğe sahip olmak, 21. yüzyıl sosyalizminin esasını oluşturuyor.

Sosyalizm salt ekonomik veya siyasi bir sistem derecesine düşürmemek gerekir. Sosyalizm bir ideoloji olarak insanda ve toplumda anı anına, günü gününe yaşamsallaştırılması gereken bir olaydır. Böyle anlamak, ona böyle yaklaşmak ve sosyalizmi bu temelde pratikleştirmek en doğru sosyalist anlayıştır. Parti Önderliğimizin sosyalizm anlayışı ve onu kendinde yaşamsallaştırma örneği gerçeğin böyle olduğunu bize açıkça gösteriyor. Dolayısıyla 21. yüzyılda sosyalizmin daha çok gelişeceğini ve sosyalizmi Kürdistan'da, Kürt toplumunda daha çok geliştireceğimizi iddia etmemiz boşuna değildir. Sosyalizmin nasıl yaşamsallaştırılacağını bulmuş ve o gücü kendimizde yaratmış olduğumuz için böyle bir iddiada bulunuyoruz. Bu açıdan sosyalist yaşamı, sosyalist insanı geliştirmek, ruh, duygu, düşünce ve davranışlarıyla insanlık için en iyi, güzel ve mutluluk vereni yakalayan ve yaratan bir kişilik düzeyini ortaya çıkarmak, sosyalizmi geliştirmenin temelidir. Bu durum, partimizde çözümlenme sürecinde olan, temsili ortaya çıkarılarak örnek bir yaşam düzeyine getirilen bir durumdur. Dolayısıyla PKK sosyalizmi günlük yaşanan, pratikleşen bir sosyalizmdir.

Bu bakımdan sosyalizmin ne olduğunu, nasıl anlaşılması ve yaşanması gerektiğini biz herkesten daha iyi biliyoruz, ama sosyalizmin idealleri çerçevesinde daha fazla bilmemiz gerekiyor. Başkasına göre ileri bir düzeydeyiz, bunu net ifade edebiliriz. Ama olması gerekene, sosyalist ideolojinin esaslarına göre bunları şahsında somutlaştıran, bunların yaşam örneğini veren Önderlik gerçeğimize göre, çok daha ileride olmamız ve kendimizi geliştirmemiz gerekiyor. Bu çerçevede sosyalizmi düşünüp tartışırken, kişilikte nasıl somutlaştırılacağını, sosyalist insanın nasıl olması gerektiğini daha çok öne alacağız. Bunun üzerinde düşüneceğiz. Sadece öğrenmek ve düşüncede çözümlemekle de yetinmeyecek, aynı zamanda yaşamsallaştıracağız.

İçinde bulunduğumuz süreçte, partimizin mevcut uluslararası alanda yaşanan gelişmeler temelinde yeni bir mücadele süreci başlatarak değişim ve dönüşümü gerçekleştirmesi bunu ifade ediyor. Bu, daha çok sosyalist olmak, sosyalizmi daha fazla esas alarak derinleşmek anlamına geliyor. Gelecek bununla kazanılacak, başarı bu temelde olacaktır. Bütün saldırı ve zorlukları, bu temel güç kaynağımızla yeneceğiz. Bunu geliştirdikçe kendimizi her türlü saldırı karşısında daha büyük başarıya götüreceğiz.

Eğer sosyalizm insan olmakta ısrar ise, o zaman insan olmak için kendi içinde büyük bir mücadele vermek gerekir. En zor mücadele insanın kendi içinde, kendini insanlığa daha fazla hizmet verecek hale getirme yönünde verdiği mücadeledir.

Yeni bir yüzyıla girerken, parti olarak VII. Kongre temelinde başlattığımız yeni mücadele sürecini pratikte başarıyla geliştirebilmemiz, sosyalist kadroyu yaratmakla mümkündür. Yeni stratejik sürecin başarısı daha fazla sosyalistleşmiş, sosyalizmde daha çok derinleşmiş militanın yaratılmasından geçiyor. Sosyalizmde daha çok derinleşecek, sosyalizmin emekçi yanını kendimize esas alacağız. Büyük emek ve çaba sahibi olacağız. Başkasına hizmet etmek, insan olmanın temel erdemlerindendir. Sosyalist militan bu erdemlerle donanan kişidir. Dolayısıyla kendini değil, halkı ve insanlığı düşünen, insanlığa hizmet etmeyi esas alan bir yaşam çizgisine sahip olacağız.

İdeolojik derinleşme büyük bir örgütsel gelişmeyi ortaya çıkaracak, örgütümüzü daha sağlam ve örgütsel ilişkilerimizi daha sağlıklı kılacaktır. Böylece parti içi yaşamımız daha çok gelişip güçlenecek, örgütlülüğümüz artacaktır. Örgütlülüğümüzün artması, partimizin iç yapısının sağlamlaşması bizim en temel güç kaynağımızdır. Böyle bir gelişmeyi yaşarsak, gericiliğin tüm saldırılarını boşa çıkarabiliriz. Şimdiye kadar böyle yaptık, bundan sonra da böyle yaparak gericiliğin yenemeyeceği büyük bir güç haline geleceğiz; yenilmez militanlar topluluğu, yenilmez bir parti olacağız. Dolayısıyla Önderliğimizin başarı çizgisini yakalamış ve günlük olarak yaşamımızda gerçekleştirmiş olacağız.

Bu temelde gelişmenin sosyalizme daha çok sarılmak, dolayısıyla 21. yüzyılın sosyalizmi olan Apocu çizgide daha fazla derinleşerek onunla bütünleşmek ve her türlü ortamda etkili mücadele eden konuma gelmekle mümkün olduğunu ifade ediyoruz. Parti militanları olarak bu temelde yaklaşacağımızı, dolayısıyla 21. yüzyılda Önderlik çizgisinde yürüyerek halkımızın özgür, eşit ve adil gelişimini daha hızlı ve güçlü yürüteceğimizi belirtiyoruz.

Biz bu düşünceyi geliştirdik, onunla yaşadık, bu iddiada bulunduk. İddiamızı yineliyoruz. Yeni yüzyılda daha iddialı, amacımıza daha bağlı ve onu gerçekleştirmede daha çok ustalaşmış olduğumuzu belirtiyor; bir kez daha tüm dünya insanlığına, halklarımıza ve Önderliğe, geleceği daha güçlü yaratacağımızın sözünü veriyoruz.

– Yaşasın 1 Mayıs!
– Yaşasın Sosyalizm!
– BIJÎ SEROK APO!

Kürdistan halkı ulusal kurumları ve demokratik güçlerin dikkatine

● Demokratik Çözüm Hareketi

Ulusal ve sınıfsal kurtuluş mücadeleleriyle bilinen 20. yüzyıl, onlarca ezilen ulus ve sınıfın özgürlüğüne şahitlik etti. Devrimci gelişme Bolşevik Devrimi ile başladı ve etkisini bütün dünyada gösterdi. Siyasi, ekonomik ve toplumsal alanda ilerici gelişmelerin önünü açtı ve yüzyıla damgasını vurdu. Kürdistan ve dünyanın diğer bölgelerinde savaş üzerine şekillenmiş dengeler, bilimsel ve teknolojik alandaki ilerlemelerin yol açtığı değişim nedeniyle, daha uzun süre varlığını sürdüremezdi ve değişime ayak uydurmak zorundaydılar.

Ortadoğu'da ise geçen yüzyılda her ne kadar bazı değişiklikler görüldüyse de, temel sorunlara çare bulunamadığı bir gerçektir. 21. yüzyıla da bu sorunlarla girilmiştir. Irak ve Kuzey Kürdistan sorunu Ortadoğu'nun birincil ve en karmaşık sorunudur. Stratejik öneminden dolayı en ufak bir açılım bölgenin tümü üzerinde etkisini göstermektedir.

Irak, Birinci Paylaşım Savaşı'dan sonra İngiliz sömürgeciliğinin çıkarları doğrultusunda ortaya çıkmış, bugüne kadar da sürekli sorunlarla karşı karşıya olan istikrarsız bir bölge olmuştur. Bu istikrarsızlık artık bir gelenek haline gelmiştir. Şüphesiz bölgeye müdahale eden güçlerin bu istikrarsızlığı sürdürmeleri de, sorunun çözümünü engellemiştir. Bir anlamda bu yaklaşım çözümsüzlüğü derinleştirmiştir.

1920'den 1958 yılına kadar İngiliz sömürgeciliğinin, daha sonra da ABD çıkarlarının bir gereği olarak, iktidar sürekli Arap Sünni azınlığın elinde olmuş, Kürtler de muhalefette kalmışlardır. Irak'ın yönetimi hem krallık döneminde hem de cumhuriyet döneminde şoven ve tutucu bir Arap azınlığın elinde olmuştur. Bu yüzden Kürtlerin, Şiilerin ve diğer azınlıkların sorunları demokratik yöntemlerle çözüme kavuşturulamamıştır. Aynı zamanda Irak halkının demokratik talepleri de gerici bir şiddetle bastırılmıştır. Sürekli sorunlarla karşı karşıya kalan rejimin bu tutumu, haklarını elde edemeyen güçlerin, dışarıya bel bağlamalarına yol açmıştır. Bu durum, sorunların çözümsüz kalmasına ve bölgenin sürekli savaş, kargaşa ve dışarıdan müdahalelere zemin olmasına neden olmuştur. Irak, geçen 80 yıl içerisinde demokratik ve anayasal bir değişiklik yapmadığı gibi, Kürt ulusal hareketlerinin önderleri de dış güçlerle işbirliği halinde olmuştur. Bu nedenle bölge devletleri ve yine başta İngiltere ve ABD olmak üzere diğer dünya devletleri, Kürtleri rejime karşı bir koz olarak kullanmıştır. Ama ne Irak'da güçlü bir iktidarın oluşmasına, ne de Kürt hareketinin bir çözüm gücü haline gelmesine izin vermemişlerdir. Hem Irak, hem de Kürt hareketinin önderleri, geçtiğimiz yüzyılda dış güçlerin etkisinden kurtulamadıkları için, aralarında sürekli çelişkili bir durum söz konusu olmuştur. Yaşanan uzun süreli çelişkiler, maddi ve insani değerleri yok etmiş ve halen de yok etmeye devam etmektedir.

Çelişki ve krizlerle dolu bir yüzyılı geride bırakan Irak, yeni yüzyıla da bir çok sorunla girmiştir. Otokratik sistem mezhepsel ve değişik kültürleri bir araya getiren toplumsal oluşumlara ters olduğu için, iç dinamiklerden de güç ve destek alamamıştır. Bu nedenle gelişmelerin önü hiçbir dönem açılamamıştır. Toplum hep sorun ve çelişkilerle dolu bir girdabın içinde bırakılmıştır. Baskıcı bir yönetimin iktidarda olması sebebiyle, Irak ölümcül sorunlarla karşı karşıya bulunmaktadır. İçte Kürtlere ve Şiilere karşı yürütülen savaş, Halepçe katliamı ve Enfal, dışta ise Iran ve Kuveyt'e karşı yürütülen savaş sonucunda Irak rejimi bölge ve dünya çapında izole edilmiş bir durumda kalmış ve şimdi boğulma tehlikesi ile karşı karşıyadır. Bu olumsuz durum Irak halkını dünyadaki bütün gelişmelerden mahrum bırakmaktadır.

Klasik Kürt önderliği ise geçtiğimiz yüzyılın son yarısında her ne kadar baskıcı politikalara baş kaldırmışsa da, demokratik bir alt yapı ve halklara karşı tavır sergileyemediği için, sonuç olarak merkezi yönetimden farklı olamamıştır. Rejim nasıl Irak halkının iradesine karşı şiddet kullanarak ayakta kalmışsa, Güney Kürdistan'daki klasik Kürt önderliği de rejimin bu baskıcı yöntemini izlemiştir. İradesini Kürt halkı yerine dış güçlere teslim eden bu önderlik, dış güçlerin siyasetinin bir parçası olmaktan öteye gidemediği gibi, Güney'deki tüm sorunların dışarıya bağlanmasına sebep olmuş ve bağımsız bir politika sahibi olamamıştır. Bunun sonucunda da 1975'deki Cezayir Anlaşması, '88'deki katliam, Kürtlerin ülkelerini bırakarak göç etmesine sebep olmuştur. Güney Kürdistan'daki Klasik Kürt önderlikleri iktidarlarını bırakmamak için sürekli bir iç savaş halinde oldukları için, dış güçlerin müdahalelerine zemin sunmuşlar, diğer parçalara yönelik komploların da merkezi haline gelmişlerdir. Her ne kadar koşullar bugün uygun olsa da, yaratılan değerler hala tehdit altındadır. Bu tehdit kaynağını klasik önderliklerin kendisini değiştirip, dönüştürememesinden almaktadır. Çizgi ve ideoloji olarak kendini tekrar etmektedirler. Dış güçlere bağımlılık ve ulusal güçlere karşı saldırı yoluyla kendilerini güçlendirmeye çalışmaktadırlar. Halkın iradesi esas alınmadığı gibi, ulusal sorunun çözümü için de her hangi bir çaba göstermemektedirler. Yabancı güçler gibi kendi çıkarlarını karmaşık ve çözümsüz bir ortamda aramaktadırlar. Çıkarları gereği hep savaş ve çelişkili bir ortam içindedirler. Yine sorunların çözümü için hem Güney Kürdistan'da hem de tüm Kürdistan'da demokratik yöntemleri ve diyalogu ret ediyorlar. Sorunu çözmek isteyen güçlere karşı da engel çıkararak, bu güçleri tasfiye etmeye çalışıyorlar. Diğer olumsuz bir durum ise 1990-91 başkaldırısından sonra bölgede ulusal siyaset izleyen güçlere ve özelikle de PKK'ye karşı düşman gibi davranılmasıdır. Bu düşmanca tutumun uluslararası komplo döneminde artarak devam ettiği de net olarak görülmüş, Ankara ve Washington anlaşmalarıyla değişik şekillerde şimdiye kadar sürdürülmüştür.

Güney Kürdistan'daki Kürt sorunu her ne kadar Irak'ın sorunu ise de, aynı zamanda bölgesel ve tüm Kürdistan'ın sorunudur. İkisi de birbirine bağlı ve ayrılmazdır. Bu yüzden Kürt sorunu, Kürdistan ulusal sorunu olarak çözülmediği sürece, dostluk zemininin koşulları oluşturulamaz. Güney Kürdistan'da yaşayan Kürt halkının diğer parçaların yardımı olmadan kendi sorununu çözmesi imkansızdır. Egemen güçler de bu gerçeği biliyorlar. Bu yüzden 1991 ayaklanmasıyla birlikte bölgede otonom bir hükümetin kurulmasından sonra, Kürtlerin düşmanları bu oluşumu yıkmak için ittifak kurdular.

Klasik önderlikler de bu politikaya paralel bir şekilde kendi küçük çıkarlarını esas aldıkları için hep dışarıya bel bağlamışlar, Güney'deki sorunu diğer parçalardan ayırmaya çalışarak, ulusal bir zeminin oluşmasını engellemişlerdir. Bölgecilik ve parçacılığı kendilerine felsefe edindikleri için diğer parçalardaki Kürtlerle dostluk kuracaklarına, dış güçlerin siyasetine alet olmuşlar ve kardeş kavgası yaratmışlardır. Şüphesiz bu kardeş kavgasını sadece Güney'le sınırlı tutmayıp, diğer parçalara da taşımışlardır. Daha önce Doğu ve Kuzey Kürtlerine karşı yürüttükleri savaşı, şimdi de demokratik-ulusalcı güçlere karşı yürütüyorlar. Bu durum Kürt ulusal hareketine büyük zarar verdiği gibi Doğu ve Kuzey parçalarının Güney'e destek vermesini de engellemiştir. Bölgedeki aşiretsel çizgi ve klasik önderlikler dış güçlere bağlılıkları ile hem Irak halkının hem de Kürt halkının sorunlarını yozlaştırmışlardır. Bu şekilde sorun öyle bir noktaya getirildi ki, dışardan bakıldığında Kürt halkı bağımsızlık için savaşan bir halk olarak değil; yoksul, aç ve hep dış güçler için savaşan bir halk olarak algılanmaktadır. Bu da Irak ve bölge halklarının Kürtlere hep şüphe ile bakmasına neden olmuştur.

Bu noktada şunu söyleyebiliriz: Irak'ta diktatör ve şovenist hakim güçler ile Kürt hareketinin içerisindeki bölgeci, çıkarcı klasik önderlik, sorunun çözümünü ortadan kaldırmıştır. Irak hükümeti tarafından yürütülen Araplaştırma ve sürgün politikaları ve Kürt hareketleri tarafından yürütülen işbirlikçi siyaset sonucu demokratik bir dönüşümün önü tıkanmıştır. Klasik, bölgeci ve çıkarcı önderliklerin işbirlikçi siyaseti, kardeş kavgasını ortaya çıkarmış ve ulusal birliği zayıflatarak parçalamıştır. Irak ve bölge genelinde de halkların kardeşlik mücadelesine büyük bir darbe vurmuştur. Irak ve Güney Kürdistan 21. yüzyıla bu sorunlarla girdi.

20. yüzyılın son çeyreğinde PKK'yle birlikte ortaya çıkan Ulusal önderlik ve Ulusal kurtuluş çizgisi, hem Kürdistan genelinde hem de bölge genelinde farklı bir durum ortaya çıkardı. PKK önderliği Kuzey Kürdistan'da ulusal modern bir önderlik ortaya çıkartarak bölgeci ve aşiretsel önderlik ölçülerini aşmış, halkın özgürlük mücadelesini bilimsel ölçülerde yürütmüş, ulusal strateji ve mücadeleyi diğer parçalara da yaymıştır.

1991 ayaklanmasından sonra PKK, Güney Kürdistan'da da mücadelesini Güney halkına tanıtmıştır. Uzun bir mücadele sonunda etkisini Güney Kürdistan'da da göstermiş burayı yüzyıllık sorunlarından kurtarmıştır. Bu sorunlar ki öndersizlik ve örgütsüzlük yüzünden ulusal mücadele önünde her zaman engel olmuştur. PKK aynı zamanda Güney Kürdistan'daki ulusal ve toplumsal sorunları, parçacılığı aşmış ve bunu da bütün Kürdistan'daki mücadele ile birleştirmiştir. Bu da Kürt sorununun çözümü için büyük bir heyecan ve güç vermiştir. Kürt sorunu, Kürdistan'ın diğer parçalarının, bölgenin ve dünyanın gündemine girmiştir. Diğer yandan ulusal çıkarlara hizmet için ulusal ve demokratik güçlere yeni bir sayfa açmıştır. Ve ortak mücadele zeminini oluşturarak, dış güçlere bağlı işbirlikçi ve ilkel siyasetin yüzündeki perdeyi açarak gerçek yüzünü ortaya çıkarmış, bunların ilerlemesini sınırlandırmıştır.

PKK Güney'de yürüttüğü siyasi, örgütsel ve toplumsal mücadeleyle varolan geriliğe ölümcül bir darbe vurmuş, ulusal kültürün gelişmesini sağlayarak, ruhsal olarak Güney'i diğer parçalara bağlamıştır. Bu çerçevede örgütsel gelişmelerin ve ulusal ordunun yürüttüğü çalışmalar sayesinde binlerce savaşçı yetiştirilmiştir. Güneyli gençlerin Ulusal kurtuluş mücadelesinde yer alması, şehit düşmesi Güney ve Kuzey'i birbirine kanla bağlamış, aşiretçi zihniyete darbe vurarak etkisini azaltmıştır.

Ulusal Önderlik, ilk günden şimdiye kadar yarattığı ve yürüttüğü sistemle genel olarak Ortadoğu'nun özelde ise Kürt sorunun çözüm anahtarını yaratmıştır. PKK'nin önderlik sistemi özgür insan ve özgür toplumu, insan ve toplum arasındaki özgür ilişkiyi esas almaktadır. İnsan ve toplum yoluyla halklar arasında özgür bir birlikteliği yaratarak, insana siyasal, toplumsal ve kültürel olarak yaşamın geliştirilmesi imkanı sunmaktadır. Ulusal demokratik devrim, Güney'de elde ettiği 10 yıllık kazancın yanı sıra, stratejik değişiklikle birlikte, demokratik çözüm temelinde halkların özgür birlikteliği, Kürt sorunun çözümü ve demokratik dönüşümler için objektif ve gerçekçi projeler oluşturmuştur. Bu da Güney Kürdistan'nın dışında Irak'ın sorunlarının çözümü için de gözle görülür bir gelişmedir.

Emekçi ve yurtsever Güney halkı!

Yeni yüzyılda Güney Kürdistan ve Irak'ın tarihini tekrarlamaması, Irak halkının yıkım ve savaşla karşı karşıya kalmaması ve sorunların raflarda kalmayıp çözülmesi, Güney Kürdistan'ın komploların merkezi olmaması, tarihine yakışır bir şekilde ulusal mücadelenin merkezi olup, diğer parçalara yardımcı olması ve Irak'ta demokratik ve federal bir yönetim oluşturulması için, şüphesiz klasik önderlerin çıkarcı zihniyetinin aşılması gerekmektedir. Bugün insanlığın içinde bulunduğu gelişmelerle halkımızın sağladığı gelişmeleri karşılaştırmalıyız. Halkımızın ulaştığı düzey, Irak'ın demokratik çözümünü de içinde barındırmaktadır. Etnik ve mezhepsel yaklaşım yerine, bütün halkların temsilini yapabildiği, cografik temelde Irak ile bölgesel ilişkileri dengeleyecek demokratik bir federasyon yaratmalıdır. Bu, Kürt, Arap, Asuri ve Türkmen azınlığın özgür ilişkilerini de sağlayacak en temel çözümdür. Kürt sorununun kardeşlik ve özgürlük temelindeki çözümü, Irak'ta halkların kardeşliğini güçlendirecek ve bütün Kürdistan'da Kürtlerin birliğini etkileyecektir.

Bu temelde ulusal, demokratik görevimizi yerine getirmek için Demokratik Çözüm Hareketi'nin ilanını duyuruyoruz. Bizler Güney Kürdistanlı devrimciler olarak 1992 baharındaki serhildan sonrası ulusal birliği güçlendirmek ve ulusal çıkarları korumak için PKK önderliğindeki Ulusal kurtuluş mücadelesine katıldık. Kuzey Kürdistan'ın ulusal mücadelede merkez olması, Güney'deki sorunlara karşı sessiz kaldığımız veya onları unuttuğumuz anlamına gelmemektedir. Biz baştan beri Güney Kürdistan'ın, Irak'ın sorunu olduğu kadar bütün Kürdistan'ın da sorunu olduğuna inandık. Bütün Kürdistan'da Kürt halkının yürüteceği mücadelenin, Güney için de bir zemini yaratacağı inancıyla son 10 yıldır Ulusal kurtuluş mücadelesinde yer aldık. Bu, tarihimizde yeni bir sayfa açmıştır. Pratikte Güneyli ve bütün Kürdistan'ın yurtseverleri olduğumuzu ispatladık. Güney'deki tecrübe ve birikim ile dış güçlere karşı bir kalkan görevini oynadık.

Artık düşünce ve pratikte varolan dışa bağımlılık, bölünmüşlük ve umutsuzluk yerine Kürt halkının birlik ve özgürlük umutlarını güçlendirmeliyiz. Mücadeleci ve direnişçi bir halkın içinden doğduk. Serhildan sonrasında da modern bir şekilde sizlerin mücadelesini sürdürüyoruz. Güney sorununu onurlu ve meşru bir çözüme ulaştırmak için, Ulusal kurtuluş hareketi sayesinde mücadele ediyoruz.

Hareketimiz, onlarca önderin yarattığı ulusal kültürün takipçisi olacaktır. Mamoste İbrahim Ehmed, Xala Şahap, Hawre Aram, Ali Askeri, Rauf Kemil Akrewi, Dr. Sirwan'ın mücadelesine sahip çıkacağız. Onların amacını gerçekleştirmek için özgürlük ve bağımsız yolunda durmaksızın mücadele edeceğiz.

Yurtsever halkımız!

Geçtiğimiz yüzyılın ortalarında değişik adlar altında halkımızın meşru haklarının tacirliği yapılmış, bütün değerler bölgeci ve aşiretçi çıkarlara kurban edilmiştir. Demokratik çözüm hareketi bayrağı altında binlerce şehidin onlarca yıllık emeğine sahip çıkın. Halkımızın yanında diğer parçalarımızda birlik ve ulusal dayanışmayı geliştirin. Irak halkı ile özgür birliktelik için mücadele edin. Özgür ve demokratik toplum için ulusal demokratik mücadeleye katılın. Hareketimiz gücünü, ulusal önderlikten, cefakar halkımızdan, diğer halklarla tarihi kardeşliğinden alarak, bu mücadelede halkımıza önderlik etme yolundadır. Böylesi bir mücadelede esas aldığımız kesimler emekçi sınıflardır: Aydınlar, gençler, kadınlar, işçiler ve emekçilerdir. Hareketimiz, özellikle de kadın özgürlük düzeyini, toplum özgürlüğünün başlıca bir ihtiyacı olarak görüyor ve bütün haklarından mahrum bırakılan Kürdistan ve Iraklı kadınları temel güç olarak ele alıyor.

Ulusal ve demokratik güçler!

Bilindiği gibi bugün genelde Irak özelde ise Kürdistan'da bir çözümsüzlük yaşanmaktadır. Artık büyük sorunlar yaşayan otokratik sistem dönemi de geride kaldı. Demokratik güçler el ele verip olumsuz sürece son vermelidir. Irak'taki bütün halklara saygı temelinde bütün kültürleri, mezhepleri ve dinleri kapsayacak demokratik bir cumhuriyetin kurulması için çalışma yürütmelidir. Yanlış siyaset ve klasik önderlik, hem Kürdistan ve hem de bölge düzeyinde halkımızın çıkarlarına büyük bir zarar vermiştir. Dışa bağımlılık, halkımızın meşru sorununu lekelemiştir. Ülkemizin maddi ve manevi imkanları dış güçlerin hizmetine sunulmuştur. Yarım yüzyıldır varolan çözümsüzlük durumu halen sürmekte ve sorunlar gün geçtikçe derinleşmektedir. Bunun için bütün ulusal ve ilerici güçlerin seslerini yükseltme zamanı gelmiştir. Bu olumsuz gidişata 'dur' denilmeli, ulusal mücadele eylemleri geliştirilmelidir. Demokratik hareketimiz bunun için bütün yardım ve dostluklara hazırdır.

Kahraman Kürdistan halkı ve ulusal güçler!

80 yıldır otokratik Irak sistemi ve Güney Kürdistan'daki klasik önderlik hem Kürt sorunu ve hem de Irak'ın değişim ve dönüşümü önünde engel olmuştur. Genelde Irak halkı özelde ise Kürt halkının bu çelişki ve geri durumu bu sistemin bir ürünüdür. İnsanlık yeni bir yüzyılda sorunlarının çözümü için savaş ve şiddet yerine barış ve diyalogu esas alıyor. Bölünmüşlük, parçalanmışlık, ulusal ve dini sorunların derinleştirilmesi yerine, gönüllülük temelindeki özgür birliktelik esas alınıyor. Güney Kürdistan ve Irak'ta otokratik sistem, bölgecilik, klasik çıkarcı önderliğin aşılması dönemi gelmiştir. Demokratik bir cumhuriyet temelinde bölge federasyonunu esas alan, Irak'taki bütün halka haklarını veren ve özgür birlikteliğe dayanan yeni bir sistem kurulmalıdır. Böylesi bir aşamada Irak'ın varolan sorunları bunu dayatmaktadır.

Hareketimiz, tarihi görevleri yerine getirmek için bütün devrimci ve demokratik yöntemleri geliştirmeye ve bunun için bütün fedakarlıkları yapmaya hazırdır. Herkesten demokratik mücadeleyi geliştirerek sürecin görevlerinin yerine getirilmesini istiyoruz. Güney Kürdistan ve Irak'ın yeni dönemde geçtiğimiz yüzyıldaki istikrarsızlığı yaşamaması için çok kültürlü bir oluşum yaratılmalıdır. Parçalanmışlık ve dışa bağımlılık yerine halkların iradesi güçlendirilmelidir. Özgür ve ortak yaşam Ortadoğu'ya çağdaş bir örnek olmalıdır. Ülkenin zenginliğini, toplumun ve ilerici insanlığın hizmetine sunmak, Kürt sorununu çözmek ve Irak'ta dönüşüm sürecini başlatmak için hareketimiz kahraman Kürdistan halkına ve Iraklı demokratlara mücadelelerini birleştirme çağrısında bulunuyor.

Halkımızın barış, özgürlük ve demokrasi amacını gerçekleştirmek için ayrımcılığa ve inkara hayır, demokratik cumhuriyete evet!

– Yaşasın Demokratik Çözüm Hareketi!
– Yaşasın Kürdistan Halkının Birliği ve Özgürlüğü!
– Yaşasın Irak Halkının Özgür Birlikteliği!
– Kahrolsun Her Türlü Gericilik ve Dışa Bağımlılık!

16 Mayıs 2001

SOSYALİZM VE KADIN

21. yüzyılın başında kadının sosyalizmle ilişkisini açığa çıkarmak, insanlığın kurtuluşu ve kendini yeniden bulması için oldukça irdelenmesi ve temel dayanaklarına kavuşturulması gereken bir konudur. Çünkü içine girdiğimiz yeni yüzyıl ya da yeni binyıl, kadın mücadelelerinin aktifleşeceği bir dönem olmaktadır. Bu mücadelenin sonuç alması halinde ise kazanan salt kadın cinsi değil, insanlık olacaktır. Çünkü kadının kaybettiği yerde insanlık kaybetmiştir.

Günümüze kadar yaşanan toplumsal mücadeleler tarihi irdelendiğinde, her ne kadar toplumu siyasal, üretimsel, bilimsel, felsefi ve teknik açıdan ileriye taşımışsa da, toplumsal durum kendi iç çelişkilerine köklü çözümler getirememiştir. Bunun çeşitli nedenleri vardır kuşkusuz; ama esasta sınıflı toplumun gerçeğinde, toplumsal çelişkilerin köklü çözümlenemeyişinin kaynağında cinsler arası çelişkilerin giderilmemesi yatmaktadır. Ataerkil sınıflı toplumlarla birlikte yaşanmaya başlayan bu çözümsüzlük, egemen sınıf açısından kendini yaşatmanın esas gıdası olmaktadır. Günümüzde devrimci mücadelelerin yeterince başarılı olmayışı da bu duruma hizmet etmektedir. 21. yüzyıla girmemize ve yine toplum biliminin, canlı biliminin, kazı ve arkeoloji bilimlerinin bu kadar ilerlemesine rağmen, insanın ilk toplumsallaşma aşaması ve hayvandan insana geçiş sürecini ifade eden ilkel toplum gerçekliği halen tam anlaşılamadığı gibi, onun gerçek içeriğine de ulaşılabilmiş değildir. Çünkü binlerce yıl yaşanmış ilkel dönemde hakim olan toplumsal durum; sınıfsız, eşitlikçi, adaletli bir yaşam gerçeğini ifade etmektedir.

Günümüz egemen tarih anlayışı, her ne kadar kabul görmese de, yazılı tarih öncesi yaşanan sınıfsız toplum gerçekliği bugün ortaya çıkarılmıştır. Ve binlerce yıl yaşam şansı bulmuş olan sınıfsız toplumu yaratan da kadın cinsi olmuştur. Sınıflı toplum erkini dört bin yıldır elinde bulunduran erkek egemenlikli sistemin kadını sokmuş olduğu kötürüm duruma bakarak, binlerce yıllık bir tanrıça aşamasını yaşadığı tezine inanmak, ilk etapta garip ve çelişkiliymiş gibi görünebilir. Ancak derinlikli bilimsel bir tarih analizi sonucunda böylesi bir çelişkili durumun olmadığı, aksine gerçeğin ne kadar net ve berrak olduğu daha iyi anlaşılır.

İnsanlaşma, dolayısıyla toplumsallaşma ilk kadınla başlamıştır. Kadının doğal yapısı ve doğal gelişimi kadın cinsine bu olanağı sağlamıştır. Bir ananın çocuğuna yıllarca bakma gerekliliği, daha doğrusu insan yavrusunun oldukça uzun süre bakıma muhtaç olması, insanı diğer canlı türlerinden oldukça farklı kılan bir özelliktir. Ana ve yavru arasındaki böylesi bir emek iletişiminin sonucunda, ilk toplumsal duygular, ilk toplumsal alışkanlıklar gelişmiştir. Giderek vahşi doğa karşısında yavrularının ihtiyaçlarını ortaklaşa gidermek ve korunmak için toplu barınaklarda ilk topuluklar oluşmuş ve bu topluluk yaşamının zorunlu ihtiyaç ve ilişkileri nedeniyle, kadın çeşitli üretim faaliyetlerine öncülük etmiştir. Üretimdeki öncülüğüyle bağlantılı olarak ürünün dağılımı mekanizması da doğal olarak kadın denetiminde gelişmiş ve kadın ortaklaşacı yaşam tarzının sonucunda kazandığı eşitlik, hoşgörü, adalet vb. özelliklerini ilk toplumsal düzenlenişe yansıtmıştır. Böylelikle topluluğu barış içinde yürütmüştür. Yavrusuyla iletişiminden edindiği tecrübelerle memeli hayvanları da evcilleştirmiş, eğitmiş ve yararlanabileceği sürüler haline getirmiştir. Neolitik devrimle beraber kadına *“Ana Tanrıça”* misyonu yüklenerek, toprakla özdeşleştirilmiş ve Tabiat Ana’nın kendini sürekli yenilemesi ile eş değerde bakılmıştır.

Parti Önderliğimizin belirttiği gibi; Neolitik devrim bir kadın devrimidir. Kadın bu süreçte, üretimden kaynaklı toplumsallaştırıcı tecrübelerini kullanarak; ilkel üretim aletlerini, zanaatçılığı ve bunlarla bağlantılı ilk iletişim dilinin gelişimini insanlığa kazandırmıştır. En önemlisi de, haksızlığı ve sınıflaşmayı kabul etmeyen kadın doğasının toplumsal düzenlenişe yansımasına bağlı olarak, barış içinde oturtulan bir toplumsal yaşantının hüküm sürmüş olmasıdır. Yani kadının esas doğası en fazla bu süreçte açığa çıkmış, toplumsal yaşama yansımıştır. Kadın öncülüğünde geliştirilmiş olan bu ilk sınıfsız topluma hakim olan ortaklaşmacı, kolektif ruh esasta kadının doğasını temsil etmektedir. Yani ilkel komünal toplumun sosyal rengi, kadının sosyalizme yatkın doğasından gelmektedir. Yani **“sosyalizm kadının doğasında vardır”,** onu kolektif kılan ise barışçı özüdür. Kadın tarih boyunca, özünde yavrusuna zarar gelmemesi adına da olsa savaşa ve şiddete karşı olmuş, barışçıl bir toplumsal yaşam anlayışının peşinde koşmuştur. Ancak, kendi eğittiği, toplumsallaştırdığı erkek cinsine üretimde yer vermesiyle beraber, erkeğin egemenlikçi dürtüleri kabarmış ve erkek cinsi çatışmalı, boğuşmalı bir evreden sonra topluma yön verme, ona hakim olma gücüne ulaşmıştır. Bu hakimiyetin başlangıcından günümüze dek sınıflı toplumlar hep erkek egemen karakterli oldu ve kadının sosyalist doğasının, barışçıl ve kolektif özünün yeniden yaşam imkanı bulma zemini bir daha hiç oluşmadı.

Neolitik dönemde geçerli olan **ana hukuku**, dört bin yıldır baba hukukuna dönüşmüş bulunmaktadır. Toplumsal yaşamımızın bütün işleyişi, bütün inisiyatifi, her biri küçük bir aile devletçiği olan erkek egemenliğinden hiç çıkmamıştır. Günümüz aile içi yasalar, toplum içi yasalar, devlet içi yasalar, hatta uluslararası yasalar dört bin yıllık egemen erkek karakterini taşımaktadır. Ataerkil sınıflı toplumlar tarihi boyunca savaş ve çatışmaların bir türlü sona ermeyişi bir tesadüf değildir. Bu, erkek hakimiyetinin yaşandığı toplumların temel özelliğidir. Uzun bir çatışma evresinden sonra köleci sistem somutunda kendini yenilmez, yıkılmaz kılıp devletleştiren egemen erkek, günümüze dek kendini ekonomik, sosyal, siyasal vb. her alanda iktidarlaştırıp toplumu kendi renginde biçimlendirmiştir. Kölecilikten feodalizme, feodalizmden kapitalizme, kapitalizmden emperyalizme ve faşizme varan toplum ve iktidar gerçeği, bu erkek egemenliğinin rengi ve tarihiyle direk ilgilidir.

19. yüzyılda kendini bilimsel kılan sosyalist ideoloji ile başlayan devrimci mücadelelerde kadına belli bir yaklaşım olmuşsa da, devrimler sonrası kadının siyasette kaybolduğunu görmekteyiz. Sosyalist ideoloji, kapitalist toplumun eleştirisinden yola çıkarak, insanlık tarihinin ilk dönemlerinde yaşanan sınıfsız ilkel kolektif toplumsal sisteme dayanmıştır. Ama vahşi dönemden insanlaşmaya kadınla geçildiği gerçeği Marx tarafından fazla aydınlatılamamıştır. Marx’tan sonra Engels’in yapmış olduğu tespitte, ilk sınıflaşmanın, yani ilk sömürünün cinsler arasında yaşandığı biçimindeki katkısı da ilk dönemi açıklamaya yetmemiştir. Bu yetersizlik 19. yüzyılda bilimin geldiği düzeyle de bağlantılı olmakla beraber, esasta kadının toplumsallaşmaya ve bununla bağlantılı olarak insanlaşmaya geçişteki rolünü tespit edememekten kaynaklıdır. Yani kadının damgasını vurduğu bir anaerkil sınıfsız toplum döneminin yaşandığı aydınlansa da, bunun nasıl başladığı hususu pek irdelenmeyen bir halka olarak kalmıştır.

Kapitalizmin ilerleyen dönemlerinde üretimdeki eşitsizlikle beraber ortaya atılan ve bilimsel sosyalizm temelinde ortaya çıkan birçok devrimsel çıkışta kadın, sınıfsız toplum ütopyasıyla hep ön saflarda yer aldı. Ama sosyalist bir parti oluşumu içinde ya da 20. yüzyılın başında kendini iktidarlaştıran reel sosyalizm içinde bile kadının hala ezilen konumda olduğu görülmedi. Bu çelişki, bazı devrimci kadın çevrelerince görüldüyse de, gerçek kurtuluş mücadelesine soyunmada gereken radikalliği ortaya koyamadı. Zaten reel sosyalizmin çöküş nedenlerinden biri demokratikleşmemesi olduğu gibi, bir diğer temel neden ise cins çelişkisinin çözülmeyişi olmuştur. Bir toplumun en az yarısını oluşturan kadın cinsinin hala erkek egemenliğinde kalmaya devam etmesi, sömürü zincirinin en temel halkadan koparılmaması anlamına gelmektedir. Sömürünün tamamen yıkılmadığı bir sistem ise sosyalist bir sistem olamaz zaten. Cinsler arası ilişkilerin yeniden düzenlenmemiş olması demek, eskinin hala korunması anlamını taşımaktadır. Ki “reel sosyalizmde erkek eski erkek, kadın da eski kadındı, yenisi yaratılamadı. Devletleşmeyi ilkel sosyalizm temelinde yaşayan Sovyet sosyalizmi, sınıfsız toplum ütopyasını içeren sosyalist ideolojisini pratik politika içinde boğuntuya getirdi. Dolayısıyla sosyalist insan ve özgür ilişkileri inşa etmeye zaman ve zemin oluşturamadı. Aslında bir nevi devletleşme sınırları içerisinde kendini hapsederek, ‘artık ulaşılmıştır, gerçekleşmiştir’ yanılgısına düşmüştür.”

Reel sosyalizmin etkisiyle ortaya çıkan diğer sosyalist hareketler de, o süreç açısından benzer yanılgıları yaşadılar. Çünkü toplumun temelini oluşturan esas çelişki halkasına köklü çözüm arayışları fazla dikkate alınamadı, ya da sonraya bırakıldı. Yani Parti Önderliğimizin ilke olarak belirlediği “Erkeği öldürmek sosyalizmin temel ilkesi olmalıydı. Erkeği öldürmek iktidarı öldürmektir. Tek taraflı hakimiyeti, eşitsizliği öldürmektir. Hoşgörüsüzlüğü öldürmektir. Hatta giderek faşizmi, diktatörlüğü, despotizmi öldürmektir. Ya bu temel gereklilik tespit edilmedi, ya da pratikleştirilmedi. Kadının daha çok üretime katılımı sağlanarak mutfaktan çıkarıldı belki, ama kadının en temel sorunu salt mutfaktan çıkışıyla ya da üretime katılımıyla sınırlı değildir. Ki, nitekim Stalin’le başlayan dönemle birlikte, kadın çıkarıldığı mutfağa geri çevrildi, devrimin başında aşılmaya çalışılan aile kurumu tekrardan kutsanmaya, teşvik edilmeye başlandı. Ve bugün Sovyet kadınının durumu içler acısı bir tabloyu koymuştur önümüze.”

Aslında konuyu salt erkek cinsinin yaklaşımıyla ele almak sınırlı bir irdeleme olacaktır. Kadın cinsinin, kendinden kaynaklı içine girdiği yetersizlikleri de söz konusudur. Reel sosyalist öncüler soruna köktenci bir yaklaşımı göstermedikleri gibi, kadın da devrimi emperyalizm karşısında ayakta tutabilme kaygısıyla kendini sınırlı tuttu. Böylece emperyalizm karşısında sağlam bir duruşun ancak kadın özünün toplumsal yaşantıya yansıtılmasıyla elde edileceği gerçeğinden oldukça uzak kaldı. Zira Sovyet sosyalizmini yıkılışa götüren nedenlerin bir toplamı olarak toplumda gelişen moral dinamiklerden yoksunlaşma, kadının belirgin bir sosyalist-siyasal katılımıyla belli oranda aşılabilirdi. Ama Sovyet kadını, kendine sosyalist örgütlemede köklü bir yer yaratamadı. Kendi cinsinin, özgün tarihsel sorunlarıyla fazla tanışamadı. Dayanması gereken tarih mirasını yeterince açığa çıkarıp bunun ütopyasını ve geleceğe

Devamı 25’te

“Sınıflı toplumlar tarihi boyunca savaş ve çatışmaların bir türlü sona ermeyişi bir tesadüf değildir. Bu, erkek hakimiyetinin yaşandığı toplumların temel özelliğidir. Uzun bir çatışma evresinden sonra kendini devletleştiren egemen erkek, her alanda toplumu kendi renginde biçimlendirmiştir.”

PKK Genel Başkanı Abdullah Öcalan yoldaşın dönem perspektifleri

Anlamak adalettir adalet hakkı olanı elde etmektir

Tarihi olmayan toplum lanetlidir

Buradaki görüşmelerin önemi biliniyor. Savunma çerçevesini belki tam ayarlayamadık, oturtamadık. Ama bu çok önemlidir ve benden ziyade sizi ilgilendiriyor; aynı zamanda kitleleri de ilgilendiren bir durumdur. İmralı savunmasını biraz yüzeysel verdik. Zaten imkan da yoktu. Savunmalarım gerçeklere dayanmalı. Konuyu tamamen aydınlatmak esastır. Savunma bir iki hukuk maddesinin üzerine oturtulmak isteniyor. AİHM savunması bunun üzerine oturmamalı. Bunlar ihmale gelmez. Burada konuşulanları yüzeysel ele almamak gerekir. Konuşulanlar tarihi, siyasi ve fikri anlamını bulmuyor. Bu arada yeni gelişmeleri de alabilmeliyim.

Şimdiye kadar söylediklerimden doğru sonuçlar çıkarılamadı. Söylediklerim acaba ne kadar anlaşıldı? Burada söylenen her cümleden anlam çıkarmak gerekiyor. Böyle ele almak gerekirdi. Sizler bunu doğru anlamadınız. Soruna derin yaklaşmak gerekir. Devlet burada nefes alışımızdan sonuç çıkarıyor. Nasıl yaşıyorum, 24 saat bunu gözlüyor.

Ben biraz tarihi yazmaya çalıştım. Geçmişte yaşanmış Şeyh Sait İsyanı gibi Kürt isyanları var. Bu Kürt isyanlarından elde kalan tek bir belge bile yok. Olanlar da yanlış. Yüz binler öldü. Niye öldü, nasıl öldü, belli değil. Bunları açmak lazım. Kürtlerin tarihi karanlık. Aydınlara söyledim; "tarihin üzerinde durun, tarihi gerçekleri açığa çıkarın, tarihi bir edebiyatçı gözüyle açın," dedim. Onlar ise hala dar yaklaşıyor. 'Devletle uzlaştı' deniliyor. Benden kendi beklentileri ve hevesleri doğrultusunda açılımlar bekliyorlar. Bundan ne sonuç çıkarıyorlar, belli değil. Bu ne bana, ne kendilerine yarıyor. Dar karşıtlık üzerine gidiyorlar.

Son iki yıl içinde bunu kırmaya çalıştım. Bunlar bir kaç kitapla açılmalıydı. Doğru yansıtılmalıydı. Burada kimseyi fazla zorlamak istemedim, ama eksiklikler var. Mahkemeyi izleyen gazetecilerden her biri kitap çıkardı, ama siz yapamadınız. Türkiye'nin elinde belgeler var, isterse tarihi yazdırabilir. Siz yazamazsanız yaşamamış sayılırsınız. Tarihi anlamda biz yaşamadık. PKK ve aydınların bunu anlayıp anlamadığı belli değil. Binlerce insan isyanlarda öldü. Torunlar dedelerinin niçin öldüğünü bilmiyorlar. İşte KDP ile YNK arasında savaş var. Bu niçin oldu, bunları açmak lazım.

Kürtlerin tarihi yoktur. Tarihi olmayan toplum lanetlidir. Ben bunu biraz kırmaya çalıştım. Tarihi yazmazsanız tarih sizi lanetler. Kürtler bu anlamda lanetli bir halktır. Kimse sizi kabul etmez. Tarihi yazmazsanız, Kürtler herkesin çıkarı için kullandığı bir maşa, bir oyuncak haline gelir. Ben bunu biraz kırdım, önemli şeyler açığa çıkardım. Siyaset yönü belki tam başarılamadı, eksik kaldı, ama bazı gerçekleri ortaya çıkardım. Bu anlamlıdır. Tarihe küçük kısır çatışmalar değil, gerçekler kalır.

Bunları anlamışlar mı, PKK'ye yansımış mı? Bana bu bilgiler gelmeli. Yanlış yansıma varsa düzeltilmeli. Savunmalarım bununla ilgili. Bu benim gerçeğimdir, bunu iyi kavrayın. Ona göre ister asın, ister sonuç çıkarın. Biz iki yıldır burada bunun kavgasını verdik. Savunmalarda biraz bunun özünü koyduk. Fakat, kimse bunu anlamadı. AİHM de bunu bir iki teknik maddeye indirgeyemez. Yabancı avukatlara da söyledim; Türkiye sürecinden önce diğer devletlerin rolü incelenmeli. Avrupa hukuku çiğnenmiştir. Biz bunu tartışacağız. Kaçırılma olayı var; kaçırılma olayı açıklanmazsa ve AİHM bunu kabul etmezse, bana göre kendisi de oyunun bir parçası olur. Türkiye'ye bir şeyler anlatmamız lazım.

> "*Kürtlerin tarihi yoktur. Tarihi olmayan toplum lanetlidir. Ben bunu biraz kırmaya çalıştım. Tarihi yazmazsanız tarih sizi lanetler. Kimse sizi kabul etmez. Tarihi yazmazsanız, Kürtler herkesin çıkarı için kullandığı bir maşa, bir oyuncak haline gelir. Tarihe öyle küçük kısır çatışmalar değil, gerçekler kalır.*"

Gerçekler en güçlü siyasi güçten daha üstündür

Rant meselesinin, yolsuzlukların açığa çıkması burada benim tavrımla olmadı mı? Çağlar, *"Kadere bakın, benim uçağımla Apo'yu getirdiler, şimdi de beni aynı şekilde uçakla getiriyorlar"* demiş. Belki doğrudan değil, ama Çağlar'ın getirilişi bizim tavrımızla yakından ilgilidir. Apo'nun gücü budur. O beni uçakla getirdi; ben de doğrudan değil, ama onu uçakla getiren süreci açtım. Ben isyancıydım, o bakandı. O rantçı olarak yargılanacak, bense Demokratik Cumhuriyet çerçevesinde tarihte gerçekliğimi kanıtlayacağım.

Gerçekler en güçlü siyasi güçten daha üstündür. Size anlatmaya çalıştım. Devletin tüm kurumlarını kötülemenin doğru olmadığını söyledim. O nefes nefese beni idamla karşı karşıya getirdi. Ben niçin bunu yaptım? Gerçekler daha üstün olduğu için, bazı gerçekler ve sağduyunun hatırı için yaptım.

İşte ölüm oruçları var. Ölü sayısı yirmiyi aştı. Onlara saygı duyuyorum. Ama işte halklarının geleceği temelinde değil, tecride karşı kendilerini bir arada yaşatmak için ölüm orucu yapıyorlar. Kendilerine saygı duyuyorum, fakat onlar benim yerimde olsalardı, burada üç gün bile dayanamazlardı. Devlet burada benim için hastane kurdu. Günde iki kez doktor geliyor. Dayanamaz, kendisiyle uğraşır, kendi kendisiyle boğuşmaya başlar diye düşünüyor. 24 saat beni gözlüyor, nefes alıp verişimden sonuç çıkarıyor. Ben direndim, bir kez bile o sedyeye yatmadım.

Şimdi medya dediğiniz basın bile yolsuzlukları onlardan iyi yazmıyor mu? Hürriyet'in yazarları bile her gün yazıp çiziyor. En benim diyen solcudan daha iyi değil mi? İyi bir şey oldu. Doğrudan ben yaptırdım demiyorum, ama benim sağduyum ve tavrımla ilgili. PKK, bizim basın-yayın tam anladı mı? "Bunları her gün tartışın" dedim. Doğru bunlar. Biz niçin varız? Emek için, emeğin hakkı, adaleti ve iktidarı için. Soruşturmada bunları açtım. Bunların üzerine gidin, yazıp çizin, dedim.

Savunmalarda Avrupa ile boğuşacağız. Tabii yeterince güç olursa. Savunma önemlidir. Avrupa'ya karşı bir savunma olacak. Türkiye'yi, Kürtleri ve beni Avrupa zorladı. Ben bunun için bağırıp çağırmam. Türkiye bunları anlamak zorunda. Soruşturmada, *"Siz dışarının oyuncağı olmadınız mı?"* diye sordular. Ben de onlara *"Siz de dışarının oyuncağı olmadınız mı?"* diye karşılık verdim. Şeyh Sait meselesinde İngilizler Ortadoğu dengeleri ve Irak petrolü için Şeyh Sait'e *"ayaklan"* dediler, destek verdiler. İngiltere Musul'u aldı, Mustafa Kemal'e de *"asın"* dendi. İngilizler bunu yaparlar. İngiltere bunu kasıtlı yapıyor, çıkar gereğidir. Günlük politika uğruna, Irak petrolü üstünde etkili olmak istiyor. Burada suç kimde? Mustafa Kemal'de mi, Şeyh Sait'te mi? Bunun mizanını iyi kurmak gerekir. Suçu sadece Mustafa Kemal'e yıkmak, tarihe kör şaşı bakmak, kendini aldatmaktır.

Krizin nedeni savaş giderleridir

Bu açılımları dışarıda sınırlı yapabildim. Dışarının ortamı beni boğdu, arkadaşların geriliği beni sınırladı. Şemdin benim için, *"Onu ben oraya getirdim"* diyor. Oysa onun lanetli geriliği bizi boğdu. Benim iki temel eksiğim oldu: Biri, Şemdin türü çeteleşmeyi doğru çözememek, iyi kavrayamamaktı. Şemdin, PKK adı altında binlerce insanın kanını döktü. Onu iyi çözemedik. Gerçi dört kez yargıladık, ancak tam sonuç alamadık. İkincisi, '91'de Özal ufak bir adım attığında, benim daha iyi kavramam gerekiyordu, geç kaldım. Erbakan da buna benzer şeyler yapmak istedi. Genelkurmay'dan mektup geldi. Bunu daha iyi açıp değerlendirmeliydim.

Eğer bunları yapabilseydik tarih başka türlü olurdu. Biraz yaptım, ama yetmedi. Eksik kalan, eğitmediğin adamla yola çıkmayacaksın. Şemdin şimdi *"ben şöyle yaptım"* diye konuşuyor. Ama halkı için bir iki iyi şey söylemiyor, bir şeyler istemiyor. Barzani ve Talabani Kürdü işte budur. Türkiye krizin nedenlerini arıyor. Krizin nedeni budur işte, savaş giderleridir. Bunu anlamak zorundadır. Krizi önlemenin başka yolu yoktur.

Savunmamı bunun üzerine kuracağım. Devlet dahil herkes bizi doğru anlamak zorunda. Ayrılık bana gerekmez. Ayrı devleti ne yapayım? Ben "*Türkiye devleti,* hatta *Ortadoğu devleti"* diyorum. Benim için asıl olan, devletin demokratik bir devlet olmasıdır. İşte Rusya ne yaptı, sonuç ne oldu? Yetmiş yıllık sosyalizm yıkıldı. Orada hala ne kötülükler yaşanıyor. Hangi acılar ortaya çıktı ve hala yaşanıyor? Korkunç! Bunlara karşı demokratikleşme ve Demokratik Cumhuriyet üzerinde duruyorum.

Savunmalarımı çok dikkate almanız gerekiyor. Derinlikli olmalı, bunu anlamalısınız, bunu yapmalısınız. Benim için değilse bile, iki yıldır gelip gidiyorsunuz, kendi emeklerinize acımalısınız. Kendinizi geliştirin. Size önermiştim; Avrupa'da, Suriye'de temsilcilikler açacaksınız. Adadaki durum belli. Benim için somut bilgi önemli. Bana Güney'den, Avrupa'dan ve cezaevlerinden somut bilgiler getirin. Öyle kuryelik falan temelinde değil. Savunma bilgiye dayanır. Benim bu gerçeklikleri açmam için somut bilgilenmem gerekiyor.

Geçenlerde gazetede okudum; avukatlar şirketleşebiliyorlar. Öyle bir teşkilat kurmalıydınız. Benim için bir şirket kurun. Bu önemli. Siz 'asrın davası' diyorsunuz. Bu savunmalarla kişinin beyni, tavrı güçlü olacak. Bizimkiler çocuk gibi kalıyor. Almanya'da da bir davam vardı. Orada bazı avukatlar vardı. (Nelson Mandela'nın avukatı gibi) AİHM'de savunmayı üstlenmek istedi. Avrupa'da 400 avukat vardı. Benim kişiliğim de bu davada önemli; gerçekleri alıp açığa çıkarmalıyız. Böyle yaparsak demokratik hukuku uygulamış oluruz.

Günümüzde de hukuk demokratikleşiyor. Hukukun tümüne faşist diyemeyiz. Cumhurbaşkanı sürekli *"demokratik hukuku yaşayın"* diyor. Demokratik hukuku savunmak böyle olur. Siz demokratik hukuk ölçüleri içinde savunmalar yapmalıydınız. Her hafta demokratik hukuk savunmasına ilişkin yazılar hazırlamalı ve bu çerçevede her hafta bir broşür çıkarmalıydınız.

TÜSİAD'ın yeni bir açıklaması var, eski açıklama temelinde sanırım. TÜSİAD bildiriler yayınlıyor ve reformlar istiyor; işadamları bunu yapıyor. Bunu asıl yapması gereken sendikalar neden demokratik talepleri formülleştirmiyor? Bu çok kötü. Türkiye'de burjuvalar demokrasinin öncülüğünü yapıyorlar, bunun gerekliliğini anlamışlar. Sendikalar ise tam bir aymazlık içinde. Onları demokratik talepleri yükseltmeye çağırıyorum. Onlar Türk halkına yalan söylüyor.

Güney'de demokratik birlik olmalı

Güney'deki görüşmeleri olumlu buluyorum. Güney'e demokratik birlik, demokratik ittifak öneriyorum. Türklerle Kürtler ve Kürtlerle Kürtler arasında demokratik birlik öneriyorum. Bu temelde yaptığım çağrıları yineliyorum. Türkiye'de sermaye çevreleri bunu kavradılar; fakat sendikalar ve siyasi partiler de demokratik birlik konumuna gelmelidirler.

Güney'de ordunun hareketliliği olabilir. Ordu, *"biz denetim çalışması yapıyoruz"* diyor. Bu ayrıdır, büyük operasyon güçlerinin hazırlığı ayrıdır. Güney'de bir demokratik birlik olmalı. Bunlar üçlü ittifak çalışmasına gitmelidir. Demokratik birlik içerisine Irak Türkmenleri, Asuriler, Ezidiler girebilir. Demokratik birlik oldu mu, her kurum, her birlik ittifakta olmalı. 'Demokratik birliğe inan, gereklerini yerine getir; yoksa iflah olmazsın.' Bunun ciddi anlatılması gerekir. Güney'de de ne Kürt, ne asker kanı dökülmesin.

'Biz PKK'ye karşı oluruz, bitiririz, bunun için Türkiye'den güç alırız' demek olmaz. Bir kelle 5000 Dolar! Yazık, öyle yaptın mı, binlerce insan ölür. Herkes barış için bir şeyler yapmalı. Kan dökülmesin diye tavır almalıyız. Bazı güçler kelle avcılığı yapıyorlar, buna alışmışlar. Bunu bize karşı da yapabilirler. Ben Güney'de gücü iki katına çıkarabiliriz derken bunu kastettim. Olası yönelimlere karşı böyle söyledim. Orada kendilerini demokratik birlik için teminat olarak görecekler. Yoksa daha kötü olur.

Şimdi seçim ihtimali gözükmüyor. Önümüzdeki sene yazın ya da sonbaharda gündeme gelebilir. Bizim söylediklerimiz 2000'de uygulansa kriz derinleşmezdi; 2000'de bu olay çözümlenirdi. Türkiye barış için zorlanmalı. PKK silahları bırakacak, ama sen de affı düşünüp demokratik katılım ve hizmet imkanı vereceksin. HADEP bunun üzerinden politika yapmıyor. Ben kendilerine biraz anlattım. Artık ne kadar anladılar, kafaları ne kadar çalışıyor, bilemiyorum. Güney için demokratik birlik gerekiyor. Süreç yoğun pratikleşme sürecidir. Çatışma durumunda daha önce meşru müdafaa çizgisini açmıştım. O temelde derinleşirler, adımları biraz daha derinleştirin.

Anlamak adalettir

Devlet bana endeksli olarak çok büyük program değişikliğine gidiyor. Stern dergisi, *"Derviş'in programı Apo sonrası programdır"* diye yazıyor. Derviş'in programı benimle ilişkilidir. Avrupa ve ABD program çiziyorsa, arkadaşların da, halkın da, sizin de bir programınız olmalı. Devlet tek kelimem üzerinde durup değerlendiriyor. Devletin söylediklerimi değerlendirmesi iyi mi olur, kötü mü olur, bilemem. Konuşmalarımın bilimsel psikolojik açıklamasına kadar gidiliyor. Mesele bellidir; biz bir yol çizmişiz, o yoldan gitmeye çalışıyoruz. Bu yol, doğruluk ve kardeşlik yoludur, meşru savunma yoludur. İnanıyorum ki, bu yol özgürlüğe doğru götürür. Bu, benim savunmalarımın temelidir. Buradaki savunmam, hukuki ve politiktir. Şiddet meselesini çözmek istiyorum. Avrupa hukukundan Türkiye hukukuna kadar çözümler peşindeyim. Bunun insan hakları boyutu var, hukuk boyutu var. Hukuku demokratik yansıtmalısınız.

İnsan hakları ve demokrasi serisi niteliğinde birçok kitap çıkarılabilirdi. Bu tür bir çalışma ile Türkiye'ye de büyük hizmet sunmuş olunurdu. Yoksa birkaç hukuk maddesiyle sınırlı kalmak doğru olmaz. Demokratik birlik ve barışı hukuki temelleriyle birleştirmek gerekiyor. Teorik perspektifleri burada ortaya koyuyoruz. Hukukun sistem ve anayasayla bağını kuruyoruz.

Cumhurbaşkanı Sezer şahsında gerçekleşen hukuk mücadelesi anlayışı var. Sayın Sezer sürekli hukuk devletinden söz ediyor. Hukuk devleti gerçekleşmelidir. İnsanlar halen evlerinden alınıp götürülerek kaybediliyor. Hukuk devleti bizde işlemiyor. Bizim halkımız hukukla tanışmamıştır. Binlerce avukat var, bunlara düşen görevler var. Hukuku Kürt halkıyla buluşturmak ve bunu bilimsel bir biçimde yapmak gerekir. Bu öyle basmakalıp sözlerle olmaz. Bunun için hukuk platformu gereklidir. Bu konuda bir sempozyum yapabilirdiniz. Birçok hukuk bürosu kurulabilir, şirketleşme olabilir. Bir ordu gibi olmalısınız. Cumhurbaşkanı sonuna kadar hukuk devletini savunuyor. Onun söylediklerini kendinize esas alabilirsiniz.

Kürt meselesi hem Avrupa'da hem de Türkiye'de bir anayasa ve hukuk sorununa gelip dayandı. Siz bunu kitaplarla yansıtamadınız. Bu objektif ve subjektif olarak biraz benimle başladı. Siz kendinizi buna aday sayıyorsunuz, zaten misyonunuz budur.

> "**Bir yol çizmişiz, o yoldan gitmeye çalışıyoruz. Bu yol, doğruluk ve kardeşlik yoludur, meşru savunma yoludur. İnanıyorum ki, bu yol özgürlüğe doğru götürür. Bu benim savunmalarımın temelidir. Buradaki savunmam, hukuki ve politiktir. Şiddet meselesini çözmek istiyorum.**"

Yoksa sansürleme kuruluna dönüşürsünüz. Rolünüzü oynayamazsanız, devletten ziyade sansürü siz yaparsınız. Temsil eksikse sansürlü olur.

Sorgulama sürecindeki tartışma direkt devletledir. Devlet bundan kendine göre sonuçları çıkarır ve ne yapacağına kendisi karar verir. Beni asar ya da asmaz; bu önemli değildir. Kişi olarak, bana karşı kurulan komplonun kaynağı büyük oranda Avrupa'dır. Bunun iki yüz yıllık temeli vardır. İngiltere ve Fransa iki yüz yıldır bununla ilgilidir. '90 sonrası Güney'deki güçler aracılığıyla bazı gedikler açıldı. Bizi Roma arenasındaki gladyatörler örneğinde olduğu gibi aslanların önüne attılar. Türkiye'ye, "Kurbanı sana veriyoruz, asabilirsin" dediler.

Burada Yunanistan'ın tarihte eşi benzeri görülmemiş ihaneti var. Pangalos tam bir Yahuda'dır. Bunları doğru çözümleyeceksiniz ki, binlerce ölüm olmasın. Yanlış anlaşılmasın, benim Yunan halkına hiçbir düşmanlığım yoktur. Nitekim o ilk günlerde Mavi Çarşı olayı ve benzeri olaylar oldu. Burada yaşanması olasılığı çok yüksek on bin haksız ölümden korktum. Çoğu kimse isyanı tek yol olarak görüyor. Böyle bir şey olsaydı, ölenlerin çoğu yine Kürtlerden olacaktı. Benim siyasi ahlakım bunu asla kabul etmez. Ben bu yüzden Ahmet Zeki ile çatıştım. Ahmet, *"Önce şöyle böyle söylerler, sonra asarlar"* diyordu. Belki bunu iyi niyetinden söylüyordu. Ölüp ölmemem benim açımdan mesele değildir. Ama demokratik çözüm sürecini başlatmasaydık on bin kişi ölecekti. Özgürlük savaşını şu anda da yürütüyorum. Bundan vazgeçmedim. Özgürlük savaşı akıl ile de, hukukla da yürütülür. Sonuna kadar isyan ve ondan sonra da teslim olma durumu aşılmalı.

Biz Türkiye'nin bağımsızlaşması ve özgürleşmesinden yana olduk. Bunu destekleyeceğiz. Bunun teslim olma ile ilgisi yoktur. Çiller niye telaşlanıyor, bağırıp çağırması nedendir? Çünkü rant kapıları kapanıyor. Fazilet Partisi de, Doğru Yol da asılmamı istiyor. Çünkü bunda çıkarları var. Ben bu yüzden soğukkanlı tavır takındım. Benimki iyi bir tavırdı. Komplo yalnız bana karşı değil, Türkiye'ye karşı da kuruldu. Bu oyuna düşmeyin dedim. Türk-Yunan aşkı olmaz.

Avrupa'da benim *"Genelkurmay'ın ajanlığı"*nı yaptığımı iddia edenler var. Gerçekte ajan olan bunların kendileri değil mi? Türkiye'ye getirildiğim gün, Atina o ajanları davet etti. Buna ilişkin bir kitap bile yazılamadı. Hiç yaşamak istemediğim halde, halklarımızın ve ülkemizin çıkarları için yaşadım. Genelkurmayla gerçekleri tartıştım. Bu tartışmalar bende umut da yaratmış değildir. Gerçekler ortaya çıksın diye yaptım. Bunlar belki ileride yayınlanır. Talabani ve Güneyli işbirlikçiler, kendi sultalarını ve diktalarını sürdürmek istiyorlar. Talabani de "Apo gitsin" diyor; çünkü o zaman kendi diktasını kuracak. Çiller'in oğlu ile Talabani'nin oğlu Londra'da birlikte şirket kurmuşlardı.

Demokrasiye ve kardeşliğe geçişi gerçekçi biçimde hayata geçirmeyi kitaplar ve farklı yayınlarla açacaktınız. ***Oligarşik Cumhuriyet*** kitabı çıktı. İyi oldu. Ama ***Demokratik Cumhuriyete Doğru*** kitabı da yazılmalıydı. Yoksa avukatlık yapamazsınız, savunmamı eksik yapmış olursunuz. Neyle uğraşıp uğraşmadığınızı bilmelisiniz. Yetkin bir savunma, güçlü avukatlık temsili olmalıdır. Kişisel durumum neydi? Bunun iki yüz yıllık temeli var. Bu lanetli bir tarihtir. İşbirlikçilik, yine İngiliz ve Avrupa emperyalizmi var. Emperyalistler Anadolu'yu da işgal ettiler. '20'lerdeki Kürt-Türk ittifakı iyi bir ittifaktı. Kürtlerin eksikliği, taleplerini demokratik bir şekilde ortaya koymamalarıydı. Kötülemek için söylemiyorum, ama Kürt egemen sınıfının isyan kültürü cumhuriyeti geliştirmedi. İngilizler birini isyan ettirdiler, diğerine de 'as' dediler. Bu oyun '90'larda da oynanmak istendi. Ben buna izin vermek istemedim. Mektuplar yazdım, demokrasi ve kardeşlikle bu şiddet ortamından çıkalım dedim. Türkiye bunu anlamak zorundadır ya da Kürtlerin bunu anlatması gerekir.

Avrupa hukuku değil komployu dayattı

Savunmamın özü budur. Savunmam, tarihten ders çıkarmadır. Ben hukuku biraz inceledim. Anlamak adalettir, adalet de hakkı olanı elde etmektir. Bizim halkımız Kurtuluş Savaşı'na katıldı mı? Evet. Peki, hakları verildi mi? Hayır. Kürt halkının haklarını aramak, Türkiye'yi bölmek değildir; demokratik ve laik cumhuriyetin ta kendisidir.

Oyunlar oynanmasaydı, cumhuriyet Japonya'yı bile geçerdi. Şimdi Anadolu ve Mezopotamya kültürünü sentezleyerek bu durumu aşabiliriz.

Hem Türkiye'de hem de Avrupa'da ilkel milliyetçiliğin etkinliği var. İlkel milliyetçilik, hem Kürtlerde hem de Türklerde geleceğin önünü kapatan örümcek ağıdır. Demokratik Cumhuriyet'te yaşamak fazilettir. Biz sosyalistlerin küçük devletleri olmaz. Biz isteriz ki, Türki Cumhuriyetler'i de, Balkanlar'ı da, Ortadoğu'yu da içine alan büyük bir birlik olsun. Bu büyük bir zenginliktir. Ama bu birlik halkların yüce değerlerini de içinde barındırmalıdır. Bu söylediklerim yeni değildir. Benim açığa çıkarmaya çalıştığım çizgi buydu.

Ben hukuki savunma yapıyorum. Avrupa bana hukuku değil, komployu dayattı. Şu anda esas olarak Türkiye'nin değil, komplonun mahkumuyum. Bu komployu yapan politikacı ve istihbaratçıların hepsini mahkemede ifade vermeye zorlamamız gerekir. O zaman da bu davanın düşmesi gerekir. Avrupa'ya, "Sen hukuku değil, iki yüz yılın katliamını ve komplosunu dayattın. Apo'nun terörist olup olmadığını tartışamazsın. Çünkü komployu sen yapmışsın" diyeceğiz. Bunun için şahitlerimiz var. Bindiğim uçağı getirip götürenler, Vip salonunda geçirenler gizleniyor. İtalya'dan nasıl çıkarıldığım, Almanya'nın beni almamak için neler yaptığı gizleniyor. Türkiye'yi mahkum etmeye çalışıyorlar. Hayır, mahkum edilecek olan en temel güç Avrupa'dır.

Ben buna tiyatro demiştim; senaryoyu başkası yazdı, İmralı'da oynandı. Bu oyun bozulmak zorundadır. Eğer akıllı adamları varsa, biz Türkiye ile anlaşırız. Komplonun etkisinden çıkarlarsa ve gerçekten Sevr'e karşı çıkıyorlarsa, meseleyi dostlukla halletmeleri gerekir. Uçakta iken iki saat bile yaşamak istemiyordum. Ama baktım, binlerce insan ölecek; işte o zaman kendimi oldukça zorlayarak yaşamayı tercih ettim. Çocuklar için, halk için, sizin için yaşadım. Rantçılar bir an önce infaz istediler. Çağlar beni Kenya'dan almak için uçağını göndermişti; şimdi de "niye bana böyle yapıyorsunuz" diyor. Yaşama konusunda talih midir, şans mıdır, bilemem; vicdanım beni zorlaya zorlaya kabul ettim. Tüm kafalar bu gerçeği anlamak zorundadır; dostlar, arkadaşlar, herkes anlamak zorundadır. Ne idare beni zorla yaşatıyor, ne de ben isteyerek kendimi yaşatıyorum. Yine de yaşamaya çalışacağım.

Komplo içeride de, dışarıda da var. Komplo yürürse ne olur? Bu eşittir, on binlerce kişinin ölmesidir. Bunun olmaması için, herkesin demokratik yasal sürece sahip çıkması gerekir. Demokratik bir seferberlik olmalıdır. Ben ilah değilim, yarın öbür gün ölebilirim. Kaldı ki, şimdi Türkiye kriz içindedir. Kriz her gün yeni bir şekil alabilir; bu kriz olumlu ya da olumsuz sonuçlanabilir. Benim yüzümden kimsenin burnunun kanamaması, bir damla kanın bile dökülmemesi gerekir. Polis de, gerilla da, sokaktaki insan da ölmemelidir. Yasal demokratik sürecin sonuna kadar kullanılması gerekir. Bu olmazsa, sorumlusu ben olmayacağım.

Bazıları demokratik bir parti olduklarını söylüyorlar; ancak demokratik seferberliğin nasıl olacağını dahi bilmiyorlar. Geçmişte iki bin insanımız satırla doğrandı. Bunun PKK ile ne ilişkisi var? Sistem kendi çarklarını böyle oluşturmuştu. Tüm bunlar yasal demokratik sürecе katkı ile aşılır. Demokratik haklar kabul edildi mi, kardeşlik gelir. Bunun tersi, savaşın geri gelmesidir. Benim hatırım için ne kimse eylem yapsın, ne de dursun. Benim için değil, halk için, demokrasi için, insan hakları için olur.

Komplocular da gündemi bana göre ayarlıyorlar. Dostlar ve yoldaşlar gündemlerini bana endeksli yapamazlar. Devlet bir araçtır; birliğine ve bütünlüğüne zarar vermediğini bilirse, devlet de çıkış yapar ve katkı sunar. Karşılıklı birbirimizi ikna etmeli ve anlamalıyız. Bunlar lafla olmaz. Herkes üzerine düşen tarihi görevi yerine getirmelidir. Bunları söylüyorum diye savcı gelsin isterse yakama yapışsın. Bunu sonuna kadar savunacağım.

Güney'e ilişkin görüşlerimi dört ana esas üzerinde özetliyorum: Birincisi; ayrılık değil, demokratik birlik. İkincisi; şiddet değil, onurlu bir barış çizgisinin temsili için uğraş verdim. Onurlu bir barış meşru savunma ile olur (Sağ olsunlar, bizimkiler biraz buna uydular.) Demokrasi ve barışı gerçek güç haline getirmek gerekir. Ne eski isyan ve çete tarzı, ne de yalvarma olmalıdır. Türkiye'nin bundan korkmasına gerek yoktur. Bu, kutsal bir barış anlamına gelir. Demokratik birlik, güçlü meşru savunma ile olur. Bu, evrensel hukukun Türkiye'ye yansımasıdır. Bunun üzerinden iki siyasi anlayış olur. Demokratik birlik seferberlik gerektirir. Şiddetin tamamen sona ermesi için diyalogu hayata geçirmek gerekir. Ben iki yıldır bunları dile getiriyorum.

Ben asılmaktan değil anlaşılmamaktan korkuyorum

ABD'nin Irak üzerinde yoğunlaşacağını biliyorum. Saddam'a karşı yeni bir muhalefet gelişiyor. Türkmenler, Asuriler ve Irak'ta yaşayan diğer halklardan Saddam'a karşı yeni bir muhalefet gelişebilir. Sanırım Irak konusunda söylediklerim biraz gerçekleşiyor. Irak konusunda söylediklerim çok önemlidir. Hatta bizzat gidip görebilirdiniz. Bunlardan kitap dahi yazabilirdiniz.

HADEP'in bu gelişmeler karşısında sorumlu davranması gerekir. Örneğin Makedonya'ya bakalım: Makedonya deneyimi hayli önemlidir. Ayrılığa ve şiddete düşmeden, demokratik hukuk çözümü örnek olarak geliştiriliyor. HADEP'in rolü bir Arnavutluk partisinden daha önemlidir. HADEP buna benzer bir şekilde sorunu gündemleştirebilirdi. Türkiye için de anayasal demokratik çözüm gelişebilirdi. İki yıldır burada söylediğim şey, anayasal demokratik çözümdür. Türkiye Derviş yolu ile bunu mu deniyor? Bu Türkiye'nin yeni ufku mudur? Gerçekten de ABD ile birlikte yeni bir yol mu deneniyor?

Kıvrıkoğlu buna 'Derviş konsepti' diyordu. Bununla demokratik anayasal çözüme gidilebilir. Derviş, 'liberal sol ittifak diyor', bu önemli bir yaklaşımdır. Sözü edilen liberal sol ittifak HADEP, ÖDP, İnönü, CHP ve Ecevit'i içine alabilir. Fazilet Partisi bünyesinde de Erdoğan'ın öncülüğünde liberal sağ bir gelişme olabilir. Belki pek dikkat çekmedi, ama demokratik ittifaklar gerçekleşir mi, ona bakmak lazım. Basın bunu yoğunca tartışıyor. HADEP gibi partilerin burada kilit role sahip olduklarını bilmeleri gerekir.

Savunmalarımın önemli bir parçası da Öcalan-HADEP ilişkisidir. Fazilet Partisi'nin kapatılması kararından sonra, sıra HADEP'in kapatılmasına gelebilir; benimle bağlantısı ön plana çıkarılarak kapatılmak istenebilir. HADEP öncesi partilerle ilişkilerim '91'den beri vardı ve açıktı. Ben kendilerine o zamandan beri anayasal demokratik zemini iyi koruyun dedim. O zaman İnönü'yle aynı partideydiler. Başarılı olunmadı. DEPliler tutuklandı, ortam zehirlendi. Türkiye on yılını kaybetti, '91'de başarılamayan şu anda başarılmaya çalışılıyor. Bu aynı zamanda benim özeleştirimdir.

O dönemde DYP-SHP koalisyonunun demokratik çözüme yönelmemesi de, Türkiye'nin büyük kaybına yol açmıştır. '91'de gerçekleşmeyeni yeniden yapalım. HADEP, sol liberal ittifakta özgücüne dayanarak yer alabilir. HADEP'in politik düzeyde eksiklери vardır. Yaygın eğitimle sağlam demokratik kadrolara sahip olmalıdır. Bu, anayasal demokratik çözümü getirebilir. Derviş'in girişimi başarılı olursa, buna sağ da karşı çıkmaz. Böylece Türkiye krizden çıkabilir. HADEP'in dürüst olması gerekir. 'HADEP-Öcalan bağlantısı' denilip bu parti kapatılabilir. Bunun için şimdiden hazırlıklı olmalıdır. Sadece savunma olarak değil, pratik olarak da hazırlanabilir. Çok ciddi kadro, kitle eğitimi olmalıdır.

HADEP'e ilişkin daha önce söylediklerimi tekrarlamak istemiyorum. Şu an sanırım program tartışılıyor. HADEP Türkiye realitesine dayalı, bölge koşullarını gözeten bir demokratik hukuk platformunu esas almalı; sosyal, kültürel ve siyasal taleplerle ekonomik taleplerin demokratik örgütlenmesine dayanmalıdır. Yasal demokratik ilkelere dayalı anayasal demokratik çözümün bölgeye indirgenmesi gerçekleşmelidir. HADEP tüm Türkiye'nin partisi olmalıdır. Çünkü hukuk böyle savunulur. Buna, şiddete karşı anayasal demokratik çözüm denebilir. Tembellik ve feodal uyuşukluktan kurtulmak gerekir. Benim yanlış anlaşılmam sorunları geliştiriyor. Bunları tartışmalısınız. Bu hem Türkiye'nin demokratikleşmesi, hem de HADEP için önemlidir. Böyle olursa Türkiye bence HADEP'i kabul edebilir.

Buradaki konuşmalar devletin demokratikleşmesini bire bir etkiliyor. Derviş önemli bir politika yürütüyor. Derviş'in sol ittifak demesi önemlidir. Sanırım devletin bir kanadı da bu politikanın arkasındadır. Bu, çalışmaya bağlıdır. Çözümü başka yerde aramayalım. Çözümü Avrupa Birliği'nde, Avrupa'da, Amerika'da aramayalım; onlar sınırlı çözümlerdir. Çözüm Türkiye'dedir. Bence asker aslında sorunun Türkiye'de çözülmesine ve demokratik gelişmeye tümüyle karşı değildir. Ben Don Kişot değilim. Ben savaşıyorum. Bu savaşın gerekleri var. En ağır idam mahkumuyum, tecrit koşullarında yaşıyorum, ama sağduyulu davranıyorum. Ne affı, ne kişisel kurtuluşu dillendiriyorum. Mesele, bir halkın kurtuluşu, bir halkın çıkarları meselesidir. Ahlaki davranmak gerekiyor. Dünya görüşümüz budur ve bu benim felsefemdir. Bu böyle anlatılmalı ve birkaç kitapla açıklanmalıydı.

İlla *"asalım"* diyenler, içeride savaş rantına, dışarıda ise başkalarına bağlıdır. Neden savaş rantçılarına bağlı olalım? Kaynakları kimlerin hortumladığı açığa çıktı. Hepsi mahkemelere düştüler. Ben savaştan korkmam, ama barışı esas aldım. Ben tek kişi değilim, milyonların temsilcisiyim. Beni illa asmak isteyenler sonuçlarına da katlanırlar.

Aslında bu kötü bir şeydir. Batı birine "as", diğerlerine "isyan et" diyor. Bu, Batı'nın iki yüz yıllık oyunudur. Ne sen beni as, ne de ben isyan edeyim. Sen beni anlamak zorundasın. Birbirimizi anlamalıyız. Dilime yasak koyuyorsun. Kurtuluş savaşında da birlikte devleti kurduk.

Rant siyasetçiliği Türklerde de var, Kürtlerde de var. Rant siyasetçiliği dönemi kapanmıştır. Bana dayalı olarak ne PKK, ne HADEP, ne de dostlar rant siyaseti yapabilirler. Türkiye halkına düşman değilim, olamam. '93'ten beri üç defa tek taraflı ateşkes ilan ettim. Türkiye'ye, 'kardeşliği gerçekleştirelim' diyorum. Bu, dilime ve kültürüme yasak getirilerek olmaz. Politikada uzlaşmaya gelinmeli diyorum. İlla seni öldüreceğim, imha edeceğim, asacağım dersen, sonuçlarına da katlanırsın. Bu konuda asılmaktan değil, anlaşılmamaktan korkuyorum; kana dayalı rant siyasetinin başarısından korkuyorum.

HADEP'in program çalışmaları devam ediyor herhalde. Tartışmalar çok yoğun yapılıyor mu?

Program tartışmalarında;

1- Bölgenin ve Türk ekonomisinin sorunları, çözümü ve örgütlenmesi,

2- Sosyal ve kültürel sorunların çözümü ve örgütlenmesi,

3- Siyasal demokratik sorunların çözümü ve örgütlenmesi,

4- Türkiye demokrasisi ile bütünleşme, Türkiye'nin demokratik laik cumhuriyetiyle birleştirme olmalı. Bunun dışındaki şeyler yanlıştır, kendilerini kandırmasınlar. Halen bir tartışma yürütemiyorlarsa, bu onların demokratik siyaseti anlamadığını gösterir.

HADEP'in bölgedeki gelişmeler konusunda hazırlıklı olması gerekiyor. Aslında bu süreçte diplomasi çok iyi çalışmalıydı. Barzani ve Talabani Türkiye'ye şunu söylemeliydi: "PKK burayı terk edebilir, ama sizin yasal hazırlığınız yoktur." HADEP de devlete bunu demeliydi. Ama hala PKK'yi kullanmak isteyenler var. Barzani ve Talabani PKK'yi yanlarında tutmak isteyebilirler. Eğer bunlar Türkiye'ye karşı dürüstlerse, şunu söylemeliydiler: "Biz burada Irak'ta Kürt devleti kurmuyoruz, tutarlı bir demokratik Irak istiyoruz." Bu, Türkiye'ye karşı değildir.

Demokratik yasalar çıkarsa, olumlu gelişmeler olabilir. Gerçi Anti Terör Yasası'nda bir iki maddeyi değiştirdiler, 16. madde değişti; ama bu basit bir değişikliktir ve yetersizdir. Terörü, şiddeti karşılıklı sona erdirmek gerekir. Af tek taraflı değildir. Bana da haksızlık yapılmıştır, ben de affediyorum.

Diyalog için ne gerekiyor? Başkanlık Konseyi'nin diyalog için Güney'e gelme çağrısında bulunması doğrudur. Kendileri çok güçlü olsaydı, diyalog olurdu. Birileri 'sizi imha ederiz' de diyebilir. HADEP üzerinden diyalog olabilir. HADEP'in varlık nedeni de budur. Ben Türkiye illa PKK ya da benimle diyalog yapsın demiyorum; HADEP'le de yapar. Demokratik çözüm ve diyalog için taban gücü gerekir. Bu yapılamazsa, Türkiye oyuna gelebilir. Diyalog yerine her zaman şiddet gündeme gelebilir. Bu tehlike her zaman vardır.

Irak için daha önce söylediklerimi tekrarlama gereği yok. ABD ve Ecevit demokratik bir Irak'a karşı değildir. Gerçek demokratik Irak talebine ben de katılırım. Saddam gider veya kalır; buna hiç girmiyorum. Süryaniler, Türkmenler ve Kürtlerden oluşan federatif demokratik bir Irak Ortadoğu için de bir model olabilir. Irak'ın bütünlüğüne de bu çerçevede katılıyoruz. Ben Türkiye'nin de buna karşı çıkacağını sanmıyorum. PKK Irak'la çatışmaya girmeden, HADEP, hatta Barzani ve Talabani de Türkiye ile diyalog için bir şeyler yapabilirler.

Bunun için güç gerekir. Barış, ancak barış güçleriyle olur. Demokrasi ne teslimiyet, ne de rantla olur. Demokratik gücün varsa, yoğunlaşırsa sonuç alır. Niye sonuç alınamıyor? Eksiklikler ve yanlışlıklar olduğu için. Türkiye, Ortadoğu demokratik çözümüne en yakın ülkedir. Bu benim eski görüşümdür. Büyüme, özgüce dayalı olabilir. ABD'yi de diyalog için devreye sokabilirler. Şiddet gelişirse, ABD de, İngiltere de kaybeder.

Dönüşemeyen adamın bizimle işi yoktur

Ben devletten ziyade '91'den sonra PKK içinde ortaya çıkan çeteleşmeden dolayı zorlandım. Bu alçakçadır. On binlerce insanın ölümünden, şiddetten, acılardan bu çetecilik sorumludur. Beni istismar etmesinler. Beni nefessiz ve tanınmaz hale getirdiler. Savunmamda da ideolojik ve politik olarak kapsamlı anlatacağım. Bizde şiddet-zor anlayışı '90'lardan sonra yozlaşmıştır. Şemdin, Kör Cemal, Terzi Cemal ve en son örnek olarak da Süleyman çeteleşmesiyle böyle binlerce kişiyi öldürdüler. Süleyman, Bodrum'a 16 yaşındaki bir kız çocuğunu karnına bombaları bağlayarak gönderdi. Orada burada dolaştırdı. Sorguda da yetkili *"Böyle şiddet anlayışı olur mu?"* diye sordu. Bu haklı bir soruydu. Şemdin binlerce kişiyi öldürttü, sonra da kendini kurtarmak ve pişmanlık yasasından yararlanmak için her şeyi yaptı. Şiddet kültürü Türkiye'yi, bizi ve demokrasiyi zora soktu. Bunları bana devlet söyletmiyor. Dönüşemeyen adamın bizimle ne işi vardı? Oyun geliştirmek istiyor derim.

Avukatlarım savunmamı doğru yapmak zorundadır. *Demokratik Cumhuriyete Doğru* adı altında bir kitap haline gelebilirdi. Savunmam açık savunma olmalıdır. Benim adıma "Yaşasın Apo" deyip her türlü kirli işe bulaşanlar, yalnız Türkiye'de değil, Avrupa'da da varlar. Otuz yıldır kendini eğitemiyorsan, gelişemiyorsan, büyük yanlış içindesin demektir. Bir hayvanı bile alır bir haftada eğitirsin. Benim adıma kimse bunları yapamaz.

Kaçırılmam hukuk dışıdır

Kaçırılma süreci çok önemlidir. İmralı bir sonuçtur. Türkiye açısından da önemlidir. Senaryoyu Batı yazdı, yani temel aktör Batı'dır. Türkiye'ye gardiyanlık ve infaz rolü verildi. Yunan kışkırtıcılığı korkunç bir şeydir. İngiltere uçağı İsviçre'den gizlice alıyor. Yunanistan korkunç. Kenya da CIA ve İsrail ajanlarının elinde. Moskova ayarlanmış. İtalya'ya karşı psikolojik savaş biliniyor. Almanya'nın beni kabul etmeyişi var. Yunanistan *"Apo yarı yolda ölecek"* diyor; Elçi tabancayı bana verecekti. Tüm bunlar belgelidir. Beylik bir tabancayla direneceğim, Kürtler direnecek, on binler ölecek, böylece Türkiye teslim alınacak. Bu tutmayınca, karşılıklı aşk gösterileri başladı. Artistler aracılığıyla yalan bir biçimde bu gösteri sergileniyor ve gerçeği örtbas ediyorlar.

Benim takındığım tavır bellidir. Genelkurmay temsilcisi *"Bu bir kardeşi kırdırtma oyunudur, bunu bozacağız"* dedi. Ben de, *"Katılıyorum"* dedim. Uçakta iken yarı yolda siz çete misiniz diye sordum. *"Biz onlardan değiliz"* dedi. Ölümüm nasıl olur; çarmıhta mı veririm? Bunun biçimini politika merkezine almıyorum. Ben savunmamı gerçekleri ortaya çıkarmak üzere yazıyorum. İki yüz sayfasını yazdım. Çok derin açma gereği duydum. Savunmam belki bin sayfalık olur. Yalnız köleciliği tanımlama düzeyinde iki yüz sayfayı aştı.

Batı uygarlığının bana karşı geliştirdiği ikiyüzlülüğü, hem Moskova, hem Atina ve hem de Roma kaynaklı olarak ortaya çıkarmaya çalışıyorum. Türkiye aydınlarına, 'insani talepleri anlayın, gerçeği halkınız için ortaya çıkarın' diyorum. Bunları devlet, politikacılar, Kürtler, herkes anlamak zorundadır.

AİHM savunmamı tam yapmak istiyorum. Bu teknik bir sorun değildir. Paketlendik ve Türk yetkililerine verildik. Yoksa bu iş Kenyalı bir iki kişinin işi değildir. Türkiye'nin haberi bile yok. Genelkurmay'ın bile bu paketlenme olayında son ana kadar "olur mu, olmaz mı" şeklinde şüpheleri vardı. Kenan Evren bunu gördü, *"Apo'yu başımıza bela etmek istiyorlar"* dedi. Demek ki, kaçırma senaryosunu Batı geliştirdi. Avrupa bu olayda kendi hukukunu çiğnemiştir. Ben Rusya'dan nasıl kaçırıldım? Bunun tanıkları var. İtalya'da psikolojik savaşın tanıkları var, Atina'da tanıklar var. Beni asıl kaçırtanlar var. Uçağı kim getirtti, VIP salonundan kim geçirdi, Korfu'ya, Kenya'ya kim götürdü? Kalenderis, Pangalos ve Simitis'e kadar herkesin dinlenmesi gerekir. 'Türkiye gelip beni kaçırdı' denilemez. Mahkemede dinletemezsek, bu yapılanlar anlaşılmaz. Bu, hukuk dışı kaçırılmadır. Carlos'tan bahsediyorlar. Ben Yunan Elçiliği'ndeydim; Avrupa hukukunun alanı içindeydim. Carlos'un durumu farklıydı. Avrupa hukuku çerçevesinde Yunan Büyükelçiliği'ndeydim. Yunan Elçiliği'nde dilekçemin sonucunu bekliyordum. Savunmamın püf noktası budur. Elçilikten niye çıkarıldım? Bu gerçekler ortaya çıkmazsa, bu yüzyılı Türkiye kaybeder. Biz bunu istemiyoruz. Bunun için Türkiye'nin de yardımcı olması lazım. Kürt halkı çok acılı bir halktır. Keşke bunlar olmasaydı, keşke daha iyi önderlik yapabilseydim! Bu, iki yüz yıllık bir oyundur. Ben Türkiye ile değil, esas onlarla hesaplaşmak istiyorum. Türkiye'den rica ettiğim şey, Kürt-Türk ilişkisini, demokrasi ve kardeşliği doğru anlamasıdır. Asıl hesaplaşmak istediğim kirli güçler var. Bunlar Kürtlerin içinde de var, Batı'da da var. Türkiye'nin de bundan kurtulması lazım.

Atina Mahkemesi'nin sonuçlanmasını önemli buluyorum. AİHM beni dinlemek zorundadır.

Bende sırlar var. AİHM'de örgütlü ve planlı olmalısınız. Dar değil, siyasi sonuçlarını da görmelisiniz.

Özlemlerinize göre yaşamaya çalışıyorum

Herkesi büyük demokrasi seferberliğine davet ediyorum. Barışa götürene kadar, sadece PKK'yi değil, Kürt örgütlü güçlerini diyalog için yapıcı olmaya ve çalışmaya davet ediyorum.

Kadınlar için, 'gerçeğin ve adaletin arayışçıları' demiştim. Sizin göndermiş olduğunuz mektupları edebi, felsefi ve içerik olarak zengin buldum. Genel yanıt olarak şöyle diyorum: Apo ile 24 saat yaşama. Bu aynı zamanda bir bilmecedir. PKK içindekiler, dışındakiler ve dostlar katılabilir. 300-400 sayfalık bir yarış mektubu olabilir. Ben de yarışa birinci olanı onaylayarak katılıyorum. Bu bir kitap yazma yarışıdır.

Tekrar ediyorum. Kadınlar adaletin, sevginin ve gerçeğin arayıcılarıdır. Sizin özlemlerinize göre yaşamaya çalışıyorum. İradenizin felsefi ve edebi olarak gelişmiş olması beni mutlu kılıyor. Benimle yirmi dört saat yaşamaktan söz etmiştim. Bu husus üç yüz, dört yüz sayfalık felsefi edebi bir romana dönüştürülebilir. İnceleme ve araştırma için mitoloji , tanrıça kültü ve Altın Dal'ı okuyabilirler. Diyonisos kültürü, Hintlerde Krişna ve Kopi kültürü, Balkanlarda Orfi kültürü, Adonis, Kibele, Mezopotamya'da İnanna, İştar, Hz. Meryem üzerinde yoğunlaşılabilir. Bakhalar Alayı'nı inceleyebilirler. Bilimsel eğitim amacıyla bunları söylüyorum. Kadın özgürlüğü sağlayacak, demokrasi kadının zaferi olacaktır. Neolitiğin anaları olarak, günümüzün demokratik değerlerinin en temel yaratıcıları olacaklar.

Gençlik için de daha önce belirtmiştim. Demokratik seferberlik ruhu ile çalışmalılar.

Ceza alan İkinci Barış Grubu'ndan arkadaşları selamlıyorum. Geçmiş olsun demekten ziyade, şunları söylemek istiyorum: Bunlar Demokratik Çözüm Grubu'ydu. İçeride barış rolünü daha fazla yakalayabilirler. Her biri ruhunu ve bilincini barışa yöneltebilir. Benim için kendilerini feda etmediler, böyle algılamasınlar. Avrupa'da yozlaşacaklarına, bu topraklara barışı geliştirmek için geldiler. Benim ruhumun bir parçasıdırlar. Ruhumun ve aklımın bir parçası ile barış demokrasi mücadelesini sürdürsünler.

Suriye'de arşivler var, binlerce şehit kız var, onların anıları var, röportajlar var. Beş on kitaba dönüştürebilirler. Film yapabilirler. Kitapları cilt cilt yayınlayabilirler.

Ahmet Kaya'nın anısına sahip çıkacağız. Ahmet ölmedi. Biz onu bu toprakların canlı abidesi yapacağız. Onu yaşamsal kılacağız. Günümüzün Pir Sultan'ı yapacağız. O, Türkiye'nin demokratikleşmesine, halkların kardeşliğine candan sonuna kadar inanıyordu.

Avrupa'da yapılacak olan büyük yürüyüşe kısa bir mesaj verebilirim:

Sizin büyük demokratik yürüyüşünüze katılamadığım ve aranızda olmadığım için üzgünüm. Büyük demokratik güç olmak için iradenizi, örgütlenmenizi ve bilincinizi çok yüksek bir biçimde ortaya koymanızı bekliyorum. Büyük yürüyüşünüzü irade ve örgütlenmeyle zafere doğru, barış ve demokrasiye ulaştırmanızı diliyor, barış ve kardeşliğe ulaştırmaya çağırıyorum. Meşru savunma hakkını kurmak için kendinizi koruyun, düzenlenin. Derviş hazırlanıyor. Bizim geri kalmamamız gerekiyor. '20'lerde biz geri kaldık ve kaybettik. Şimdi Demokratik Cumhuriyet'e doğru örgütlü olarak demokratik yerimizi alacağız.

Demokratik kurtuluş hareketi
serhildan-I

Oligarşik yapılanma ve aşılma zorunluluğu

Serhildan, VII. Kongre ile birlikte stratejik mücadele biçimi olarak gündemleşti. Bu temelde kitle mücadelemizin içinde bulunduğu durum, taşıdığı potansiyeller, özellikleri, gelişme imkanları, olasılıkları ve içereceği eylem biçimlerinin yanı sıra, diğer mücadele biçimleriyle ilişkilerinin ve oynayacağı rolün derinlikli kavranması büyük önem taşıyor. VII. Kongre stratejimizin neden gündeme geldiğini, böyle bir mücadele biçiminin neden gerekli olduğunu görmek gerekiyor. Bunun için de öncelikle içinde bulunduğumuz siyasal ortamı değerlendirmek ve siyasal yapılanmanın özelliklerini ortaya koymak gerekiyor.

Kürdistan'da Ulusal-demokratik mücadeleyi değerlendirirken, bunu öncelikle Kuzey'de ele alıyoruz. Çünkü Kürdistan ve Ortadoğu üzerinde Türkiye'nin tarihten gelen ve günümüzdeki konumundan kaynaklanan bir etkinliği vardır. Kürt sorununun çözümünde, sorunu ortaya çıkaran, yaşatan ve çözümün de gerçekleşmesi gereken alan olarak Türkiye'nin durumu öncelik arz ediyor. Bu nedenle Ortadoğu'yu, Kürdistan'ın diğer parçalarını, o parçaları egemenlik altında tutan güçleri, onların durumunu Türkiye ile birlikte ve Türkiye'ye paralel değerlendiriyoruz. Bu hem ayrıntıda parça parça Kürdistan'ın durumunu daha derinliğine görmeyi, hem de Kürdistan'ı egemenlik altında tutan güçlerin durumunu değerlendirerek bir bölgesel değerlendirmeye ulaşmayı sağlıyor.

Önümüzdeki süreçte halkın ulusal-demokratik ilerleyişini sağlamak için nasıl mücadele edilmesi gerektiği sorusuna cevap ararken, halkın içinde bulunduğu durumu ve halkı mevcut konumunda tutan siyasal yapılanmanın genel özelliklerini görmek, bunun somut değerlendirmesini yapmak ve buradan sonuçlara varmak, diyalektik ve doğru bir yaklaşım olacaktır. Bunu yapmadan, kendimize göre "şöyle yapmalıyız" diyemeyiz.

Bu çerçevede 20. yüzyıl gerçeğini görmek gerekir. Hem Türkiye hem de bölge açısından 21. yüzyıla girerken, güncel olarak bu alanların taşıdığı özellikleri görmek ve olası gelişmeleri değerlendirmek şarttır. 20. yüzyılda dünyanın yaşadığı büyük mücadeleler ve savaşlar vardı. Bu savaşlar Ortadoğu'da da yaşandı. 20. yüzyılın başında yaşanan dünya savaşı, en çok Ortadoğu üzerinde sürdürülen bir savaş oldu. Bu bir bakıma Ortadoğu'nun bölüşülmesi savaşıydı. Savaş bu alanda sürdürüldü. Bu çerçevede Ortadoğu büyük bir yıkımı yaşadı.

Savaşın amacı Ortadoğu'yu paylaşmaktı. Savaş sonunda, savaşın galipleri böyle bir paylaşımı gerçekleştirdiler. Sevr Antlaşması'yla İngiliz-Fransız ittifakının çıkarları doğrultusunda Osmanlı İmparatorluğu'nun parçalanması ve yeni bir Ortadoğu haritasının çizilmesi gerçekleşti. Ortadoğu'da varolan devletler böyle bir savaşın ve anlaşmanın sonucu olarak ortaya çıktılar. Bir bölgesel güç olarak İran'ın durumu savaş sonrasında değerlendirildi. Savaşın galibi olan güçler tarafından yeni bir İran yapılanması geliştirildi.

Bu oluşuma Türkiye'den itirazlar geldi. Kürdistan'ın bir kesiminde ve Anadolu'da ayakta kalan Mustafa Kemal öncülüğündeki Osmanlı ordusu ve bazı aydın çevreler bu durumu kabul etmediler. Sevr'in ortaya koymak istediği çözüm bu nedenle o alanda itirazla karşılaştı ve zorlandı. Türkiye'de ulusal kurtuluş savaşı, Misak-ı Milli çerçevesinde yürütüldü. Tabii bu gelişme belli askeri başarılar kazandı ve Sevr ile ortaya konan sınırları zorladı. Ortaya çıkan askeri durum birkaç yıl sonra Lozan'da yeniden değerlendirildi ve siyasal sınırlar yeniden düzenlendi. Yine tam anlaşma olmadı. Mücadele sürdü. '26'da Musul ve Kerkük'ün Misak-ı Milli'den çıkartılıp İngilizlere bırakılmasıyla Ortadoğu'nun günümüzdeki siyasi sınırları da çizilmiş oldu.

Ortaya çıkan siyasi durum büyük ölçüde savaşla bağlantılıydı. Bu bir dünya savaşıydı. Savaşı yürüten uluslararası güçlerin çıkarları doğrultusunda bölgede bir siyasal yapılanma oluştu. Fakat tabii bu sadece bir dış olgu değildi, iç gelişmeyle de bağlantılıydı. Daha önce Ortadoğu uzun bir süre Osmanlı ve İran İmparatorluğu egemenlikleri altında bulundu. Daha öncesinde güneyde, doğuda ve kuzeyde devletler vardı. İslamiyet gelişti ve bunun çeşitli mezheplerini esas alan devletler kuruldu. Yine Avrupa'dan Ortadoğu üzerinde siyasi egemenlik yaratan Hıristiyanlık vb. ideolojik akımlar oldu.

"Önümüzdeki süreçte halkın ulusal-demokratik ilerleyişini sağlamak için nasıl mücadele edilmesi gerektiği sorusuna cevap ararken; halkın içinde bulunduğu durumu ve halkı mevcut konumunda tutan siyasal yapılanmanın genel özelliklerini görmek, bunun somut değerlendirmesini yapmak ve buradan sonuçlara varmak, diyalektik ve doğru bir yaklaşım olacaktır."

Bölge Osmanlı İmparatorluğu içerisinde nasıl bir durumu yaşadı? Osmanlı İmparatorluğu feodal bir imparatorluktu, merkezi bir güçtü ve otuzun üzerinde eyaletten oluşuyordu. Ortadoğu'yu 15. yüzyıl ile 19. yüzyıl arasında birleştiren ve siyasal bütünlük içerisinde tutan bir yapılanmaydı. Aslında 6. yüzyılda İslamiyet'in doğuşuyla başlayan bölgeyi birleştirme ve hakimiyet altına alma yaklaşımı siyasi ifadesini esas olarak Osmanlı İmparatorluğu'nda buldu. Osmanlı İmparatorluğu büyük bir bölge imparatorluğu, dünya egemenliği peşinde koşan bir İslami siyasal güç olarak ortaya çıktı. Bu, Batı'ya karşı Doğu'nun bir duruşuydu ve İslami toplumlardan büyük destek aldı. Böylece Batı'ya karşı bir uygarlık alanı olarak kendisini var etti, geliştirdi ve yürüttü. Hatta Avrupa'yı da ele geçirmek istedi, fakat başaramadı.

Arkasından Avrupa'da kapitalizmin gelişimi, bu temelde ortaya çıkan siyasal ve askeri gelişme düzeyi Osmanlı İmparatorluğu'nu aştı. İmparatorluk Batı'dan sürekli zorlandı. Başlangıçta genel bir Doğu birliği yaratmış olsa da, imparatorluk insanlığın yaşadığı büyük gelişmelere karşı Doğu'yu geride tutan ve gelişmesinin önünü alan bir özellik taşıdı. Böylece halkların modern uygarlık temelindeki gelişmelerine izin vermeyen ve onu sınırlandıran bir rolün sahibi oldu.

Batı kapitalizmi imparatorluğu sadece dışarıdan değil, içten de zorladı. Sanayi sistemini adım adım imparatorluğun içine soktu. İmparatorluğun bunun karşısında dayanması mümkün değildi. Öyle bir an geldi ki, imparatorluk yönetimi İslami çerçevedeki bütün düşünsel dayatmalara rağmen, reform yaparak Batı sistemine, özellikle onun ekonomik ve sosyal özelliklerine sınırlarını açmak zorunda kaldı. Yürütülen büyük savaşlar ardından yapılan anlaşmalarla kendi sınırlarını kontrollü de olsa Batı'ya açmak zorunda kaldı. Buna yarı-sömürgeleşme süreci veya Batı uygarlığının Osmanlı sınırlarına girmesi de denilebilir. 18. yüzyıl başından itibaren bu gelişmeler yaşandı.

Tanzimat ile bu etki daha ileri bir düzeye kazandı ve siyasal yapılanmasını Meşrutiyet şeklinde buldu. Kendi iç dinamikleriyle gerçekleşmese de, Birinci Paylaşım Savaşı'na kadar Batı etkisiyle imparatorluk içerisinde belli bir kapitalist gelişme yaşandı. Çok az alanda da olsa sanayinin ve ticaretin gelişimi, giderek bunu yürüten sosyal ayrışma ortaya çıkmıştı. Bu durum aynı zamanda yeni ideolojik akımlar ve siyasal hareketlerin doğmasına yol açtı.

19. yüzyılın ikinci yarısında bu daha fazla gelişme gösterdi. Milliyetçilik akımları Batı'da Osmanlı İmparatorluğu'nun egemenliği altındaki halkları etkileyip mücadeleye yönelttiği gibi, Doğu'da da halkları etkileyen bir düzeye ulaştı. Çeşitli milletler din ve milliyetçilik karışımı ideolojiler temelinde siyasal hareketler ve örgütlenmeler geliştirdiler. İmparatorluk merkezinde de değişik akımlar çıktı. *Osmanlıcılık, panislamizm,* arkasından *pantürkizm* gibi ideolojik ve siyasal akımlar, Batı ile ilişkilenme içerisinde ortaya çıkan ekonomik ve sosyal gelişmeye tekabül eden akımlar oldular. Böylece imparatorluk şiddet içermeyen birçok iç siyasal mücadeleyi yaşadı. Batı'nın etkisiyle Osmanlı ve egemenliği altındaki halklar böyle bir etkilenmeyi, ekonomik ve sosyal gelişmeye tekabül eden ideolojik ve siyasal ayrışmayı, örgütlenme ve iç mücadeleyi yaşadı. Bu gelişme, sömürgecilik biçiminde dıştan kaynaklanıyor olsa da önemli bir gelişmedir; insanlığın ulaştığı uygarlık düzeyini yansıtan bir gelişmedir.

Osmanlı'nın kendisinin bir düzeni ve sistemi vardı. Feodal bir imparatorluk olarak dini, merkezi ve askeri bir imparatorluktu. Halklar ve toplumun geneli için bir yaşam sistemi öngörüyordu. İmparatorluk sisteminde birçok halk açısından özerklik vardı. Bazıları daha çok sınırlandırılıyor, bazı halklar daha fazla özerkliği yaşıyorlardı. Bu, feodal imparatorluğa özgü bir sistemdi. Batı'nın etkisinde gelişen milliyetçi akımlar ise, feodalizmi aşan yeni bir sistemin yaratılmasını öngören akımlardı. Kendilerine kapitalist ekonomik ve siyasal ilişkileri esas alıyorlardı.

Birinci Paylaşım Savaşı öncesinde bu akımlar imparatorluk yönetimi üzerinde etkili oldular. '08 II. Meşrutiyet hareketi, İttihat ve Terakki Cemiyeti'nin imparatorluk yönetimini ele geçirme hareketiydi. İttihat ve Terakki hareketi pantürkistti. Fakat içinde diğer milletlere de yer veriyordu. Başlangıçta çok değişik milliyetlerden aydınlar ve askerleri içinde toplayan bir akımdı. Türkçülük daha sonra öne çıktı.

1908'deki hareket, Abdülhamit yönetimine son verdi ve padişahın yetkilerini sınırladı. Yeni bir sistem ortaya çıkardı. 'Mutlak imparatorluk' sistemini, 'meşruti imparatorluk' sistemine dönüştürdü. Meclisi yarattı. Böylece yeni bir siyasal yapılanma ortaya çıkardı. Başlangıçta bunun yarattığı etkiyle çok çeşitli kesimler örgütlendiler. Demokratik diyebileceğimiz bir ortam gelişti. Bu birçok örgütlenme açısından en serbest ve en geniş örgütlenme imkanlarının yaşandığı bir dönem oldu. Çok cılız, ilkel ve geri düzeyde de olsa, yeni örgütsel yapılanmalar ortaya çıktı. Milliyetler, hatta sınıflar örgütlendiler.

Savaştan sonra ortaya çıkan Kemalist harekette bütün bu gelişmelerin etkisi oldu. Savaş bir dünya savaşı biçiminde gelişti. Savaşta galip devletler harita üzerinde Ortadoğu sınırlarını cetvelle belirlediler. Bütün bunlar olurken, bir de iç gelişme vardı. Dış etkilenmeler altında da olsa, toplumun içine sızmış, ekonomik ve sosyal temele dayanan bir ilerleme vardı. Bunun ideolojik ve siyasal yansıması oldu. Galip devletlerin imparatorluğu paylaşma ve Türkler için çok daraltılmış bir alanı öngörme kararına karşı duruldu; ulusal kurtuluş savaşıyla iç gelişmelere öncülük edildi. Sivil, aydın, asker çeşitli güçler imparatorluk içerisinde ortaya çıkan askeri ve siyasal duruma müdahale ettiler. Belli bir askeri örgütlülük oluşturdular. Bunu siyasal güce dönüştürerek bir devletleşmeye yöneldiler. Türkiye Cumhuriyeti böyle ortaya çıktı.

TC devleti bir yönüyle savaşla yıkılan imparatorluğun kalıntıları üzerinde, diğer yanıyla da bu savaşın sonuçlarına karşı yürütülen bir mücadele ile ortaya çıktı. Bu mücadeleye çeşitli halk kesimleri katıldılar. Kürdistan'ın önemli bir kesimi, Türkiye'de çok değişik halk toplulukları katıldı. Kürtler, Çerkezler ve Türkmenler bu savaşta önemli bir rol oynadılar. Birinci Paylaşım Savaşı arkasından ortaya çıkan Avrupa egemenlik sistemini kabul etmek istemediler. Türkiye Cumhuriyeti devleti bu biçimde kapitalist temeli kendisine esas alan, Osmanlı'nın kalıntıları üzerinde yükselen ve daha çok ordu gücüne dayanan bir devlet olarak şekillendi. Halk da bu savaşa katıldı. Devlet, halk egemenliğini esas aldı. Kendisini oluşturduktan sonra, sisteminin cumhuriyet olduğunu ilan etti.

Türkiye ve Kuzey Kürdistan

Türkiye Cumhuriyeti bir ordu devleti olarak doğdu. İmparatorluk askeri bir devletti. Cumhuriyeti yaratan da orduydu. Böylece TC ordunun kurduğu, askeri yanı ağır basan bir devlet oldu. Adı 'cumhuriyet' olarak konsa da, bu bir yönüyle askeri cumhuriyetti. Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşundaki konumu ile ordu, kendisini sadece devletin değil, milletin temsilcisi gören bir yaklaşımı esas aldı. Türkiye'de böyle bir cumhuriyet şekillendi. Cumhuriyetin bir yanı budur.

Orduya dayalı devlet kendisini cumhuriyet olarak ilan etti ve cumhuriyet olmak istedi. Cumhuriyet, bütün yönetimin seçimle belirlenmesi sistemidir. Türkiye Cumhuriyeti babadan oğula geçen egemenliğin yerine seçimle iş başına gelen bir sistemi esas aldı ve bu anlamda bir cumhuriyet olduğu ilan edildi.

İmparatorluktan Türkiye Cumhuriyeti devletine geçiş önemli bir değişikliktir. Ancak bunun nasıl bir cumhuriyet olduğunu ve nasıl geliştiğini görmek gerekir. Bir kere bu, halk örgütlülüğüyle ortaya çıkan bir devlet olmadı. Bu anlamda cumhuriyet halkın örgütlenmesine dayanan bir cumhuriyet değil, ordunun örgütlülüğü ve mücadelesiyle oluşan ve askeri yanı ağır basan bir cumhuriyet oldu. Yaratılan yeni sistem, savaşın arkasından kendisini, savaşta yıkılmış ve bir yerde orduya dayanarak yeniden örgütleyen bir sistem oldu. Yine ekonomik ve sosyal temeli zayıf bir sistem olarak yönetimini seçimle belirledi. Fakat bu seçim, çoğunlukla orduyu elinde tutan ve yürüten gücün yönlendirdiği bir seçim oldu. Mustafa Kemal yönetimi, kişinin ağır bastığı otoriter bir yönetim tarzıdır. Cumhurbaşkanı seçildi, ancak seçilen Mustafa Kemal oldu. Tabii kendisi hep seçimle cumhurbaşkanı oldu. Ancak bunlar sonucu önceden belli seçimlerdi. Yine milletvekili seçildi, kendisini halk seçti; ama cumhurbaşkanı seçimler üstünde denetim kurdu. Meclise cumhurbaşkanının izin verdikleri seçildi, böyle bir sınırlandırma oldu.

1923 ve '50 dönemi Türkiye'de böyle bir otoriter yönetim dönemidir. Bu dönemi ekonomik temeliyle, sosyal örgütlülüğüyle, en önemlisi de askeri ve siyasal kurumlaşmasıyla 'cumhuriyetin kuruluş dönemi' olarak değerlendirmek daha doğrudur.

II. Paylaşım Savaşı'nın ardından, dünyadaki ve Türkiye'deki gelişmeler sistemde değişiklik yapılmasını bir zorunluluk haline getirdi. İçte sosyal gelişmenin oluşturduğu baskı, dışta ise II. Dünya Savaşı'nın arkasından yaşanan demokratik gelişme Türkiye'yi yeni bir sürece soktu. Yapılanmasını otoriter yönetim biçiminde oluşturan ve bu temelde gelişen cumhuriyet bir yol ayrımına geldi; cumhuriyetin ikinci aşaması başladı diyebiliriz. Bunun nasıl bir cumhuriyet olarak gelişeceği, tek kişi yönetiminden, otoriter yönetimden nasıl bir yönetime geçeceği, cumhuriyetin yönetim tarzının nasıl olacağı birer soru olarak gündeme girdi ve iç mücadeleye yol açtı. Bu temelde Türkiye'de dış etkilerle olsa da, '50'den itibaren başlayan, 1960-2000 yılları arasında çok şiddetli bir savaş biçiminde süren ve değişik mücadele biçimlerini de içine alan bir mücadele süreci yaşandı.

İçte çeşitli kesimlerin kendi örgütlülüğüyle çıkarlarını temsil etme istemleri, dışta dünyada gelişen demokratik ortamın yansımaları, cumhuriyetin demokratikleşmesini isteyen güçlerle devleti kendi egemenliğinde tutup dar sınıf çıkarlarını bir bütün olarak devlete ve topluma egemen kılmak isteyen işbirlikçi tekeller ve burjuva güçler arasında bir mücadele gelişti. Bu, temellerini kurup şekillenen ve yeni bir sistem haline gelen cumhuriyetin nasıl bir cumhuriyet olacağı sorusuna yanıt vermek üzere yaşanan büyük bir mücadele oldu. Değişik güçler ve akımlar kendi çizgilerinde, kendilerine göre, kendilerinin hakim olduğu bir cumhuriyetin varolmasını istediler.

Otoriter bir yönetimi devam ettirmek mümkün olmadı. Gelişen Türkiye'de otoriter bir yönetimi ayakta tutmak artık mümkün değildi. Demokrat Parti döneminde bir yandan tek partililiği yıkıp farklı siyasal oluşumların çıkarları için mücadele ettikleri bir ortam yaratılırken, diğer yandan bunlar kendilerini tümden egemen kılan bir sistem geliştirmek istediler. '60'lara gelindiğinde, böyle bir geçiş dönemi yaşansa da, bu da yönetenlerin istediği gibi olmadı.

1960 darbesinden sonra, bu iç mücadele çok daha örgütlü, keskin, ideolojik-politik çizgilere dayalı bir özelliğe ulaştı. Cumhuriyetin demokratik bir cumhuriyet olmasını isteyen çeşitli güçler kendi düzeylerinde örgütlenip mücadele ettiler. Yine çeşitli orta kesimler hak arama mücadelesi verdiler. Tabii en temel kuvvet olarak Kürt halkı da mücadele verdi ve her türlü bastırmaya karşı kendi çıkarlarının görüldüğü bir sistemin oluşmasını istedi. Diğer yandan tek kişilik yönetimleri sürdürmenin hem mümkün olmadığı, hem de gelişen egemenliği temsil edemeyeceği görülünce, egemenler de cumhuriyeti oligarşik bir cumhuriyet olarak yapılandırmak için mücadele yürüttüler. Orduyu kendilerine göre düzenlemek istediler. Kendilerini ekonomik, sosyal ve siyasal bir örgütlülüğe kavuşturdular. Çeşitli sosyal örgütlenmeler kurdular. Ekonomik güçlerini artırdılar, siyasal partilerini kurup geliştirdiler. Ordudan destek aldılar. Geri faşist milliyetçi ideolojiyi toplum üzerinde hakim kılmak, toplumu bu temelde örgütlemek ve denetimlerine almak için mücadele ettiler. Böylece bütün egemenliği elinde tutmak, toplum ve devlet üzerinde egemenlik kurmak isteyen bir avuç tekelcileşmiş burjuva güçle, resmen bir cephe olmasa da fiilen bir blok olan, kendi çıkarlarının da devlet ve toplum yaşamında temsil edildiği demokratik bir yapılanmanın oluşmasını isteyen güçler mücadele ettiler.

Bu süreç egemenler düzeyinde çok şiddetli bir asker-polis gücü kullanma ve askeri darbelerle sürdü. Halklar nezdinde ise kitle hareketi olarak yürüdü. Türkiye'de '50'li yıllarda bile az da olsa bir kitle hareketi vardı. Fakat kitlelerin çıkarlarını temsil eden bir sistem arayışını en fazla Demokrat Parti kendisinde somutlaştırdı ve yönlendirdi.

1960'tan sonra ideolojik ve siyasi akımlar çeşitlendi. Bu alanda Türkiye İşçi Partisi kuruldu ve çok çeşitli işçi, emekçi, memur ve gençlik kesimlerini kendi içinde topladı. Önemli bir siyasal kitle mücadelesini ortaya çıkardı ve Kürdistan'dan da destek aldı. Türkiye'de işçi-emekçi kesimleri içerisinde önemli bir güç buldu. '70'lere doğru gelindiğinde, hem işçi hareketi, hem de gençlik hareketi olarak Türkiye'de önemli bir kitle mücadelesi de ortaya çıkardı.

Egemenler, oligarklar bu hareketi ve bu temelde gelişen halk örgütlülüğünü büyük bir tehlike olarak gördüler ve 12 Mart askeri darbesi yapıldı. Bu, aslında oligarşinin kapsamlı bir savaş ilanıydı. 12 Mart darbesi temelinde ordu yeniden düzenlendi. Orduya tamamen oligarklar hakim oldular. 12 Mart'a gelirken ordu içinden halk saflarına katılanlar da vardı. Hatta halk mücadelesi yürüten çeşitli güçler bunlarla ilişkiliydiler ve bunlara dayanarak mücadelelerini yürütmeyi öngördüler. Fakat 12 Mart darbesiyle bu bastırıldı. Toplum içinde de, sivil yaşamda da, orduda da demokrasi isteyen ve demokratik mücadeleden yana olan güçler ezilip çeşitli biçimlerde tasfiye edildiler. 12 Mart darbesi oligarşik egemenlik için bir savaş başlattı. Bu savaş bazen şiddetlendi, çok askeri oldu, bazen polisle sürdü ve 1980'de yeni bir darbe halini aldı. Bu, orduda, devlette ve toplumda oligarşik hakimiyeti kurmak için 12 Mart'ta başlatılan sürecin aslında yeni bir sisteme dönüştürülmek üzere ele alınmasıydı. 12 Eylül ile birlikte bütün bunlar tam bir örgütlülüğe kavuşturuldu. Daha geniş bir ordu kullanımı ortaya çıktı.

Bu, Kürdistan'daki savaş karşısında özel savaş sistemi haline geldi. Ordu ve devlet kendisini buna göre yeniden örgütledi. Bir özel savaş devleti olarak polisini, diğer bütün ekonomik, sosyal ve siyasal kurumlarını özel savaş sisteminin yönlendirdiği bir duruma getirdi. Böyle bir yapılanmaya oligarşik yapılanma diyoruz. Bu yapılanma asker, sivil, işbirlikçi-tekelci kesimin en iri güçlerinin ittifakına dayanıyordu.

Tabii buna karşı da bir demokrasi savaşımı oldu. '60'larda kitlede ifadesini bulan, '70'lere gelindiğinde devrimci gençlik hareketi olarak daha da etkinlik kazanan ve şiddet kullanmaya varan bir mücadele yaşandı. '70'li yıllarda işçilerin ve gençliğin kitle mücadelesi, devrimci grupların şiddetiyle birlikte süren bir mücadele oldu. '70'lerin sonundan itibaren ise, bu mücadele büyük ölçüde Kürdistan'a kayarak PKK önderliğinde yürütülen bir mücadele haline geldi ve Kürdistan'da süren devrimci bir gerilla savaşı olarak ortaya çıktı.

Kürdistan'da PKK'nin yürüttüğü savaş, Türkiye açısından oligarşik yapılanmaya karşı, cumhuriyetin oligarşik gelişimine karşı demokratik cumhuriyeti savunan, demokratik devrimi esas alan ve cumhuriyetin demokratik gelişimini hedefleyen bir savaşımdır. Kürdistan'da her ne kadar bir ulusal kurtuluş savaşı olsa da, Türkiye için bu savaş, cumhuriyetin demokratikleştirilmesi savaşımıdır. PKK örgütsel bütünlüğünü ve öncülüğünü açığa çıkardıkça ve Kürt toplumu içerisinde derinliğine örgütlendikçe, Türkiye'nin demokrasi mücadelesi üzerinde büyük bir etki gücü kazandı. Türkiye genelinde süren demokrasi mücadelesini yönlendiren bir kuvvet oldu. Gençlik, işçi, halk mücadelesi tümüyle bunu dikkate alır ve bunun etkisini taşır hale geldi.

1990'lardan itibaren böyle bir emekçi mücadelesi vardır. Bu demokrasi savaşımı çok örgütlü, hedefi tam belirgin ortak bir cephe birliği içerisinde olmasa da, Türkiye'de kitlelerin bir mücadelesi yaşandı. Bir blok oluşturamama, hedefler ve eylem bakımından birlikteliği yakalayamama bu mücadelenin en büyük zaafı oldu. Bu durum hem Kürdistan'daki mücadelenin stratejik eksikliği oldu, hem de Türkiye'de küçümsenmeyecek kitle mücadelesini, çok dar çıkarlar uğruna yürütülen bir mücadele haline getirdi. Çoğunlukla da başarısızlıkla sonuçlanan ve yürütenlerine çok fazla bir şey kazandırmayan bir mücadele durumuna soktu. Bu savaşım 20. yüzyılın son çeyreğinde böyle şiddetli iki cephe haline gelmiş güçlerin savaşımı tarzında sürdü.

Bu mücadele içerisinde Türkiye'de bir yapılanma ortaya çıktı. Özellikle 1 Eylül süreciyle, yani Kürdistan'da yürütülen savaşın ateşkesle durdurulmasıyla, Türkiye'deki devlet ve toplum gerçeği, ekonomi ve siyaset gerçeği çok somut bir biçimde ortaya çıktı. Bu öyle bir durumdu ki, herkesi ürküttü. Bizzat devleti yöneten Başbakan bunu çöküş olarak değerlendirdi; acil tedbirlerin alınmaması halinde çöküşe kadar gidecek bir durum olarak tanımladı.

Türk ekonomisi ve siyasal yapısı neden çöküyor?

Her şeyden önce, ekonomik yaşam oldukça sistemsizdir ve zayıflıklar taşıyor. Bir de kendi içerisinde adaletsiz olan ve bütün gücünü savaşa veren bir ekonomi, çok sağlam bir üretim sistemi geliştiremedi. Birçok üretim alanı dökülüyor. Çünkü kaynaklar yıllarca hep savaşa kanalize edildi. Kendisini yeniden tesis etmesi ve modern bilimsel teknik gelişmeye uygun bir hale gelmesi engellendi. Savaşı yürütenlerin istemlerine cevap vermek üzere, savaş ortamından yararlanarak sömürüyü tekelleştirme çok ileri düzeyde gelişti. Türkiye gelir dağılımında adaletsizliğin en fazla yaşandığı toplumlardan biri haline geldi.

"Kürdistan'da PKK'nin yürüttüğü savaş, Türkiye açısından oligarşik yapılanmaya karşı, cumhuriyetin oligarşik gelişimine karşı demokratik cumhuriyeti savunan, demokratik devrimi esas alan ve cumhuriyetin demokratik gelişimini hedefleyen bir savaşımdır. Kürdistan'da her ne kadar bir ulusal kurtuluş savaşı olsa da, Türkiye için bu savaş, cumhuriyetin demokratikleştirilmesi savaşımıdır."

"Ordu günlük yaşam içerisinde herkesi, her tarafı etkiliyor. Darbelerle ve günlük yönetimle öyle bir psikolojik ortam yaratmıştır ki, hiç kimse orduyu dikkate almadan düşünemiyor. Ne ekonomisti, ne politikacısı, ne de aydını, hiçbiri düşünemiyor. Buna toplumun hassasiyeti deniliyor. Hassasiyet, orduyu dikkate almaktır. Dikkate almazsan,

Türkiye, kendisini TÜSİAD'da örgütlemiş, ekonominin yüzde 70'ini elinde tutan bir avuç burjuva kesimin mülkü haline geldi. Savaş giderleri için toplumun elinde ne varsa hepsi alındı. Asgari ücret dünyada en düşük düzeye ulaştı. İşçinin ve emekçinin aldığı ücret kendisini geçindirmesine yetmiyor. Parayı, savaş için savaşı yönetenler aldılar. Savaş ortamında vurgunculuk ve talancılık gelişti. Vurgun, talan ve soygun zenginlik kaynaklarını soyup soğana çevirdi. Böylece palazlanmış asalak güçler ortaya çıktılar. Sömürü ve tekelleşme çok ileri düzeyde gelişti. Üretim oluyor, fakat ortada tüketecek güç yoktur. Tüketecek olanların tüketim güçleri yoktur. Üretenlerin de ürettiklerini pazarlayamadıkları bir sistem vardır. Bunun için çeşitli işveren örgütleri tıpkı ezilenler ve sömürülenler gibi bu sisteme karşı çıkar oldular. Çünkü satamıyor ve üretken iş gücünü çalıştıramıyorlar. Ortaya böyle bir sistem çıktı ve sahiplerine de zarar veriyor.

Halk karnını doyurmak istiyor, en azından yaşayabileceği bir düzenin varolmasını istiyor. İşçiler ve emekçiler yürüyor, fakat bir sonuç ortaya çıkmıyor, sadece istek olarak kalıyor. Bu istek siyasete dönüşmüyor, çünkü örgütleri yoktur. PKK savaşı durdurunca, Türkiye halkı kendisinin sıfırlandığını gördü. Halk söz söylüyor, hatta istekte bulunuyor, fakat hiç kimse duymuyor veya dinlemiyor. Sözün hiçbir değeri ve hiçbir yaptırım gücü yoktur. Toplum örgütsüz hale getirilmiştir. Demokratik örgütler, ekonomik örgütler, sosyal örgütler siyasetten tümden dışlanmışlar ve siyasete katılamaz kılınmışlardır. Oligarşik egemenlikte demokrasisizlik bu düzeydedir.

Şimdi Türkiye'de siyasal partiler var, seçimler yapılıyor. Devlet kendisini cumhuriyet, hatta demokrasi olarak yansıtıyor. Otoriter yönetime göre oligarşi biraz demokrasiye yakın görülebilir; fakat demokratik bir yönetim değildir. Seçimler var, siyasal partiler var, halk seçime giriyor; ama öyle bir seçim sistemi var ki, halkın buna katılma gücü yoktur. Ne doğru bir seçim yapabiliyor, ne de seçilme gücü vardır. Seçimi yönlendirme gücü, ekonomiyi elinde tutanların tekelindedir. Seçim sistemi demokratik değildir. Demokratik bir seçim sistemi, seçme ve seçilme düzeyi yoktur. Cumhuriyet belli bir seçim sistemi üzerine kurulmuştur, ancak bu demokratik bir sistem değildir. Maddi gücü ve siyasi iktidarı elinde tutanların yönlendirdiği, onların hakim olduğu bir sistemdir.

Türkiye'nin mevcut sisteminin ne kadar cumhuriyet, ne kadar demokrasi olduğunu şöyle formüle edebiliriz: Bu tam bir cumhuriyet değildir. Yönetimler seçimle belirleniyor, ama seçilmeyenler de yönetimde etkililer. Bütün devleti ve toplumu MGK yönetiyor. MGK'nin içerisinde seçilmeyenler de vardır. Seçilmeyenler son tahlilde karar veren güçler durumundalar. Bu anlamda mevcut cumhuriyet ordunun etkin olduğu bir cumhuriyettir, askeri bir cumhuriyettir. Bu, MGK ile en üstte yönetmeye, yürütmeye dönüşüyor ve uygulamaya giriyor. Ordu günlük yaşam içerisinde herkesi, her tarafı etkiliyor. Darbelerle ve günlük yönetimle öyle bir psikolojik ortam yaratmıştır ki, hiç kimse orduyu dikkate almadan düşünemiyor. Ne ekonomisti, ne politikacısı, ne de aydını, hiçbiri düşünemiyor. Buna toplumun hassasiyeti deniliyor. Hassasiyet, orduyu dikkate almaktır. Dikkate almazsan, vatan haini olur, zindana girersin, asılır kesilirsin. Öyle bir durumda ister başbakan, ister işçi, ister parti genel başkanı, istersen sermayedar ol, hiçbir şey seni kurtaramaz.

Bir defa devletin böyle bir özelliği vardır. Bu anlamda tam bir cumhuriyet değildir. Cumhurbaşkanı seçiliyor, hükümet ve meclis vardır; fakat MGK bunların dışında ve üstündedir ve hepsine yön veriyor; cumhurbaşkanının, hükümetin ve meclisin çalışmalarını MGK belirliyor. Kanun tasarıları MGK'de hazırlanıyor ve hükümet tarafından yasalaştırılarak pratik uygulama gücü haline getiriliyor. Cumhurbaşkanı, meclis ve hükümet, MGK'nin öngördüklerini uyguluyor. MGK'nın öngördüklerinin adına tavsiye kararları deniliyor, ama pratik işlevi emirdir. Tavsiye olarak tanımlanması hiçbir şey ifade etmiyor. Ordunun bu kadar yönlendirdiği bir yapı olarak MGK, cumhuriyeti engelliyor ve onu tam cumhuriyet olmaktan çıkarıyor.

Bu durum ordunun etkinliğini gösteriyor, devletin askeri karakterini ifade ediyor. Bu yanıyla değerlendirildiğinde, demokratik bir niteliği yoktur. Seçilmiş cumhurbaşkanı görevlerini yerine getirecek, meclis kanun yapacak, hükümet karar alacak ve yürütüp uygulayacaktır; ama hepsini MGK dikte ettiriyor. Ekonomik, sosyal ve kültürel tüm politikalar MGK'de belirleniyor. Hiçbir kesimin kendi etkinliğiyle politika oluşturmasına fırsat verilmiyor. Partiler mücadele yürütüyorlar, meclis toplanıyor ve gece gündüz çalışıyor; ama hepsi belirlenmiş bir politik çizgiyi uyguluyor. Bütün bunların en fazla MGK'yi etkileme düzeyinde bir işlevleri oluyor. Daha ötesi yoktur. Bu, demokratik bir durum değil, askeri, diktatoryal bir durumdur.

Hukuk düzeni de baskıcı ve tek yanlıdır. Özgürlükleri, hakları ve görevleri doğru bir biçimde tanımlamıyor. Hep ödevleri tanımlıyor, devlet karşısında herkesin ne yapması gerektiğini belirliyor. Devlet değil de bir örgüt, bir ordu düzeni gibidir. Ordu, sivilleri kendine yamak haline getirmiş bulunuyor. Bütün topluma ödevler dağıtıyor, örgütlüyor. Mümtaz Sosyal, "Devlet her yere tim örgütlemeli; diplomaside, ekonomide ve sosyal yaşamda da timler olmalı" diyordu. Gerçekten de bu süreçte böyle timler örgütlendi. Bütün politikaları onlar oluşturuyor ve yönlendiriyorlar. Bu anlamda bu hukuk düzeni adil ve demokratik değildir, herkesin katılımına fırsat vermiyor.

Ülkedeki ceza sistemi hem bireyin, hem de çeşitli kesim ve halkların çıkarlarına yanıt vermiyor; tam tersine bastırıyor. Emekçi, işçi ve gençlik bastırılıyor. Bütün fikirler üzerinde baskı vardır. Ekonomiyi ve siyaseti devleti elinde tutan sivil-asker bir avuç gücün çıkarını esas alıp koruyan ve onlara yönelik düzenlenen bir yönetim tarzı ve hukuk düzeni işletiliyor. Emekçiler çıkarlarını savunamıyor, karnını doyuramıyorlar. Birey hakları yoktur. Yazarlar, aydın kesimler düşüncelerini ifade edemiyorlar. Çeşitli kültürler kendilerini ifade edemiyorlar. Kürt toplumu kendisini ifade edemiyor. "Sistemi tehdit ediyor, tehlikeye düşürüyor" savıyla bütün kimlikler ve özgürlüklerin yasaklanması söz konusudur. Özgürlükler ve haklar devlet ve toplum yönetimini elinde tutan bir avuç azınlığın çıkarı doğrultusunda düzenleniyor. Üretenlerin, emekçilerin, geniş halk kesimlerinin çıkarlarını gözetmiyor.

Türkiye'yi yaşanmaz kılan budur. Biz bu yapılanmaya oligarşik yapılanma diyoruz. Yönetim tarzı, özel savaş tarzıdır. Bu değişmemiştir. Her türlü demokratik gelişmeyi, bu yönetim tarzı engelliyor. Bir yandan orduda ve devlette kendini örgütlemiş ve her şeye egemen kılmış bir azınlık çıkarını savunuyor, diğer yandan çıkarlarını savunamayan geniş emekçi halk kesimleri kendini yaşatamıyor. Çeşitli halk toplulukları ve kültürel topluluklar kendilerini ifade edemiyorlar, çıkarlarını örgütleyip savunamıyorlar. Bu iki kesim arasında bir uçurum, çelişki ve bir mücadele durumu vardır. Son otuz kırk yıllık şiddetli mücadele ile bu öyle bir noktaya gelmiş ve özel savaş yönetimi öyle bir sistem oluşturmuştur ki, sistemin hizmet ettiği güçler de artık bu sistemden yarar sağlayamıyorlar. Halkın yaşam gücü kalmamıştır; sisteme dayanak olamıyor.

Bülent Ecevit'in deyimiyle sistem çöküyor. Değiştirilmezse bu sistemin kendini yaşatma gücü yoktur. Çünkü o kadar tek yanlı oluşturulmuştur ki, hayat damarları kurumuştur. Bu sistemin değiştirilmesi artık bir zorunluluktur. Artık oligarşik yapılanma emekçiler ve halkların gelişimini engelleyen bir yapılanma olduğu kadar, sistemin hizmet ettiği oligarklar için de yarar getirmeyen, çıkarlarına birçok yönüyle zarar veren ve egemenliklerini tehdit eden bir yapıya dönüşmüştür. Sistemden hoşnutsuzluk çok geniş kesimleri içine almış, sistemi değiştirmek isteyen bir yelpaze oluşmuş durumdadır. Bütün bu yönleriyle bakıldığında, sistemin değişmesi bir zorunluluktur.

Bundan zarar gören geniş kesimlerin çıkarlarını ifade edebilecekleri demokratik bir mücadele, kurtuluş ve demokratik yapılanma gereklidir. Yani toplumu ekonomik yapısıyla, sosyalitesiyle, siyasetiyle, kültürüyle ilerletecek olan ancak böyle bir gelişme olacaktır. Yoksa mevcut yapılanma bütün bu alanları tıkatmıştır. Belli bir büyüme vardır. Bu büyüme, ilerleme ortaya çıkarmıyor. Bir genişleme oldu. Bu bir yenilenme ve sağlam temellerde yeniden kuruluş değildir; kendini tekrarlayan bir genişlemedir. Bu, yeniden üretime dönüşmüyor, çürümeye yol açıyor. Sistem kendi içinde çürüyen bir sistemdir. Toplumsal ilerleme için bu sistemin değişmesi gerekir.

Bu sistem kendini tekrar edebilir, bazılarını yaşatabilir de, fakat sağlam bir ilerleme ortaya çıkartamıyor. Toplumu yoğun bir baskı sömürü altında tutuyor. Yapılan çalışma üretimi geliştirmeye dönüşmüyor. Bir tekrar içinde tutuyor ve çürütüyor. Bu açıdan da mevcut sistem Türkiye'de toplumsal gelişme önünde engel teşkil ediyor. Türkiye'de toplumsal gelişme, çeşitli kesimlerin aktif olarak katıldığı ve kendi çıkarlarını savunduğu bir sistemle gerçekleşebilir. Mevcut sistem katılımsızlığı öngörüyor. Antidemokratik bir sistemdir ve oligarşik egemenliği ifade ediyor.

Emekçinin kendi çıkarını savunduğu, aydının kendisini rahat ifade edebildiği, işçinin ve memurun kendi hakkını alabileceği, çeşitli kültürlerin kendilerini geliştirebildiği, Kürt halkının özgürce katılabildiği, ulusal kimliğini geliştirdiği ve demokratik yaşamını geliştirerek katılım gösterdiği bir sisteme ihtiyaç vardır. Yeni bir sistem bütün bunları içinde taşıyan, bunları uygun bir ilişki düzeni içinde ifade eden bir sistem olmak durumundadır. Bu bir mücadeleyi, oligarşik yapılanmanın bundan zarar gören kesimlerin mücadelesiyle aşılmasını gerektiriyor. Oligarşik düzenin parçalanması, yerine emekçilerin, halkların çıkarlarını demokratik bir yaklaşımla temsil ettikleri bir demokratik sistemin oluşturulması gerekiyor.

İster kendi iç gelişimi, ister Kürdistan'da yürütülen mücadelenin gelişimi, isterse uluslararası alandaki gelişmelerin yansımalarıyla olsun, Türkiye'nin geldiği nokta budur. Burada toplumsal gelişme için yeni bir mücadele süreci, devrimci bir gelişme süreci ortaya çıkmıştır. Bu süreci doğru anlayıp doğru tanımlamak, bunun gerektirdiği örgütlenmeleri ve mücadele tarzını doğru kurarak mücadele etmek gerekiyor. Halkın öncüleri için, halkın siyasetini oluşturmak isteyenler için temel görev budur.

Türkiye sisteminin özellikleri önemlidir. Bu sistemin tarihçesi, güncel durumu vardır. Türkiye sistemini sosyalistler de, çeşitli egemen çevreler de evrensel bir model gibi gösteriyorlar. Önemli bir tarihsel süreçte ortaya çıkmış ve öncülük vasfı olan bir sistem olarak görüyorlar. Bu sistem tarihsel gelişme içerisinde de önemli bir yerinin olduğu, kapitalizm ile sosyalizm arasındaki mücadelede, emperyalizm ile halklar arasındaki mücadelede bir yere sahip bulunduğu kesindir. Bu konuda birçok ülke ve toplumun gelişimine benzerlikler arz ediyor, onlarla ortak özellikler taşıyor ve bir model oluyor. Bu açıdan da sistemi daha iyi anlamak ve tanımak gerekir. Tarihsel oluşumu içerisinde özelliklerini iyi görmek gerekir.

Bir defa bu sistem örgütlü bir sistemdir. Uzun bir mücadele sürecinde kendini örgütlemiş bir sistemdir. İdeolojik düzeyi ve politik örgütlenmeleri vardır. Ordu değişik devlet yapılanmalarında kendisini örgütlemiş bir durumdadır. Örgütlenmede ileri bir düzeydedir. Bu örgütlülüğü, düzen açısından önemli bir güç kaynağıdır ve belli bir ekonomik gücü vardır. Bağımlılık biçiminde de olsa, Türkiye'de kapitalist bir gelişme yaşanmış durumdadır. Zenginlikleri dikkate alındığında, zayıf bir ülke değildir. Ne kadar çarpıklığı olursa olsun, orta büyüklükte gelişmiş bir ülkedir ve belli bir ekonomik yapıya sahiptir. Bunun ortaya çıkardığı sosyal bir şekillenme vardır. Böyle bir yapıya dayanıyor.

Çok haksız biçimlerde ve baskıyla da olsa, Türkiye'de Türk uluslaşması biçiminde bir ulusal gelişme yaşanmıştır. Cumhuriyetin kurulduğu dönemdeki durumla şimdiki durum, ulusal ve kültürel gelişme düzeyi bakımından kıyaslanamayacak kadar farklıdır. Cumhuriyetin kurulduğu dönemde kültürel düzey çok zayıftı.

Belki de Anadolu'da en zayıf kültür Türk kültürüydü. Çeşitli halk kültürleri daha da gelişkindi ve çok kültürlü bir ortam vardı. Bu anlamda tek kültüre dayalı ulusal yapılanma yoktu. Siyasal sınırlar içerisinde çok kültürlü bir yaşam hakimdi. Bu önemli ölçüde değişti. Bu, geçen süreç içerisinde tek ulus, tek devlet, tek ülke, tek dil ilkesi etrafında oluşturulan yönetim tarzı ile gerçekleştirildi. Baskı, asimilasyon ve katliamla değişik kültürler eritildi. Bunlar temelinde bir Türk uluslaşması geliştirildi.

Bu tarz bir uluslaşma anlayışı, Türkiye'de yönetimin en hassas yanı oldu. Yönetim tarzına büyük ölçüde buradaki zayıflık yön verdi. Ekonomik ve sosyal zayıflık da bunda ciddi bir faktördü. Fakat ulusal ve kültürel zayıflık milliyetçi bir yönetim için kendisini çok daha zorlayan, tehdit eden ve tehlike içinde tutan bir yandı. Türkiye bunu giderdi, gelişen süreç Türk uluslaşması süreci oldu. Birçok kültür eritildi, bir ulusal ve kültürel temel oluştu. Asimilasyonla, halkları eritip özümseyerek bir kültürel düzey ortaya çıkardı. Bu bir dayanaktır.

Türkiye, böyle bir gelişme bakımından uluslararası alanda önemli bir yer tutuyor. Bu gelişmeler, her ne kadar Osmanlı'nın paylaşılmasını esas alan bir savaşın ardından yaşansa da, dünya egemenleri Türkiye ile çelişki içerisinde bulunsalar da, Kemalist hareket bir siyasi merkez olarak denetimi ele alınca uluslararası güçlerce tanındı. Türkiye'nin işgal ettiği yer ve taşıdığı jeostratejik önem bunu gerektiriyordu. Türkiye yönetimi bunu dikkate alan ve doğru değerlendiren bir politika izledi. Bu durumu kendisi için önemli bir dayanak ve güç kaynağı yaptı. Dayanağı iki biçimde yaptı: İçte tüm yaptıklarını dışa kabul ettirdi. İçteki her türlü anti-demokratik uygulamayı, 1925-40 döneminde Kürdistan'da yürüttüğü katliamları ve işgal hareketini, Kürt toplumu üzerinde yürüttüğü inkar ve imha siyasetini kabul ettirdi. Bütün bunlar uluslararası topluluğun kabul etmesi temelinde, bundan güç alınarak yapıldı. Çünkü Türkiye önemli bir stratejik yere sahipti. Dünya siyaseti öyle çok çelişki içerisinde reddedici konumda kalamadı. Dünya siyaseti, kim orada egemenlik kurarsa, şu veya bu biçimde onunla ilişkilenmek zorundaydı. Özellikle Sovyetler Birliği'nin gelişimi karşısında Türkiye'nin önemi çok daha artmıştı. Kapitalist sistem Türkiye'ye muhtaç oldu, bu yüzden yaptıklarının hepsini benimsedi ve kendisine güç verdi.

İkincisi; yüzyılın başında, kapitalist emperyalist güçlerin dünyayı yeniden paylaşma sürecinde, Çarlık Rusyası, İngiltere ve Fransa'nın boğazlara ve Anadolu'ya hakim olma istemi, bu güçler arasında büyük bir mücadeleye yol açtı. Bu gerçekten büyük bir mücadeleydi. Bunu Birinci Dünya Savaşı'nda bu topraklara yansıttılar. Türkiye yönetimi bunu iyi değerlendirdi. Sürekli tehdit altındaymış, dışardan bir saldırı ile yüz yüzeymiş, Türkiye'yi ele geçirmek, bölüşmek ve egemenlik altına almak isteyen bir dünya varmış gibi göstererek, içte en sıkı yönetimi kurmayı bildi. Dış dayanağı bir de bu yönüyle değerlendirdi. Büyük bir tehdit altında olma savını, içte her türlü baskı ve denetimin bir nedeni olarak kullandı. Dış dünyanın durumu içerdeki askeri düzenin, oligarşik yapılanmanın gelişiminde bir dayanak oldu, buradan güç aldı.

Önemli bir diğer dayanak da halkın durumuydu. Halk gerçekten örgütsüzdü. Bugünkü gibi gelişkin bir sosyal yapı yoktu. Yönetim bu zayıf yapıyı istediği gibi yönlendirebildi. Diğer yandan güçlü bir ulusal temel yoktu. Değişik halk grupları ve kültürel topluluklar çok güçlü değillerdi. Mevcut siyasetin bu biçimde geliştirilmesi karşısında fazla durulamadı. Öteden beri toplum üzerinde İslami ideolojinin, Türkçülüğün, daha önceden aşiret ve boy sisteminin etkileri vardı. Anadolu'da yaşayan diğer halkların yaşadıkları çok şiddetli tarihsel mücadelelerin etkileri de vardı. Halk her ne kadar bunların etkisiyle zaman zaman isyan etmiş olsa da, 'ordu-millet' diye bir gerçekliği söz konusuydu. Ordunun hem Türk toplumu, hem de Anadolu'daki yaşam içerisinde önemli bir yeri vardı. Toplumsal yapılanma da ordu ve asker düzeninin egemenliği altında oldu. Askeri düzen olmadan boy düzeni de olmazdı. Bu, Türk boylarının temel yapılanma tarzıydı.

Yine sağlam bir askeri düzen olmadan Anadolu'da egemenlik kurulamazdı. Osmanlı bunların ikisini birleştirdi. Birinci Dünya Savaşı Osmanlı'yı çökertip paylaşınca, bunun verdiği ürküntü toplumda devlete ve orduya bağlılığı çok ileri bir düzeye çıkardı. 'Devlet baba' deniliyor, 'ordu-millet' deniliyor. Ordu da kendisini öyle görüyor. Bu anlamda devletin de, milletin de doğal temsilcisi ordudur. Türk subayı doğal bir millet temsilcisi olarak yetiştirilir. Kendi dışında bir 'milli irade' görmez. Millet de kendi iradesini onun dışında görmez. Şimdi bile ordu tercihi esastır. Bu kadar gelişim süreci içerisinde bile böyle bir toplumsal şekillenme; siyaset, devlet, ordu ve toplum arasındaki ilişkinin böyle bir özelliği vardır.

Geçen otuz-kırk yılda yaşanan demokrasi mücadelesi içerisinde belli bir gelişme kaydedilmiş olsa da, bütün bu tarihsel geçmişin bu mücadeleleri etkileme durumu vardır. Rahatsızlıklar artınca tepkiler gelişti. Türkiye toplumu şiddet kullandı, Kürdistan ile birleşti. Bu, gerilla savaşı biçiminde bir savaşa bile dönüştü. Fakat daha öteye gidemedi. Yani rahatsızlık belirtildi ve düzeltilmesi istendi. Devleti zorlayan bir ayaklanma durumuna gitmedi. En ağır şiddeti kullanan hareketlerde bile ayaklanmaya gitme perspektifi yoktu. Halkın çıkarlarını savunmada, istemini ileri sürmede ve bu temelde mücadele yürütmede zayıflık vardır. Bu zayıflık, oligarşik sistemin ayakta kalmasının önemli bir güç kaynağı oluyor.

Partimiz, 12 Eylül'ün başarısında halkın ve devrimci güçlerin zayıflığını temel bir etken olarak değerlendirdi. Bu doğru bir değerlendirmeydi. Aynı değerlendirme günümüz için de geçerlidir. Halkın örgüte ve kendi çıkarlarını savunmaya yaklaşımında ortaya çıkan zayıflık, oligarşik sisteme önemli bir güç kaynağı oluyor ve mevcut egemenliğin kendini yaşatmasında önemli bir rol oynuyor.

Oligarşik sistemin bu dayanaklarının zayıflıkları da vardır. Sistem örgütlüdür, kendisini büyütmüş ve merkezileştirmiştir; ama kendi yöneteni bile bu sistemin çöktüğünü belirtiyor. Bu sistem sürekli bir iç çatışma yaşıyor; çeteciliğe kadar vardı ve budanması gerekiyor. Bu örgütlülük, birçok yönüyle de bir handikaptır. Ekonomik bir temeli vardır ama, bu ekonomik sistem mevcut zenginlikler karşısında üretimi çok fazla yansıtmıyor. İç çelişkileri çok fazladır, büyümüştür ama, nitelikli ve sağlam değildir. Bir gelişme yaratamıyor, kendini tekrar ediyor. Etkili bir biçimde yeniden üretime dönüşemiyor, çürüme özelliği taşıyor. Bu tabii önemli bir handikaptır ve birçok şeyin yeniden ele alınmasını, yeni bir sistemin geliştirilmesini gerektiriyor.

Oligarşik sistemin dış ilişkileri de önemli bir dayanaktır. Türkiye günümüzde Avrupa Birliği'ne de giriyor. Avrupa sistemi hala kendisine güç veriyor. Türkiye'deki cumhuriyet düzeni Avrupa'nın ürünüdür. Avrupa, Osmanlı'daki iç mücadelede de etkili oldu. Bu iç mücadeleyi Avrupa'dan gelişen etkiler yarattı. Osmanlı sistemi ondan önce Ortadoğu'daki halk düzenleri ile ilişkiliydi. Türkiye bu yönüyle neredeyse tarihi tümden reddeden bir özelliğe sahiptir. Kemalist ideoloji kapitalist sistemin adeta temsilcisi konumundadır, çünkü Batı'nın bir yaratmasıdır. Batı sistemi kendisi için temel dayanaktır. Günümüzde ise Avrupa Birliği bu sistemi tümüyle kendi içine alıyor. Sistem daha önce de NATO ve Avrupa Konseyi ile ikili ilişkiler kurdu. Türk-Amerikan ittifakı kuruldu. Ancak bu durum artık bir yük oluyor. Geçmiş dünya sistemine dayalı mevcut düzen bir yük oluşturuyor. Batı, Sovyet sistemi ile yürüttüğü çatışmada Türkiye Cumhuriyeti'ni kendisi yarattı. Ama Sovyet sistemi yıkıldı. Batı, bu temelde kendisini yeniden yapılandırıyor. Tercihleri ve özellikleri önemli ölçüde değişiyor. Türkiye öyle bir şekil almış ki değişemiyor, ayak uyduramıyor, tutucudur ve değişim yaratma gücünden yoksun görünüyor. Bu, Batı sistemi üzerinde yük oluşturuyor ve bir çelişki ortaya çıkarıyor. Bu anlamda bir yandan dayanak olurken, diğer yandan bir karşıtlığı içeriyor.

Halk hareketinin zayıflığı önemli bir dayanaktır, ama halkın belli bir mücadelesi vardır. Kürdistan'daki savaş kanıtladı ki, doğru bir öncülük olur ve örgütlendirilip yol gösterilirse halk mücadele ediyor. Doğru bir çizgi tutturulursa mücadele veriyor. Ama yanlış çizgiler mücadeleyi önlüyor. Devlet yanlış çizgiler yaratma noktasında tecrübelidir ve örgütlü saptırmalar geliştiriyor. Halka, onu kendisine muhtaç edecek ruh halini, duygu ve düşünce sistemini empoze ediyor. Bu anlamda yaşanan zayıflıklar oligarşik sisteme hizmet ediyor. Fakat doğru bir yaklaşımla bunun da tersine çevrilebileceği hem '70'lerde Türkiye'deki gelişmelerle, hem de 1980-90'larda Kürdistan'da ortaya çıkan gelişmelerle kanıtlanmıştır.

Oligarşik yapılanmanın önemli bir gücü ve dayanakları vardır. Bu inkar edilemez. Fakat güç kaynakları geçicidir, değiştirilebilir. Güçlü görünen yönler zayıflatılabilecek yönlerdir. Halkın örgütsüzlüğü tersine çevrilebilir, dış dünyayla yaşadığı çelişki daha da derinleştirilebilir. Böylece güçlü yanları zayıflatılabilir. Doğru bir öncülük ve programla, doğru bir ittifak ve örgütlü mücadele anlayışı ile bu sürece yaklaşılır ve bunun gerektirdiği devrimci-demokratik çalışma yürütülürse, sistemin güçlü yanları zayıflatılarak oligarşik yapılanmanın önüne çıkartılıp değişim yaratılabilir, değişime zorlanabilir. Oligarşik sistem parçalanarak demokratik gelişme ortaya çıkarılabilir.

> "Partimiz, 12 Eylül'ün başarısında halkın ve devrimci güçlerin zayıflığını temel bir etken olarak değerlendirdi. Bu doğru bir değerlendirmeydi. Aynı değerlendirme günümüz için de geçerlidir. Halkın örgüte ve kendi çıkarlarını savunmaya yaklaşımında ortaya çıkan zayıflık, oligarşik sisteme önemli bir güç kaynağı oluyor ve mevcut egemenliğin kendini yaşatmasında önemli bir rol oynuyor."

İran, Irak, Suriye ve Kürdistan parçaları

İran

Ortadoğu ve Kürdistan'la en ilgili ve ilişkili olan devletlerden birisi de İran'dır. Suriye ve Irak Birinci Dünya Savaşı'na kadar Osmanlı devlet yapısı içinde kaldı. Ayrılmadan sonra farklılıklar olsa da, bu iki ülke benzer gelişmeler yaşadı. İran Ortadoğu'nun doğu ucudur. Bu cepheyle çelişki ve çatışma içerisinde olan bir güçtür. Osmanlı İmparatorluğu ile Ortadoğu üzerinde sürekli çelişki ve çatışma içerisinde olan bir yapısı vardır. 20. yüzyıldaki gelişimi de bu tarihsel geçmişe uygundur. Bu bakımdan ekonomik ve sosyal şekillenmesi, yine ulusal ve kültürel gelişimi farklıdır. Biraz kendine göre ayrı bir sistem denebilir. Her ne kadar eski imparatorluk sürecinde feodal yapılar birbirine benzese ve yine İslam ideolojisinin yön vericiliği hakim olsa da, mezhep ayrılığı nedeniyle birçok bakımdan farklılaşmayı yaşamıştır. Birinci Dünya Savaşı'nda çatışma alanlarından birisi olmuş, savaştan sonra yapılan düzenleme ile yeniden Şahlık rejimi oluşturulmuştur.

İran'da ikinci bir düzenleme II. Dünya Savaşı'ndan sonra gelişti. Bu süreçte milliyetçi ve burjuva demokratik gelişmeler İran üzerinde de etkili oldu. Bu, kendisini savaş sonrasındaki mücadele içerisinde gösterdi. Bir süre sonra Şahlığı yıkan ulusal-demokratik yapılanma diyebileceğimiz siyasal bir güç ortaya çıktı. Meşruti bir sistem olarak Şahlık rejimi belli bir ekonomik ve sosyal gelişimi yaşadı. Birinci Dünya Savaşı'na giden yolda Osmanlı İmparatorluğu gibi İran'ın da sömürgeleştirilmek istenmesi, yarı sömürgeleştirilmesi temel bir etken idi. Dünya paylaşımında en çok üzerinde durulan bir saha oldu. Bu nedenle dıştaki gelişmeler İran'ı çok fazla etkiledi.

II. Dünya Savaşı'nın ardından yaşanan Musaddık yönetimi ulusal demokratik çerçevede gelişme sağlatmak isteyen bir yönetim oldu. Bu dönem uzun ömürlü olmadı. ABD'nin desteklediği Şahlık rejimi '53'te yeniden kuruldu.

Sovyet-ABD çatışmasının yaşandığı soğuk savaş döneminde İran'ın oynadığı rol Türkiye'nin rolüne benzerdir. İran, ABD sisteminin yakın bir müttefiki oldu. Fakat Avrupa ve NATO ile çok ileri ilişkiler geliştirmedi. Ama ikili ilişkilerle ABD'nin en yakın müttefiki olarak Sovyetlerin sıcak denizlere inmesini önlemede, Sovyet sisteminin güneyden kuşatılmasını öngören *"Yeşil Kuşak Projesi"*ni oluşturma ve uygulamada önemli bir rol oynadı. ABD yanlısı Türkiye, İran ve Pakistan ittifakı kurularak oluşturulan kuşakla Sovyetlerin güneye yayılması önlendi. Yine güneyden kuşatılan Sovyetlere karşı mücadelenin önemli bir kısmı İran üzerinden yürütüldü. İran'ın dış siyasette oynadığı böyle bir rol vardır.

Bununla birlikte İran'da şahlık rejimi altında kapitalist sisteme açılma ve belli bir kapitalist gelişme ortaya çıktı; *"Ak Devrim"* diye anılan reform hareketleri yaşandı. Kırda toprak reformu, kentte ticaretin gelişimi ve petrolün işletilmesi, önemli bir zenginlik unsuru olarak tarımın kapitalist temellerde yapılmasına götürdü. İran'da yeni bir ekonomik yapılanma ve buna dayalı sosyal gelişme yaşandı. Çeşitli kesimler bu gelişme içerisinde ideolojik-politik eğilimlerini geliştirdiler ve örgütlenme içine girdiler. Türkiye'nin '70'lerde yaşadığına benzer gelişmeler İran'da da yaşandı. Gençliğin, emekçilerin ve din adamlarının mücadelesi ve örgütlülüğü gelişti. Bu güçler Şahlık rejimine karşı çok değişik yöntemleri kullandılar. Kitle mücadelesi, silahlı şiddet kullanıldı. Bütün bu güçler arasında Şahlık rejimine karşı ittifaklar ve güç birlikleri gelişti. Bu bir dayanışma ve ittifak kültürüne de yol açtı.

Mücadeleyi yürüten güçler arasında çok örgütlü olarak din adamlarının mücadelesi vardı. Komünist Partisi, sosyalist eğilimli gençlik örgütlenmeleri ve yine dini motifler içeren küçük burjuva örgütlenmeler vardı. Tüm bu çevrelerin Şahlığa karşı mücadelesi gelişerek '79'da Şahlığı yıkan bir devrime ulaştı.

Bu süreçte din adamlarının –Mollalar– kitle üzerindeki etkileri ve örgütlülükleri biraz daha fazlaydı. Şahlığın yıkılması ardından İran bir iç mücadeleyi yaşadı. Burjuva demokratik çevrelerle mollaların, Halkın Mücahitleri'ni de içeren uzun ömürlü olmayan bir koalisyon dönemi yaşandı. Değişik güçler kendi sistemlerini kurmak üzere iç mücadeleyi geliştirdiler. Birçok örgüt parça parça İran'ın değişik yerlerinde egemenlik kurdu. Sonuçta Humeyni önderliğindeki mollalar, burjuva demokratik çevreleri, Musaddık'tan kalan çevreleri çatışma ile dışladılar ve mücadeleyi kazandılar. Önemli bir çatışma yaşadıkları Halkın Mücahitleri'ni Irak'a sürdüler. Yine Kürdistan'da etkinlik kuran İran-Kürdistan Demokratik Partisi ve değişik yerlerde etkin olan sol örgütleri tasfiye ederek merkezi bir sistem yarattılar.

Devrimden hemen sonra Irak'la savaşa girişen mollalar, savaşı da vesile yaparak hem Irak'a hem de içteki güçlere karşı bir savaş yürüttüler; içteki güçleri ezmek için bu savaşı kullandılar. Onları Irak cephesine itip tecrit ettiler. Böylece devrim, İslam devrimi oldu. Din adamları yönetime hakim oldular ve İran İslam Cumhuriyeti'ni kurdular. İran'da da böylece cumhuriyet kurulmuş oldu. Fakat bu, Türkiye'deki, yine Arap dünyasındaki cumhuriyetlerden de farklı, İran'a özgü bir cumhuriyet oldu.

İran'da oluşan yeni sistemde, siyasal yapılanmanın üzerinde ideolojik önderlik diyebileceğimiz, siyasete yön veren bir din adamları kurumlaşması vardır. En üstte rehberlik adı verilen bir kurum yer almaktadır. Devletin değişik düzeylerinde bu kurumun temsilcileri bulunmaktadır. Anayasada ve yasal sistemde yeri olan bu kurum halk tarafından değil, din adamları tarafından oluşturulan Ayetullahlar Kurulu tarafından seçilmektedir. Rehberlik kurumu alttaki temsilcilerini de kendisi seçmektedir. İran İslam Cumhuriyeti'nin bu yanı cumhuriyet sistemine uygun değildir.

İran'ın bu sisteminin kendi içinde bir işleyişi vardır. Örneğin meclis güçsüz değildir, tersine önemli bir gücü vardır. Türkiye'deki meclis İran'dakine göre çok daha güçsüzdür. Seçim sistemi Türkiye'dekinden farklıdır. Kimin seçileceğini rehberlik kurulu belirler. Türkiye'de otoriter cumhuriyet döneminde yapıldığı gibidir. Aday olmak isteyenlerden seçime giremeyecekleri Ayetelluhlar Kurulu tespit etmekte, seçilebilecekler içersinden

halk istediğini seçmektedir. Seçilen meclisin bir ağırlığı vardır. Yasal düzlemde hükümetin başkanı olarak cumhurbaşkanının yürütme anlamında bir etkinliği vardır. Hepsinin üzerinde temel siyasete yön veren ise dini önderliktir. Siyasal partilerin oluşumunda da tam bir serbestlik yoktur. Dini önderliğin uygun görmediği partiler kapatılmakta veya engellenmektedir. Birçok alanda İslami kurallar geçerlidir. Hukuk düzenlenmesi buna göredir. Bu, *"Şii şeriatı"* ile tanımlanan, fakat cumhuriyet özellikleri de gösteren kendine özgü bir sistemdir.

Böyle bir yönetim altında yirmi yıl yaşayan İran, önemli bir ekonomik ve toplumsal gelişme de kaydetti. Bu dönem büyük ölçüde bağımsız gelişme dönemi oldu. Artık bu gelişme belli bir düzeye ulaşmıştır. Devrimle ortaya çıkan siyasal sistem toplum tarafından artık dar bulunmaktadır. Toplumdaki değişim istemi son dönemlerde daha net ortaya çıkmaktadır. Kitlelerin bu dar devrim yapısına muhalefeti vardır. Demokratik Hareket ve Ilımlı İslam olarak adlandırılan bu muhalefet hareketi son seçimlerde önemli bir etkinlik kazandı. Rehberlik etkisini kaybetmemek için çeşitli sınırlamalar getirdi. Aslında rejim, yaşanan ekonomik ve sosyal gelişmenin istediği siyasal yapıya denetimli ve kontrollü bir geçişini gerçekleştirmek istemektedir. Radikal değişim anlamında tutucudur. Aralarında görüş ayrılıkları vardır, fakat sistem konusunda bir uyum ve uzlaşma da söz konusudur.

Bu çerçevede bir değişim çeşitli toplumsal kesimler tarafından alttan dayatılmaktadır. Kürtler, Afganlar, Beluciler ve Azeriler gibi değişik halk toplulukları kendi demokratik haklarını dayatıyorlar. İran toplumu daha fazla özgürlük istiyor. Bu temelde gelişen bir değişim mevcut sistemi zorlamaktadır. İslam Devriminin demokratikleştirilmesi, İslam'ın demokratikleştirilmesi, demokratik bir İslam Cumhuriyetinin geliştirilmesi konusunda çeşitli yaklaşımlar vardır. Bu yönlü reformcu adımlar da atılıyor.

Yeniden yapılanma aşamasındaki İran'da bir iç mücadele yaşanmaktadır. İslam Devrimi önemli bir gelişme ortaya çıkarmış durumdadır. Fakat mevcut sistem artık bu gelişmeye dar gelmektedir. Sistemin ortaya çıkan gelişmeyle uyumlu hale getirilmesi ve reforme edilerek demokratikleştirilmesi gereklidir.

İran'da demokratik sistem kendi yapısıyla bağlantılıdır. Batı demokrasisi ile bire bir uyumlu değildir. Bu yüzden Türkiye'deki, yine diğer bazı Arap ülkelerindeki cumhuriyet ve demokrasi arayışlarıyla tümüyle özdeş değildir. Onlardan farklılıkları vardır. İran'da İslam'a özgü bir demokratikleşme olacaktır. İran'ın bunu ne kadar geliştirebileceği belli değildir, bu henüz gerçekleşmiş de değildir; İran'da bu hala araştırılmaktadır. Gerçekleşirse Müslüman toplumlar için, Ortadoğu toplumları için çekici bir örnek olabilir. Ama eğer İran'da bir değişim yaşanmazsa, iş çatışmaya gidecektir. Zira İran toplumu mücadelecidir, siyasi yaşama katılımı etkilidir. Şahlığı da mücadeleyle yıkan kitlelerdi. Irak'a karşı sekiz yıl devlet değil, halk savaşmıştır. Bu anlamda İran toplumu politize olmuş bir toplumdur. İslam Cumhuriyetidir, ama politikadan uzak değildir. Politika, ideolojiyle bu kadar birleşti mi, çok şiddetli politik kitle hareketleri gelişir.

İran'da siyaset önemli bir açıklığı yaşıyor. Yönetim kendi faaliyetleri hakkında halka rapor sunmak zorundadır. Uygulamalar benimsenmezse, halk protesto etmektedir. Bu boyutuyla İran'dan alınacak önemli dersler vardır. Biraz daha değiştirilebilirse, belki de Ortadoğu'ya özgü bir demokratik gelişmeyi en çok İran yakalayabilir. Eğer değişim yapılmazsa çatışmaya götürecektir; ama çatışmaya gitmeden reformlarla değişim gerçekleşebilir. Mevcut koşullarda bu iki durum da ihtimal dahilindedir.

Türkiye gibi bir cumhuriyeti veya demokrasiyi İran'da aramak gerçekçi değildir. Bunun temeli yoktur. Şahlık biraz onu yaratmaya çalışmıştır; fakat bu, İran'ın toplumsal yapısına terstir. İran'da İslam'ın demokratikleştirilmesini içeren kültürel ve toplumsal yapıya uygun ve çeşitli halkların demokratik katılımını ifade eden bir demokratik değişim yaşanabilir. Bunu esas almak, böyle bir değişimi İran'da geliştirmeye çalışmak daha doğrudur.

Şu anda İran'da değişiklik yapmaya çalışan güçler vardır. Yine ABD mevcut rejimin değişimini öngörmektedir. Bu, Avrupa için de geçerlidir. Her ikisinin görüşleri yakındır. Mevcut rejimi eleştirmekle birlikte, sıkı ilişkileri de söz konusudur. En karşıt olan ABD'dir, İran'ın onunla da ilişkileri vardır. Almanya ve Fransa ile ilişkileri yoğundur ve devrimden sonra da hiç kesilmemiştir. ABD, Asya'daki duruşuna hizmet edecek ve kendisiyle uyumlu olacak bir İran'ı kabul etmeye hazırdır. Yoksa Amerikan demokrasisi gibi bir demokrasi olmasını beklememektedir. Bu anlamda kısmi bazı değişikliklerle İran'daki İslam rejimini kabul edecek durumdadır. Avrupa da buna yatkındır.

Devrimi yapan ve siyasi iktidara hakim olan çevrelerin bir kesimi böyle bir değişime karşı çıkmaktadır. Siyasete hakim olan ve çıkarlarını daha sağlam tutmak isteyen bu çevreler ekonomi üzerinde de etkindir. Fakat çeşitli halk kesimleri ısrarla değişimi dayatmaktadır. Belli bir aydınlanmayı yaşayan liberal çevrelerin, aydınların ve öğrencilerin talepleri vardır. Emekçilerin, yaşamın daha iyileştirilmesi ve yine halkın özgürlüğünün geliştirilmesi için etkin mücadelesi söz konusudur. Önemli bir gençlik hareketi vardır. Bu konuda kadın mücadelesi oldukça etkilidir. Kadınların büyük kitleler halinde Hatemi'yi, yani reformu ve değişimi destekleme durumları vardır ki, bu değişimde büyük etki gücüne sahiptir.

"İran'da İslam'a özgü bir demokratikleşme olacaktır. İran'ın bunu ne kadar geliştirebileceği belli değildir, bu henüz gerçekleşmiş de değildir; İran'da bu hala araştırılmaktadır. Gerçekleşirse Müslüman toplumlar için, Ortadoğu toplumları için çekici bir örnek olabilir. Ama eğer İran'da bir değişim yaşanmazsa, iş çatışmaya gidecektir. Zira İran toplumu mücadelecidir, siyasi yaşama katılımı etkilidir."

Aslında halk çeşitli gösterilerle taleplerini dayatmıştır. Bunu iyi anlamak ve görmek, halkın taleplerini İran koşullarına uygun ortak bir programda gündemleştirmek, yürütmek ve bunun mücadelesini vermek sonuç getirecektir. Bu yönlü kapsamlı bir süreç yaşanmaktadır.

Irak

Diğer bir alan olarak Irak benzer özellikler taşısa da, daha farklı yanları vardır. Irak'ın Ortadoğu'daki yeri daha özgündür. Irak da Suriye ve Mısır'la birlikte Arap alemi içerisinde bir cumhuriyettir. Dünya savaşı ardından Osmanlı bölündüğünde, Irak İngilizlerin egemenliğinde kaldı.

Akdeniz'den Kahire'ye çıkıldığı gibi, Körfezden de Basra'ya ve Bağdat'a çıkma, Birinci Paylaşım Savaşı sürecinde İngiliz-Fransız ittifakının temel bir askeri hattı idi. Körfez üzerinden Irak'a çıkanlar İngilizler oldular. İngiltere'nin baştan itibaren Basra ve Bağdat üzerinde etkin olma emelleri vardı. Almanlar da Osmanlı İmparatorluğu ile ilişkiler içerisinde Bağdat'ı kendi ellerinde tutmak istiyorlardı. İngilizler Almanları geriletmek ve bu egemenliğe fırsat vermemek için ilk fırsatta Bağdat'ı ele geçirmeyi öngördüler.

Kürdistan üzerinde İngiltere'yle Türkiye arasında bir mücadele sürdü. Fransa, Türkiye cephesinde belli bir askeri gelişmeyi görünce, daha '21'de Ankara Anlaşması ile Türkiye'nin taleplerini kabul etti. Fakat İngiltere böyle yapmadı. Zenginlik kaynakları ve stratejik konumu gereği, Irak üzerinde etkin olmak istedi ve bu doğrultuda mücadele yürüttü. Bu bakımdan Kürt sorunuyla daha fazla ilişkili oldu. '26'da Musul-Kerkük'ü Türkiye'den aldı ve bu mücadeleyi bir sonuca bağladı.

II. Dünya Savaşı'nın ardından Suriye'dekine benzer bir biçimde Irak Cumhuriyeti gelişti. Bu tarihe kadar Araplar İngiliz mandası altında geliştirildi, Kürt varlığı ise denetim altına alındı. O süreçte Kürt isyanlarını bastıran sadece Türkiye olmadı, Süleymaniye'de gelişen Berzenci İsyanı'nı İngilizler bastırdılar ve Mahmut Berzenci'yi Hindistan'a sürgüne gönderdiler. Bu bir anlaşma gereği olarak yapıldı. Sevr ile Lozan öyle birbirine karşıt anlaşmalar değildir. İngiltere, Türkiye'nin uyguladığına benzer bir siyaseti Güney Kürdistan'da uygulamaktan geri durmadı. II. Dünya Savaşı'nın sonra İngiltere geri çekilmek zorunda kaldı. Irak devleti gelişti.

Arap milliyetçiliğinin örgütlenmesi sonucu, Irak'taki krallığa karşı birkaç hareket gelişti. '58'deki Abdülkerim Kassem darbesiyle krallık yıkılarak Arap Cumhuriyeti ilan edildi. '68'de BAAS Partisi yönetimi ele geçirdi. Türkiye'dekini geriden takip eden bir cumhuriyet sistemi burada da gelişti. Buna devletin kuruluş dönemi diyebiliriz. Tek parti yönetimine dayalı otoriter cumhuriyet yönetimi '78'de Saddam Hüseyin'in eline geçti.

Irak bölgede Suriye'den farklı olarak Kürdistan'ın önemli bir kesimini egemenlik altında tutuyor. Güney Kürdistan ekonomik bakımdan da bölgede önemli bir potansiyeli oluşturuyor. Yine coğrafi olarak da bölgede önemli bir yeri vardır. Bölgede fiziki olarak denetim kurmak için Güney'de denetim gerekiyor. Güney Kürdistan adeta bölge denetiminin merkezi gibidir. Ortadoğu'daki bütün istikrarsızlıklar Güney'de uç verir. Güney'de istikrar sağlanmadan, bölgede istikrar sağlamak mümkün değildir.

Irak, Suriye ve Mısır'dan farklı olarak büyük bir ekonomik potansiyele sahiptir. Güçlü bir altyapısı ve zengin petrol yatakları vardır. Kürdistan'ın güneyini de içine aldı mı, bu önemli bir zenginlik oluyor. Yine tarım ve hayvancılığı ile güçlü bir ekonomik temele sahiptir. Güçlü ordu ve devlet örgütlenmesi bu temel üzerinde yükseliyor. Ekonomik ve askeri yapılanmasıyla, Ortadoğu'da önemli bir alandır. Bölge üzerinde denetim ve istikrar sağlamanın yolu Irak'tan geçiyor.

Irak'ta Saddam önderliğindeki BAAS yönetimi bu temelde mücadele eden bir yönetim olmuştur. Irak sadece Arap aleminin değil, Ortadoğu'nun yönlendirici gücü olmak istemiştir. Arap aleminde ulusal hareketi yönlendirme isteği, benzer amaç güden Suriye'yle çatışmaya yol açtı.

Irak'ın potansiyeli Türkiye'yi ciddi bir biçimde etkiliyor; İsrail'i de çok yakından etkiliyor. Arap-İsrail çatışmasında sonuca gitmek ve İsrail'in güvenliğini sağlamak, Irak'taki askeri gücü denetim altına almayı gerektiriyor. Yine bölgedeki Kürt sorununun çözümü, Güney'deki çözüme bağlanıyor.

Bu nedenle dünya değişirken, Irak'ta çatışma çıktı. Sovyet sistemi yıkılırken, Körfez Savaşı'nın olması bir tesadüf değildi. Mevcut dünya sistemi değişirken, Irak'ın kontrol altına alınması gerekiyordu. Dünyaya hakim olmak isteyen güçler Irak'ı denetim altına alamazlarsa bunu gerçekleştiremezlerdi. Saddam Hüseyin yönetimi bu biçimde yeni dünya düzeni ile çatışmaya girdi. Bu düzenin kendi istediği gibi olmasını istedi ve bazı şeyleri dayattı. Bu, ABD'yle çatışmaya yol açtı. ABD bölgede denetimi sağlayabilmek için Irak'ta denetimi gerekli gördü ve bunu bir savaşla sağlamak istedi. Irak'ta yürütülen savaş, ABD'nin denetimini sağlama savaşıydı. Bunu sağlayınca bıraktı, daha öteye götürmedi ve bir çözüm de üretemedi.

ABD'nin dünyada egemenliğini kurmak için Ortadoğu'da denetimi sağlaması veya karşıt gelişmeleri önlemesi gerekiyordu. Bunun için Irak'ın denetlenmesi gerekli görüldü. Irak'ın Ortadoğu'da farklı gelişmelere yol açabilecek potansiyeli kırıldı. Körfez Savaşı'nın arkasından oluşan bir sistemle Irak denetim altına alındı. Günümüzde de Irak'ın konumu büyük önem taşıyor. Irak üzerinde çok yönlü, çok bileşenli bir mücadele yürütülüyor. Yerel güçler Arap alemi, bölge güçleri, dünya hakimleri bu mücadele içerisinde yer alıyor.

Körfez Savaşı'ndan sonra askeri gücü sınırlandırılmış, ambargo ile kuşatılmış bir Irak rejimi ortaya çıkarıldı. Güney Kürdistan bir statüye kavuşturuldu. Güney'de Şii alanı denetime alındı. Irak günümüzde kendi potansiyelini harekete geçirip dışa taşıramıyor. Sınırlandırılmış ve denetim altına alınmıştır.

Bölgede oluşturulacak yeni bir düzenlemede Irak'a verilecek biçim önem taşıyor. Bugünkü durum kalıcı bir çözüm değildir. Amerika günümüze kadar Irak'ı denetim altında tutmayı yeterli gördü. Bölgede daha kalıcı bir sistem oluşturulacağı zaman bu durum değişecektir. Bu durumda Irak'a yönelik çözümlerin neler olabileceği, nasıl gelişebileceği tartışılıyor.

Türkiye, kendi sınırları içinde hakim, fakat kendini tehdit edemeyecek bir Irak'tan yanadır. Kürt sorununu bastırma temelinde, Irak'ın toprak bütünlüğünü koruyarak belli bir güçte olmasını öngörüyor. Bunu kendisi için tehlikeli görmüyor. Irak'ın toprak bütünlüğünün korunmasını ve devletin sınırları içinde her şeye hakim olmasını isterken esas aldığı şey, Kürt sorununun tehlikeli olmaktan çıkarılmasıdır.

Türkiye böyle bir Irak'la kendisini en çok zorlayan Kürt sorunu üzerinde denetim kurmuş olacağına inanıyor. Kürdistan'a hakim olmuş ve Türkiye gibi merkezileşmiş bir Irak, beş yılda büyük bir ekonomik ve askeri kuvvet olur. Böyle bir Irak, İsrail'in stratejik durumu açısından tehlikelidir. Bunu da İsrail kabul etmiyor. Türkiye ile İsrail stratejik ittifak yaparken, Irak üzerindeki çözümde anlaşabilmiş değildir. En büyük çözümsüzlük kaynağı Irak'tır. Onun için bölgede adım atılamıyor. İsrail kendi güvenliği için ekonomik ve askeri olarak güçten düşmüş bir Irak istiyor. Bunun içinse Güney'de Kürtlerden yana görünüyor. MOSSAD'ın Barzanileri eğitmesi ve yıllarca Irak'a karşı desteklemesi, Kürtler Irak'ı zayıflattıkları içindi. İsrail kendi güvenliği için bunu yaptı. Irak savaş içerisinde tutulduğundan Filistin'de, Lübnan'da ve Suriye üzerinde yürütülen savaşa müdahale edemedi. Güney de savaş içinde tutuldu. İsrail bu temelde rahatlıkla diğer Arap güçlerine karşı savaş yürüttü.

İsrail'e göre Irak'ın güçsüz olması gerekiyor. Bu durum Amerika'yı da etkiliyor. Türkiye, İsrail ve ABD stratejik ittifakı bu konuda bir çözüme ulaşmış değildir. Fakat Irak'ta çözüm için bu stratejik ittifak da zorunludur. İttifak Irak'ta çözüm için ısrarlıdır. ABD, bütünlüklü ama işbirlikçileştirilmiş ve federasyonlara bölünerek merkezileşmesi zayıflatılmış bir Irak'ı öngörüyor. Irak'ın bütünlüğünü koruyarak Türkiye'yi ve merkezileşmesini zayıflatarak İsrail'i tatmin edecek bir çözüme gitmek istiyor. Bunun için Saddam rejimi değiştirilmek ve ABD'ye çok bağlanmış bir rejim ortaya çıkarılmak isteniliyor. Fakat Irak içinde bunun temeli yoktur.

Irak geçmişte Sovyet sistemi ile ilişkili oldu. Bu yüzden tümüyle ABD'ye bağlanacak iç güçler gelişmedi. Bu nedenle ABD, İsrail ve Türkiye ittifakı çok hızlı hareket edemiyor. Fakat bunlar böyle bir sistemi tutturmak isteyeceklerdir. Bu noktada ABD, İsrail ve Türkiye bir uzlaşma arayışı içerisindedir. Çözüm için Irak muhalefeti ile Barzani ve Talabani'yle ittifak söz konusu değildir; onların bir etkinliği yoktur. Bunlar ne emredilirse onu yapacak güçlerdir. Esas ittifak güçleri, ABD, İsrail ve Türkiye'dir. Bu güçler ortak bir çözümde anlaşırlarsa onu uygulayacaklardır. Henüz anlaşılamayan budur. Türkiye, İsrail ve ABD kalıcı bir Irak sistemi oluşturmada anlaşabilmiş değillerdir. Türkiye, Kürdistan üzerinde sıkı denetim kurmuş merkezi bir Irak isterken, İsrail bunun tersinde ısrar ediyor. ABD ise iki gücü uzlaştırmak istiyor. Bu da ancak bir bölgesel anlaşma ile mümkündür.

Arap milliyetçiliği açısından durum daha farklıdır. BAAS yönetimleri özü itibarıyla Türkiye'ye yakındır. Fakat bir çözüm geliştirip kendilerini egemen hale getiremediler. Irak bölgede Güney Kürdistan'a bağlı olarak bir istikrarsızlık kaynağı oldu. İslam Devrimi gelişince İran'a saldırtıldı. Körfez Savaşı'yla da bu duruma getirildi. II. Dünya Savaşı'ndan sonra da Irak'ta istikrarlı bir rejim oluşturulamamıştır. Irak'ta gelişecek bir çözümle birlikte, bütün Ortadoğu'daki sorunlar da bir çözüme kavuşacaktır. Bu anlamda Irak çözümü kendi başına ele alınamaz.

Arap egemenliği, Irak'a egemen olmuş ve sıkı örgütlenmiş bir devleti öngörmektedir. Irak Kürt kimliğini reddetmemiştir; Kürtlere de otonomi vermek istemiş, ama bunu ileriye götürmemiştir. Yönetimi bölüşmek istemeyen Arap egemenliğinin bu durumu, mevcut sistemini geliştirememesi ve devlet olamamasıyla bağlantılıdır. Hem 0iç, hem de dış mücadele istikrarsız ve kaygan bir ortama yol açmaktadır. Bunun bir gereği olarak büyük bir ordu, sıkı örgütlenmiş bir askeri düzen ve bir savaş yönetimi hakim olmuştur. Saddam yönetimi bir ordu yönetimi olmuş, Irak'ı hep savaş halinde tutarak yönetmiştir. Bugün de bunu devam ettirmek istemektedir. Fakat öyle bir gücü de yoktur. Buna rağmen kendini dayatan bir yaklaşım içindedir. Egemenliği paylaşmaktan ve demokratik güç bölüşümünü kabul etmekten yana değildir. Irak bünyesinde bunu dayatacak güçler de fazla gelişmemiştir.

Savaştan sonra uygulanan ambargoyla ekonomisi çöken Irak, sosyal olarak da zor durumdadır. Bu açıdan sosyal alanda fazla bir gelişme yaşanmamıştır. Güney'de İran'la bağlantılı bir Şii gücü vardır. Fakat onlar da bir karşıt güç olarak muhalefet etmektedir. Ordu içerisinde yaratılmak istenen muhalefet de fazla gelişmemiştir. En etkili muhalefet Kürt muhalefetidir.

Güney Kürdistan'daki güçler de Saddam rejiminden farklı değildir. Bunların demokratik bir niteliği yoktur. Saddam rejimiyle çatışan bu güçler ideolojik, siyasal ve sosyal açıdan Saddam rejiminin gerisinde kalan aşiretçi-feodal güçlerdir. Kendi alanlarında tamamen egemenlik isteyen bu güçler, Saddam rejimiyle bir güç ve alan bölüşümü peşindedir. Böylesi bir tutum Saddam rejiminin de tutumudur; anlayış ve siyasi yaklaşım itibarıyla aralarında önemli bir benzerlik vardır. Dolayısıyla çözüm değil, çözümsüzlük getirmektedir. Bu açıdan Irak içinde demokratik muhalefet açısından en zayıf olan alandır. Potansiyelin savaşlarla en çok ezildiği yerdir. Bu alanda yürütülen savaşlar sosyal, siyasal ve ekonomik birikimin oluşmasına fırsat vermemiştir.

Mevcut durumda, Demokratik Irak Cumhuriyeti veya federasyonu Irak'taki Kürt, Asuri, Türkmen ve öteki halk topluluklarının çıkarlarını yansıtacak bir çözüm olabilir. Bu federasyon herkese biraz yer verilebilir. Çünkü yer vermeden çözüm bulmak mümkün değildir. Eğer Irak'ta bir çözüm gelişecekse, bu belli bir istikrarı ve bütünlüğü içeren bir siyasal sistemle olabilir. Hiçbir halk topluluğu çok merkezileşmiş bir yapıyı kabul etmiyor. Bölünme de bir istikrarsızlık kaynağı olacaktır. Bu da hem Irak'taki halklar, hem bölge halkları, hem de günümüz dünyası açısından çok geçerli bir çözüm değildir. Dünyada birçok alanda bölünmeler olmuş, ama sonra ittifaklarla birleşmişlerdir. Irak'ta bir bölünme, bölge için bir istikrarsızlık oluşturacaktır. Irak'ın bütünlüğünü koruyan, herkesin katılımını sağlayan, halkların ve emekçilerin çıkarlarını ifade eden bir cumhuriyet veya federasyon çözüm olabilir. Ancak bir demokratik sistem sorunu çözebilir.

Bölgede federasyonlaşmaya en yatkın ülke Irak'tır. Parti Önderliği bunu *"Irak Kürdistan Demokratik Federasyonu"* biçiminde tanımlıyordu. Buna farklı adlar verilebilir; fakat çözüm, değişik halk topluluklarının çıkarlarını örgütlü bir biçimde savunabilecekleri ve kendi kendilerini yönetebilecekleri demokratik bir sistemdedir. KDP'nin öngördüğü otonomi düzeni geri ve antidemokratiktir ve tekçi bir karaktere sahiptir. Değişik ideolojiler, siyasetler ve örgütlerin iç içe yaşadığı, düşünce, siyaset yapma ve örgütleme hakkının bulunduğu federatif bir sistem çözüm olabilir. Feodal diktatörlük veya burjuva diktatörlüğü çözüm getirmez. Hem bir demokratik sistem, hem de halkların yönetimini ifade eden bir federasyonlaşma gereklidir. Başka adlar da kullanılabilir; fakat kendi yönetimlerini oluşturmuş yerel alanlar ve bölgelerin ittifakından oluşan bir merkezi yapılanma en uygun yapılanma olacaktır.

Bunun için çok fazla güç ve hazırlık yoktur. Bunu yapabilecek güçler darbelenmiş ve eritilmiştir. Fakat diğer çözüm yöntemlerinin de tümü denenmiş, ama hiçbirisi çözüm olamamış, tersine çözümsüzlük getirmiştir. Ne Hewler'de, ne Süleymaniye'de, ne de ABD'de öngörülen yöntemler çözüm olmuştur. Bu durumda ya bölgenin tümünü tehdit eden çözümsüzlük sürecek, ya da en sağlam, kalıcı ve gerçekçi çözüm olarak demokratik bir federasyonlaşma gelişecektir. Bu, halkların çıkarını ifade eden bir çözüm olarak, bölge halklarından da, Irak'taki halklardan da destek görecektir.

Elbette örgütlü egemen güçler vardır. Bunlar müdahaleye açık bir yer olarak Irak'ta kendi çıkarlarını zorla dayatmak isteyeceklerdir. Hem bölge halklarının, hem de Irak'taki halkların yararına bir çözüm, çözümsüzlük içerisinde zorlanmış ve bundan usanmış ke-

simlerce gerçekleştirilebilir. Bunun için bir çözüm önererek halkları örgütlemek, onları demokratik bir sistem içerisinde birleştirerek mücadeleye sevk etmek gerekir.

Bunu geçmişte biz yapmak istedik, fakat tümüyle yapamadık, diğer güçlerin engelleyici yaklaşımlarını aşamadık. Artık kesin bir çözümün bulunması gerektiği gündeme gelmiştir. Bölgedeki değişiklik Irak üzerinden olacaktır. Irak'a bir düzen verilecek ve bu temelde müdahaleler olacaktır. Irak bir çatışma alanıdır ve askeri çatışmalar da gündeme gelebilir. Zaten yoğun bir siyasi mücadele, ilişki ve ittifak oluşturma çabaları var. Çeşitli güçler kozlarını ortaya koyacaklar, kim daha etkili çalışır ve ittifaklar oluşturursa o kazanacaktır. Diğer yaklaşımları boşa çıkartan ve onları aşan bir çözümü ortaya koyarak, halkların yararına demokratik bir federasyonu geliştirmek için siyasal, askeri ve kitlesel düzeyde bir mücadeleyi dayatmak esastır. Bu hem Kürdistan'da ulusal sorunun çözümü ve demokratik gelişme bakımından, hem de bölgedeki demokratikleşme açısından çözümleyici bir rol oynayacaktır.

Suriye

Türkiye'de her şey biraz ayrıntılarıyla ortaya çıkmış durumdadır. Ortadoğu'nun diğer güçleri Türkiye'yi takip eden özellikler gösteriyor. Türkiye'nin iyi anlaşılması, diğer devletlerin de anlaşılmasına fırsat veriyor.

Bu çerçeveden baktığımızda, Suriye, Birinci Dünya Savaşı'na kadar doğrudan Osmanlı İmparatorluğu'na bağlıydı. Nasıl savaştan sonra Ankara'da bir Türkiye Cumhuriyeti devleti geliştiyse, Şam'da da Fransız mandası biçiminde bir devlet ortaya çıktı. Bu devlet, II. Paylaşım Savaşı ile birlikte bağımsızlığına kavuşarak kendisini cumhuriyet olarak ilan etti. Türkiye gibi ordunun yönetimde etkili hale geldiği bir cumhuriyet sistemi kuruldu. Arap dünyasında ileri sistemlerden biri oldu.

Mısır'da da böyle bir cumhuriyetin gelişimi vardır. Mısır hem siyasal gelişme, hem de kültürel, ulusal ve sosyal düzeyi bakımından Suriye'den öndedir. Mısır'ın ekonomik yapılanması çok güçlü değildir, ama büyük bir siyasi mücadeleyle ortaya çıkmıştır. Bu noktada Şam'dan daha öndedir. Osmanlı egemenliği altında da Osmanlı'ya karşı en temel mücadele merkezlerinden biri olmuştur. Osmanlılarda muhalefetin ilişki merkezi Kahire'ydi. Yarı-sömürgeleşme sürecinde İstanbul'dan sonra kapitalizmin girdiği temel merkezlerden biri oldu. Bu, siyasal bir mücadeleye yol açtı. Avrupa'dan yoğun müdahaleler oldu. Osmanlı otoritesine karşı mücadeleler ve ayaklanmalar en çok buradan gelişti. Sonuçta Mısır devleti kuruldu.

Cezayir, Libya, Fas, Tunus, Suudi Arabistan ve Ürdün gibi Arap devletleriyle kıyaslandığında, Suriye'deki gelişme, Arap aleminde modern demokratik gelişme, cumhuriyetçi gelişme bakımından öncü düzeyde bir gelişmedir. Diğerleri gibi geri bir sistem değildir. Türkiye ile kıyaslandığında ise, daha geri bir durumdadır. Fakat Türkiye'yi izleyen ve benzerlikleri olan bir sisteme sahiptir.

Suriye, II. Paylaşım Savaşı'ndan sonra dünyada oluşan Sovyet-Amerikan bloklaşmasında Batı bloğundan uzak durdu ve Sovyetlerle ilişkili oldu. Fakat Batı sisteminden kopmadı. Özellikle Fransa ile ilişkili oldu. Türkiye'deki devlet yapılanması da, hatta yaşamın düzenlenişi de Fransa modeline göredir. Suriye bu bakımdan da Türkiye ile benzerdir. Daha zayıf bir ekonomik ve sosyal temele sahiptir. Fakat Türkiye'ye benzer bir ekonomik ve siyasal gelişmeyi yaşıyor.

Suriye değişen dünya koşulları karşısında kendisini değiştirmekle yüz yüzedir. Bu ülke günümüze kadar Türkiye'nin otoriter cumhuriyet dönemine benzer bir süreci yaşadı, bunun ötesine geçemedi. Bağımlılık dönemi, fazla bir gelişmenin olmadığı bir dönem oldu. Suriye, bir iç mücadeleyi yaşadı ve '70'lerin başında bir cumhuriyet sistemine ulaştı. Türkiye'de Cumhuriyet Halk Partisi yönetiminde yaşandığı gibi, BAAS Partisi yönetiminde bir kuruluş ve otuz yıllık gelişme dönemi yaşandı.

Hafız Esad yönetimi böyle bir özellik taşıyor. Bu yönetim belli bir altyapı oluşturdu. Suriye, ekonomik yapılanmasına paralel bir sosyal ve siyasal gelişmeyi yaşadı, kendisini örgütledi ve kurumlaştırdı. Bu devletin Türkiye'ye benzer yönleri çok fazladır. Devletin oluşumunda temel bir etken olan ordu, devletin önemli bir

> "Suriye'de çıkarlarını oligarşik gelişmede gören ve geçmiş sisteme bağlanmış güçler vardır. Bunlar geçmişin çatışması içerisinde kendilerini örgütlemiş ve çıkarlarını oraya bağlamışlar. Aynı sistemin varolmasını çıkarları açısından gerekli görüyorlar. Fakat demokrasi güçleri de vardır. Kürt halkı bu konuda temel bir güçtür. Emekçi sınıfların gelişimi söz konusudur ve bir aydınlanma vardır."

gücüdür. Suriye de Türkiye gibi kendisini bir otoriter sistem altında örgütlemeye mecbur gördü. Demokratik bir sistemin gelişimi zordu. Çünkü öyle bir geleneği ve maddi temeli yoktu. Osmanlı İmparatorluğu içinde bir alt melik olma konumundan cumhuriyete geçmek istiyor, fakat demokratik bir cumhuriyet sistemi yaratabilmek için gereken ekonomik ve toplumsal gücü bulunmuyor. Bunlardan uzak. Bir güce ulaşması gerekiyor. Otuz yıllık bir gelişme döneminin ardından, Türkiye'de '50'lerde yaşandığı gibi bir dönemeçle karşı karşıyadır.

Suriye nasıl bir sisteme yönelecek? Hafız Esad'ın ölümü böyle bir süreci gündeme getirdi. Büyük ihtimalle Beşar Esad yönetimi böyle bir geçiş dönemi olacaktır. Suriye bir yöne evrilecek, ya oligarşik bir yapılanma, ya da demokratik bir sistem gelişecektir. Daha çok yeni açılımlarla sistem demokratik bir nitelik kazanacaktır. Şimdiye kadar ki oluşum bir gücü ortaya çıkardı, bir ayrışma süreci gündeme geldi. Mevcut durum uygun ve denetimli bir demokratik sisteme de dönüşebilir, oligarşik yöne de kayabilir. Suriye her iki seçenek için de gerekli potansiyeli taşıyor. Bunlar arasında bir mücadele yaşanacaktır. Mevcut yönetim giderek böyle bir mücadeleye sahne olacaktır. Artık bu yönetimin geleceğini de bu mücadelenin durumu belirleyecektir.

Suriye'de uzun vadeli bir mücadele yaşanmadan, çok güçlü bir oligarşik yapılanma oluşmadan, demokratik bir sistem geliştirme şansı vardır. Türkiye'deki ve dünyadaki gelişmeler bunu dayatıyor. İçerde de demokratik bir gelişmeye temel olabilecek güçler vardır.

Türkiye geçmişte bu yönlü şansını kullanamadı, çünkü içteki güçleri ve dış etken de zayıftı. II. Dünya Savaşı'ndan sonra dünyada demokratik gelişme havası güçlendiyse de, bu fazla sürmedi. Türkiye savaşın arkasından ciddi bir sarsıntıyı yaşadı. Fakat hemen soğuk savaş süreci başladı ve NATO oluştu. Türkiye, ön cephede olması nedeniyle demokrasi havasını bir yana bırakarak, Sovyet-ABD çatışmasına göre şekillendi. Eski yapılanmasını oligarşik yöne kaydırdı. Demokratik güçler buna engel olamadılar.

Günümüzde böyle bir dünya gerçeği yoktur. Suriye de o zaman Sovyetlerle ittifaka zorlandı. İçinde bulunduğu stratejik konumu itibariyle kendi gelişimini böyle bir ilişki içerisinde sürdürdü. Fakat günümüzde bir dönemeçteyken, dünya durumu demokratik gelişmeye el veriyor. Suriye'de iç ve dış gelişme buna olanak sunuyor. Mevcut cumhuriyeti demokratik yönde ilerletmenin koşulları vardır. Bu gerçekleşirse Suriye daha çok gelişecek ve etkili olacaktır. Özellikle bölgedeki, Arap alemindeki demokratik gelişme bakımından, yine bölgedeki sorunların çözümü bakımından çok önemli bir rol oynayacaktır. Böyle olmazsa, Suriye bölgedeki demokratik halkçı gelişmelere karşı savaşan ve sırtını gericiliğe dayamış bir oligarşik sistem haline gelecektir. Böyle bir ihtimal vardır. Oligarşik yapılanmaya meydan vermeden, mevcut birikimi demokratik yapılanma yönünde kullanmak halkların yararınadır. Bu durum Arapların, Kütlerin ve Ortadoğu'daki bütün güçlerin yararına olur.

Suriye'de çıkarlarını oligarşik gelişmede gören ve geçmiş sisteme bağlanmış güçler vardır. Bunlar geçmişin çatışması içerisinde kendilerini örgütlemiş ve çıkarlarını oraya bağlamışlar. Aynı sistemin var olmasını çıkarları açısından gerekli görüyorlar. Fakat demokrasi güçleri de vardır. Kürt halkı bu konuda temel bir güçtür. Emekçi sınıfların gelişimi söz konusudur ve bir aydınlanma vardır. Bunlar daha demokratik bir yaşam sistemi istiyorlar. Bazı halk grupları vardır ve bunlar kendi çıkarlarını demokratik düzende bulabilecek güçlerdir. Bu anlamda demokrasinin de tabanı vardır.

Önümüzdeki süreç Suriye açısından da bir değişim ve netleşme süreci olacak, bu güçler arasında bir mücadele yaşanacaktır. Eğer doğru öncülük edilir, Suriye somut özellikleri, Ortadoğu ile bağlantıları ve dünyadaki konumu itibariyle değerlendirilirse, demokratik gelişme güçleri yeterince örgütlendirilebilir. Öncülükte politik hata yapılmaz, gerçekten geniş bir demokratik katılımcı çerçeve esas alınabilirse, oligarşik yapılanma peşinde olan güçlerin önü alınabilir. Suriye Arap Cumhuriyeti demokratik bir cumhuriyet olma yönünde ilerletilebilir.

Ortadoğu'da Kürdistan'ın konumu ve rolü

Kürdistan I. Paylaşım Savaşı içinde savaşa en çok sahne olan alanlardan biridir. Ortadoğu'nun bölünüp parçalanmasında, ülke ve toplum olarak bölünüp paylaşılan, giderek söz konusu ettiğimiz devletlerin egemenliği altına giren bir süreci yaşamıştır.

Kürdistan için farklı şeyler de öngörülmüş, fakat hiç biri gerçekleşmemiştir. Kürt halkı Birinci Dünya Savaşı sonrasında ortaya çıkan duruma uygun bir siyasal ve askeri örgütlülükle kendi birliğini ve siyasal iradesini yaratamadı. Parça parça, alan alan askeri iradeler görüldü. Kuzey'dekilerin önemli bir kesimini Kemalist hareket kendisinde birleştirdi ve Misak-i Milli buna göre oluşturuldu. "Misak-ı Mili sınırları neresidir?" diye sorulduğunda, "Türklerin ve Kürtlerin yaşadığı topraklardır" diye tanımlanmıştır. Kemalist hareket bu yaklaşımla birçok çevreyi öncü düzeyde kendisinde birleştirmiş ve mücadeleye sevk etmiştir. Buna katılmayan ve daha bağımsız irade geliştirmek isteyen çevreler bastırılmış, Kemalist hareketin ve İngilizlerin dışına çıkmak isteyen Kürt iradesi ezilmiştir. Bazı çevrelere İngilizler, bazılarına da Kemalistler güvence vermişler; daha sonra kendi aralarında birleşerek, ne Güney'de ne de Kuzey'de herhangi bir hak verme durumu olmamıştır. Arkasından TC'nin yürüttüğü, yine İngiltere öncülüğündeki dünya sisteminin de kabul ettiği bir inkar ve imha siyaseti uygulanmıştır.

Kürdistan açısından I. Paylaşım Savaşı sonrasında ortaya çıkan durum, özellikle '26'da İngilizlerle Türklerin kesin bir antlaşmaya varmalarına kadar ki süreç önemlidir. Bu süreçte çok değişik yaklaşımlar vardır ve bu çerçevede Kürtlerin birçok mücadeleye katılımı söz konusudur. Aşiret toplulukları olarak, değişik askeri gruplar ve beylik güçleri olarak Kürtlerin katılımı vardır. Mevcut Kürt örgütlülüğü Türkiye'deki ulusal kurtuluş savaşı içerisinde etkilidir. Güney'de Kürtler zaten bir askeri güçtür; fakat bunlar emperyalizmin böl-yönet politikasına, Ortadoğu'ya yansıyan dar milliyetçiliğe kurban gitmişlerdir. Kürtlerin bu dönemde gösterdiği katılımcı yaklaşımlar karşılığını bulmamış, hemen herkes tarafından ihtiyaç kalmadığında terk edilmiş; dahası Kürdistan üzerinde egemenlik kurma, sömürgeleştirme, ulusal kimliği inkar ve imha dayatılmıştır. '20'lerin başında bu tür yaklaşımlar yoktur. Bu dönemde Kürt siyaseti, Kürtlerin durumu önemli bir konumdadır. Bu, hem Kemalist hareket, hem de Avrupa açısından böyledir. Avrupa'nın verdiği birçok vaat vardır. Hatta Sevr'de bunu bir madde haline de getirmişlerdir. Fakat uygulanmamış, sahip çıkılmamış ve takip edilmemiştir.

1924'e kadar Kemalist hareketin birçok kararı, antlaşması ve belgesinde Kürtlerin ve Kürdistan'ın yeri vardır. Kürdistan temsilcileri olarak seçilip katıldıkları Mecliste yerleri vardır. Anayasal olarak Misak-ı Milli'de yerleri bulunmaktadır. Fakat Kemalist hareket daha sonra Misak-ı Milli'ye sahip çıkmamış, örneğin Musul ve Kerkük'ü İngilizlere vermiştir. İç mücadele ortamında Musul ve Kerkük'ü İngilizlere vermekle, Misak-ı Milli'de yer alan yaklaşımları bırakıp inkar ve imhaya yönelme arasında bire bir bağlantı vardır. Bunlar bir politikanın değişik alanlarda uygulanmasıdır, ortak bir politikadır. Burada önemli bir süreçte, daha sonra bütün bölge için kapsamlı bir sorun olarak gündemde kalan, bölgeyi zorlayan ve çözümlenemeyen bir çelişki yaratılmıştır. Bazı ekonomik ve siyasal çıkarlara halklar ve gerçekler feda edilmiştir. Böyle bir emperyalist-sömürgeci politika vardır.

Kürdistan'ın bölünmesi biraz da buna bağlıdır. Doğu Kürdistan daha önce bölünmüş, İran-Osmanlı çatışmasının sürdüğü 17. yüzyılın ortalarında bir yasal sistem oluşmuştur. Coğrafi durum da bunu destekleyince bir parçalanmışlık yaşanmıştır. Birinci Paylaşım Savaşı'nın arkasından Osmanlı egemenliği altındaki Kürdistan'ın parçalanıp paylaşılmasında önemli siyasi yaklaşımlar vardır. Öyle olmuştur ki, Kürt sorununa herkes bulaşmış, herkeste Kürt karşıtı bir ilgi ve uzlaşma gelişmiştir. Böylece Kürt sorunu bir uluslararası sorun haline getirilmiştir. Kuşkusuz Misak-ı Milli'nin belirlediği gibi gerçekleşse, durum daha farklı olacaktır. Türkiye'deki gelişmeler de farklı olacaktır.

Kürdistan'ın bu şekilde bölünüşü hem herkesin birbirini tehdit etme, hem de uzlaşma gerekçesi olmuş; Kürdistan çeşitli güçlerin birbirlerinden taviz koparma ve sorunlarını çözmede uzlaşma zemini olarak kullanılmıştır. Kürdistan üzerinde bu bölünmüşlük temelinde siyaset yürüten birçok güç çıkar sağlamıştır. Avrupa, siyasetini bunun üzerine oturtmuş ve önemli bir kazanç elde etmiştir. 20. yüzyılın başından günümüze Kürdistan'da, Türkiye'de ve Ortadoğu'da sömürü bu sisteme dayalı olarak gerçekleştirilmiştir. Türkiye bunu içerde egemenliği kurmada, toplumu susturmada ve şovenizmi geliştirmede tehdit aracı olarak kullanarak her türlü baskı rejimini Türkiye toplumuna dayatmış ve kabul ettirmiştir. Buna ses çıkaran olmamış, dışarıya da dayatıp kabul ettirmiştir.

Irak'ta ise bir düzen tutturulamadı. Ortadoğu'nun konumundan dolayı belli bir istikrarsızlığı da yaşadığı için kalıcı bir sistem ortaya çıkarılamadı. Kürdistan herkes için kullanılan ve çıkar sağlanan bir alan oldu. Öyle bir Kürdistan yaratıldı ki, başkaları ortaya çıkan bu sistemden çıkar sağlarken, sadece Kürtler sağlayamadılar. Oluşan bu sistem, devletlerarası sömürgecilik olarak tanımlandı. Tüm dünya sistemini içine alan, hatta dünya sisteminin üzerinde şekillendiği bir yapı oldu. Yapılan anlaşmalarla dünya siyasetini yürütenler bu durumu kabul etmiş veya bunun bir parçası olmuş durumdadırlar.

Bu temelde 20. yüzyıl boyunca Kürdistan'da önemli çatışma süreçleri yaşandı. En başta İngilizlerle anlaşmaya varma sürecinde tepkiler oluştu ve bu tepkiler isyana dönüştü. Yine Ankara'dan gelişen sistem tüm varlığını, yapısını ve özelliklerini Türkiye'ye yaydığı gibi, Kürdistan'a da aynı biçimde yaymak istedi. Türkiye'nin Osmanlı'dan kalan İslami toplumsal yapısı da bunu kabul etmedi. Türkiye toplumunda da çatışmaya ve isyana yol açtı ve bu isyanların hepsi bastırıldı.

Kürdistan'da gelişen isyanlar eskiyi temsil ediyordu; ideolojik, politik ve sosyal açıdan feodalizmi temsil ediyordu. Fakat Kürdistan açısından tepki duymayı ifade ediyordu ve bu çerçevede bir direniş oldu. 19. yüzyılda askeri ve siyasi gücünün ezilmesi ardından, 20. yüzyılda ortaya çıkan isyanlarda da ideolojik ve sosyal gücü kırıldı. İsyanlara toplum üzerinde egemen olan dini güçler ve aşiret güçleri öncülük ettiler. Katliamlarla bastırılan bu isyanlarda, Kürt toplumunun o döneme kadar oluşan gücü kırıldı. Feodal beylikler düzeninde gelişen askeri yapılanmalar merkezi otoriteler tarafından ezildi. Böylece bunların üzerinde de bir askeri ve siyasi egemenlik kuruldu. Türkiye'deki ekonomik düzen Kuzey Kürdistan'a taşırıldı ve egemenlik altına alınarak uluslararası sermayenin sömürüsüne açıldı. Toplumsal gelişme, bu temelde Türkiye'deki kapitalist yapılanmanın bir parçası olarak, uluslararası sisteme ve sermayeye bağımlı bir biçimde gelişim gösterdi.

Kuzey'de 1925-40 yılları arasında gelişen isyanlarda Ankara'nın üstünlüğü vardı. İsyanlar çok geri bir ekonomik ve sosyal temele dayanıyordu. Yine ideolojik ve politik bakımdan milliyetçi yönü çok azdı ve modern yapılanmaları zayıftı. Bütün ülkeyi veya parçayı kucaklamaktan uzaktı. Belli aşiretler ve çevrelerin katıldığı, bölgesel ve mahalli düzeydeki isyanlardı. Dolayısıyla Ankara'nın modern siyasal ve askeri gücü karşısında ezildiler.

II. Paylaşım Savaşı sürecinde Sovyetler Birliği ve İngiltere'nin etkisiyle İran'ın merkezi otoritesi sınırlandırıldı. Doğu Kürdistan'da bundan yararlanan bir hareket gelişti. Mahabad Kürt Cumhuriyeti adıyla bir siyasi örgütlenme ortaya çıktı. Sovyetler Birliği'nin askeri ve siyasi desteği ile gelişen bu yapılanmanın modern bir ekonomik ve sosyal temeli yoktu. Yine askeri ve siyasal örgütlülüğü çok zayıftı. Her ne kadar Sovyetler Birliği'nin etkisi sosyalist bir düşünceyi ifade etse de, toplumun bunu anlama ve buna göre hareket etme durumu söz konusu değildi. KDP bu elverişli dış ortama dayanarak, Mahabad Kürt Cumhuriyeti adı altında bir siyasal örgütlenme içine girdi.

II. Paylaşım Savaşı'nın ardından yapılan anlaşmalarla İran, İngiltere ve ABD'nin denetimine bırakıldı ve bu temelde Sovyetler Birliği çekildi. İngiltere ve ABD'nin etkisiyle İran'da merkezi yapılanmanın geliştirilmesi karşısında Mahabad Kürt Cumhuriyeti kendisini ayakta tutamadı. Zaten bu çok ilerleme sağlayan, büyük hedefleri önüne koyan ve Doğu Kürdistan'ın tümünü içine alan bir hareket de değildi. Sosyal zemin çok zayıf ve geriydi. Dolayısıyla ideolojik ve politik düzeyi çok geri kaldı. Ulusal bir devlet kurma, bir siyasal organizasyon geliştirme, bunun askeri ve siyasal kurumlarını yaratma konusunda çağın gerisinde kaldı. Bunların yanında bir de bölgesel ve dar kalınca, daha güçlü ve daha ileri olan merkezi otorite tarafından bastırıldı.

1960-70 sürecinde, Irak'taki gelişmelere bağlı olarak, Güney Kürdistan'da yeni bir isyan hareketi ortaya çıktı. Bu biraz Mahabad'a da bağlıydı. Güney'deki aşiretler Mahabad'taki oluşuma katılmıştı. Mahabad ezilince, bu aşiret çevreleri Sovyetler Birliği'ne sığındılar. Uzun bir süre orada kaldılar. '58'de Irak'ta yönetim değişimi olunca krallık yıkıldı ve Güney Kürdistan'da elverişli bir ortam oluştu. Sovyetler Birliği'ne gidenler geri döndüler. Mahabad deneyiminden de belli dersler çıkarmış olan ve otonomi isteyen KDP hareketi, Güney'de yeni bir isyan durumunu geliştirdi. Güney'de bir hakimiyet kurdu. Kürdistan'ın diğer parçalarını etkilemese veya onları birleştirmese de, Güney'de bir birlik oluşturdu. Fakat çok değişik nedenlerle bu da sonuca gidemedi. '74'te İran ile Irak arasındaki Cezayir Anlaşması sonrasında yenilgiyle sonuçlandı.

Türkiye, KDP'nin istemi temelinde bir oluşumun yaratılmasını engelledi. Irak kabul etmek istese de, Türkiye buna izin vermedi. İran da buna çok taraftar değildi. Ama İran Şahlığı Irak'tan bazı çıkarlar elde etmek için KDP hareketine destek verdi. Yine Irak'ı zayıflatıyor diye İsrail destek verdi. Irak, Sovyetler Birliği'nin müttefiki idi. KDP, bölgede Sovyet etkisini zayıflatıyor diye desteklendi. KDP bu çerçevede ABD'den destek aldı. İsrail'den, ABD'den ve İran'dan destek alan bir hareket oldu.

KDP'nin geliştirdiği bu hareket, ilkel milliyetçi çizgide içte aşiretçiliğe dayanan ve geçmişten gelen isyanların bir tekrarı olmaktan kurtulamadı. Kuzey Kürdistan'da iki dünya savaşı arasında, Doğu Kürdistan'da II. Paylaşım Savaşı sonrasında ortaya çıkan hareketlerin bir benzeri oldu. KDP'nin geliştirdiği bu hareket, Güney'de daha geriden ortaya çıkmış, dünyadaki gelişmelere paralel olarak kendini biraz daha örgütlü kılmıştır. Yoksa çizgi aynı çizgidir. Aslında Irak zorlamıştır. Yine bu hareketin dış destekleri de vardı. Fakat bir yandan Türkiye'nin çözümü kabul etmemesi, diğer yandan Arap milliyetçiliğinin bunu tümden benimsememesi ve İran'ın da çıkarlarını elde edince desteğini çekmesiyle, Güney'de de bir yenilgi durumu yaşandı.

1970'lerin ortasına gelindiğinde, Kürdistan'ın bütün parçalarında aşiretçi-feodal yapının askeri, siyasal ve ideolojik dayanma gücü büyük ölçüde kırılmış oldu. Kuzey Kürdistan'ın Türkiye'nin egemenliği altında uluslararası sermayeye açılmasıyla sosyal temel gelişmeye başladı. '70'lerin ortasından itibaren Kürdistan'da yeni bir gelişme süreci başladı. Bu gelişme modern siyasal, sosyal ve ekonomik temelini Kuzey'de buldu. Aşiretçi-feodal çizginin zayıflaması ortamında, buna uygun yeni ideolojik-politik akımlar, ilkel milliyetçiliğin bir türevi biçiminde gelişme gösterdiler. Kuzey'de oluşan yeni sosyal temele uygun olarak, biraz ulusal kurtuluşu da öngören bir eğilim hakim oldu.

Devam edecek...

Türkiye hayali bir dünyada

Hasan ÇINAR

Zulüm ve sömürüye karşı en büyük ayaklanma olan halkların ulusal kurtuluş direnişleri, son otuz yıl içinde kendileri ile birlikte dünyanın çehresini de değiştirdi. Katı ulus-devlet çizgisini savunan ve bundan taviz vermeyi yıllarca akıllarının ucundan bile geçirmeyen birçok devlet, sonunda gerçeklerden daha fazla kaçamadıkları için kendilerinde yapısal değişiklikler yapmak zorunda kaldı. Latin Amerika, Asya ve Afrika kıtalarının birçok bölgesine yapılan emperyalist müdahalelerle taşlar yerinden oynatılarak yığınlarca sorun yaratıldı.

Söz konusu müdahalelerin ardından ayakta kalmayı başaranlar, tamamen ABD emperyalizmi ve Avrupa egemenliğine dayalı bir sisteme teslim oldu. Söz konusu durumda olan sorunlu ülkelerin başını da Türkiye, Kolombiya, Meksika, Sri Lanka ve İsrail gibi devletler çekmektedir. Ortak birçok yanları bulunan bu devletler yıllardır yaşadıkları çözümsüzlükte diretmektedirler.

Ama küresel konjonktürün ekonomik güç ve sermayeye dayalı yeni sistemi, artık sömürgeci dönemlerin siyasetine pek müsaade etmediği gibi, oligarşik yapılanmalar da kendilerine yeniden düzen vermek durumundalar. Değişimin havası sivil toplum boyutu ile Türkiye'de de yaşanmasına karşın, rejim geriliklerinde ısrarlı. TÜSİAD gibi sermaye oluşumları bile artık oligarşizme mesafeli davranarak, Türkiye'nin yeniden yapılandırılması çalışmalarına yeni bir hareketlilik getirirken; sol ve demokratik çevreler yetersizlik ve iç çatışmalarla büyük bir fırsatı kaçırmanın eşiğinde bulunuyorlar.

Türkiye yalnız başına

Ancak Türkiye dışındaki ülkelerde, hem iktidar, hem de demokratik çevrelerde en azından çözüme dair bazı pratik hamleler dikkat çekiyor. Meksika, Kolombiya, Sri Lanka ve Fransa'daki demokratik kesimler çözümde daha cesaretli ve istekli görünüyorlar.

Diğer yandan Türkiye'de rejim, Kürtlerin en temel hakkı olan anadil ve kültürünü icra etmeyi halen *"bölücü tehdit"* olarak görüp bu tartışmanın dışında kalmayı tercih ediyor. Bu nedenle de çoğu zaman dışında gelişen, halkların hakları ile ilgili tartışmaların ağırlığını kaldıramıyor. Peki Türkiye'nin bu kadar dar yaklaştığı sorunlara paralel ihtilaflar yaşayan ülkeler sorunların çözüm arayışına nasıl karşılık veriyor? Aynı tutumda ısrar edenler var mı?

Şüphesiz hiçbir kazanım kendiliğinden elde edilemez ve kazanımların zerresini elde etmek için bile uzun yılların uğraşı gerekiyor. Burada hemen akla, Türkiye'nin dünyanın neresinde olduğu sorusu geliyor. Sorunun yanıtı da Türkiye dışında gelişen olaylara bakıldığında ortaya çıkıyor.

Özellikle de Korsika, Meksika, Kolombiya ve Sri Lanka sorunları incelendiğinde, Türkiye'nin çözümsüzlükteki ısrarı daha da anlamsızlaşıyor. Öncelikle, bu yılın en önemli gelişmesi olarak değerlendirilen Korsika sorununa Fransa'nın nasıl yaklaştığını irdelemek gerekiyor.

Korsika'da önemli aşama

Etnik ihtilafların çözümlenmesi yönündeki en önemli girişim bu yıl Fransa'da yapıldı. Başbakan Lionel Jospin başkanlığındaki hükümet, engel ve karşı girişimlere rağmen Korsika Adası'na daha fazla özerklik öngören yasa tasarısını meclisten geçirmeyi başardı. 21 Mayıs'ta meclise getirilen yasa tasarısı, 287 "evet" oyuna karşılık, 217 "hayır" oyu ile kabul edildi. Meclisin "reformcu" kanun projesinde, Korsika için büyük öneme sahip 4 madde yer alıyor.

Bunlardan ilki, Korsika dilinde ana ve ilk okullarda eğitimi öngörüyor. Ayrıca Korsika yerel parlamentosuna, ada kültürünün geliştirilmesi dahil, sorunları ile ilgili olarak daha fazla yetki tanınıyor. Sözkonusu yasa ile Korsika Adası'nın ekonomik gücünün artırılması da amaçlanıyor.

2004 yılına kadar "deneme süreci"nin olumlu geçmesi halinde, kapsamlı bir anayasa değişikliği yapılarak sorunun nihai çözümüne ilişkin belirgin adımlar atılacak. Yasa, Fransa Parlamentosu'nun ikinci kanadı Senato ve Anayasal Konsey'den de geçerse gelecek yıl yürürlüğe girecek.

Yasanın meclisten geçmesi için en önemli desteği Sosyalist Parti verdi. Daha önce karşı çıkan Komünist Parti ise engelleme yerine çekimser kalmayı tercih ederek desteğini dolaylı bir düzeyde tuttu. Bu yaklaşım Jospin'in sol hükümetinin ortağı olan Fransız komünistlerinin Korsika gibi hayati öneme sahip bir konuda konseptsiz olduklarını da ortaya koydu. Kendilerini ilerici saymalarına rağmen Korsika sorununda milliyetçi tutum takınan komünistlerin önümüzdeki dönemlerde itibar kaybına uğramalarına kesin gözüyle bakılıyor.

Fransız muhafazakarlar, daha tutarlı davranarak gerçek renklerini ortaya koyma cesaretini gösterdiler. Muhafazakarların başını Cumhurbaşkanı Jacques Chirac çekti. Chirac, söz konusu yasanın *"cumhuriyetçi paktın temelini sarsacağı"* kaygısıyla hereket etti. Ancak yol arkadaşları arasında eski katı çizginin giderek eridiği de gözle görülen bir gerçek. Nitekim Fransa sağının ideologlarından eski Cumhurbaşkanı Valery Giscard d'Estaing, katı çizgiyi artık savunmadığını bizzat beyan etti. Giscard d'Estaing, *"Biz bu yasanın Fransa'da gücün nasıl paylaşılacağı konusunda bir sinyal olmasını istiyoruz"* diyerek merkeziyetçiliğe karşı olduğunu ortaya koydu.

Fransa muhafazakarlarının ağır toplarından eski başbakan Edouard Balladur ve eski savunma bakanı Francois Leotard da yasayı desteklediler. Leotard, *"Yasanın tam başarılı olacağı güvencesini kimse veremez. Ancak son otuz yılın iktidarlarının tümünün de Korsika sorununu çözmede başarısız kaldıkları kesindir"* diye özeleştiride bulundu ve ekledi: *"Bu güne kadar uygulanan politikaların başarısızlığı, Avrupa'daki tüm komşularımızın ülkeleri için yaptıkları gibi, yeni yollar denememize imkan tanımalıdır."*

Yasanın gerekleri yapılırsa, 260 bin nüfuslu Korsika'da 20 yıldan uzun süredir devam eden ulusal kurtuluş mücadelesi de sona ermiş olacak. Nitekim kamuoyu yoklamalarına göre, ada sakinlerinin yüzde 63'ü yasayı destekliyor. Fransa kamuoyu da büyük çoğunlukla yasanın meclisten geçmesinden memnun görünüyor. Böylece katı Jakoben tutumdan da vazgeçilmiş oluyor. Fransa'nın adımlarını hızlandırması halinde, bu ülkeyi ulus-devlet modelinde yıllardır örnek alan Türkiye gibi devletler de yalnızlaşmış olacaklar.

Türkiye'nin kaygılarına en önemli yanıt ise Fransa İçişleri Bakanı Daniel Vaillant tarafından geldi. Fransız bakan, yasanın kabul edilmesinin ardından yaptığı açıklamada, *"Fransa Cumhuriyeti'nin Korsika'nın özel doğasının tanınması ve kayda geçirilmesi konusunda kaygı duymasına gerek yok dedi."* Bu yasa aynı zamanda Fransa siyasetinde katı tutuma sahip politikacıların da ekarte edilmelerine yol açtı. Jospin hükümetin Korsika sorununun çözümüne karşı çıktığı için geçtiğimiz yıl istifa eden eski içişleri bakanı *"solcu milliyetçi"* Jean-Pierre Chevenement, mecliste karşı oy kullanarak siyasi sahnedeki sonunu hazırlamış oldu.

Halk, Chevenement gibi politikacıları benimsemediğini, geçtiğimiz mart ayında yapılan yerel seçimlerde ortaya koydu. Chevenement gibi düşünen birçok kentteki yerel yönetici, halk tarafından siyasetten uzaklaştırılarak cezalandırıldı. Korsika sorununun seçimlerde kendi aleyhine kullanılmaması, Başbakan Jospin'i de şaşırtmıştı. Seçimlerden sonra bir açıklama yapan Jospin'in sözcülerinden biri, *"Bizim için başta ateşten bir mahkeme gibi görünen seçimler, ardından güllerden yapılmış bir yatağa dönüştü"* belirlemesini yaparak seçmenin değişimden yana tutumunu ortaya koydu.

Fransa'da yıllardır tabu olarak bakılan *"pandoranın kutusu"* bir kez açıldı. Artık kapanması mümkün değil. Önemli olan reformların herkes için tatmin edici bir sonuca varmasıdır. Bu konuda da önemli bir mutabakat bulunuyor.

Zapatistalar dağlarda

Latin Amerika kıtasında ise öncelikle Meksika'daki yerel halkın ulusal kurtuluş mücadelesini incelemek gerekiyor. Bu mücadele her ne kadar '94'teki Chiapas ayaklanması ile gündeme geldiyse de, asıl tohumunu Emiliano Zapata'nın 1910'daki Köylü Devrimi'nden alan gerillalar, hükümeti çözüme zorluyorlar.

Zapatista Ulusal Kurtuluş Ordusu'nun (EZLN) '94'te çok kısa süren silahlı direnişinin ardından hükümet ile çözüm yolları aranmaya başlandı. Ancak bu yılın nisan ayına kadar çözüme varılamaması, taraflar arasındaki pamuk ipliğine bağlı ilişkileri yeniden gerdi. Bunun nedeni ise iktidardaki muhafazakar Kurumsal Devrim Partisi (PRI)'nin çözümü geciktirmeye çalışmasıydı. Eski Devlet Başkanı Ernesto Zedillo ile EZLN arasında yerli halka daha fazla özerklik tanınmasına ilişkin Kasım 1995'te anlaşma sağlanmasına rağmen, yerliler devlet destekli feodal yapılanmanın boyunduruğundan kurtulamadı.

Hükümet ile gerillalar arasında '96'da varılan anlaşmanın ardından bölgede silahlı çatışmalar neredeyse tamamen durdu. Ama bu sefer farklı bir örgüt olan Halkçı Devrim Partisi (EPR) silahlı ayaklanma başlatarak EZLN'nin siyasal alanda çözümü sağlama girişimlerini törpüledi. Bu durum çözümün uzaklaşmasına neden olmakla birlikte, hükümeti de zor durumda bıraktı. Paramiliter güçlerin halk arasında katliamlar yapmasına göz yuman devlet güçleri, gerginliği daha da artırdı.

Sonunda muhafazakar PRI'nın seçimleri kaybetmesine ve iktidarı muhalefete devretmesine yol açtı. Haziran 2000 tarihinde yapılan devlet başkanlığı seçimini Değişim İttifakı Partisi'nin lideri Vicente Fox kazanarak ülke tarihinde ilk kez muhalefeti iktidara taşımış oldu. Bu değişim de Fransa'daki gibi halkın çözüm isteğine dayalıydı. Meksika halkı, yeni lidere sorunları çözmek için imtiyaz vermişti. Fox'un seçimi kazanmasındaki en büyük faktörün Chiapas sorununun çözümü ile ilgili olduğu kesindi. Çünkü Fox'un kendisi de yerli halkın haklarını verme yönünde vaatlerde bulunmuştu.

Fox'un 2001 yılının ilk ayında iktidar görevini devralması ile birlikte Zapatista gerillaları da harekete geçti. Artık yeni bir hamle yapmanın zamanı gelmişti.

Zapatistalar, çok zaman kaybetmeden mart ayında Chiapas dağlarından başkent Mexico City'e kadar süren, Komutan Yardımcısı Marcos öncülüğündeki uzun yürüyüş ***"Zapatur"***un hazırlıklarına başladı ve bunu 24 Şubat'ta hayata geçirdi. 15 gün süren yürüyüş boyunca halk tarafından coşkuyla karşılanan ve olağanüstü ilgi gören Marcos, destek selinin doruğuna, yüz binlerce kişinin katıldığı Mexico City'nin ana meydanı Zocalo'da Başkanlık Sarayı önündeki dev karşılama ile ulaştı. Marcos'u karşılayanlar arasında, Hollywood'un savaş filmleri ile ünlü rejisörlerinden Oliver Stone, Robert Redford gibi önde gelen çok sayıda sinema oyuncusu ve aydın da vardı.

Marcos, burada Meksika'nın 62 yerli kabilesinin haklarına şu tarihi konuşma ile avukatlık ediyordu: *"Devlet Başkanı Vicente Fox yerli haklarını tanımalı. Fox'un bizi görüp kulak verme vakti gelmiştir. Bu ülke bu ayıptan kurtulmalı. Başkan Fox'un geçen aralıkta meclise sunduğu yasa kabul edilmeden başkentten ayrılmayacağım. Biz hep düşünce ve çığlık olduk, öyle olmaya devam edeceğiz. Bizler Zapatistayız, hep öyle olacağız. Bizler isyancıyız, isyancı kalacağız."*

Marcos'un sert açıklamalarına kesin bir yanıt gelmedi. Oysa Marcos, Zapatur'u 23 komutanı ile birlikte büyük beklenti ile başlatmıştı. Kongre, azınlık haklarını içeren yasa tasarısını gündemine alacak, Marcos'un kendisi de burada yapacağı konuşma ile halka seslenip yerlilerin sorunlarını anlatacaktı. Ancak olmadı.

Zapatistalar, ne istediklerini kesin bir dille ifade ediyorlardı. Yerli halk kendisini Meksika'nın asıl sahibi gördüğü için İspanyol beyaz azınlıktan bağımsızlık talebinde bulunmuyordu. Esas amaçları, anayasal eşitliğe dayalı ***"Demokratik Cumhuriyet"***'ti. Bunun için de mücadele etmede kesin karara sahiplerdi. Marcos, bu mücadelenin başarıya ulaşması ve uluslararası alanda büyük etki yapabilmesi için 3 bin kilometrelik uzun yürüyüşe bizzat öncülük etmişti.

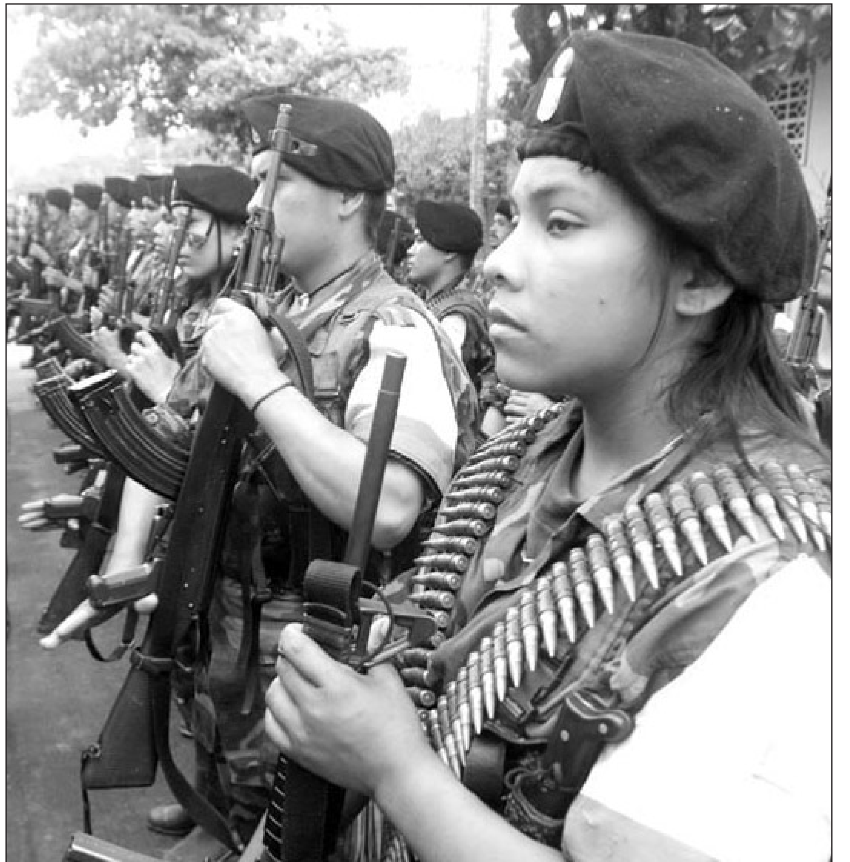
"Mexico'ya yürüyüşümüz demokrasi ve özgürlük yürüyüşüdür. Devlet Başkanı Fox'un kendisi de yürüyüş için barış yürüyüşü diyor, ama Zapatistler cezaevlerinde tutulmaya devam ediliyor" mesajını önceden veriyordu Marcos. Zapatistaların yürüyüşünden önce karşılıklı olarak sürekli ılımlı mesajlar verildi. İki taraf da provokatif girişimlerden uzak durdu. Devlet Başkanı Fox'un çok geçmeden bazı gerillaları serbest bırakması, başkent yürüyüşünün başarıya ulaşacağının önemli bir işaretiydi. Fox, kısa sürede Zapatistaların kontrolündeki bölgelerin yakınında bulunan 7 ordu üssünden de askerleri geri çekti.

Fox'un sorunun çözümü için Kongre'ye sunduğu tasarı, Meksika Kongresi'ne bağlı barış komisyonu Cocopa ile gerillalar arasında '96 yılında imzalanan San Andres anlaşmalarının yasalaşmasını öngörüyordu. Bu da Zapatistaların en önemli talebiydi. Anlaşmanın önemli maddelerinden biri, Meksika'da yaşayan 62 Kızılderili yerli kabilenin yasal halk statüsüne kavuşturularak kendi kaderini tayin hakkına sahip olmasını öngörüyor. Ayrıca devletin bu halkların kültürünü, dilini, geleneklerini koruması ve saygı göstermesi, yerli dilinin İspanyolca ile eşit kategoriye alınmasını içeriyor. Aynı şekilde sağlanacak otonomi ile yerlilere kendi bölgelerinde yönetim hakkı verilmesi de istenen anlaşmada, devletin Kızılderililerin yaşadıkları bölgelerde açlığa karşı da savaşması amaçlanıyor. Nitekim 1 Ocak 1994'te başlatılan silahlı ayaklanma da, 10 milyon yerlinin söz konusu haklarının hayata geçirilmesini amaçlamıştı.

"Şüphesiz hiçbir kazanım kendiliğinden elde edilemez ve kazanımların zerresini elde etmek için bile uzun yılların uğraşı gerekiyor. Burada hemen akla, Türkiye'nin dünyanın neresinde olduğu sorusu geliyor. Sorunun yanıtı da Türkiye dışında gelişen olaylara bakıldığında ortaya çıkıyor."

Ancak Marcos, başkentte istediğini kısa sürede alamayınca, dağlara çekilme kararı almak zorunda kaldı. Yasa tasarısı ise değiştirilerek nisan ayında Kongre'de kabul edildi.

Marcos'un çabası başarılı olmasına ve kat edilen mesafe de birkaç yıl öncesinden çok daha uzun olmasına karşın sorun henüz çözülmüş değil. Zapatista lideri Marcos, 29 Nisan 2001'deki son açıklamasında, taleplerini bir kez daha vurguladı ve Kongre'de kabul edilen yasanın kesinlikle taleplerini karşılamadığını açıkladı. Meksika Senatosu'ndaki *"eski oyunları"* eleştiren

Zapatistaların lideri, yeni yerli halklar yasasının, San Andres Anlaşması'nda özellikle yer alan özerklik, kaderini tayin etme, yerli halkın toprak ve bölgeleri, yerel kaynakları kullanımı, yerel seçimler, yerel örgütlenme gibi talepleri ihlal ettiğini vurguladı. Zapatistaların 9 maddeden oluşan eleştiri metninde söz konusu yasayla yerli halkların haklarının blok halinde engellendiği, durumun eskisinden daha kötü olacağı belirlemesine de yer verilmesi dikkat çekiciydi. Bu reformlarla Fox yönetiminin diyalog ve müzakerelerin kapısını kapattığı uyarısında bulunan Zapatistalar, yasayı reddettiklerini açıkça dile getirdiler.

Meksika yönetiminin bu yasası, Türkiye'nin AB Katılım Ortaklığı Belgesi'ne karşılık olarak sunduğu Ulusal Program'a benziyor. Ulusal Program da Kürtlerin önemli tüm taleplerini içermediği için yeterli bulunmamış ve bu haliyle geri çevrilmişti.

Hükümetin taleplere kendi dar bakış açısıyla yanıt vermesini yadırgayan Zapatistalar, yerlilerin hakları anayasal güvenceye alınana kadar Fox yönetimi ile diyalogu kestiklerini, mücadelenin ise devam edeceğini duyurdu. Zapatistalar, halka da "sivil direniş" çağrısında bulundu.

Zapatistalar ve Kürtler mevcut durumda benzeri bir konumda bulunsalar da, Meksika hükümeti Türkiye'nin çok ilerisinde. Çünkü en azından direkt bir diyaloga zemin hazırlamış bulunuyor. Ve ileride görüşmelerin yeniden başlayacağı da kesin. Meksika'da Zapatistalar ve devlet arasında üst düzeyde olan bu diyalogun barış ile sonuçlanmasına kesin gözüyle bakılıyor.

Kolombiya hareketli

Latin Amerika kıtasında, Meksika dışında önemli bir ulusal kurtuluş mücadelesinin verildiği Kolombiya'da ise durum daha da karmaşık. Çünkü bu ülkede üç yıl önce başlatılan barış görüşmeleri halen sonuçsuz. Ayrıca taraflar da sadece iki değil. Bir yandan ülkenin önde gelen iki gerilla hareketi, diğer yandan ABD destekli bir paramiliter kontra örgütü ve devlet güçleri var. En büyük acıyı ise halk çekiyor. Zira paramiliter güçlerin en büyük hedefi onlar. Kolombiya Savunma Birliği (AUC) isimli paramiliter örgüt, Latin Amerika'nın en büyük uyuşturucu kartellerinin bulunduğu ülkedeki ranttan da pay aldığı için çözüm yolunu tıkatmanın yollarını arıyor.

Sağcı paramiliter güçlerin katliamları öylesine yoğun ki, Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiseri Mary Robinson'ın geçtiğimiz yıl Kolombiya hükümetini sert bir dille eleştirmesine yol açmıştı. Çünkü aynı yıl, Kongre tarafından sorunun çözümü için arabuluculuk girişiminde bulunmakla görevlendirilen Milletvekili Diego Turbay bile, söz konusu güçler tarafından katledilmişti. Böylesi bir durumda kısa sürede çözüme varmak da mümkün olmuyor.

Buna rağmen '98'de devlet başkanlığına seçilen Andres Pastrana, akabinde hemen gerillalarla barış görüşmelerine başlattı. Kolombiya hükümeti, söz konusu görüşmelerde en önemli sonucu ise 2001 yılının ocak ayında aldı. Ülkenin ikinci büyük gerilla hareketi olan Ulusal Kurtuluş Ordusu (ELN) ile sağlanan anlaşma uyarınca, barışın ilk adımı olarak çatışma bölgelerinden biri 'askeriyeden arındırılmış bölge' ilan edildi. Ancak çok sürmeden barış görüşmelerinin önü yine tıkandı. ELN, nisan ayındaki son açıklamasında, Devlet Başkanı Pastrana'nın barışa fazla niyetli olmadığını, bu nedenle ilan ettiği tek taraflı ateşkese son verdiğini bildirmişti. Kolombiya'daki barış görüşmelerinde Birleşmiş Milletler de arabuluculuk yapıyor.

Hükümetin politikasını sert bir dille eleştiren ELN Komutanı Manual Pérez Martinez, *"Barış sadece askeri güçten arınma anlamına gelemez. Daha çok sosyal adaletin tesisi olarak görülmelidir"* mesajını vermişti. ELN ile devlet arasında ocak ayında bir ara anlaşmaya varılana kadar çok yoğun temaslar yapıldı. Bu görüşmelerden en önemlisi 25 Haziran 2000 tarihinde İsviçre'nin Cenevre kentinde yapıldı. "Kolombiya'da Barışın Sağlanmasında Ulusal Mutabakat" ismi verilen komisyonun çalışmalarının sonuç bildirgesinde, hükümet ile ELN arasındaki barış görüşmeleri desteklendi, barışın ilerlemesi için İsviçre, Norveç, Fransa, İspanya ve Küba'dan oluşan bir *"dost ülkeler"* grubunun arabuluculuk yapmasına karar verildi ve bu ülkelerin barış görüşmelerinin sürdürülmesi için çalışmalarını hızlandırmaları istendi. Somut kararlardan ziyade iyi niyet beyanlarının yer aldığı bildirgede, hükümet ve gerillalara da çalışmalarını hızlandırmaları çağrısı yapıldı. Bildirge hükümet adına Barış Yüksek Komiseri Camilo **Gomez** Alzate ve ELN Komutanı Antonio **Garcia** tarafından imzalandı. Tanık olarak da Küba, İspanya, Norveç ve İsviçreli diplomatlar ile Uluslararası Kızılhaç Teşkilatı temsilcisi Karl Mattli hazır bulundular. Arabulucular arasında en kalabalık heyeti İspanyollar oluşturdu. ELN gerillaları, görüşmelerin devamı için hükümetin barış ortamının sağlanması çalışmalarını hızlandırmasını ve AUC ile mücadelede kararlılığını göstermesini bekliyorlar.

Ancak ülkenin en büyük gerilla hareketi olan ve ELN'den bir yıl sonra, yani 1966'a kurulan Kolombiya Devrimci Silahlı Güçleri (FARC) gerillaları ile ordu ve paramiliter güçler arasındaki çatışmalar halen şiddetle devam ediyor. 17 bin gerillasıyla Latin Amerika kıtasının en büyük gerilla hareketini oluşturan FARC ile çatışmaların sürmesi, barışı da tehlikeye atıyor. FARC da hükümet temsilcileriyle ordu güçlerinden arındırılmış bir bölgede barış görüşmelerini sürdürüyor. FARC ile hükümet arasında 13 maddeden oluşan bir anlaşma bulunuyor. Anlaşmanın içeriği tam olarak bilinmemesine karşın, en önemli maddesini, barış görüşmelerinin güvenlik içinde geçmesi için FARC gerillalarının denetimine askerlerden arındırılmış bir bölgede görüşmelerin devam etmesi konusu oluşturuyor.

Kolombiya'da barışın önünün sürekli tıkanmasındaki en etkili rolü yine ABD oynuyor. Aylardır ara verilen barış görüşmelerine başlanmasının ardından çatışmaların tekrar alevlenmesine, ABD'nin yürürlüğe koymak istediği *"Kolombiya Planı"*nın neden olduğu tahmin ediliyor. Plan, gerillaların kayıtsız şartsız silah bırakmasını ve devletin ABD'ye ekonomik bağımlılığını öngörüyor. Bununla birlikte, kıtanın en büyük ekonomik kaynağı olan Koko tarlaları üzerinde ABD'nin denetimi isteniyor. Plana başta Küba ve birçok Latin Amerika ülkesi karşı çıkıyor. Kolombiya'da son on yılda meydana gelen çatışmalarda çoğu sivil 40 bin kişi yaşamını yitirdi. Acil çözüm bekleyen bu sorunda çözümün zemini oluştu. Sıra anlaşmalarda yer alacak maddelerde, mutabakatın sağlanmasında.

Sri Lanka'da taktik oyunu

En önemli ulusal kurtuluş mücadelelerinden birinin verildiği Hint Okyanusu'ndaki Sri Lanka adasında da taraflar aylardır barış ve savaş arasındaki ince hatta yürüyorlar. Sri Lanka hükümetinin Tamil Elam Kurtuluş Kaplanları (LTTE) gerillaları ile savaşın barış ile sonuçlanması için bazı vaatlerde bulunmasına karşın, hükümette olması gereken sorumlu yaklaşım henüz görülmüyor. LTTE, '83 yılından beri Tamil Elam ülkesinin bağımsızlığı için savaşıyor ve Sri Lanka'nın sınırları içinde yaşayan halkların bir federasyonda ortak bir devlet oluşturma projesini savunuyor.

Devlet, Budistlerin yeni yıl bayramından ötürü gerillalarla savaşta 5 gün ateşkes ilan ederken, Sri Lanka'da da devreye giren Norveç hükümeti, geçtiğimiz nisan ayında Tamiller'le devlet arasındaki arabuluculuk girişimini hızlandırdı. Nisan başında ateşkes kararını açıklayan Savunma Bakanı, ordunun 5 gün boyunca herhangi bir askeri operasyona katılmayacağını bildirdi. Hükümet, bir "iyi niyet" gösterisi olarak da tutsak 10 gerillayı serbest bıraktığını duyurdu. LTTE ve hükümet, nisan başında ara verilen barış görüşmelerine yeniden başlamak istediklerini duyurmuştu. Ancak LTTE, şu an ara verilen görüşmelerin sürebilmesi için LTTE'nin siyasal faaliyetlerine izin verilmesini, ordu güçlerinin kışlalara geri çekilmesini ve LTTE denetimindeki bölgelere uygulanan ekonomik ambargonun kaldırılmasını istiyor. Bu taleplere kesintili şekilde yanıt veren hükümet, öncelikle ekonomik ambargoyu aşamalı olarak kaldırmaya başladı. LTTE'nin yasallaşmasına ise henüz yanaşmıyor.

Adada barışın sağlanmasındaki en önemli dış girişimi, iki yıldır Norveç hükümeti yapıyor.

Sri Lanka'da ocak ayından nisana kadar süren tüm görüşmeler ve barış girişimleri LTTE'nin ilan ettiği tek taraflı ateşkes dönemine denk geldi. LTTE'nin sabrının sonuna gelerek nisan sonunda tek taraflı ateşkesi kaldırması üzerine çatışmalar yeniden şiddetlendi. Sri Lanka Devlet Başkanı Chandrika Kumaratunga'nın verdiği sözleri tutmadığını açıklayan LTTE, Tamil halkının savaşmaktan başka çaresi kalmadığını duyurdu. Ordunun karadan, denizden ve havadan ağır saldırılarını sürdürmesine rağmen, Tamil sorununu barışçıl yollardan çözme taraftarı olduklarını bildiren Tamil Kaplanları, *"Tek yanlı ateşkes ilan etmemize rağmen, ordu gerillalarımıza ve halkımıza karşı saldırılarına hız verdi. Tüm bu düşman saldırılarına karşı halkımızı ve gerillalarımızı korumak zorundayız. Ateşkes ilanımız Sri Lanka'nın güneyinde yaşayan Sinhallere barış ve huzur getirirken, kuzeyde yaşayan Tamil halkımıza ise savaş, ölüm, yıkım ve daha çok yoksulluk getirdi"* diye ekledi.

Kamaratunga yönetimi ise, gerillaların 4 aylık ateşkesini, toparlanmak ve lojistik ihtiyaçları karşılama amaçlı taktiksel bir girişim olarak nitelendiren bir açıklama yaptı. Ancak ateşkesi bozan devletin kendisi oldu. Nisan ortasında LTTE'ye bağlı *"Deniz Kaplanları"* botlarına saldıran Sri Lanka Deniz Kuvvetleri, savaşın alevlenmesini bizzat sağladı.

Buna rağmen Kumaratunga, iç politikada puan toplamak için, *"LTTE ile barış anlaşmasının sağlanması için bütün kapıların kapanmadığını"* iddia ediyor. Hükümet daha sonraki bir açıklamasında ise gerillalarla birçok konuda anlaşma sağlandığını iddia etmişti.

Sri Lanka Dışişleri Bakanı Laksman Kadirgamar, arabulucu Norveç'in Dışişleri Bakanı Jagland'a gönderdiği mektupta, söz konusu anlaşmadan bahsetmişti. LTTE, ülkede barışın sağlanmasına ilişkin görüşünü 11 Mayıs'ta adanın kuzeyindeki Vanni bölgesinde bulunan Ana Karargahı'ndan yaptığı yazılı bir açıklama ile bir kez daha kamuoyuna ilan etti.

Açıklamada, hükümetin *"birçok konuda"* anlaşma sağlandığı iddiası reddedildi. Hükümet ile birçok konuda görüşmelerin devam ettiği aktarılan LTTE açıklamasında, Dışişleri Bakanlığı'nın *"yanlış iddialar"* da bulunmasına tepki gösterildi. Norveç hükümetinin taraflar arasında bir mutabakat zaptının imzalanması için yaptığı girişimlerde ilerleme sağlandığı belirtilen LTTE açıklamasında, bu yönlü bir taslağın 8 Mayıs'ta LTTE arabulucu komisyonunun başkanı Anton Balasingham'a iletildiği kaydedildi. LTTE, herhangi bir anlaşmanın imzalanması için Tamil ülkesindeki sivil yaşamın normale dönüştürülmesini ve ateşkesi koşul olarak ortaya koymuş bulunuyor.

LTTE, barıştaki ısrarı ve taleplerini içeren son açıklamasını ise 18 Mayıs'ta yaptı. 17 Mayıs'ta Vanni bölgesinde Norveçli arabulucu heyeti ile görüşen LTTE Siyasi Bürosu Başkanı Tamil Chelvan, aynı talepleri yineledi. Arabulucu heyeti ile yapılan beş saatlik bu görüşmenin, ileri bir tarihte sürdürülmesine de karar verildi. Norveç heyeti, ardından da Sri Lanka'nın başkenti Colombo'ya geçerek hükümet yetkilileri ile temaslarına başladı. Sri Lanka'da halen devam eden savaşta 70 binden fazla insan yaşamını yitirdi.

Bu ihtilafların tümünde kanlı savaşlar olmasına karşın, sorunların çözümü için önemli girişimlerde bulunulduğu ortaya çıkıyor. Ancak Türkiye diyalog zeminini yaratmaya bile yanaşmıyor. Bu haliyle hızlı değişime yanıt veremediği için derin krizlerin içinden çıkamıyor. Ne olursa olsun, Türkiye'nin bu gerçekleri görmezden gelmesi artık mümkün değil. Çünkü sorunların çözümünü sadece iç gelişmeler değil, dünya dengeleri de dayatıyor.

Sosyalizm ve Kadın

Baştarafı 15'te

ilişkin tasarılarını oluşturamadı. "Büyük ütopyaları olmayanın keskin mücadelesi de olmaz." Bunun için de kadın genel devrimin proletaryanın iktidarı perspektifini aşamayarak, proletarya içinde de ezilen bir konumda oluşunun gerekli kıldığı mücadele yöntemini tam belirleyemedi. Sosyalist inşa sürecinde, kadın varolan mücadele dinamiğini tam pratikleştiremediği gibi, toplumsal ilişkiler içerisinde kendi konumunu oturtacak sosyal bir düzenleniş perspektifini yaratamadı. Kısacası devrim sarsıntısı içerisinde toplumla yeniden, kendi lehine olacak bir sözleşme oluşturamadı veya sürdüremedi.

"Sosyalizm kadının doğasında vardır"

Günümüze gelirsek; Parti Önderliğimizin de belirttiği gibi 21. yüzyıl cinsler arası mücadelenin önde olacağı bir yüzyıl olacaktır. Önderliğimizin "insanlığın en eski çelişkisi" diye nitelendirdiği cins çelişkisi, günümüz üretim biçimi ve ilişkileriyle de bağlantılı olarak insanlığın gündemine girmiştir. Kadının belli mücadeleler sonucu bugün gelmiş olduğu düzey, kaba şiddetin artık tasvip edilmeyip demokratikleşmeye doğru giden dünya koşulları ile birleşince, kadın konusunun gündeme gelmesi pek olağan dışı değildir. Kadının doğası, konunun başında da belirtildiği gibi haksızlığı, savaşı, şiddeti kabul etmez. Kadının doğası, Parti Önderliğimizin de çözümlediği gibi barıştan, bütünlükten yanadır. Bundan dolayı demokratikleşen koşullar en çok kadını geliştirecektir, ya da bu ihtiyaç temelinde kadın öncülüğünde demokrasi gelişecektir. Bu açıdan demokrasi ve barış savaşı, doğası gereği kadın tarafından geliştirilecektir. Günümüzde bu yönlü mücadele girişimleri olmakla beraber, kadının pasiflikten hala kurtulamaması da bir çelişkidir. Bunun esas nedeni de, kadının kendi doğasının gücünü henüz tanıyamamasıdır.

Günümüzde kadının içine itildiği durum, tümden bir kimliksizleştirilme, kendi cinsine ve doğasına yabancılaşma ve cinsel bir meta haline getirilme konumudur. İlk sömürünün kurumlaştığı tek eşli aile modeli içerisinde, tek eşlilik ilişkisi günümüze kadar salt kadın cinsi için geçerli olmuştur. Erkek cinsinin ise resmi bağla bağlı olduğu kadınla sınırlı kalması gibi bir ilke söz konusu değildir. Bu durumun bir sonucu olarak da fuhuş sektörünün meşru bir biçimde kurumlaştırıldığı ve kadının cinsel meta olarak pazarlandığı herkesçe görülmektedir. Ayrıca ataerkil sınıflı toplum sisteminin kadında da yarattığı bir şekillenme söz konusudur. Ve kendine yabancılaştırılmış olan günümüz kadını, emperyalizmin bütün yoz karakterini kendi kişiliğinde yaşamaktadır. Kendisine biçilmiş misyonu, değişmeyen tek ve esas, doğal bir karakter olarak özümsemiştir. Ve kadın, bugünkü ezilen cins konumunu, doğal bir sonuç olarak görmektedir. Savaşa, sınıflaşmaya, eşitsizliğe ve bireyselliğe karşı olan kadının doğası öyle bir konuma getirilmiş ki; "sınıflı toplum egemenlerinin hayvani etkilerini; parçalayan, insan kanı döken, yiyip içip yaşayan" özelliklerini rahatlıkla benimseyebilmiştir. Ya da farklı yaşam ütopyalarının olmayışı, kabullenmek dışında çaresiz bırakmıştır onu.

"Sosyalizm mücadeleleri, aynı zamanda emperyalist dönemdeki büyük hayvanlaşmaya karşı yürütülen mücadelelerdir. Eğer sosyal ve sosyalist mücadeleyi geliştirmek istiyorsak, bu tür bireyciliğe, bu tür canavarlaşmaya karşı mücadeleyi kesin vereceğiz" ve yine Parti Önderliğimizin belirttiği gibi **"kadın eksenli olmayan gelişmeler başaramaz."** Bundan dolayı *"cinsler arası ilişki, sosyalizmin bundan sonra en çok geliştirmesi gereken bir çalışması"* olmalıdır. Çünkü *"sosyalizm kadının doğasında vardır"*, bunun için de kadına dayalı gelişmeyen sosyalizm, reel sosyalist deneyimdeki çöküşü aşamaz.

Parti Önderliğimizin sosyalizme sunduğu katkıların en önemlisi de, kadın perspektifidir. Dört bin yıllık sömürü tarihi, ilk olarak kadının ezilmesiyle başlamış ve ardından erkek egemenliğinin kendi cinsini de sömürmesiyle, toplumsal sömürüye dönüşmüş, ezilen toplumlar gerçeğini karşımıza çıkarmıştır. Ve yürütülen toplumsal mücadeleler, bu en temel halkayı bir türlü yakalayıp çözememişlerdir. Her deneyimin başarısızlığı karşısında en ezilen konumda olan kadın cinsi ütopyasız bırakılmıştır. Utopyası olmadığı için de mücadele perspektifi köklü olmamıştır. Parti Önderliğimiz sosyalizm perspektifini salt mekanik üretim ilişkileri ile sınırlı olmaktan kurtarıp, günümüz sistem gerçekliğinin gelmiş olduğu düzeyi de dikkate alarak demokratikleşen sosyalizm tezi ve bunun *"kadın eksenli kurtuluş ideolojisi"* biçimindeki formülasyonu ile insanlığın gerçek kurtuluşunu doğuracak köklü bir perspektif sunmuştur. Bu perspektif; insanlığın en evrensel ve tarihsel çelişkisi olan cinsler arası çelişki, yine doğa-insan çelişkisi ve bunları kapsayan sınıfsal çelişkilerin tümüne hitap etmekte ve sosyalizmin gerçek evrensel özünü tamamlamaktadır. Bu ideolojik perspektifin dayandığı tarihi miras ise anaerkil sınıfsız toplumun zirveleştiği Neolitik kadın devrimi dönemidir.

Neolitik kadın dönemi, esasta Marx'ın sosyalizmi dayandırdığı sınıfsız toplumu, yani ilkel komünal toplumu ifade etmektedir. Evet, ilkel sosyalizm veya ortaklaşmacı toplum düzeni, kadının sosyalizme yatkın doğası öncülüğünde geliştirilmiştir. Parti Önderliğimizin yeni sosyalizm tezi, kadına işte bu ütopyayı kazandırmıştır. Yani bugün mücadele saflarımızda partileşen kadın, bu yeni kadın eksenli sosyalizm ütopyasıyla yol almaktadır. PJA bunun örgüt ifadesidir. Yani Parti Önderliğimizin Kürt kadınının, hatta Ortadoğu kadınının önüne koymuş olduğu bu ütopya doğrultusunda elde edilecek her kazanım; kalıcı,geliştirici ve gericilikle uzlaşmayan, nitelikte olacaktır. Geriyi, eskiyi içinde koruyan değil, eskiyen, çürüyen, geri çeken bütün egemen sistem alışkanlıklarını köklü aşmanın mücadelesi bugün yürütülmektedir. Bu mücadele reel sosyalizmde olduğu gibi eski, geri kadın ve erkek ilişkilerini koruyarak değil, kesin reddederek ve aşma kararlılığıyla yeni sosyalizmi kucaklamaktadır.

Yeni sosyalizmin Mezopotamya'dan, giderek Ortadoğu'nun bağrından çıkışı da ayrıca derin bir anlamı ifade etmektedir. Çünkü Neolitik dönemdeki kadın eksenli yaşam, yani insanın ilk sosyalleşme, ilk toplumsallaşma kültürü bu beşikte büyümüştür. Ve yeniden kaybedilen yerde yeşermesi oldukça anlamlıdır. Zaten emperyalizmin Ortadoğu'ya tümden girememiş olması, Ortadoğu insanının, daha doğrusu kadınının gerçek doğasını tam yitirmemiş olması da bunu ifade etmektedir. Ortadoğu kadını bugün de hala toprakla iç içe, doğayla kucak kucağa, fazla betona ve sanayi atıklarına bulaşmamış, manevi dünyasını yitirmemiştir. Bu anlamda insanlık açısından ilk devrim anlamını taşıyan Neolitik devrim kalıntılarının hala ilk günkü gibi canlılığı içinde, bugün insanlığı ilk temiz özüne kavuşturmayı hedefleyen PKK devrimini de kucaklamaktadır. Yani *"kadın eksenli kurtuluş ideolojisi"* biçiminde formüle edilen yeni sosyalizm ideolojisi, bugün Başkan Apo öncülüğünde yürütülen mücadele ile bin yıllardır uzak kaldığı ilkel sosyalizm beşiğinde yeniden büyüyüp gelişme imkanına kavuşmuştur.

Şehadet gerçeği her PKK militanı ve halk için varolma ve başarmanın anahtarıdır

Baştarafı 32'de

PKK tarihinde şehadetler, büyük mücadelelere, büyük adımların ve hamlelerin atılmasına yol açmış, partileşmemiz bir yönüyle de şehitlerin anısına bağlılığın ve onun gereklerini pratikte yerine getirmenin bir ürünü olarak yaratılmıştır. Mayıs ayı ve 18 Mayıs, her yıl partileşmede yeni bir başlangıç yapmanın, Başkan Apo, parti ve şehitlerle bütünleşmenin, mücadelenin geliştirilmesinin bir kaldıracı olarak halkımızın ve militanlarımızın güç kaynağına dönüşmüştür.

Zindan direnişi ölümden yaşamı yaratmanın adıdır

Tarihe baktığımızda insana özgü önemli tüm çıkışların öncüleri kahramanca adlara layık oldukları gibi, ilk kendini feda edenleri de büyük şehitleridir. Bütün bu tarihsel çıkışlar, kahramanca bir yürüyüşle ve bunun da en önünde yürüyenlerinin kanı pahasına zafere ulaşırlar. Bütün önemli yürüyüşler, çıkışlar, gerçekleştirdikleri amacın büyüklüğüne denk kişilikleri öne çıkarırlar. Bunlar, ilk cesareti, fedakarlığı gösteren ve böylelikle de daha sonraki kitlelerin hareketini olanaklı kılan kişiliklerdir. Ortam karanlık, umutsuz, zorluklar fazlaysa, düşman acımasız ve büyükse, çıkış büyük aydınlatmaya, cesarete, fedakarlığa ihtiyaç duyuyorsa; böylesi olağanüstü koşullar, olağanüstü çıkışın ve bunun ilk öncülerinin şehitliğinin mertebesini belirlediği gibi, gerçekleştirilecek devrimin de büyüklüğünü ortaya koyar. Bunun için ilk büyük şehitler, her dönemin kazanılmasının da temel taşlarıdır. Daha hareketimiz küçük bir grup aşamasında ve hiçbir şey ortada yokken, düşünce uğruna şehit olmayı göze almak, inançları uğruna gözünü kırpmadan kendini feda etmek gerçekleşmiştir. Bu daha sonra PKK militanlığının fedai militanlığı, halkın da fedai bir halk olma özelliğini şekillendirmiştir.

Nasıl ki PKK'nin ilk şehitleri PKK'nin oluşumunu sağladıysa, Mazlum, Kemal, Hayri, Akif, Ferhat gibi yoldaşlar da PKK'nin varlığını koruma, geliştirme, yüceltme ve 15 Ağustos gibi tarihi bir hamlenin yaratılmasına, hareketin süreklilik kazanmasına yol açan zindan direnişçiliğinde PKK direnişçiliğini zirveye taşıyan kahramanca bir eylem ve dönemin yaratıcıları olmuşlardır. Diriliş devrimimizin bu büyük kahramanları, faşist rejimin içte ve dışta devrimi boğmaya çalıştığı, işkenceyi, katliamı, sömürüyü ölçüsüz geliştirdiği, teslim alarak hiçleştirmeyi dayattığı, onuru ayaklar altına alarak yaşamı anlamsız hale getirdiği, ihanet dışında başka bir yaşam olanağı tanımadığı koşullar ve muazzam güç dengesizliği ortamında, yürek ve beyinlerinden başka dayanaklarını olmadan bu direnişi geliştirip başarıya ulaştırdılar. Zindan direnişçiliği, insanlığın ulusal-toplumsal kurtuluş için ve her türden köleliğe karşı direnmede izlemesi gereken yolu, bu yolda iddialı olanların nasıl yaşamaları ve neleri nasıl yaratmaları gerektiğini ortaya koymuştur. Bu direnişçiliği ortaya çıkaran; partimizin ideolojik, politik ve örgütsel çizgisi ve bu çizgiyi doğru uygulamanın ne demek olduğunu açıkça ortaya koyan ve gözeten Başkan Apo'yla olan sarsılmaz yoldaşlıktır. Zindan direnişçiliği, öncülük düzeyinde hem bir direnme, hem de parti ve halka bir çağrıdır. Daha sonraki 15 Ağustos Atılımımız, 21 Mart, 14 Temmuz direniş ruhu ve çağrısı temelinde gelişen, onu tamamlayan bir atılım olmuştur. Zindan direnişi, ideolojik, politik ve örgütsel varlığımızı koruma, halkımızın geleceğini güvence altına alma mücadelesidir. Başkan Apo'ya, şehitlere, partiye, halka ve insanlığa bağlılığın en yüce, kahramanca bir örneği, partimizin ve halkımızın gurur kaynağıdır. Bu direniş ölümden yaşamı yaratma, ölümü yenme ve ölümsüzleşmenin adıdır. Zindan direnişine öncülük eden **Mazlum, Kemal, Hayri, Akif, Ferhat, Ali Çiçek** gibi kahramanlar, insanın en kutsal hakkı olan yaşamlarını ortaya koyarak düşmanı yenip, Başkan Apo'ya, partiye, halka karşı görevlerini eksiksiz yerine getirmişlerdir. Oligarşik rejimin niyetlerini çok iyi anladıkları, parti, devrim ve halkın içinden geçtiği zorlukları, tehlikeleri bildikleri ve buna anlam verdikleri için, tarihsel bir rol oynamayı hem zorunlu, hem de görevleri olarak yerine getirmişlerdir. Herkesin iradesinin kırıldığı bir ortamda ve çok ağır koşullarda, canlarından başka verebilecekleri bir şeyleri olmadığı gerçeğinden hareketle, Başkan Apo'ya ve mücadele arkadaşlarına olan sarsılmaz inançları, Başkan Apo'nun işleri ilerleteceğine dair duydukları güven, Onlar'ı böylesi kahramanca bir eyleme yöneltmiştir.

Zindan direnişi, yenilmez önderler ve yenilmez bir direniş ruhu yarattı. Bu, partiye ve halka büyük bir moral vererek geleceğe güven sağladı. Bu direniş, her türlü kaçkınlığa, mülteciliğe, teslimiyete, kararsızlığa, savrulmaya, düşkünlüğe ve bencilliğe karşı bir çıkış, son verme, değerlere bağlılık, kendini var etme, yüceltme, direnme, ülkeye dönüş ve mücadeleyi yükseltmeye bir çağrıdır. Başkan Apo'ya en büyük yoldaşlığı sunma hareketidir. Başkan Apo, zindan direnişleri ve şehadetleri ortaya çıkınca, bu büyük şehitlerin anısına bağlılığın bir gereği olarak Onlar'ın umutlarını gerçekleştirmek için yoğun bir çabayla 15 Ağustos Atılımı'nı, hazırlamış ve pratikleştirmiştir. Bu şehadetler, Başkan Apo'nun enerjisini daha da yoğunlaştırıp açığa çıkarmış, tempo ve tarzını daha çok artırmıştır.

Başkan Apo'nun **Deniz, Mahir ve İbrahim Kaypakkaya**'ya baştan beri sahip çıkması söz konusudur. Bu büyük devrimciler için eylemler geliştirdiği, bundan ötürü zindana düştüğü ve zindan gerçeğini yaşadığı biliniyor. Bu devrimcilerin anılarına saygının bir gereği olarak, onların umutlarını gerçekleştirmek için, mücadeleyi kalınan yerden daha ileri götürmek gibi bir sorumluluğu duyarak gereklerini yerine getirmesi vardır. Bu daha başından şehitlere karşı büyük sorumluluk duyma anlayışını geliştirmiştir. Deniz, Mahir ve İbrahimlerin başlattığı demokratik devrimi Kürdistan'a taşırması ve bugünkü gelişmeleri yaratması bu anlayışla da bağlantılıdır. Başkan Apo, tüm şehitlerin özelliklerini kendisinde toplayarak yaşatıyor ve bütün bu özellikleri parti ve devrime nakış gibi işleyerek kalıcılaştırıp, parti ve halka kazandırarak ölümsüzleştiriyor. Şehadetleri, parti, militan ve halkın temel güç kaynağı haline getirerek, mücadelenin sürekli beslendiği bir pınara dönüştürüyor. Bu gerçeği gören militanlar ve halk, Başkan Apo'ya büyük bir güven duyarak ölümün üzerine tereddüt etmeden atılıyor, büyük bir moral ve coşkuyla en büyük cesaret ve fedakarlığı gösteriyor; bu da önüne geçilemez bir mücadeleyi ortaya çıkarıyor. Başkan Apo'nun her şehadete anlam vermesi, bunu mücadelede yeni bir kilometre taşı haline getirmesi, bu temelde beyne ve yüreğe yüklenerek acıyı öfkeye, kine dönüştürmesi, şehitlerin umut ve hayallerini harekete atılım yaptırarak yaşatması, Onların vasiyetlerini yerine getirmesi, şehit özelliklerini Kürdistan'da yeni bir yaşam ve kişiliğin şekillendirilmesinde temel taşlar olarak döşemesi, Başkan Apo'yu bir Şehitler Önderi haline getirmiş ve O'nun önderliğinde mücadeleye ve özgürlüğe aşk tutkusunda bağlı olan partiyi, parti militanlığını ve halkı yenilmez kılmıştır.

> "Başkan Apo'nun Deniz, Mahir ve İbrahim Kaypakkaya'ya baştan beri sahip çıkması söz konusudur. Bu daha başından şehitlere karşı büyük sorumluluk duyma anlayışını geliştirmektir. Deniz, Mahir ve İbrahimlerin başlattığı demokratik devrimi, Kürdistan'a taşırması ve bugünkü gelişmeleri yaratması bu anlayışla da bağlantılıdır."

PKK öncülüğünde şekillenen tarih şehitler tarihidir

– Kürdistan'da şehadet olayının; çağdaş tarih yapıcılığı, özgür toprak ve vatan duygusunun ortaya çıkmasındaki etkisi nedir?

– Tarihsel gelişim içinde, yüce ve belirgin amaçları doğru ve yeterli bir tarzda ortaya koyan, bunu güçlü bir inanca dönüştüren birey, sınıf, halk, ulus ve örgütlerin çok büyük işler başardıkları görülmüştür. İnsanlık ileri bir adım atmak istediğinde, amaçlarını cesaretle ortaya koyar ve bunu kişiliğinde varlığının ayrılmaz bir özelliği haline getirirse zaferin güvencesini yakalamış demektir.

PKK, Kürdistan'da yaşamı ve ölümü en anlamlı bir tarzda ortaya koyan harekettir. PKK çıkmadan önce, yaşamın kutsallığı değerini yitirmiş, Kürt halkının yaşam ve mücadele felsefesi oldukça daralmış ve basitleşerek felç olmuştu. Yaşam öyle bir noktaya getirilmişti ki, yaşam-ölüm, mücadele-mücadelesizlik arasındaki ayırım neredeyse ortadan kalkmış, halk adeta yaşayan bir ölü durumuna gelmişti. Ulusal ve toplumsal gelişme can çekişen bir noktada seyretmekteydi. İnsanlar ne için yaşadığını, ne için öldüğünü bilemez haldeydi. "Ulusal yaşama damgasını vuran nedir, mevcut durumla sonuç nereye varacak, bundan çıkış imkanları var mıdır, varsa nasıl çıkılabilir, bunun için neler gereklidir?" gibi soruların yanıtı bilinmemekteydi. Halk kendisi için mi, başkası için mi çalışıyor, yaşıyor, bilmiyordu. Çok çalıştığı halde sürekli açlık sınırındaydı ve bunun nedenini bilemez durumdaydı. Kimliğini ve vatanını unutmuş, bu kendinden uzaklaşma ile hızla inkara yönelmişti. Nerede yaşandığı, yaşamak için bir vatanın gerekli olup olmadığı bilinmiyordu. Bağlanacağı bir vatan ve kendini var edecek değerler unutulmuş, savrularak kaybolmanın eşiğine gelinmişti. Vatanı sahiplenerek kendine sahip çıkma; vatanı severek onu özgürleştirip güzelleştirme, bu güzellikler içinde yaşama, ulusal ve toplumsal gelişimi güçlendirme, çağdaş insanlık içinde yerini alma ve geleceğini çizme gibi en temel insani ve ulusal özellikler neredeyse yitirilmişti.

PKK, Kürdistan Devrimi'nin doğasını, onu kuşatan ortam ve şartları doğru tahlil ederek buna uygun düşen devrim çizgisini, önderliğini, partisini, ordu ve cephesini, savaşma tarzını, militanlığını, öncü ve halkın nasıl direnmesi gerektiğini ortaya koyan ve bunun gereklerini olağanüstü bir çaba, cesaret ve fedakarlıkla yerine getirerek, Kürdistan'daki belirsizliklere, baş aşağı gidişe 'dur' diyen bir harekettir. PKK, militanlarına ve halka; ulus, ülke ve özgürlük için mücadele etme, başarı için gerekirse bedeller ödemeden kaçınmamanın zorunlu bir görev olduğu bilincini ve karar kavratmıştır. Yaşam ve ölümün de ancak bu temelde olabileceğini öğretmiştir.

Tarih, PKK'nin '70'li yıllardaki çıkışı ve bu süreçteki direnmesi temelinde Kürdistan'da yeni bir anlam kazanmıştır. Bir ulusun tüm değerlerinin katliamdan geçirildiği, bunun neredeyse tamamlandığı bir anda baş gösteren bu direnme, katliamları ve inkarcılığı, direnişi sürekli şehit kanlarıyla güçlendirme temelinde cevaplama, gelişmeyi sürekli kılma gibi bir özelliğe sahiptir. Kürdistan'da tarihin yazılışı bundan sonra böyle olmuştur. PKK çıkışı ve çıkış şehitleri, bu şehitlerin umutlarını gerçekleştirmek için mücadelenin sürekli kılınması çabaları, yeni şehadetlerin mücadelenin gerekçesi yapılması, tarihi rotayı çizmiştir. İşleyen ters tarih, böylece tersine çevrilerek yeni ve görkemli bir tarih yazılmaya başlanmıştır.

PKK'den önce de Kürdistan'da direnmeler, şehadetler, kahramanlıklar vardır. Ama PKK, Kürt insanındaki mertlik, yiğitlik, dürüstlük, cesaret ve özgürlük tutkusuna yepyeni bir anlam kazandırıp doğru bir kanala akıtarak gerçek değerine ulaştırmış ve bunu PKK militanlığı tarzında somutlaştırıp tüm halka ve insanlığa mal ederek yenilmez kılmıştır. Militan ve halk gerçekliğimiz, bugünkü gelişme düzeyimiz bu temelde yaratılmıştır.

PKK'nin çıkışından önce Kürdistan'da yaşam felsefesi yitirildiğinden, mücadele felsefesi de yitirilmiştir. Ulusun tüm enerjisi, değerleri, ulusun yaşamına kast edenlere çevrileceğine, adeta ulusun kendine çevrilmiş, düşman unutulmuş, Kürt birbirini yiyip tüketir hale getirilmiştir. Aile, aşiret, kabile, yöre kavgaları, kan davaları, basit karın doyurma peşinden savrulmalar, bir hiç uğruna birbirine vurmalar biçiminde bir yaşam söz konusudur. PKK'nin çıkışıyla birlikte ilk kez, ulus, vatan, özgürlük için enerjisini harcama ve bu amaç için birbiri ardına şehitlerin verilmesi gerçeği ortaya çıkmıştır. Yaşam ve mücadele felsefesinin bu temelde düzeltilmesi, tarihin rayına oturtularak ulusun birliğinin yaratılması, ulusal enerji ve değerlerin ulusun gelişmesinin emrine verilmesi dönemini başlatmıştır. Bu temelde yeni bir yaşam ve mücadele felsefesinin gelişmesi, vatan, ulus, özgürlük, sosyalizm ve insanlık için yaşama veya ölme gerçeğini ortaya çıkarmıştır. Yeni yaşam felsefesi olağanüstü düzeyde fedakarlığı ve cesareti yaratmıştır. Bu yeni ölçüler de şehadetlerle gelişiyor ve tüm topluma yayılıyor. Yeni tarih de bu temelde yazılıyor. Eski fosilleşmiş Kürt, çağdaş ölçüleri yakalayan, canlı ve herkesin dikkate aldığı, yer yer gıpta ettiği bir gerçeği yakalıyor. Şehitler, Kürdistan'da yeni değerler yükseltme, yeni ölçüler koyma kurumu haline geliyor. Her Kürdistanlı bu ölçü ve değerlere göre kendini, etrafını değerlendirip karar veriyor, ret ve kabul ölçülerini buna göre belirliyor. Kürdistan'da neye sahip çıkacağını, neyi reddedeceğini, neyin güzel, neyin çirkin olduğunu, neyi nasıl yapıp yapmayacağını biliyor, bilinç ve yüreğindeki dağılmayı, karanlığı, kiri temizleyip yüce duygulara ulaşıyor. Bunlara tutku düzeyinde sarılıyor, mücadele ederek güzelleşiyor. Bugün Kürt halkı, kahramanca duruşuyla, yüreği, beyni ve eylemliliği ile halkların ve insanlığın gerçek temsilcisi düzeyini yakalamanın coşkusunu ve onurunu yaşıyor.

Partimiz ve halkımız, mücadele tarihinde muazzam zorluklarla savaştı. Bu savaşta beyni ve yüreğine dayandı. Kimseden destek görmedi. Aksine anlayışsızlık, engel, karşı tavır gördü. Mücadeleyi çok ağır bedeller ödeyerek geliştirdi ve halen de geliştirmeye devam ediyor. Çok acı çekti, hemen her güne büyük şehitler sığdırdı. Bugün, Kürdistan'ın her karış toprağında şehit kanı dökülmüş, her taşının altında bir şehidi yatmaktadır, her bir taş bir şehit anıtıdır.

Çoraklaşmış, filiz vermeyen topraklar, şehit kanlarıyla sulanarak yaşam kaynağına dönüştürüldü. Yaşam yeniden anlam buldu. Kürdistan tarihini, ulusal ve toplumsal gerçeğini, verilen mücadeleyi, bu mücadelede yaşananları, verilen şehitleri iyi duyan ve anlayanlar, bir bütünen ayları, ama bu aylar içinde **Şehitler Ayı** olan mayıs ayını, **Şehitler Günü** olan **18 Mayıs**'ın tarihsel gelişmemizde ne anlama geldiğini iyi bilirler. Bu gerçeği yüreğinin ve beyninin en derin kıvrımlarına ve hücrelerine kadar hissedenler; çok büyük kayıpların verildiğini, çok büyük acıların yaşandığını, büyük zorluklara göğüs gerildiğini, büyük fedakarlık ve cesaretlerin sergilendiğini ve bütün bunların zaferlerle karşılanması gerektiğini, bunun dışında bir yaşamın kabul edilmeyeceğini; bütün bilinç ve yüreğin bunun için ayaklandırılması gerektiğini bilir ve gereklerini zamanında, tam olarak yerine getirirler. PKK ve militanları ile beraber Kürdistan halkı da, tarihi, '75'lerden beri böyle anlamakta, yaşamaktadır. Böyle yaşamaya da devam edecektir.

PKK ve onun öncülüğünde şekillenen tarih şehitler tarihidir. PKK de bir şehitler partisidir. Böylesi bir tarihe sahip olmak onurdur. Bu tarih, şehitlerin emri altında, bu onurun gereklerini yerine getirmenin yüksek sorumluluğuyla görevleri üstlenmek, sürekli gelişmeyi, başarıyı yaşamak ve güzelliği yakalamak demektir.

Şehitler en büyük değerlerimizdir

***–** Kürdistan'da özgür yaşamla şehadet gerçeği arasında nasıl bir bağ kuruyorsunuz? Bunlar neden bu kadar iç içe gelişmek zorundaydı?*

– Kürdistan'da oligarşi ve onun dayanağı olan işbirlikçi feodalizmin egemenliği altında parçalanarak lime lime edilmiş bir toplumsal gerçeklik ortamında, ulusal bilinç, ruh, örgütlülük, eylemlilik, birlik ve bu temelde Kürdün kendine gelmesi, kendisi için varolması, dünyaya kendini tanıtarak hak ettiği yeri alması; diğer halklara özgürlük çizgisinde coşku, moral, cesaret vermesi, kendini büyük bir demokratik mücadele ile var etmesi, binlerce kahramanca şehidin direnişiyle gerçekleşmiştir. Kürt ulusal-demokratik yaşamı, tarihin tanık olduğu en zor koşullarda, en az donanımla, büyük güç dengesizliği ortamında birçok düşmanla savaşarak, insan erdemine dayanarak, insanı diğer canlılardan ayıran en temel özellikleri yeniden dirilterek gerçekleştirilmiştir. PKK, Kürdistan'daki normal olmayan yaşamı, yaşamın dışına itilmişliği, kölece ve hatta köleden de aşağı yaşamı aşarak, kutsal insanlık değerleri temelinde yeni bir yaşamı ortaya çıkarmıştır. Eğer Kürt halkı demokratik özgür yaşam gerçeğini yakalamışsa, bunu binlerce şehidin ve milyonlarcasının kutsal emeği ile başarmıştır. Bugün Türk, Arap ve Fars Kürdü öldürülmüş, *Apo Kürdü* dirilmiş ve gerçekleşmişse, bunu herkes şehitlere borçludur. Tüm yaratılanlar, şehitlerin özelliklerini kendinde, giderek PKK'de ve Kürt halkında ölümsüzleştiren, Onların umut ve hayallerini yaşamsallaştırmak için bir an olsun durmadan iğneyle kuyu kazarcasına büyük bir demokratik devrimi gerçekleştiren Başkan Apo'ya bağlıdır.

Kürdistan'da tüm sömürücü ve talancı güçlerinin el ele vererek ulusal ve toplumsal yaşamı adeta felç etmeyi, bir hakmış gibi görüp dayatarak parçaladığı vatan ve ulus olgusu üzerinde korkunç bir baskı, sömürü, talan gerçekleştirdiği; halkın ise moral ve inancını yitirerek, bunu kadermiş gibi kabul edip boyun eğdiği bir ortamda; varolan ölü yaşama meydan okumak, özgür yaşamı istemek, bunu da sadece bi-

linç ve yüreğine dayanarak gerçekleştirmeye çalışmak, yaşam ile şehadeti bir arada yaşamayı zorunlu kılar. Nitekim parti militanlarımız ve halkımız, bunun için özgür yaşam mücadelesi ile şehadetleri bir arada yaşamayı zorunlu bir yaşam biçimi olarak kabul etmiştir. Onun için bu kadar acıya katlanmış, acısını kin ve öfkeye dönüştürerek, büyük bir fedakarlık ve cesaret göstermeyi bilmiştir.

Kürdistan'da yaşam, emperyalizm, oligarşi ve işbirlikçi feodalizm tarafından el ele verilerek yaşanmaz hale getirilmiştir. Özgür yaşam, ancak bu sistemle her alanda mücadele edilerek, bunun dışına çıkılarak gerçekleştirilebilir. Kürdistan'da mücadelenin bu denli büyük ve şiddetli geçmesi zorluk, saldırı ve komplolarla yüz yüze gelmesinin ve birçok şehitler vermesinin önemli bir nedeni, şer ittifakına dayalı bu sistem oluşmasıdır. Başkan Apo ve PKK, bu gerçekliği başından kavradığı için, bunu gerçekleştirmenin mantığını yakalamış ve diğer tüm güçlerden ayrılığını ortaya koymuştur. Başkan Apo ve PKK, daha başından Kürdü inkar üzerinde kurulmuş dünyadaki bu sistemle amansız bir mücadele içine girmiş, bu sistemde gedik açmış, bunun sonucunda büyük bir demokratik devrime adım atmıştır. Bu mücadele ilerletildiği oranda özgürleşme gelişmiş, bu da özgürleşme yolunda birer kilometre taşı olarak döşenen şehadetlerle gerçekleşmiştir. Seni yaşamın dışına iten, yaşam olanaklarını elinden alan sistemle her alanda şiddetli bir mücadeleye girmez, riskleri ve bedelleri göze alamazsan özgürleşemezsin. Özgürlüğü kazanma, özgür yaşamı yaratma; kişinin ve toplumun kendi kendisiyle savaşımı temelinde ruhunu, bilincini, yüreğini kirleten, kendisini felç eden ne varsa bünyesinden söküp atmasıyla, yeni ölçüler edinmesiyle mümkündür. Başkan Apo ve PKK, Kürdistan'da adeta içselleşen köleliği yıkmak, özgür ve bağımsız bir kişiliği yaratmak ve hatta insanlığın gerçek özgürlüğü yakalamasını engelleyen tüm kölelik bağlarından kurtulmasını sağlamak için, kişilik sorununun kişi, toplum, sınıf, cins açısından çözümlenmesini bilimsel bir temelde yapan ve bunu kendi pratiğinde yaşamsallaştırarak dalga dalga Kürdistan'a ve giderek Kürdistan dışına taşırmayı gerçekleştiren bir abidedir.

Emperyalizm, sömürgecilik ve feodalizm Kürdistan'da yaşam alanını o kadar daraltmış ve o kadar dengesiz bir ortam yaratmıştır ki, bunu genişletme, denge kurabilme ancak şehadetlerle olanaklı hale gelmiştir. Ortaya çıkan değerleri, mevzileri sürekli bir mücadele ve bu mücadelede yeni şehitler vererek koruyabiliyorsun. Başka türlü korumak mümkün olamıyor. Kürdistan o kadar çoraklaştırılmış ve susuz hale getirilmiş ki, yaşam olanakları ancak şehadetlerle, çok büyük direnişlerle yaratılabiliyor. Bu, Kürdistan gerçekliğinden kaynaklanıyor. PKK ve halkımız, bugünkü gelişmeyi ortaya çıkaran, bunun güvencesi ve ilerletilmesinin gözetici ve emredici sahipleri olan bu kahraman evlatlarının kendileri için yaptıkları hizmeti çok iyi kavrayarak şehitlerin en büyük değer, yaşamlarının kendi yaşamları ve tüm özelliklerinin de kendi özellikleri olduğunun bilincindedirler. Partimiz ve halkımız, özgür yaşamın, şehitleri her yönüyle yaşamakla ve Onların hayallerini gerçekleştirmekle mümkün olduğunun, özgür yaşamı ancak şehitlerin olanaklı kıldığının; şehit gerçeğinden bir an olsun uzaklaşmanın, sadece özgürlüğün kaybedilmesinin değil, varlığını da yitirmenin nedeni olacağının derin bilincindedir. PKK ve halkımız, şehitlerine tutku düzeyinde sarılarak, özgürleşme ve özgürlük ateşini gürleştirerek tüm bölge halklarını ısıtıp aydınlatma ve Ortadoğu'yu da tarihteki kimliğine kavuşturmanın sorumluluğunu yerine getirmektedir. Cins sorununa doğru devrimci bir çözüm getirerek, kadını özgürlük mücadelesine kaldırarak, kadının ordulaşmasını yaratarak, tüm çelişkilerin esas kaynağını yakalayarak, dünyanın en büyük özgürlük hareketini ve özgürleşmesini gerçekleştirmektedir. PKK bu savaşıyla yaşamı daha anlamlı kılarak güzelleştirmiş; PKK yaşamı, en çekici, moral ve coşku yaratan bir yaşam haline gelmiştir. Bu, cins çelişkisinde yaşam ve özgürlük felsefesinin yeni öğeler kazanması, PKK'nin insanlığa kazandırdığı en büyük armağan olmaktadır.

Şehit kavganın gerekçesi ve başarısıdır

– Bir PKK'li olarak Kürdistan'ın çağdaş tarihine damgasını vuran şehitlerin arkadaşısınız. Şehit arkadaşlığı ne demektir? Böylesi şehitlerin arkadaşı olmak sizde hangi eylem ve duygu biçimlerine yol açıyor?

– Şehit arkadaşı olmak; başta hemen her türlü yetmezliği, zayıflığı, geriliği, sahte yaşamı reddeder. İdeolojik, politik, örgütsel ve pratik derinlik, tüm sorunlara çözüm gücü olma ve herkes için moral, coşku kaynağı olmayı gerektirir. Parti ve halkın geleceğini güvence altına alan çalışmanın içinde aktif ve en önde yer almayı ve bunu başarmayı öngörür. Başkan Apo'ya, partiye, yoldaşlara, halka ve insanlığa bağlı olmak, özgürlük mücadelesinin başarılı olmasında çok ağır ve görkemli sorumlulukların sahibi olmayı yüklenmek anlamını taşır. Özgür yaşam ve umudu sürekli canlı tutma, en güzel yaşamı yaratma, yaşam ölçülerinde çok net olma ve değerlere üstün bir bağlılıkla bağlanmayı gerektirir.

Şehit arkadaşı olmak, sürekli kavga sahibi olmak demektir. Şehit, kavganın gerekçesi ve başarısıdır. Onların umut ve hayallerini, istemlerini yerine getirme anılarına bağlı kalmaktır. Anıya bağlılık daha ileri, amaçlara ulaştırır ve onlara daha derinlik kazandırır. Buna, ileri düşünce, örgütlülük ve eylem geliştirerek cevap verir. Onların yaşamlarını, davranışlarını ve tüm özelliklerini bir çağrı, emir ve talimat olarak anlamayı ve yerine getirmeyi zorunlu kılar. Bütün bunları partiye, militanlara, halka ve insanlığa mal ederek ölümsüzleştirmeyi ister. Şehit arkadaşı olmak demek; kendi yaşamını Onların bir parçası olarak görmek, kendine ait olmaktan çıkmak, kendini aşmak, Onlarla her alanda birleşerek parti, halk ve insanlıkla doğru birleşme ve bütünleşmeyi gerçekleştirerek Onlar için yaşamak anlamına geliyor. Bu da çok ağır sorumluluk ve görevlerde mutlak bir başarıyı istiyor. En zor yoldaşlık **Haki, Mazlum, Kemal, Hayri, Mehmet, Agit, Zilan, Azime, Vedat, İsmail, Dr. Sirvan, Sema, Berivan, Zekiye, Salih, Erdal, Akif, Celal, Cemşit** gibi daha nice büyük devrimcilerin yoldaşı olmaktır. Anıları çok görkemli olan bu şehitlerimiz, görkemli emirlerinin yerine getirilmesini an be an istemekte, yerine getirilip getirilmediğini sürekli denetlemektedirler.

Şehit yoldaşı olmak; yaşarken fedaileşmek, onun ölçülerini hayata geçirmenin ve herkesi bu ölçülere ulaştırmanın sorumluluğunu en üst düzeyde yaşamak demektir. Şehit arkadaşı olmak; başarmak için en büyük güç kaynağına sahip olmak, her türlü sıradanlığı aşarak, büyük çalışma ve kazanmanın, hiçbir başarıyla yetinmemenin kararlılığı içinde olmak, büyük bir enerji birikimine ulaşmak, özgürlük davasını her türlü koşulda ve hiçbir bahaneye sığınmadan amacına doğru götürmek demektir. Şehit arkadaşlığı, imkansızlığa çözüm olmak ve imkan yaratmak anlamına gelir. Şehitlerin kendisi imkan, arkadaşlığı da imkana sahip olmadır.

Şehit arkadaşlığı demek; temiz bir ruha büyük bir yüreğe, berrak bir bilince, yaratıcı karar alma ve pratikleştirme yeteneğine, olağanüstü bir fedakarlık ve cesarete sahip olmak, sürekli davaya yeni başlangıçlar yaptırmak ve bunları nakış işler gibi, bir sanatkar özelliği ile yaşamsal kılmak demektir. Partinin varlığını, birliğini korumak, gelişim ve başarısını gerçekleştirmek, bunun sürekli sorumluluğunu ve denetleyiciliğini bir an olsun unutmamayı zorunlu kılar. Ulusun birliğini ve özgürleşmesini, bununla çelişen tutum ve davranışlarla amansız bir mücadele içinde olmayı ister.

Şehit arkadaşlığı; tüm şehitlerin özelliklerini kendinde toplamak, bu temelde yücelmek, istismar etmemek ve edilmesine müsaade etmemek, herkesin şehitlere doğru yaklaşmasını sağlamak demektir. Başkan Apo, şehitlerin gerçek arkadaşı olmasını bildiği ve başardığı için ölümsüzlüğü yakalamış ve ölümü yenmiştir. Başkan Apo, şehitlerin teslim ettiği değerlere ihanet etmediği, yücelttiği, devraldığı bayrağı yere düşürmeyerek ve kaptırmayarak, sürekli yükseklerde dalgalandırdığı için bu denli büyük bir yaşama gücü kazanarak ölümü yenmiş ve kazandığı oranda da kazandırmıştır. Bu, her PKK militanının mutlaka kazanması gereken bir özelliktir. Bu kazanılmadan şehit yoldaşı olunmaz. Başkan Apo ***"Ey zaman! Ya sana çok şey sığdıracak, ya da seni hiç yaşanmamış sayacağım"*** derken, bir şehit yoldaşı olarak nasıl bir tarz ve tempoda çalışılması, şehitlere nasıl cevap olunması gerektiğini ortaya koymuştur. Bu temelde her PKK militanı için de çalışma ve yaşama ölçüsünü belirlemiştir.

Bu kadar büyük şehitlerin arkadaşı olmak; büyük düşünmek, yapmak ve başarmanın yanı sıra bu büyük acıları, büyük bir kin ve öfkeye dönüştürerek çalışmak ve mücadelede bir volkan gibi patlamaktır. Başka türlü yaşamanın kabul görmeyeceği, bunun ihanet sayılacağı ve ihanetin de affedilemeyeceği bilinmek zorundadır. Şehit arkadaşlığı herhangi bir arkadaşlığa benzemez. Layık olunmadı mı insanı cehennem ateşi gibi yakar, layık olunduğunda da insanı yüceltir ve ölümsüz kılar.

PKK şehitlerin kendisidir

– Şehitlere bağlılığı hangi örgütsel ve yaşamsal ilkelerle ifade edebilirsiniz? Bir değer olarak şehadet, yaşamınızda ifadesini nasıl buluyor?

– Şehitlerin yaşamı, kendini kanıtlamış gerçek yaşamın kendisidir. En özgür ve en yüce yaşamdır. Her PKK militanı için yaşam, şehitlerin yaşamıdır. Bunun dışında bir yaşamı küçümser ve ciddiye almaz. Şehitlerin ölçüleri ve yaşamları, örgütsel ve yaşamsal ilkelerimizi ifade eder. Bir PKK militanı olarak benim yaşamımı da belirleyen bu ilkedir. Bu hem kendimde, hem örgütte ve hem de halkta bunları gerçekleştirme sorumluluk ve görevlerimi nasıl bir çalışmayla yaşamsallaştıracağımı ortaya koyan ölçüdür. Bu açıdan kendime ait bir yaşamım ve ölçüm yoktur, olması da mümkün değildir. Tüm çabam, şehit yoldaşların yüklediği ağır yük ve görkemli sorumluluğun altında ezilmeden gereklerini yerine getirmek, teslim ettikleri bayrağı kaptırmamak ve yere düşürmemek, daha yükseklerde dalgalandırmak içindir. Bunu gerçekleştirdiğim oranda kendimi dünyanın en mutlu insanı ve bu kahramanların yoldaşı sayacağım.

PKK bir şehitler gerçeğidir. PKK'nin örgütsel ve yaşamsal ilkeleri, şehitlerin tüm özelliklerinin somutlaşmış ifadesidir. PKK şehitlerin kendisidir, şehitlerin PKK olarak yaşamasıdır. Kürdistan'da yaşam PKK örgütlenmesiyle gelişmekte ve anlam kazanmaktadır. PKK'nin varlığı açısından bu düzeyde anlamlı olmakla birlikte, şehitler ulusal ve toplumsal varolma, gelişme ve demokratik bir yaşam için de hayati önem taşır. Bu açıdan bu ilkelerin kavranması, buna göre yaşanması her PKK militanı ve taraftarı için varolma ve başarının anahtarıdır.

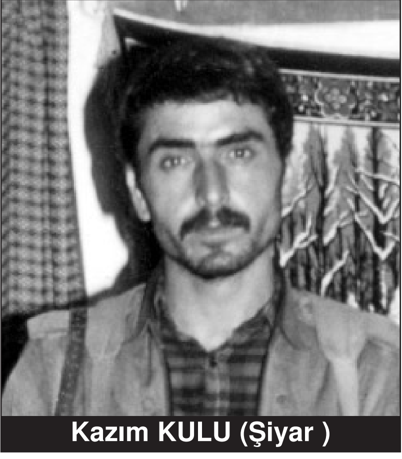
Sürekli araştırma ve inceleme içinde olmak, kendini ideolojik, politik ve örgütsel yönden yetkin kılmak, her türlü sorunu çözebilecek güç, enerji ve yeteneği yaratmak, zihin tembelliğini kabul etmemek, sürünerek yürümek değil, bir öncüye yaraşır tarzda sürükleyici bir kişiliğin sahibi olmak gerekiyor. Sürekli direniş ve atılım içinde yaşamak, bunu bir yaşam tarzı olarak benimsemek, hiçbir zorluktan çekinmemek, direnişle yaşamayı ve kazanmayı esas almak bütün militanların en temel görevidir. Emeksiz yaşamı kabul etmemek, emeksiz yaşamak isteyenlerle amansız bir mücadele içinde olmak, yaratma, geliştirme ve kazanma dışındaki bir yaşamı suç saymak, bu temelde yücelmeyi gerçekleştirmek önemli bir noktadır. Kendini örgütlü, sosyalist, özgür ve mücadeleci bir kişilik haline getirmek, hiçbir baskıyı ve adaletsizliği kabul etmemek, örgütsüzlük, gerilik ve kölelik ile mücadele içinde olmak, kendine, Parti Önderliği'ne, partiye, yoldaşlara, halka, insanlığa güven duyarak güçsüzlüğü, zayıflığı, güvensizliği ve çaresizliği kabul etmemek, sürekli güven kaynağı ve çözüm gücü olmak gerekiyor. Partiye, halka ve insanlığa bir çocuk gibi temiz, saf, açık ve dürüst duygularla yaklaşılmalı ve böyle yaklaşım göstermeyen anlayışlarla mücadele içinde olunmalıdır. Kibirli, kendine sevdalı olmamak, mütevazı bir yaşam içinde olmak, fedakarlık ve cesarette sınır tanımamak, bilinç ile iradeyi, teori ile pratiği, yurtseverlik ile enternasyonalizmi, saygı ile sevgiyi, olgunluk ile atılganlığı ve alçakgönüllülük ile yüceliği birleştirmek; bunlara ters düşen anlayışlara karşı amansız bir mücadelenin sahibi olmak önem taşıyor.

Partinin, şehitlerin ve halkın yarattığı değerleri bireysel kullanmamak, başkalarına peşkeş çekmemek, yanlış ele almamak, üzerinde oturarak yaşamamak ve böyle yapılmasını alçaklık olarak değerlendirmek. Partiden, şehitlerden ve halktan alınan tüm değerleri parti ve halkın kazanması temelinde kullanmak. Yetki ve olanaklara dayalı bir devrimciliği asla kabul etmemek, bunu bir güçsüzlük ve geliştirmeyen, yozlaştırıp kaybettiren bir anlayış olarak mahkum etmek. Başkalarına dayanarak değil, partiye, halka ve kendine dayanarak gelişmeyi ve başarmayı esas almak. Zayıf düşüren, dağıtıcı olan, geriye çeken, geliştirmeyen, tıkatan, köleleştiren ve başarıyı getirmeyen ilişkilerden sakınmak ve bunlarla mücadele etmek. Görevlere ve yoldaşlara parti tarzıyla yaklaşmak; dar, geri, sekter ve liberal yaklaşımlar içinde olmamak. Başarıyı yoldaşını sürekli başarılı kılarak gerçekleştirmek. Başkasının başarısızlığı üzerinde başarıyı aramamak, bunu suç saymak. Yoldaşının ve halkın eski halinde yaşamasını asla kabul etmemek, bununla mücadele ederek daima gelişmesini sağlamak. Partide sürekli yük kaldırmak, yük haline gelmemek, güç vererek geliştirmek. Acıları ve olumsuzlukları daima mücadele ve başarının bir gerekçesi olarak kavramak, böyle pratikleşerek harekete hamle yaptırmak, mücadeleyi kesintisiz ilerletmek. İçteki ve dıştaki düşman güçlere karşı sürekli tetikte olmak, gafleti yaşamadan mücadele içinde olmak. Partinin, halkların, insanlığın ve özgürlüğün yüreği ve beyni olmasını bilmek.

Önderlik, örgüt, yönetim, vatan, özgürlük olmadan ve bunları kendi mücadelesi içinde derinden hissetmeden yaşanamayacağı gerçeğini unutmamak. Saldırganların her türlü saldırısına anında cevap vererek, moral, coşku ve cesareti yüksekte tutmak. Her saldırıyı hamle gerekçesi yapıp karşı hamle başlatmak. Parti ve ulusun demokratik yaşamını çekici kılıp güzelleştirmek. Mücadelede partinin tarz, tempo ve üslubuna ulaşmak, kendine göre bir savaş içinde olmamak, bireysel ve bencil tarzı aşmak. Partiyi ve devrimi korumak, büyütmek ve başarıya götürmek için örgüt militanı olmak. Örgütün ağırlığını, ciddiyetini, disiplinini, görevini ve birliğini iliklerine kadar hissetmek, bununla çelişen tüm tutum ve davranışların düşmana hizmet ettiğini, bizi başarıdan alıkoyduğunu kavramak. Eski ve köklü geliştirici özelliği olmayan alışkanlık, davranış ve anlayışlarla savaşmak, kabul etmemek, yenmek ve bunların yeri-

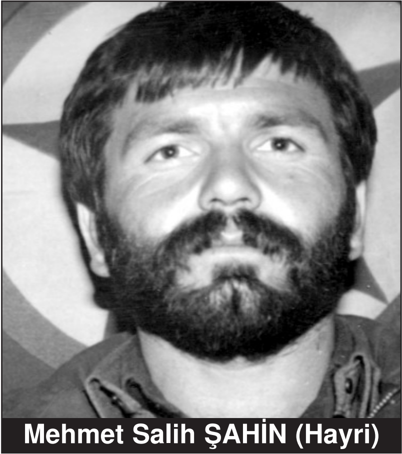
“PKK'nin çıkışıyla birlikte ilk kez, ulus, vatan, özgürlük için enerjisini harcama ve bu amaç için birbiri ardına şehitlerin verilmesi gerçeği ortaya çıkmıştır. Yaşam ve mücadele felsefesinin bu temelde düzeltilmesi, tarihin rayına oturtularak ulusun birliğinin yaratılması, ulusal enerji ve değerlerin ulusun gelişmesinin emrine verilmesi dönemini başlatmıştır.”

Kazım KULU (Şiyar)

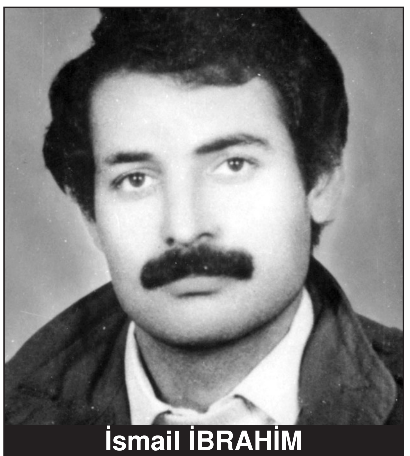
ne yenilerini koymak, sürekli yeni ve geliştirici olanın peşinde koşmak.

Emperyalizme, oligarşiye, şovenizme, ilkel milliyetçiliğe ve özgürleşmeyi engelleyen tüm anlayışlara karşı mücadele içinde olmak; ideolojik çalışma ve mücadeleyi sürekli kılmak. Partimizin sosyalist, demokratik ve özgür yaşamına ve onun ilişkilerine leke sürmemek, ulusumuzun demokratik ve eşit temellerde başka uluslarla özgür birliği için çalışmak.

Yaşamın her anını parti, halk, vatan, özgürlük ve insanlık için yaşamak, gerektiğinde ölümde yaşamı yaratmak, yaşamı bu temelde anlamlı kılmak ve yaşam uğruna her şeyi göze almak. Yaşama şehitler düzeyinde bağlanarak doğru bağlılığı geliştirme ve bu temelde Başkan Apo'ya, partiye, yoldaşlara, halka ve insanlığa bağlanarak, başka bağlılık biçimlerini değerleri sömürme olarak görüp reddetmek. Başkan Apo'nun yaşam ve mücadele felsefesine şehitler gibi tutku düzeyinde bağ-

Mehmet Salih ŞAHİN (Hayri)

lanmak ve bu temelde ölümsüzlüğü yakalamak. Yoldaşlığa leke sürmemek, yoldaşlığı yüceltmek, şehit yoldaşlığını herkese yaymak ve herkesi bu temelde yüceltmek. Teslimiyeti, kararsızlığı, umutsuzluğu, inançsızlığı, moralsizliği ve mücadelesizliği kabul etmemek ve ilkelere bağlı yaşamak. Kendini her zaman yüce özgürlük amacına hizmette kusur etmeyen bir hizmetçi olarak görmek; hizmet etmeyi bir erdem olarak görüp, karşılığını beklemeden, partiye, yoldaşlara, halka ve insanlığa karşı borçlu hissederek çalışmak. Partiden, halktan ve insanlıktan aldıklarının karşılığını vermek, istemekten ziyade vermesini bilmek. Kendisi için değil, şehitler gibi parti, Önderlik, yoldaşlar, devrim ve halk için yaşamak, gerektiğinde bunların yaşamı için ölmesini bilmek, başka tür ucuz yaşam ve ucuz ölümü kabul etmemek. Şehitlerin yaşam tarzı, ahlakı ve tüm özellikleriyle kendimizi sürekli denetlemek, ruhumuzu, bilincimizi ve duygularımızı Onların ruhuyla temizlemek. Şehitlerin umut, hayal ve istemlerini çalışmalarımızda bir emir ve talimat olarak kavramak, bunları yerine getirmenin büyük coşkusu içinde

İsmail İBRAHİM

olmak. İşte şehitlere bağlılık, bu ölçüler karşısındaki duruşumuzla değer bulur.

Görülüyor ki, bir özet biçimde verdiğimiz bu özellikler şehitlerimizin özellikleridir. Başkan Apo tarafından bunlar PKK biçiminde somutlaştırılmıştır. Şehitler, PKK biçiminde ölümsüzleştirilmiştir. Onların tüm özellikleri, yaşamları, PKK'nin örgütsel ve yaşamsal ilkeleri haline getirilmiştir. Halka ve insanlığa mal edilmiştir. Bu kadar netleştirilen ve yaşamsallaştırılan, halka ve insanlığa mal edilen bu ilkelerle kim oynayabilir, oynasa dahi kim sonuç alabilir? Bu ilkelerin yol açtığı gelişmeleri kim önleyebilir, görmezlikten gelebilir, inkar edebilir.

Sonuç olarak; şehitler, örgütsel ve yaşamsal ilkeleri belirlemiş, doğrultuyu koymuş, bunun denetim mekanizmalarını yaratmış, tarihsel emir ve talimatları vererek yürüyüş ve zaferi güvence altına almıştır.

Başkan Apo ölümsüzleşen bir önderdir

*– Başkan Apo için **"Şehitler Önderlik'te cisimleşmiştir"** denilmektedir. Bunun anlamı nedir?*

– Başkan Apo, şehitlere ilişkin yaptığı değerlendirme ve Onlara yüklediği anlamı örgüt ve eyleme dönüştürüp mücadele ve başarının gerekçesi yaparak, şehit özelliklerini parti, halk ve insanlığa mal etmesiyle, sosyalizmin hanesine önemli bir katkı sunmuştur. Çünkü Başkan Apo, yaşam ve mücadelede en güzel duyguları, umutları, yetenekleri ve ölçüleri temsil ederken, bunları tüm insanlığa mal etmek için bitmez tükenmez bir çaba sergilemiş; tüm şehitlerin ilkelerini koruyup geliştirirken, her şehadete anlam yükleyip bunu hamleye dönüştürerek Onları ölümsüzleştirmiştir ve bu temelde de ölümü yenmiştir. Bundan dolayı Başkan Apo için, *"sosyalizmin hanesine önemli bir katkı sundu"* belirlemesi doğru bir tanımlamadır.

Deniz, Mahir ve İbrahimlerin anısını, kesintiye uğratılmak istenen devrimi, Kürdistan'da yeni bir örgütlenme ve mücadele başlatarak yaşatan Başkan Apo, ideolojik grup aşamasında Haki Karer yoldaşın şehadetini, hareketin partileşme düzeyine çıkararak; Halil Çavgun yoldaşın şehadetini, feodalizme karşı mücadeleyi geliştirip hareketi yoksul sınıf temeline oturtup kitleselleştirerek; Maraş katliamına karşı, hareketin nefes borularını yurt dışında açarak; siyonizm ile savaşta şehit düşen yoldaşların anısını, Ortadoğu halklarıyla ilişki geliştirip bölgede devrime mevzi, olanak yaratarak; Mazlum, Kemal, Hayri, Akif ve Ferhatların şehadetini, gerilla ordulaşmasına sıçratıp bunu kalıcı hale getirerek; **Mehmet Karasungur** ve **İbrahim Bilgin** yoldaşların şehadetini, ulusal birliği sağlamaya yönelerek; **Azime**, **Zilan**, **Berivan**, **Zekiye**, **Sema** ve diğer yoldaşların şehadetlerini, kadın özgürlük hareketine, ordulaşmasına ve partileşmesine dönüştürerek; tüm şehitleri parti, cephe ve orduyu güçlendirme, her türden vahşi saldırıları karşılama, iç ve dış düşmana karşı mücadeleyi yoğunlaştırma tarzında pratikleştirmiştir.

Başkan Apo, her bir şehadeti bilince, örgütlenmeye ve eyleme dönüştürmektedir. Tüm düşman saldırılarını boşa çıkararak hareketin hem sürekliliğini hem de başarısını sağlamakta ve şehitlerin umut ve istemlerini yerine getirmektedir. Bundan her PKK militanı ve halk büyük bir güç alarak her şeyini ortaya koymaktadır. Tüm şehit yoldaşların raporlarında ve son sözlerinde ***"Şehit düşersek, Başkan Apo'nun anılarımızı yaşatacağını biliyoruz, sonuna kadar güveniyoruz", "Canımızdan başka verebileceğimiz bir şey olsaydı onu da verirdik"*** demeleri, şehitlerin kendilerini Başkan Apo'da ifade etmeleri, ölümsüzleşmeleri anlamını taşıyor. Eğer yoldaşlarımız ve halkımız, Başkan Apo'da zaferi ve kendilerinin ölümsüzleştirilmelerini görmemiş olsalardı, bu kadar güç ve destek vermez, zorluklara, acılara katlanamazlardı.

Şehitler, Başkan Apo'da, ideolojiye, morale ve sanata dönüşmüştür. Bu da ulusal ve örgütsel güce dönüşmüş, PKK ve Kürt halkının yenilmezliği, kahramanlığı böyle gerçekleşmiştir. Başkan Apo, ne kadar şehit varsa, o kadar kişi olmuş, Onların tüm özelliklerini kişiliğinde somutlaştırarak çok büyük bir güce ulaşmıştır. Bu özellikleri PKK ve halka bir sanatçı gibi işleyerek, şehitlerin bu yenilmez gücünü PKK ve halka vermiştir. Bazıları 'Başkan Apo, Kürt halkı ve PKK, bu korkunç direnme gücünü nereden alıyor, bu kadar çok ve vahşi düşmanlarla nasıl dövüşüyor' diyor ve anlamaya çalışıyor. İşte tükenmeyen, gücümüzü aldığımız, beslendiğimiz, esin ve ışık kaynağımızın nereden kaynaklandığını açıklıyoruz.

Başkan Apo, şehitlere doğru yaklaştığı, doğru yoldaşlık yaptığı, doğru bağlandığı, Onları suistimal etmediği, Onların umutlarını sürekli kavga ve ilerleme gerekçesi yaptığı, kimseden bir şey istemeden, hiçbir bahaneye sığınmadan hep vermesini bildiği, güçlendirdiği ve güç kaynağına dönüştürdüğü, bıraktıkları bayrağı daima daha yükseklere çıkarıp dalgalandırdığı için, şehitlerle cisimleşmiştir.

Şehadet kişiliği, yenilmez ve ölümü yenmiş kişiliktir. Başkan Apo, bu kişilikle özdeşleştiği için sürekli yenilmezliği yaşamış ve yaşatmıştır. Ölümsüzlüğü yakalayan ve ölümsüzleşen bir önderdir. PKK, şehitler ve halk, Başkan Apo tarafından birleştirilmiştir. Başkan Apo'ya bağlı olmayan, saygı duymayan, sevmeyen, şehitlere bağlı olduğunu söyleyemez. O şehitler ki, Başkan Apo'ya en büyük bağlılığı, ölümü küçümseyerek, kutsal yaşamlarını ortaya koyarak kanıtladılar. Bugün bazıları Başkan Apo'ya en alçakça saldırılarla PKK ve şehitlerine sahip çıktıklarını söyleme küstahlığını gösteriyorlar. Herkes bilsin ki, PKK ve şehitlerini yaratan ve bunları yenilmez kılan güç, Başkan Apo'dur. Başkan Apo reddedilerek, saygısız davranılarak şehitlere ve PKK'ye sahip çıkmak ağza dahi alınamaz. Parti militanları ve halk bu hırsızları, soysuzları iyi tanımalı, anlamalı ve yüzlerine tükürmelidir. PKK, Başkan Apo'nun partisidir. PKK, bir şehitler partisidir. Tarihi, şehitler tarihidir. Başkan Apo, bir şehitler önderidir. Hiçbir hain, kaçkın, düşkün ve ukala bu gerçeği değiştiremez.

– PKK militanları ve Kürt halkı için şehit sahibi olmak ne demektir? Bunun militanlara ve halka getirdiği yükümlülükler nelerdir?

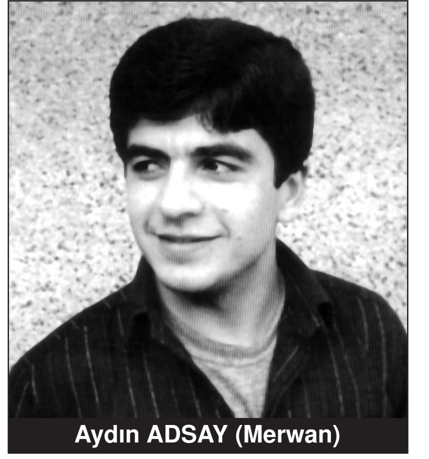
– Bu kadar kahramanca şehide sahip olan bir parti ve halkın sorumlulukları ağır ve görkemlidir. PKK militanları, ona gönül vermiş ve onun öncülüğünde diriliş ve kurtuluş mücadelesinde ayağa kalkmış bir halkın, şehitlerin kanıtlanmış değerlerine sahip oldukları ve bu değerleri kendilerinde birleştirmelerinin zorunlu olduğunu, başarmanın tüm imkanlarına kavuştuğunu, görevlerinin arttığını ifade eder. İnsanlığın bu yüce değerleri ve halkımızın bu onur abidelerinin yaşamları, mücadeleleri ve tüm özellikleri iyi incelendiğinde ve bilince çıkarıldığında, bu kahramanların sadece halkımızın birliği ve özgürlüğü için mücadele etmedikleri, en az bunun kadar Türkiye, bölge ve dünya insanlığının özgürlüğü için de mücadele ettikleri; amacı böyle net koyup, bunun kararını pratikleştirip öncülüğünü yarattıkları görülecektir.

Bu kadar kahramana sahip olmak; onur, moral ve yüce değerlerin en büyüğüne, büyük amaç, ilke ve ölçülere, güzel duygulara, sürekli bir esin ve hayat pınarına, büyük umut ve tutkulara, kurtuluş ve özgürlüğün başarılmasının imkanlarına sahip olmak demektir. Şehitler, yaşam umudunu bir gerçekliğe dönüştüren, en güzel yaşamı sunan, bu yaşama ulaşmanın yolunu ve güvencesini yaratan, bunun uğruna ölümü kolaylaştıran ve ölümde ölümsüzlüğü yaratan bir gerçektir. Bu kadar şehidin sahibi olmak, yeni yaşam ve mücadele ölçülerine sahip olmayı ifade eder. Şehitler eski ile yeniyi, geliştiren ile gerileteni, başarı ile başarısızlığı, iyi olan ile olmayanı, ihanet ile yurtseverliği, güzel ile çirkini, kabul ile reddi, ölüm ile yaşam ölçülerini netleştirip gerçek ölçüleri önümüze koymuştur. Bu ölçüleri doğru kavramak, yaşam ve mücadeleyi bu ölçülere göre düzenleme görevimiz vardır. Her şehit, bu ölçüleri bir basamak daha yukarı kaldırmıştır. Zilan yoldaş ise, bunu zirveye taşımıştır. Militanlara ve halka düşen görev, yaşarken bu ölçülere ulaşmanın çabası içinde olmaktır. Şehitlere sahip olmak, başarıya kilitlenmek, başarısızlığı suç saymak, yaratıcı ve çalışkan olmak, hiçbir başarıyla yetinmemek, her bir başarıyı bir sonraki başarının başlangıcı yapmak, daima iyi ve güzelin peşinden koşmak, ruh, düşünce ve yürekte yücelmek, cesaret ve fedakarlıkta sınır tanımamak, örgütlenme ve eylemde sürekli gelişmeyi yaşamak, yeninin arayışı içinde olmak, kültür, sanat, edebiyat ve estetik beğenisi yüksek ölçülerin ve değerlerin sahibi olmak demektir. Şehitlere bağlılık, Onların umut ve istemlerini karşılayacak parti ve devrimi geliştirerek, başarıdan başarıya götürerek canlı tutmak, tüm özelliklerini kendimizde birleştirerek insanlığa mal etmektir. Büyük ve onurlu bir tarihe, mücadeleye, Önderliğe, partiye ve çizgiye sahip olmak, bunları her koşulda korumak, geliştirmek ve yüceltmek gibi sorumluluk ve görevlere sahip olmak demektir. Büyük bir vefa borcuna, bu borcu ödemek gibi bir tarihsel sorumluluğa ve onurlu görevlere sahip olduğumuzu unutmamak, ancak bu borcu ödediğimizde insan olacağımızı ve mutluluğu yakalayacağımızı bilmek gerekiyor.

Bugün kurtuluş mücadelemizin gelip dayandığı süreç; halkın siyasal demokratik mücadele içinde örgütlenmesi, bunun örgüt biçimlerinin geliştirilmesi ve serhildan biçiminde savaşmasıdır. Parti militanları ve halkımız, Başkan Apo, şehitler ve özgürlüğe bağlılığın bir gereği olarak, bu tarihi görevi yerine getirmek ve mutlaka başarmak zorundadırlar. Siyasi demokratik mücadele de, en az çıkış ve diriliş dönemi kadar bizden görkemli bir duruş, ruh, yürek ve bilinç yüceliği istemekte, cesaret ve fedakarlık dayatmaktadır. Bu dönemin de saldırılara maruz kalacağı, zorluklar yaşatacağı, bedeller ödeteceği ve bunları alt etmek için olağanüstü bir direniş gösterilerek acıların hafifletilebileceği, kurtuluşa, özgürlüğe ancak böyle ulaşılabileceği bilinmelidir. Onurlu tarihimize yaraşır bir tarzda yeni dönemi ve bu dönemin görevlerini karşılamak, tarihimizi bu temelde daha ilerilere taşırmak, özgürlüğün bayrağını dikmek gerekiyor.

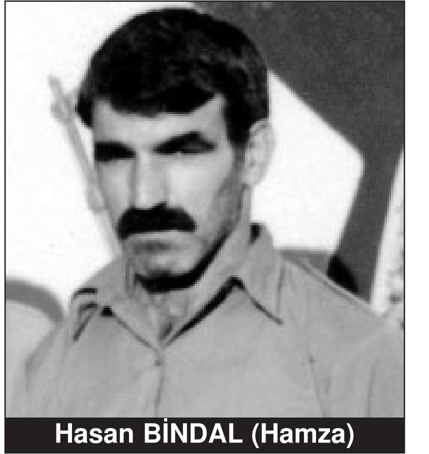
Tüm zorlukları alt etmede ve görevleri başarmada temel güç kaynağımız şehitlerimiz ve Onları kendinde cisimleştiren Başkan Apo'dur. Bu temel değerlerimize tutku düzeyinde sarılmak, Onlar'ın hayallerini gerçekleştirmenin engin coşkusunu yaşamak gerekir. Siyasal demokratik mücadelenin ruhunu, bilincini, örgütünü ve eylemliliğini hiçbir gerekçeye sığınmadan kararlıca geliştirip başarıyı yakalamak, Başkan Apo ve şehitlere bağlılığın gerçekleşmesi, özgürlüğün yakalanması, Ortadoğu'nun demokratikleşme sürecinin hızlanması, insanlığın yeni değerler ve umutlar kazanması olacaktır.

Şehitlerin ve Başkan Apo'nun aydınlatan, örgütleyen ve eyleme geçiren erdemli özellikleri vardır. Diriliş devrimimiz bu temel özelliklerle başarılmış, kurtuluş ve özgürlük özlemimiz de bunların üzerinde ortaya konmuştur. Başarısı da bu temelde olacaktır. Parti militanlarımızın ve halkın bu özellikleri kavraması, yaşaması başarı için şarttır. Ölümü yenerek ölümsüzleşen Başkan Apo'nun, Kürdistan'da yaşanan zorluklarla nasıl savaşıp yendiğini, şehadetlerden kaynaklanan büyük acıları nasıl hafifletip gelişmenin temel taşları haline getirdiğini, ortaya çıkan değerleri ve mevzileri nasıl koruyup yücelttiğini, bunu hangi koşullarda ve

Aydın ADSAY (Merwan)

nasıl bir yaşam içinde çalışarak ilerlettiğini, nasıl bir ruh, yürek ve bilinç yüceliği ile başardığını sürekli incelemek, kavramak, bunlar temelinde görev ve sorumluluklarını görüp partimizin talimat ve çağrılarını anında pratikleştirerek şehitlere ve Başkan Apo'ya olan kanıtlanmış bağlılıklarını daha ileri bir düzeyde yerine getirmelidirler.

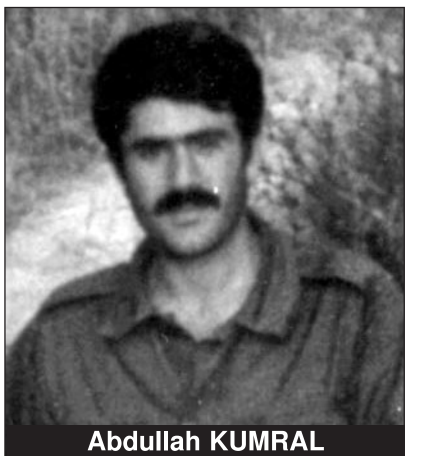
Partimiz yeni dönemin görevlerini belirleyerek bir hamle süreci başlatmıştır. Bu görevlerin başında kendini eğitmek, örgütlemek ve serhildanı geliştirmek, kurtuluş ve özgürlük devrimine halkların desteğini sağlamak gelmektedir. Bu görevleri başarmak; şehitlerle ve Başkan Apo ile birleşmek, bu temelde tüm yetmezliklerimizden arınmak, kendimizi örgütleyip pratikleştirerek yenilmez kılmak demektir. Parti Önderliğimiz bugün İmralı'da linç ortamında, partiyi, devrimi ve halkı linç ettirmemek için, tüm insani erdemleri ayaklandırarak korumanın, ya-

Hasan BİNDAL (Hamza)

şatmanın çözüm ve olanaklarını yaratıp başarıya götürmenin görkemli mücadelesini vermektedir. Bu mücadeleyi anlamak, en üst düzeyde cevap vermek başarı için şart olduğu gibi, vefa borcumuzun da ödenmesi olacaktır. Bu mücadele yok olmaya karşı varolma, köle olmaya karşı özgürlüğü yakalama mücadelesidir.

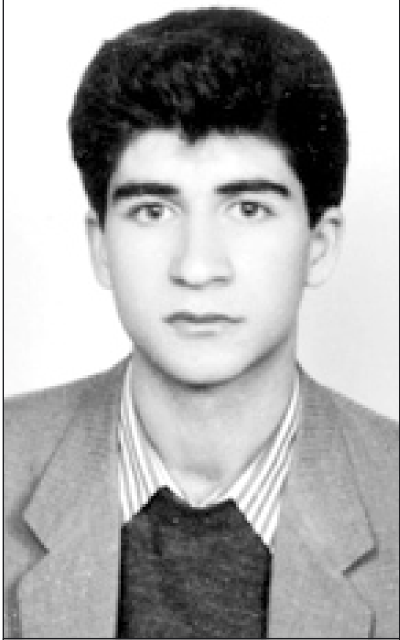
Mayıs ayının sonlarına doğru Başkan Apo'nun AİHM'de davası görülmeye başlanacaktır. Bu, bir halkın davasıdır. Davayı kaybetme veya kazanma, geleceği belirleyecektir. Tüm parti militanlarının, halkın ve dostların en üst düzeyde ülkede ve başta Avrupa olmak üzere ülke dışında, demokratik meşru eylemliliğini yükselterek Başkan Apo ile birleşmesi; yeni stratejimizin ve başlattığımız taktik hamlenin başarısı, kurtuluş ve özgürlüğü yakalaması için önemlidir.

Tüm parti militanlarının, halkımızın ve tüm dostlarımızın bu bilinçle görevlerinin üzerine yürüyeceği ve başaracağı inancındayız. Bu temelde yaşamı anlamlı kılma, daha güzel günleri yaratma ve birlikte bunu yaşama özlemi içinde olacağımı belirtir, selam ve saygılarımı sunarım.

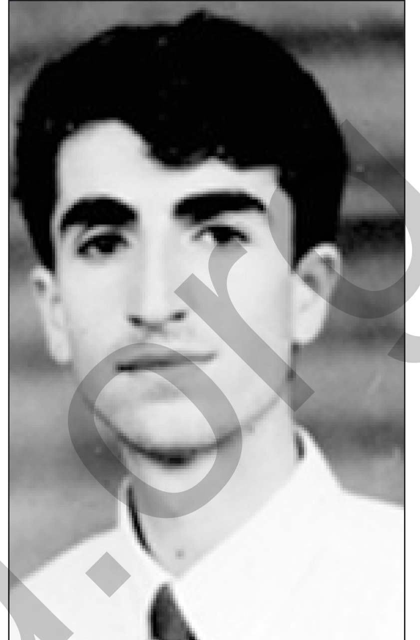

Abdullah KUMRAL

İki alim bir yürek

“Yirmi beş yıla yüzlerce-binlerce başarıyı sığdırmış, başarıya kenetlenmiş iki yürek, başarıya kenetlenen iki beyin ve başarıya ulaşmak için her şeyini feda eden iki canın anlatımıdır bu.”

Adı, soyadı: **Metin YALÇIN**
Kod adı: **Hüseyin**
Doğum yeri ve tarihi: **Ergani Diyarbakır, 4 Nisan 1971**
Mücadeleye katılım tarihi: **Eylül 1993**
Şehadet tarihi ve yeri: **Ekim 1996 Şele köyü-Hani**

Adı, soyadı: **Mehmet Nuri YALÇIN**
Kod adı: **Dr. Hasan**
Doğum yeri ve tarihi: **Ergani Diyarbakır, 5 Mart 1973**
Mücadeleye katılım tarihi: **1994 sonu**
Şehadet tarihi ve yeri: **1998 baharı Murat Operasyonu, Şenyayla-Muş**

“Onlar, kendilerini adadıkları yolun alimleriydiler”

Metin ve Mehmet Nuri iki kardeş, iki üniversiteli, iki bilim adamı. Biri Atom Mühendisi, biri Doktor. Birer delikanlı olarak çıktıkları ülkelerinden, birer alim olarak tekrar dönen iki yurtsever, devrimci. Bütün yoldaşları gibi tuttukları gerilla dilanından şehitler kervanına katılırken, yanlarında amca oğulları Ercan, Erkan, Ahmet ve binlerce yoldaşları vardı. Her biri Kürdistan'ın taşına, toprağına kazılan birer kahramandılar. Ama aramızdan zamansız ayrıldılar. Beklenmeyen yerlerde beklenmeyen anlarda. Çünkü Onlar, kendilerini adadıkları yolun alimleriydiler. Ülkelerine olan sevgileri, bütün sevgilerin üstündeydi.

Onları anlatmada geciktik. Geciktirilmiş bir borcun ödenmesidir yazılan yazı. Çok önceleri yazılması gerekirdi. Çünkü adı geçen insanlar çok önceden yazılmalı, tarihe mal edilmeliydi.

Metin Kürt gençliği, Kürt aydınları arasında, hatta sadece Kürtler için değil; kendisine devrimciyim, demokratım, ilericiyim diyen herkes için örnek alınması gereken bir devrimciydi. Yaşamı boyunca her zaman toplumla, aileyle, düzenle ve kendisiyle mücadeleyi esas almış ve bu konuda takındığı tavırlarla, yürüttüğü akılcı mücadeleyle her zaman başarıya ulaşmış bir kişilikti. Yirmi beş yıla yüzlerce-binlerce başarıyı sığdırmış, başarıya kenetlenmiş iki yürek, başarıya kenetlenen iki beyin ve başarıya ulaşmak için her şeyini feda eden iki canın anlatımıdır bu. İlk, orta ve lise dönemlerinde hem eğitim alanında hem de kültür, sanat ve spor faaliyetlerinde hep birinciliği almış bir insandı. Bu başarılarını üniversite döneminde de devam ettirmişti. Hem yaşadığı bölge itibariyle hem de yaşadığı coğrafya itibariyle birinciliklere imzasını atmış biriydi. '87 yılında lise döneminde, TÜBİTAK'ın hazırlamış olduğu yarışmada, (onların deyimiyle) Güney Doğu Anadolu kimya ve matematik birinciliğini almıştı.

Metin yoldaş o dönemlerde hep Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesine nasıl faydalı olunur, nasıl etkin bir mücadele sahibi olunabilir, onun için neler yapmak gerekir? Düşüncesi ve araştırması içerisindeydi. Üniversite tercihini de bu amaçla yaptı. '87'de Diyarbakır Ergani ilçesinde bir anda yankılanan bir ses vardı, *'Metin, Hacettepe Üniversitesi Nükleer Enerji Mühendisliği'ni'* kazandı. Bu bölüm Türkiye'de yılda sadece on kişilik bir kontenjan alıyordu. O yıl Metin de, o on kişiden biriydi. Ergani ilçesi çalkalanıyordu. *'Metin Atom Mühendisi oldu'* diye. Henüz üniversiteyi yeni kazanmış olmasına rağmen söylemler kulaktan kulağa yayılıyordu. Bize her zaman şunu söylüyordu: *“Devrimcilik, devrimci kişilik tek taraflı başarıyı kabullenmez, devrimci olmak yaşamın her alanında başarı ve profesyonellik ister. Aileyle olan ilişkilerinden, okul yaşantısına kadar, kültür, sanat, edebiyat konularından yaşamın diğer alanlarına kadar başarıyı, profesyonelliği esas alan bir yaşamdır. Bunlarla olan ilişkilerin, bunlardaki başarın senin devrimcilikdeki başarını gösterir”* diyordu. Parti Önderliği'nin her zaman söylediği sosyal militan değerlendirmesi de bu değil miydi zaten. Yani, yaşamın her alanında-sosyal, kültürel, siyasal, ideolojik vb.- başarının sahibi bir militandı.

Okuduğu bölüm en zor bölüm olmasına rağmen oldukça başarılıydı.

Bununla birlikte üniversite gençliği içinde yürüttüğü siyasal faaliyette de kısa sürede sorumluluk almıştı. Fakat O'nun gönlünde her zaman dağlarda bir özgürlük gerillası olmak vardı. Kürdistan'ın o yüce, erişilmez dağlarını düşlüyordu. Orayı hedefliyordu, oraya gitmek istiyordu. Çünkü bir insan, gerçekten 'ben yaşadım' diyorsa orayı görmeli, o duyguyu tatmalı diyordu. Ve o duyguyu tatmak sadece eline silahı alıp dolaşmakla, kendisini küçük görevlere adamakla yücelmez diyordu. Bu yüzden *“eğer gerilla olacaksam, sıradan olamam, küçük başarıları ya da basit yenilgileri kendime layık göremem, onun için çalışıyorum, onun için hazırlıyorum kendimi”* diyordu. En son '92'de konuştuğumuzda *“bu diplomayı almam gerekiyor”* diyordu. Çünkü okul rektörlüğü, okul yönetimi, sadece Kürt olduğu için, bu okulu bitirmesine izin vermek istemiyordu. Onun için yüzlerce engel çıkarıyorlardı. Bu okulda okuyan bir Kürt ise ve bu Kürt öğrencisi kendi değerlerine bağlı ise, yarın onların başına bela olabileceğini düşünüyorlardı.

Metin yoldaş, *“Ben o diplomayı alacağım ve okul rektörünün yüzüne atacağım”* diyordu. Sonunda da söylediğini yaptı.

1992 sonlarına doğru tüm Ankara örgütü polis baskılarına maruz kalıyordu. Metin de bu baskılardan nasibini almış ve tutuklanmıştı. Tüm işkencelere, yıldırma politikalarına rağmen asla özünden ve inançlarından taviz vermemişti. Bu yüzden de kısa bir süre sonra tahliye olmuştu. Örgütteki arkadaşların önerisi üzerine Avrupa sahasına gönderilmişti. Metin'in Avrupa süreci bir ayı geçmedi, çünkü iki taraflı bir yaklaşım birbirini besliyordu. Metin Avrupa yaşamı gibi ucuz bir yaşamı kendisine layık görmüyordu, kabullenemiyordu. Bir yanda da kendi aydınına, kendi ileri görüşlü insanına tahammül edemeyen bir halk gerçekliği, O'nu oraya zorluyordu. Ama tabi asıl şey Metin'in kendi kararıydı. Ve bu kararın bir sonucu olarak '93 Eylül ayında Önderlik Sahası'na ulaştı. Burada da bir ilim adamı edasıyla yaşamı, önderliği ve kendisini tanımaya çalışıyordu. Ama O'nun en büyük şanssızlığı Şemdin Sakık'ın Akademi yönetiminde olmasıydı. Aydınlara fazla tahammülü olmayan Zeki unsuru, Metin'e gereken önemi ve değeri vermemişti.

1994 Newrozu'nda Önderlikle yaptıkları bahar yürüyüşünü Botan dağlarında devam ettirmek isterken kısa bir süre sonra ilk yarasını, ilk gaziliğini, gazilik unvanını aldı. Yaralı kaldığı süreç içerisinde arkadaşları sürekli O'nu kampta tutmak istediler savaş alanına sıcak çatışma alanlarına göndermek istemediler. Ama Metin, 'ben savaşta olmalıyım' diyordu. *“Benim kendime yaşadım, yaşıyorum diye bilmem için o sıcak savaş alanında olmam gerekiyor”* diyordu. Ve o inat O'nu '96 baharında Amed'e, Amed'in özgürlük dağlarına kadar götürdü.

Amed'de takım komutanı olarak görev aldı. Artık tecrübeli bir gerilla ve halk gerçeğini anlayan, bunu çözümlemeye çalışan profesyonel bir devrimciydi O. Birikimini tecrübeleriyle birleştirerek hem güçlü bir militan oluyor, hem de yapı tarafından sevilen, saygı duyulan bir komutan haline geliyordu.

1996'nın ekim ayında bir operasyonda çatışmaya girmişlerdi. O dönemin komuta yapısı içerisinde işbirlikçi çete çizgisinin sahipleri vardı. Operasyona çıkan ordu güçlerine bir pusu atılması gerekiyordu. Ama O'nun takımı yeni görevden geldiği için yorgundu. Bunu belirterek başka bir grubun gitmesinin uygun olacağını söylemişti. Ama kendisini bu unsurlara dinletememişti. Bu yüzden takımıyla birlikte pusu atmak için yine yola düşmüştü. Aynı zamanda alanı en iyi tanıyan da O ve takımıydı. Pusu için uygun bir alan arıyordu. En iyi nereden vurulabilir bunun hesabını yapıyordu. Bu amaçla uygun bir yerde bir arkadaşıyla birlikte mevzilenerek, çevreyi keşfediyordu. Aslında şahadete giden ilk adımı da böylece atmış oluyordu. Çünkü Türk ordu güçleri de pusu atmıştı. Metin'in bulunduğu mevzinin karşı yakasında tanklar pusuya yatmıştı. Termal kameralarla geniş bir alanı kontrol edebiliyorlardı. Metin ve arkadaşı bundan habersiz mevziye girdiklerinde termallere yakalanmışlardı. Bunun sonucunda da tanklar ateşe başlamış Metin'in ve yanındaki yoldaşı mevziye isabet eden bir tank güllesiyle sonsuzluğa erişerek, ölümsüzlüğe ulaşmıştı. İşbirlikçi çetecilik Metin'in şehadetini uzun bir süre sakladı. Çünkü O'nun şehadeti kolay bildirilecek, hesabı verilecek bir şehadet değildi. Aslında o yüzden de geciktirilmiş bir borçtur bu.

O'nun şehadeti, O'nun yaşamı tarihe daha erken yazılmalıydı. Ama tarih bize şunu da kanıtladı: Doğruluk ile yanlışlık, kahramanlık ile ihanet, korkaklık ile cesaretin üzerinden ne kadar zaman geçerse geçsin mutlaka tarih onu açığa çıkaracaktır. Ki, bugün yaptığımız görev de, aslında o tarihe karşı olan yükümlülüğümüzdür. Metin gerillaya katılmadan önce de -hem bizler açısında hem de bölgedeki insanlar açısından- bir öğretmendi. O'nun gerillaya katılışı öğreticiliğine bir kademe daha da kazandırdı. O'nun şahadeti aslında öğreticiliğini de yüceleştirdi.

O yüreğindeki sevdaya ulaştı

Hep derin derin düşünürken, sanki görülmeyeni görecekmişçesine bakıyordu. Bir şeyler arıyor, bir şeyler bekliyor, ama bir türlü de ulaşamıyor. O'nun bu dalgınlığı bazen espri konusu da oluyordu. O'nu derinlere götüren, düşüncelere iten bir şeyler vardı. Kimine göre okul, kimine göre gençlik sevdası, kimine göre de çözemediği bazı sorunlar... Ama hiç kimse de tam olarak çözemiyordu bu dalgınlığı. Gönlünde yatanı bir türlü anlayamıyordu. O gülüp geçiyordu söylenenlere. Evet diyordu benim gönlümde bir sevda var. Ama hiç kimsenin bilemeyeceği bir sevda bu. Sadece yaşayanlar anlayabilir! Nuri'nin gönlündeki sevda gerilla ve dağlardı. Bunu çok açık dile getirmezdi. Zaten O'nun düşünceleri ve görüşleri hakkında bir şeyler anlayabilmek çok zordu. Öyle herkese anlatmazdı. Ancak ortam uygunsa, konuşması gerekiyorsa konuşurdu. Ve her zaman *“Çok sır bilmek insana ağırlık getirir. Çok sır öğrenmeyin. O yüzden ne ben sırlarınızı bileyim, ne de siz benim sırlarımı bilin. Çünkü her sırın bir yükümlülüğü vardır” derdi. “Önemli olan çok şey bilmek değil, bildiğini uygulamak, doğru olandan şaşmamaktır.”* Yaşam felsefesi buydu. Ve bundan asla ayrılmadı.

Nuri içindeki sevdasıyla, büyük yurtseverlik duygularıyla büyüdü. Okul ve ev yaşantısında, arkadaşlık ilişkilerinde hep örnekti, hatta annesi 6 erkek içerisinde Mehmet Nuri'yi kendi kızı sayıyordu. Çünkü ev işlerinde annesine yardım eden sadece O'ydu. Temizlikten tutalım, mutfak işlerine kadar her konuda annesine yardım ederdi. Okul yaşantısında da öğretmenlerin gözdesiydi. Zaten lise dönemindeyken düzenlenen bir yarışmada biyoloji dalında Güneydoğu Anadolu birinciliğini almıştı.

Arkadaşları içerisinde de sevilen saygı duyulan birisiydi. O kadar ki, konuşmalarda O hep şahit gösterilirdi. Hiç kimse O'nun dürüstlüğünden şüpheye düşmezdi. Mehmet Nuri mi demiş, tamam o zaman doğrudur. Bu yüzden O'na köy imamı derdik. Bakış açısı, düşünceleri ve olaylara yaklaşımıyla sanki 80 yaşındaki bir ihtiyarın yaşam tecrübesi, bilgisi, konuşma tarzı ve olgunluğuna sahipti.

Ulusal kurtuluş mücadelesine lise döneminden itibaren aktif bir katılımı oldu. Bu süreç içerisinde birçok defa göz altına alındı ve tutuklandı. Ama fiili olarak mücadeleyle ilişkilenmesi, gerillaya gidişi üniversite dönemlerindeydi. Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde okumaya başladıktan sonra daha profesyonel bir çalışma ve örgütsellik içerisine girdi. Ama O, abisi Metin ve kardeşi Erdal gibi gerillaya gitmeliydi. O'nun bütün hayali buydu. Ve kısa bir süre sonra da bu hayali gerçekleşti. Mücadeleye katılış yeri Amed'di. Uzun bir süre dördüncü bölge cephe yönetiminde yer aldı. Bu süreç içerisinde abisi Metin'in şehadetini öğrenmişti. Bu O'nu derinden etkilemişti. Ardından da amcasının oğlu Ercan'ın şehadeti haberini almıştı. Bu iki olay Nuri'yi düşünsel olarak duygular boyutunda zorlamış olsa da, hırsını, cesaretini daha çok artırmış, öfkesini bilemişti. Bunun sonucu olarak o dönemde bir çok eylem yapmış ve başarılı sonuçlar almıştı.

Nuri sivil yaşamda olduğu kadar askeri yaşamında da başarılı, saygı duyulan biriydi. En son '98' baharında TC'nin uzun süre propagandasını yaptığı 300 zırhlı aracın, 24 generalin, bir grup itirafçı, ihanetçi takımının –ki bunlardan bir tanesi de Şemo'nun kendisiydi– ve bir o kadar da dış destekle başlattıkları Murat operasyonunda, Amed bölgesinde çatışmaya girmişti. Uzun süren operasyon süreci içerisinde kayıp vermeden, her güne bir tarihi sığdıran bir direniş sergilemişlerdi. Bu sayede operasyonu boşa çıkartmışlardı. Fakat aralarından birinin kaçarak teslim olması sonucunda, bulundukları arazi deşifre olmuştu. Alanda çatışmaya uygun değildi. Ama çevreleri sarıldığı için başka çareleri de kalmamıştı. Nuri bir grup arkadaşıyla son kurşununa kadar savaşmıştı. Her kurşun sesi, her bir sesleniş O'nu Metin'e, Ercan'a biraz daha yakınlaştırıyordu. Sanki her sıkılan kurşunda, 'bekle Metin ben de geliyorum' diyordu. “Sen benim öğretmenimdin, benden önce şehadete ulaştın, benden önce en yüce mertebeye ulaştın, ama ben izindeyim, seninleyim. Sivilde de, askeri yaşamda da seninle oldum; ölümsüzleşme yolunda da, şehadet yolunda da seninle olacağım” diyordu.

İşte böyle Nuri'nin hikayesi. Elinde sigarası, çayı ve hoş sohbetiyle Nuri'yi layık olduğu yere, şehitlerin kutsal kervanına göndermiş olduk. Şehadetiyle üzüldüğümüz kadar başımız da dik. Her ayrılışta ne kadar derin bir üzüntü var ise seni tanımış olmanın, seninle yaşamış olmanın, sana yakın olmanın vermiş olduğu güç bizi hep yaşama daha çok bağlıyor. Ve asıl birlikteliği asıl beraberliği gösteriyor.

Mücadele arkadaşları

Bir Simurg gönderdim

Adı, soyadı: **Tarık GERMİYAN**
Kod adı: **Cengo**
Doğum yeri ve tarihi: **Hewlêr, 1982**
Mücadeleye katılım tarihi: **1997**
Şehadet tarihi ve yeri: **25 Mayıs 1998**
Şikefta Birindara, Zap

Takvimler 20 Mayıs 1997'yi gösteriyordu. Kış yeni bitmişti. Özel savaş orduları yine büyük bir operasyon başlatmıştı, Simurg ülkesinin güney parçasına. Hem de kendi koydukları sınırları tanımayarak, sınırları çiğneyerek bir kez daha talana gelmişlerdi. Tıpkı daha önce binlerce kez yaptıkları gibi.

Cengo, Simurglar'ın en genci, en dinciydi. Ufak tefek, kara tüylü; Babil'e kardeş, Ninova'ya, Şurupak'a komşu Hewler diyarlarından uçup gelmişti. Ve en canlılarındandı O. Simurglar'ın, kendilerini eğitmek için bir araya gelip toplu tartışmalar yürütürken, yapısından, görünümünden çok daha ileri, olgun, isabetli ve yerinde konuşanıydı. Herkesi şaşırtan değerlendirmeleriyle etrafını canlandırıyor, yüzünde hiç eksik etmediği gülücüğüyle yoldaşlarına moral kaynağı oluyordu.

Ama her nedense son günlerde bir köşeye çekiliyor, dallarının bir kısmı kurumuş, diğer kısmı yeni yaprağa durmuş bir ağacın dibinde sessiz sessiz oturuyordu. Gözleri uzaklarda bir boşluğa takılmış, derin derin düşünüyordu. Kim bilir aklından neler geçiyordu? Arkadaşları Cengo'yu böyle sakin, dalgın görmeye pek alışık değillerdi. Hatta çoğu hayret ediyor, şaşırıyordu. Ama O, çevresine hiç aldırmıyordu. Tıpkı Tanrı'yla diyaloğa girmiş, zikre durmuş bir derviş gibi yoğunlaşıyor, yoğunlaşıyordu.

Bunu gözünden kaçırmayan bir başkası daha vardı. Uzaktan uzağa Cengo'yu izliyordu. 'Bu sükunet neden?' diye geçiriyordu içinden. Cengo, onun istediklerini, onun belki de çoktandır yüreğine sızdırdığı zehirli arzuların aynısını düşlüyor, düşünüyordu. Ve 'şimdi tam zamanıdır' deyip, ağır ağır ilerleyen bir hırsız misali sinsice sokuldu Cengo'nun yanı başına. Önce hangi duygularla söylendiği belli olmayan bir "merhaba", ardından nice art niyet ve kara düşüncelerin gizli olduğu, en kötü anlamların yüklenebileceği bir "nasılsın?" sorusu... İhanet kokulu çocuk, konuşmasına devam etti.

"Neden öyle derin derin düşünüyorsun? Nereye gitmişsin öyle?" Cengo duymamış gibi yaptı ve hiçbir tepkide bulunmadı. İhanet kokan çocuk, buna daha çok sevindi. Demek bu kadar güçlü yoğunlaşmış, dalıp gitmiş. *"O halde bu iş daha kolay olacak. Hem de sandığımdan da kolay"* diye geçirdi içinden. Bu kez ellerini de kullanarak *"Heyy heval! Nedir seni bu kadar alıp götüren?"* deyip, Cengo'yu dürttü. Cengo, hafif bir irkilmeyle geri döndü, çok fazla uzaklaşmadığı yaşam ortamına... Arkasına döndü, kendine benzeyen bir Simurg'u yanı başında sırıtırken gördü, –ama sadece benzeyen. Adını, anlamını derinliğine bilmese de, gereklerini neredeyse eksiksiz yerine getirdiği yoldaşlığa bağlı Cengo, hemen kendisini düşüncelerinden sıyırdı, "yoldaşı" ile konuşmaya başladı. İhmal etmemeliydi. Hem de güler yüzle karşılamalıydı. Aksi durumları hem suç, hem de yaşam dışı bellemişti.

Önce küçük çaplı bir tanışma sohbeti, ardından yavaş yavaş gelişen samimiyet. Ama havadan sudan yapılan bu sohbet dönü dolaşıp Cengo'nun dalgınlığına ve nedenine geldi. *"Bu yaşam çok acayip bir şey, öyle kolay anlaşılmıyor. Biraz düşünüp anlamaya çalışayım dedim, dalıp gittim"* diye açıkladı dalgınlığını, Cengo arkadaş. Biraz sustu ve bir daha yineledi görüşünü: *"Hakikaten de olağanüstü bir şey bizim bu yaşamımız ya heval! Normal bir insan ne anlar, ne dayanır! Değil mi?"*

İhanet kokulu çocuk da onayladı. Kendine gerekli mesajı almıştı. Çünkü Cengo, hiçbir kaygı taşımadan, hiçbir kuşkuya yer bırakmadan net vermişti yanıtı. Bu onun için yeterliydi. Öyleyse iş daha kolay olacaktı. O halde hemen plana geçmek lazım diye düşünen ihanet kokulu çocuk söze yeniden başladı:

"Biliyor musun heval Cengo! Ben de aynen senin gibi düşünüyorum. Ben de ne anlam verebiliyorum, ne de dayanabiliyorum bu yaşama. O yüzden bazen senden daha fazla dalıp gidiyorum. Fakat artık çözümünü buldum."

Cengo, kendisi gibi bu dağlarda gelişen olağanüstü ve herkesin kolay erişemeyeceği düzeyde yüce yaşamı anlamaya, altından kalkmaya çalışan bir yoldaşının olmasına sevindi. Hem de kendi diyarlarına yakın ve kendisinden daha fazla buna ihtiyacı olan biri olarak. Ama çözümü merak etmişti. O'na göre çözüm öyle kolay değildi, hele tanıdığı bu kişi için, bu çok daha güç olmalıydı. O sormadan, diğeri anlatmaya başlamıştı bile:

"Ben gideceğim! Hem de bir daha bulunmayacak bir yere. Ve bu defa kesin başaracağım; planım hazır" deyip, fazla ayrıntısına girmeden genel hatlarıyla anlattı planını. Cengo şaşırmıştı! Hiçbir şey söylemeden dondu kaldı yerinde. Aslında daha önce de böyle girişimleri olduğunu biliyordu. (Hem de iki kez.) Ama onu hiçbir zaman bir ihanetçi olarak görmek, bilmek, hatta düşünmek istemiyordu. Hep yoldaşı olarak kalmasını, Simurglar'ın candan bir üyesi olarak yola devam etmesini istiyordu. Diğer tecrübeli, daha uzun yıllarını bu savaşa veren Simurglar'ın ona verdiği değeri, kendine duyulan onca güveni –ki herkes durumunu biliyordu– sonra bu adi yaratığın bulduğu çözümü düşünüyordu. İğrenç bir durum ortaya çıkıyordu. Ama yüzü hiç de öyle söylemiyordu. Kafası zorlandı, düşünceleri darmadağın oldu. Duyguları birbirine girdi. Daha bir şey söylemeden, ihanet kokulu çocuk devam etti sözlerine:

"Evet ne diyorsun? Sen de kurtulmak ister misin? Yani benimle gelecek misin? Kabul edersen, bütün her şey bana ait, bana bırak. Ve sonuçta belki seni zengin edebilirim. Sadece bana biraz yardımcı olacaksın."

Cengo daha fazla şaşırdı. Şaşkınlık, şoke olmaya doğru gidiyordu. Ve artık bu yaratıktan çok kendine kızıyordu. Ne diyeceğini, ne yapacağını bilemez durumdaydı. Birkaç dakikalık bir sessizlik oldu. Düşündü, teklif fena değildi. Plan da iyi sayılırdı. Risk, fazla yoktu. Zaten kendine düşen bir iki yardım; hepsi o kadar. Ondan sonra ver elini...

"Evet, kabul edilebilir bir teklif" diye geçirdi içinden. Cengo kendine yeni ve daha kolay bir yaşam vaat eden bu kurtarıcı meleği daha fazla 'bekletmemek!' gerek deyip, içinden geçirdiklerini sese dönüştürdü. Sevindiğini belli eden mimiklerle:

"Tamam heval! Kabul! Ben de seninle geleceğim..." dedi ve ardından hafiften sesini yükselterek korkularını, kaygılarını belirtti; ihanet kokulu çocuk onu rahatlattı! Daha sonra planlarını daha ayrıntılandırıp somutlaştırdılar. İşbölümü ve almaları gereken tedbirleri belirlediler.

Bu dakikadan itibaren ikisi fazla bir arada görünmeyeceklerdi. Sıradan iki arkadaş gibi davranacaklardı. Soğuk ve içeriksiz bir merhaba dışında pek söyleşmeyeceklerdi. Tavırlarına, davranışlarına olağanüstü dikkat edeceklerdi. En küçük bir kuşku uyandırmamaya özen göstereceklerdi. Hatta her şey olup bitene dek en canlı, en fedakar, en coşkulu bireyler izlenimi uyandırıp, beğeni kazanacaklardı. Öyle ki, "zaferden!" sonra herkes şaşıracak, bu şaşkınlığı bir süre atamayacaklardı.

Yol güzergahını zaten biliyorlardı, daha da ayrıntılandırmak için, nöbet saatleri seçilecekti. *Gire* hükümdarının (karakol komutanı) gönlünü hoş etmek ve iyi ağırlanmak için de, giderken bazı hediyeler götüreceklerdi. El telsizini Cengo alacaktı. Cihaza en kolay o ulaşabilirdi çünkü. Öteki malzemelerin tümünü kendisi temin edecekti. Zaman zaman bir araya gelip, başka bazı ayrıntıları ve son hareket anını tespit etmek üzere, yer ve zaman şifrelerini de belirlemişlerdi aralarında. Ve birkaç ufak tefek ayrıntı daha...

Üç gün, beş gün derken, bir hafta dolmuştu. Plan son safhasına gelip dayanmıştı. Ertesi gün daha hava kararırken yola çıkacak, gecenin içinde kaybolacaklardı.

Her şey sonuna kadar tıkırında gitmişti. Hiçbir olumsuzluk veya şüpheli bir durum yaşanmamıştı. Bütün Simurglar, saf saf en içten duygularla yaklaşıyordu, ihanet kokan çocuğa. Bu da onu sevindiriyor, içten içe rahatlatıyordu. Öyle ki, onu ensesinden kıskıvrak yakalayıp, pençeleri arasında neredeyse ezecek Simurg'u bile fark edememişti. Kendine geldiğinde etrafında Simurg ordusundan onlarca sevdalısını görünce afalladı. Hele bir de Cengo'yu asil Simurglar'ın arasında görünce beyninden vurulmuşa dönmüş, kolu kanadı kırılmıştı.

Cengo hala ilk baştaki tiksintiyle bakıyordu ona. Bir de acıyarak... Zavallı yaratığın içine düştüğü bu aşağılık durumu hiçbir insana yakıştıramıyordu. Hele Simurglar'a katılan birine hiç mi hiç layık görmüyordu. İhanetten çok kere yara alan bu halkın evlatlarından biri olan Cengo, bir daha ihanete geçit verme niyetinde değildi. Bunu da direniş saflarında öğrenmişti. İçi yanmıştı bin kere, bir kez daha yansın istemiyordu. Ve insana biçilen değeri iyi öğrenmişti, Simurg ülkesinin eşsiz Başkanı'ndan. Kanının son damlasına kadar bağlı kalacağına söz vermişti bir kere. Teklifi zaten boşuna kabul etmemişti; ihaneti göğsünün ortasından vurmak kadar, onu yaşama çekmeyi de öğrenmişti, bilge Simurglar'dan. Bunun için iğrenç teklifi kabul etmişti. Ancak tek başına yapabileceği iş değildi, dostlarına ihtiyacı vardı.

> "Belki de oyuncaklarla hiç tanışmamış, oyunculuk yapmamıştı Cengo, ama bir savaş oyununda başaktörlük yapmıştı. İhanetten tiksinmiş, şehadeti tercih etmişti. Göklere erişmiş en onurlu, en yüce insan olmuştu artık. Ve dünya döndükçe, her zaman yeryüzündekileri denetleyecek, yargılayacak, hükmedecekti. Çünkü O bir şehitti."

Cengo rahatlamıştı. Akşam güneşinin karşısında daha koca, daha yeşil ve daha görkemli görünen bir Qizwan ağacının altında oturmuş, mağrur bakışlarla akşam grubunun ardından bakıyordu. Gün batmış, gecenin esrarı adım adım kollarına almaya başlamıştı tüm zamanları. Parlak gökyüzü pırıl pırıl yıldızlarla bezenmiş, yeryüzündeki akislerini seyrediyordu. Cengo, ağzında yeşil bir ot dalıyla sırtüstü uzanmış, gökyüzünü, evrenin bilinmezliklerini izliyordu. Yıldızların seyrine doyum olmuyordu. Yanında, Eyüb sabrıyla tanınan şair, yazar, bilge bir Simurg daha vardı, –ki Simungların çoğu öyleydi. Ağzındaki otu sağa sola savururken, bazen de koklarken, arada bir Bilgin Simurgla da sohbet ediyordu. Birlikte yıldızları küme küme ayırıyor, benzettikleri yeryüzü nesneleriyle tasvir ediyor, roller biçiyorlardı onlara. *"Şunlar bir kepçeye benziyor, şu bir büyük siniye, bak şu da hafif eğri de olsa bacağı açık bir BKC'ye benziyor. Ya şunlar, bizim manga toplantısını andırıyor, bizim gibi bağdaş kurup yan yana oturmuşlar. Bunlar da gerilmiş bir ok yaya benziyor."* Arada bir hareket halinde olanlar da gözlerine ilişiyordu. Onların gerçek yıldız olmadığını, hepsi olmasa da birçoğunun iyi niyetli nesneler olmadığını da biliyorlardı. Bazıları gözetleme uydularıydı. Bir de zaman zaman kayan yıldızlar vardı ki, onları hüzünlendiriyordu. Cengo, yıldız kaymalarını sevmiyordu. Her kayan yıldızın, dünyadan göçüp giden bir insanı temsil ettiğine inanırdı, öyle duymuştu büyüklerinden. Ölümün habercisi olarak görüyordu. Ölüm, en sevmediği şeydi, hele ansızın gelen ölüm. Oysa şimdi kendisi her an ölümle kolkola yaşıyor, ölümle dansediyordu. Zamanı geldiğinde de gözünü kırpmadan ölümle bütünleşecekti, başka ölümler olmasın diye. Herkesin bildiği bir ölüm var, ama acaba O ölümü herkes gibi mi algılıyordu? Bunun yanıtı, O'nun ve diğer Simurgların yaşamında gizliydi.

Saatler ilerlemişti, gece yarısını çoktan geçmişti. Yan yana uzanan yoldaşlar, uzun bir sessizliği tercih etmişlerdi. Daha doğrusu sadece dilleri dönmüyor, dudakları oynamıyordu. Yürekleri koyu bir söyleşiye dalmıştı. Oysa Çiyayê Reş'in eteğinde küçük bir sırtta, kafaları yan yana, yüzleri ayrı yönlere dönük uzanmış, hala gökyüzünü seyrediyorlardı; yıldızları, samanyolunu... Yüreklerinin soluklandığı bir anda Cengo sessizliği bozdu.

– Yıldızlar ne kadar çok heval! Renk renk, şekil şekil... Kimi çok parlak, kimi sönük. Bazıları da kayıp yitiyor. Bak bu en parlağı var ya, yüzde yüz Başkan Apo'nun yıldızıdır o. Acaba bizimkiler hangisi?

Bilgin Simurg yattığı yerden söze girdi:

–"Evet heval Cengo, pek çoklar! Herkese yeter... Bak ne diyeceğim, gel seninle pazarlık yapalım, tamam mı?"

Cengo, henüz derinine tam inemediği düşüncelerden hafifçe sıyrılarak karşılık verdi:

–Önce ne olduğunu söyle, anlayalım. Ondan sonra pazarlığa otururuz.

–Seninle gökyüzünü paylaşalım. Yok yok, gökyüzünü de kirletmişler, sadece yıldızları paylaşalım. Ne dersin?

–Tamam da nasıl paylaşacağız?

–Senin üstündekiler sana, benim üstümdekiler de bana... Anlaştık mı? Bak, samanyolu da sınırımızı çizmiş, gördün mü?

Cengo bir süre sustu, düşündü. Yüzünün dönük olduğu yöne daha dikkatle baktı, ilk kez görüyormuş gibi. Sonra hafif doğruldu, Bilge Simurg'un üstüne denk gelenlere baktı. Ve sonra samanyoluna. Gerçekten de bir sınır hattı gibi duruyordu. Hem de birkaç kollu olarak. Yeryüzünde tek parça olan ülkesini parça parça eden, aynı toprağın insanlarını birbirinden ayıran kanlı dikenli tel örgülerine benzetti, sevmedi. Sonra Simurgları düşündü, nasıl da çiğnediler bu sınırları, yerle bir ettiler. Düşünceleri, içinde yaşadığı zamana ve mekana geldi. Yerinden kalktı. Önce, Kurê Jaro ile Bahar Tepesi'ni birbirinden ayıran Zap Vadisi'nin güney ucundan ışıkları görünen Dereluk'a baktı. Arkasında Çele vardı. İkisi arasında en fazla bir kilometre vardı; ikisinin köyleri yanyana, köylüleri iç içeydi. Aynı dili, aynı kültürü paylaşıyorlardı. Ama aynı düzende yaşamıyorlardı, iki ayrı devlet idaresiyle yönetiliyorlardı. Sömürgeciliğin adı farklı da olsa, acısı birdi, parçalanmışlık kanatıyordu yüreklerini. Bir iç çekti derinden; tarih kadar ağır, tarih kadar acı... Sonra bir kendine, bir de yerde uzanıp yatan yoldaşına baktı. İkisi de Kürt, ikisi de aynı toprağın bağrından çıkıp gelmişlerdi. Ama ayrı iki parçadan. Ve ikisi de önce insandı, tüm insanlara sevdalıydılar. Onları buralara çeken, her birini ayrı bir köşeden alıp bir noktada buluşturan da bu sevdaydı. Birden, yoldaşının cevap beklediğini anımsadı Cengo:

–*"Olmaz! Kabul etmiyorum heval! Yıldızlar olduğu gibi kalsın, tek tek özgür ve yan yana bir toplum olarak sonsuza dek bölünmeden kalsınlar!"* dedi, biraz da telaşla ve kızarak.

Bilge Simurg bu cevaba şaşırdı. *"Bak sen! Nasıl da bilgin bilgin konuşuyor!"* diye geçirdi, içinden. O'nu haklı buldu, kabul etmeye çoktan hazırdı. Zaten iş olsun diye öyle bir öneride bulunmuştu. Ama O'nu neden kabul etmediğini merak etmişti.

–Tamam hevale Cengo! Senin dediğin gibi olsun! Fakat benim teklifi neden kabul etmedin? Bedavadan yıldız sahibi olacaktık. Belki de yıldız sahibi ilk insanlar olacaktık, dedi ermiş Simurg'a.

Cengo, yoldaşına bin bir anlam yüklü bir çift bakış ve ipeksi bir tebessümle yanıt verdi. Başka bir şey söylemedi...

Uzaktan top atışlarının sesi kükreyerek, Kurê Jahro, Soreş ile Cudi tepesinin yakın kayalıklarına çarpıp geri dönüyor, Zap Vadisi'nin derinliklerinden uzayıp gidiyordu, gecenin içine. Ayakta durma gücünü çoktan yitirmiş sınır taşlarının az berisinden üst üste atılan aydınlatma mermilerinin her biri, zifirinin bağrını deliyor, gecenin tadını kaçırıyordu. Köpek ulumaları ve baykuşun uğursuz feryadı, canilerin ağır makinalı takırtılarına, MG-3 naralarına karışıyordu. Yarının rengi, bu geceden belirmişti. Cengo, ayağa kalktı, silahını omuzladı. Mangasının yolunu tuttu. *"Haydi heval! Biraz da dinlenelim. Yarın erkenden şenlik hazırlıklarına başlayabiliriz"* diye ekledi.

Şenlik, hemen yarın olmasa da ertesi gün başladı. Tan yeri ağardığında Şikefta Birindara, Şehit Ferhat ve Karker tepeleri özel savaş güçlerince önceden tutulmuştu ve daha da yığılmaya devam ediyorlardı. Kürt toprakları yine havan, tank, uçak ve kobralarla ateş ve barut saçıyordu tepelere, vadilere, ormanlara. Ama gerillaya bir türlü ulaşamamışlardı. Bu yüzdendi bütün bu gürültüleri.

Güneş, artık Kurê Jahro'nun öbür ucuna gitmişti; bugünlük misafirliğini bitirmek istiyordu. Ama top ve bomba sesleri hala devam ediyordu.

Ertesi gün sabah erken başlamıştı hareketlilik. Hainler, özel savaş güçleriyle kol kola girmiş, özgürlük sevdalılarının üstüne yürüyorlardı, ama onlardan habersiz. Önce keleşler kükredi, ardından makinalı tüfekler böğürdü. Türk ordu güçleri ve işbirlikçi hainler neye uğradıklarını şaşırdı, sağa sola savruldu. Ölüm telaşıyla rastgele ateş ettiler; birbirlerinin canına okudular. Korku gözlerini kör etmişti, kendileri de bilmiyorlardı neye ateş ettiklerini. Simurglar'la iç içe girmişlerdi. Kaçacak yer de bulamıyorlardı. Demir cellatlar, teneke yığınları da beş para etmiyordu artık. Er meydanı kurulmuştu ve bu meydanda sadece yüreği olanlar kazanacaktı.

Dişe diş, göğüs göğüse bir çarpışma vaktinde, ateşler arasında göklere yükseldi Cengo. Geride kalan Simurglar'a bir "hoşçakal" bile diyemeden... Yıldızlara vurulmuştu, hızla onlara doğru koşuyordu. Kucağında yoldaşlarının alın teriyle yaptıkları sac ekmeğinin bulunduğu torbayla gitmişti yıldızlara. Emek, yerde bırakılmazdı.

Görevine ve silahına kanının son damlasına kadar bağlı kalan Cengo, bayrağı artık yoldaşlarına bırakmıştı. On beşinde Cengo! İçi içine sığmayan, yüreği körpecik Cengo! Saf halk evladı ve Simurg okulunda tarih ve hesaplaşmayı öğrenen Cengo! Erbil'li kara Cengo! İhanetin yüzüne tükürmüş, şamarı indirmişti. Bir doğruluk yıldızı olarak göklere asılmıştı. Çabucak büyüyüp olgunlaşmak zorunda <Keines>olduğu, çocukluğunda yasaklandığı yitik ülkenin yolunu gösteren bir yıldız olmuştu artık. Sınırları tanımadı; birkez daha köprü oldu kuzey ile güney arasında, kanıyla canıyla...

Belki de oyuncaklarla hiç tanışmamış, oyunculuk yapmamıştı Cengo, ama bir savaş oyununda başaktörlük yapmıştı. İhanetten tiksinmiş, şehadeti tercih etmişti. Göklere erişmiş en onurlu, en yüce insan olmuştu artık. Ve dünya döndükçe, her zaman yeryüzündekileri denetleyecek, yargılayacak, hükmedecekti. Çünkü O bir şehitti.

Cengo şehit düştü, ama ihanet kokanlar, umutsuzluk saçanlar, onuru satanlar hala yaşıyor. Cengo burada değil, ama bilginler, eskiler, yeniler, yaşlılar, gençler hala yaşıyorlar. Ama acaba gerçekte kimler yaşıyor? Yıldızlara karışan, zaman önündeki sınırı kaldıran, yaşamı sonsuzlaştıran Cengo mu; her zaman kaçınılmaz ölümü bekleyenler, zamana borçlu olanlar, veresiye kiraya yaşayanlar mı?

Ve bir de, ölen yaşam mı, yaşayan yaşam mı? Yaşayan ölüm mü büyük, bir daha ölünmeyecek yaşam mı büyük?

Cengo'nun yaşam sınırı yoktu artık. Rakamlar yaşını ifade etmeye güç getiremiyordu.

Mücadele arkadaşları adına
Şehit Ahmet Rênçber Welat

Kürt halkına uluslararası topluluğa egemen devletlere ve demokratik güçlere

● PKK Başkanlık Konseyi

Dünyamız, iki sisteme dayalı durumun aşılmasıyla ortaya çıkan dalgalanma sürecini geride bırakarak yeniden şekilleniyor. Bu yeniden şekillenme sürecinde ortaya çıkan yeni dengeler, büyük-küçük bütün güçleri çıkarlarına uygun düşecek bir statü edinme mücadelesine yöneltiyor. ABD başta olmak üzere büyük güçler, yeni dengelerin kurulmasını belirleyip çıkarlarına en uygun düşecek bir statü sahibi olmak isterken, kendi aralarında yoğun bir mücadele içine giriyorlar. ABD, Rusya, AB, Çin gibi büyük güçler hem iç, hem de dış politikalarını buna göre belirleyip geliştirerek insanlığın geleceği üzerinde etkili olmaya çalışıyorlar. Buna karşılık dünyanın diğer ulusları da kurulan yeni dengeler içinde kendilerine yer arıyor, çıkarlarına uygun düşecek statüyü elde etmenin mücadelesini veriyorlar. Dünyanın yeniden şekillenme mücadelesinde insanlığın tercihi demokrasiden yana olmaktadır. Bunun gereği olarak, ezilen uluslar, sınıf ve topluluklar demokrasi mücadelesini geliştirirken, büyük güçlerin bu gerçeği dıştalaması olanaksız hale gelmektedir. Dolayısıyla 21. yüzyılda demokratik değerlerin insanlığın yaşamına damgasını vurması kaçınılmaz olacaktır.

Demokratik değerlerin etkili olmasının kaçınılmaz olduğu bu yeniden şekillenme sürecinde Ortadoğu bölgesi, yeni dengelerin kuruluşunda başta gelen bir yere sahip olma gerçekliğini koruyacaktır. Özellikle ülkemizi egemenliğinde bulunduran ülkeler önem kazanacaktır. Derin bir ekonomik, sosyal ve siyasal kriz içerisinde bulunan Türkiye'nin durumu hem uluslararası, hem de bölgesel planda öne çıkacaktır. Ağırlaşan toplumsal ve ulusal sorunlar, her geçen gün daha fazla bu ülkelere çözüm dayatacaktır. Bugüne kadar sorunları ağırlaştıran rejimler artık varlıklarını sürdüremeyeceklerdir. Nitekim Kürdistan üzerinde egemen olan rejimlerin yönetimleri derin bir krize mahkum olmuşlardır. Bir türlü aşılamayan siyasal, ekonomik ve sosyal kriz, devrimci bir durumu yaratmıştır.

Türkiye ve diğer ülkelerde krizin yarattığı devrimci durum, geniş halk yığınlarının demokratik değişim ve dönüşüm isteğini güçlendirmiştir. İnkar ve imha politikasını reddeden Kürt halkı, geniş halk yığınlarının istemi haline gelen demokratik değişim ve dönüşüm mücadelesinde etkili bir rol üstlenmiştir. Kürt halkı, Newroz etkinliklerinde açığa çıktığı gibi, ulusal ve toplumsal sorunlarına demokratik sistem içinde çözüm bulma kararındadır. Benzeri bir tutum Türk, Arap, Fars ve bölgenin tüm toplumları açısından da geçerlidir. Gelinen noktada demokratik açılımların gerçekleştirilmesiyle sorunların çözüme kavuşturulması ertelenemez hale gelmiştir.

Ortadoğu üzerinde etkinlik mücadelesi yürüten ABD, Rusya, AB gibi güçler bu gerçekliği yadsıyamazlar; demokratik değişim ve dönüşümü esas almayan politikaların başarı şansı yoktur. Kürt halkının yanı sıra bölge halkları, demokratik sistemi esas almayan politikalara muhalefet edecek; sorunları ağırlaştıran, krizlerle yaşamı çekilmez hale getiren, insan hak ve özgürlüklerine değer vermeyen rejimlere karşı, giderek radikalleşen mücadele biçimleriyle muhalefetlerini geliştireceklerdir. En başta da Kürt halkı bunu kabul etmeyecek; gerek uluslararası, gerekse de bölgesel güçlerin ulusal kimlik ve özgürlükleri inkar eden politikalarının devamına fırsat vermeyecektir. Kürt halkının ulusal imha ve inkarına dayalı politikalar mutlaka aşılmak durumundadır. Halkımızın ***"Sabrımız kalmadı, ya serhildan ya özgürlük!"*** sloganında ifadesini bulan tutumun anlamı budur.

Demokrasi karşıtı rejimler meşruiyetini yitirmiştir. Toplumu açlığa mahkum eden, insan hak ve özgürlüklerini reddeden rejimlerin meşruiyeti olamaz. Bundan dolayıdır ki, geniş halk yığınları demokrasi istiyor. Aynı biçimde Kürt halkı ulusal özgürlüğü için serhildan hareketini geliştiriyor. Meşru olan; barış, demokrasi ve özgür birlikteliklere olanak tanıyacak politikalardır. Buradan hareketle partimiz PKK, bütün güçlerin bugüne kadar sürdürdükleri politikaları yerine, demokratik gelişmeye olanak tanıyacak politikaları belirleme gereğinde ısrar ediyor ve demokratik değerlerin egemen kılınmasının mücadelesini veriyor.

Genel Başkanımız Abdullah Öcalan yoldaşın, 2 Ağustos 1999 tarihi itibariyle başlattığı ve günümüze kadar süren stratejik değişim sürecinde partimizin sergilediği pratik, demokratik değerleri sahiplendiğimizin ifadesi olmuştur. Uluslararası komplodan kaynaklanan saldırılara rağmen partimiz, bu süreç içinde demokratik ölçüleri özümseyip onun pratiğini sergilemiştir. İçe ve dışa dönük politikalarda demokratik değerlere uygun hareket etmenin gereklerini hassasiyetle yerine getirmiştir. Diğer taraftan demokratik değerleri Kürt halkına mal etmiş, onun ulusal özgürlük mücadelesini bu doğrultuya sokmuştur. Ancak bölgemiz üzerinde etkinlik mücadelesi yürüten uluslararası güçler, barış ve demokrasi sürecine ciddi katkılarda bulunmamışlardır. Kürt sorununun ağırlaşarak devam etmesinde büyük pay sahibi olduklarını görüp, çözümleyici politikalara yönelmemişlerdir. Tam tersine Türkiye ve bölge ülkelerinde demokratik gelişmeyi önleyen tutumlarında diretmişlerdir. Halkımızın öncüsü olan PKK'nin somutunda eski politikalarını korumuşlardır. Terörizm safsatasına sığınarak Kürtlerin serbestçe siyaset yapmasını önlemişlerdir. Almanya'nın Kürt yasağına İngiltere'nin yasağı eklenmiştir. Barış ve demokrasi sürecine katkı sunmaktan kaçınmışlardır. Bencil çıkarları için Kürt halkına karşı suç dosyalarını ağırlaştırmışlardır. Genel Başkanımız Abdullah Öcalan yoldaşın AİHM'deki davasının görülmeye başlanacağı sürece girerken, söz konusu politikaların bir tarafa bırakılmasına şiddetle ihtiyaç vardır. Aynı zamanda Türkiye Cumhuriyeti'nin de Kürtlere yönelik politikalarını kökten değiştirmesi gerekmektedir.

Partimizin Genel Başkanı Abdullah Öcalan yoldaş, Kürt halkının tartışılmaz ulusal önderidir. O'nun mahkemesi, O'nun şahsına yönelik bir tutum, halkımıza karşı bir tutum olacaktır. Dolayısıyla AİHM'de görülecek dava Kürt halkının davasıdır. Türkiye Cumhuriyeti ve İngiltere öncülüğündeki Avrupa ülkeleri arasında imzalanan Lozan Antlaşması'nın doğurduğu sonuçlar bu mahkemenin konusu olmalıdır. Lozan Antlaşması'nın Kürt halkına dayattığı inkar ve imha politikasının son uygulaması niteliğindeki uluslararası komplo, tarihsel gelişimiyle ele alınarak açığa kavuşturulmalıdır. Ulusal inkar ve imha politikasının yarattığı sonuçlar açığa çıkartılırken, Kürt halkı üzerinde halen devam eden büyük haksızlığa son verecek kararlara ulaşılmalıdır.

AİHM süreci; uluslararası güçlerin ve Kürdistan üzerindeki egemen devletlerin Kürt sorununa ilişkin politikalarında köklü değişikliklere gittikleri, Kürt kimliği ve sorununun çözümünü kabullendikleri bir süreç olmalıdır. Bu doğrultuda Kürtlerin özgür siyaset yapmasını önleyen yasaklar kaldırılmalıdır. Başkan Apo'nun özgürlüğü ile birlikte ulusal özgürlükleri tanınmalıdır.

Yurtsever Kürt halkı!

Barış, demokrasi ve ulusal özgürlük mücadelemiz yeni bir aşamaya girmiştir. Newroz kutlamaları ile başlayan yeni mücadele dönemi, demokratik sistem içinde ulusal sorunlarımızın çözüm aşamasıdır. Bundan böyle, bütün mücadelemiz çözüm doğrultusunda olmalıdır. Çözümü engelleyen politikalar, daha da güçlendirilecek serhildanlarla aşılmalı, diğer bütün girişimler siyasal serhildanın etrafında şekillenmelidir. Bunun için AİHM süreci, yoğunlaşan ve genişleyen bir serhildan süreci haline getirilmelidir.

İnkar ve imha politikalarının ne meşruiyeti, ne de devam ettirilmesinin zemini kalmıştır. Bizzat sizin mücadelenizle bu politikalar etkisiz kılınmıştır. Türkiye örneğinde çok netçe ortaya çıktığı gibi, Kürdistan'a egemen olan rejimler çöküş ve dağılma içindedir. Ekonomik sosyal ve siyasal kriz bu rejimleri tüketirken, demokratik açılımlar için uygun koşullar ve büyük olanaklar ortaya çıkartmıştır. Demokratik değişim ve dönüşümün yakın bir gelecekte gerçekleşmesinin ortamı yakalanmıştır.

Kürdistan'ın genelinde ve egemen ülkelerde giderek olgunlaşan bir değişim-dönüşüm durumu doğmuştur. Halk olarak, ulusal özgürlüklerimizi elde etmek ve demokratik bir sisteme ulaşmak için bu duruma etkili bir biçimde müdahale etmeliyiz.

Demokratik kuruluş mücadelemizi yükseltirken, ulusal inkarın halen devam eden etkilerini silmeliyiz. Fiilen aşılan inkar politikaları resmen de aşılmalıdır. AİHM süreci bunun fırsatını yaratmıştır. ***"Başkan APO'ya ve Kürt ulusuna özgürlük", "Başkan APO'nun yaşamını paylaşalım, PKK ve Kürtler üzerindeki yasakları kaldıralım"*** sloganları ile serhildan eylemliliği güçlendirilmelidir.

Bu doğrultuda **İkinci Barış Hamlesi**'ni başlatıyoruz. 8 Mayıs'ta İngiltere ve 12 Mayıs'ta Almanya'da yapılacak olan gösterileri yeni hamlenin ilk adımı olarak geliştirelim! Kürdistan'ın tüm parçalarında ve yurt dışında yaşayan halkımız önümüzdeki üç ay boyunca; gösteri, yürüyüş, toplantı, boykot, kepenk kapatma, iş bırakma vb. eylem biçimleri ile demokratik eylem hakkını kullanmalıdır. En önemlisi de yasakları anlamsız kılmak için; her yaşta ve cinste insanımız PKK üyesi ve Kürdistan ulusal özgürlük mücadelecisi olduğuna dair kimlik bildirimi eylemiyle, yasakları geçersiz kılma kampanyasına katılım göstermelidir. Yediden yetmişe tüm yurtseverler, nasıl ki Önderliğimiz özgürlük için yargılanıyorsa, yargılanmayı göze alarak bu kampanyada yerini almalıdır.

Yığınsal kimlik bildiriminin merkezinde yer aldığı İkinci Barış Hamlesi, halkımızın yeni Barış Hamlesi olacaktır. Kimlik bildiriminin ilk aşaması Avrupa'da gecikmeden başlatılacak, ikinci aşaması Türkiye ve Kuzey Kürdistan'da geliştirilecektir. Bu temelde sizi bütün olanaklarınızı kullanarak harekete geçmeye çağırıyoruz.

Uluslararası topluluğa ve Kürdistan'ı egemenliğinde bulunduran güçlere!

Lozan Antlaşması'ndan kaynaklanan inkar ve imha politikaları ile halkımızı ulusal özgürlüklerinden yoksun bir yaşama mahkum ettiniz. Onun haksızlığa karşı isyanlarını kanla bastırdınız. 20. yüzyıl boyunca halkımızın büyük acılar çekmesinden sorumlusunuz. En son eyleminiz uluslararası komplo olmuştur. Uluslararası komployla esaret koşullarında yaşamak zorunda bıraktığınız Başkan Apo şahsında, halkımızı haksızca yargılıyorsunuz.

Her birinizin farklı düzeyde katkıda bulunduğu inkar ve imha süreci, büyük bir insanlık ayıbıdır. Aynı zamanda bir insanlık suçu olan bu ayıp daha fazla sürdürülmemelidir. Hiçbir gerekçeye sığınmadan halkımıza yönelik politikalarınızı değiştirmelisiniz. Bunun için, demokratik açılımlara olanak tanıyacak politikalarla Kürt sorunu çözüme kavuşturulmalıdır.

Bunun gereği olarak; Partimizin Genel Başkanı Abdullah Öcalan yoldaşın özgürlüğü tanınmalı, PKK ve Kürt özgürlük hareketi üzerindeki yasaklar kaldırılarak demokratik gelişme ortamı yaratılmalıdır.

Türkiye Cumhuriyeti, ABD, Rusya ve AB başta olmak üzere ilgili tüm güçleri, çözüm yolunun demokratik sistemde olduğunu görerek, politikalarını yeniden yapılandırmaya, Kürt kimliğini tanımaya, Kürt sorununun demokratik çözümünü kabul etmeye çağırıyoruz.

Demokratik güçlere!

Demokrasi, insanlığın özgür gelişiminin teminatıdır. Uluslar, sınıflar ve ezilen kadın cinsi her türlü gelişmesini demokratik sistem içinde gerçekleştirecektir. Derin bir krize sürüklenmiş olan Türkiye'nin yanı sıra, bölge ülkelerinin tek çıkış yolu demokratikleşmenin başarılmasındadır. En ağır ulusal ve toplumsal sorunlarla karşı karşıya bulunan Kürt halkı demokrasi mücadelesini yürütürken, birlikte yaşadığı tüm halkların çıkarlarını gözetmektedir.

Halkımız bundan böyle de ulusal ve toplumsal sorunların çözümü için demokrasi mücadelesini güçlendirerek yürütecektir. Demokratik güçlerin halkımızın serhildanında demokratik geleceklerini daha iyi görerek ortak mücadeleye etkili biçimde katılım sağlamaları gerekmektedir.

Bu temelde Türkiye'nin ve bölge ülkelerinin demokratik güçlerini, yetersiz tutumlarını gözden geçirmeye, halkımızın başlattığı İkinci Barış Hamlesi'ne daha aktif katılmaya, güç ve destek vermeye çağırıyoruz.

Zafer, sadece kendisinin değil, birlikte yaşadığı halkların çıkarlarını gözeten, demokrasi mücadelesini yürüten Kürt halkının olacaktır.

7 Mayıs 2001

Güney Lübnan Direniş ve Kurtuluş Günü, halklar, inançlar ve kültürler mozaiğinden meydana gelen tüm Lübnan ulusuna kutlu olsun!

Modern birleşik bağımsız ve demokratik Lübnan'a

PKK Ortadoğu Temsilciliği

İnsanlığın beşiği, Sümer Uygarlığı'nın mirasçısı, Nil, Fırat, Dicle hayat kaynaklarının coğrafyası Ortadoğu'nun kalbine bir hançer gibi sokulan İsrail militarizminden, Lübnan'ın kurtuluşunun bu birinci yıldönümünde, tüm Lübnan halkını ve önderliklerini selamlıyoruz. Babil, Akad, Mısır, Asur, Med, Pers, Sasani, Abbasi, Safavi, Osmanlı gibi dünyaya sığmaz imparatorlukların ve dünyanın dört bir köşesine yayılmış uygarlık birikiminin yurdu olmuş bölgemizde, dış güçlerin projesiyle geliştirilen İsrail yayılmacılığı ve terörü elbette ki kabul edilemezdi. Bu temelde gelişen, başta Filistin olmak üzere genelde Arap halkının direniş ve mücadelesi meşru bir zeminde giderek uluslararası insanlığın merkezi bir sorunu haline geldi. Ve bugün ciddi mevzilere ulaştı. Özelde Filistin, genelde tüm Arap halkının direnişini, kendi arasındaki birliğini ve bugün ulaşmış olduğu özgürlük ve barış düzeyini kutluyoruz. Özellikle bugünlerde İsrail'in arkasındaki güçlerin F-16'ları da devreye koyarak yaptığı insanlık dışı katliamlar asla amacına ulaşamayacak, Filistin halkının vatan ve özgürlük umudu, genelde Arap halkının barış özlemi mutlaka onurluca gerçekleşecektir. Elbette ki bunun için gerekli olan en temel şey, yine direniş ve direniştir. Bu temelde, haklı direnişi, intifadayı ve Arap birliğini selamlıyoruz.

İsrail terör ve saldırganlığından en çok zarar gören ülke ise Lübnan'dır. İsrail Lübnan'ı daha '48'de bölgeye yerleştikten sonra '50'lerle birlikte yayılmacılığının en temel alanlarından biri olarak görmüş ve bir şekilde kendi devlet sınırlarına katmaya çalışmıştır. Bu nedenle inanç farklılıklarını da kullanarak Lübnan ülkesini bölüp parçalamak için sürekli planlar yapmıştır. Bu temelde Filistin saldırılarını bahane ederek sürekli Lübnan'a saldırıp bir savaş alanına çevirmesi, yakıp yıkması, kör bir iç savaşa sürüklenmesine ve o kadar Lübnanlının şehadetine neden olması yetmiyormuş gibi, sonunda doğrudan işgal etmiştir. Lübnan ülkesi ve halkı yıllarca bu işgal ve kör iç savaşta yakılıp yıkılmış, acı çekmiştir. Ancak hiçbir zaman da buna boyun eğmemiş, İslamisi, Sunnisi, Şiisi, Dürzisi, Hristiyanı, Ermenisi, Kürdü, Arabı, Filistinlisi ile birlikte yoğun bir direniş içerisine girmiştir. Ta ki geçen yıl bugün İsrail'ı tümden Lübnan'dan kovana kadar.

Kürt halkı, Lübnan'ın böyle yakılıp yıkılmasına ve acı çekmesine her zaman üzülmüş, onu kendi acıları gibi hissetmiş ve sürekli bir destek sunmuştur. Kürdistan'dan gelen partimiz PKK gerillaları Lübnan halkı ile birlikte İsrail Haziran 82'deki saldırısına karşı savaşmış, en ön cephelerde yer almış ve bu direnişte 13 PKK gerillasının kanı Lübnan'ın topraklarını sulamıştır. Müteakip 20 yıl boyunca Kürt halkı Başkan Apo önderliğinde ve PKK savaşkanlığı ile kararlı bir biçimde İsrail'e karşı Lübnan'ın yurtsever saflarında yer tutmuştur.

Bugün Lübnan'ın başına getirilen oyunların bir benzeri aynı güçler tarafından Kürdistan'ın da başına getirilmek isteniyor. Ülkemiz zaten bölünmüş-parçalanmış bir durumdadır. İşgal, kan ve katliam ülkemizi yakıp-yıkıp harabeye çevirmiştir. Buna rağmen komplocu güçler Kürdistan üzerinde yeni planlar hayata sokmakta ve bunun için de ülkemizi kör bir savaşa sürüklemek istemektedir. Kürt partilerini birbirine kırdırtma politikası bunlardan bir tanesidir. Partimiz PKK, Kürt halkı ve sağduyulu Kürt siyasi güçleri buna izin vermeyecektir.

Kuzey Kürdistan'da partimiz savaşı sona erdirmesine ve ısrarla barış çabalarında bulunmasına rağmen TC bunlara cevap vermemekte, devlet sınırlarını aşarak Kürdistan'a sürekli yeni seferler gerçekleştirmekte, İsrail ve söz konusu uluslararası güçlerle birlikte ülkemize yönelik sinsi planlar yapmaktadır. Kürdistan'a karşı yürüttüğü insanlık dışı savaşta Türkiye'nin en büyük ittifakçısı İsrail'dir. İsrail'e karşı mücadele, bir de bu temel nedenle Kürtler, Araplar ve tüm Ortadoğu halklarıyla birlikte gelişmek durumundadır.

İşte bu tarihi gün böylesi kapsamlı bir muhtevaya sahiptir. Dolayısıyla Lübnanlılar, Araplar ve Kürtler için ortak bir değer taşımaktadır. Yeni Lübnan'ın doğuşu esas olarak bugünle birlikte kendi ayakları üzerinde doğup gelişmeye başlamıştır. Lübnan'ın tüm inanç, milliyet ve partilerinin bugün el ele vererek demokratik ve modern bir Lübnan yaratma çabaları, insanlığın ortak hazinesine yeni bir parça ekleyecektir. Lübnan'ın bu yeniden yapılanmasında, onarım ve yeniden doğuş çabalarında Lübnan halkının yurtsever ve demokratik güçlerin rolü belirleyicidir. Dışa açılma temelinde Lübnan ülkesi kendi tarihi köklerine dayanarak bu yeniden birleşik, modern ve demokratik doğuşu mutlaka başarıya ulaştıracaktır. Biz her zaman böyle bir Lübnan'ın yanında olacağız. Selam modern, birleşik, bağımsız ve demokratik Lübnan'a.

– Yaşasın Lübnan'ın İsrail'in işgalinden kurtuluş günü 25 Mayıs!
– Yaşasın birleşik, bağımsız, modern ve demokratik Lübnan!
– Yaşasın Filistin ve Arap halkının İsrail'e karşı haklı özgürlük, vatan ve barış mücadelesi!
– Yaşasın Lübnan halkıyla Kürt halkının sarsılmaz dostluk ve kardeşliği!
– Yaşasın Filistin-Arap ve Kürt halklarının ortak mücadele ve kardeşliği!

25 Mayıs 2001

PKK Başkanlık Konseyi Üyesi Cemil Bayık yoldaşla yapılan röportaj

Şehadet gerçeği her PKK militanı ve halk için varolma ve başarmanın anahtarıdır

Serxwebûn: *İlk şehitlerle PKK'nin oluşumu, zindan şehitleriyle 15 Ağustos Atılımı ve bütün şehadetlerle PKK Önderlik gerçekleşmesi arasında nasıl bir bağlantı kuruyorsunuz?*

Cemil Bayık: Sınıfların, halkların ve ulusların tarihinde kahramanlık dönemleri ve bu dönemlere damgasını vuran kahraman kişilikler vardır. Böylesi kahramanlıklar ya toplumların nitel bir sıçrama öncesine, ya da kendine ağır bir esaret getiren, yok olmanın eşiğine sokan bir ortamdan, büyük bir devrimsel atılımı yaşayarak, ileri bir çıkış ve gelişme düzeyine tekabül eder. Bu tür tarihsel anlar, çok büyük özveri, cesaret ve tam bir kahramanlık ruhuyla savaşan, çalışan insan gruplarını gerektirir. Bu dönemler, bu tip insan grupları tarafından karşılanır ve başarıyla gerçekleştirilir. Sınıflar, halklar ve uluslar, kendilerini var eden dönemlere damgasını vuran kişilikleri, kendi kahramanları, öncüleri olarak sürekli anar, kendilerini hep onlarla ifade eder ve gurur duyarlar. Sürekli bir esin kaynağı olarak onlardan beslenirler. Bu müstesna dönemler, halkların tarih bilincinin hazineleridir.

Tarihte sınıf, halk, ulus ve insanların doğal ve meşru haklarına, günümüzde de demokratik yaşamlarına kastetmeyi kabul etmeyen, buna karşı mücadele eden kişi, toplum ve örgütler yücelik kazanmıştır. Halkların ve ulusların yaşam ve gelişimine kasteden güçlere karşı mücadelenin başlangıç ve zaferle sonuçlandırma tarihleri bu halkların özgürlük bayramı olarak kutlanmıştır. İnsanlığın ve halkların tarihinde en soylu destanlar böylesi zamanlarda yazılmıştır. Gelişmenin, yücelmenin yolu böyle açılmıştır. İnsanlar, sınıflar, halklar, uluslar, zulme karşı direndikleri, varolma mücadelesini zafere dönüştürdükleri oranda, büyük bir düşünce, örgütlülük, eylem ve moral gücüne ulaşmış ve bunun sonucunda kültürel, manevi ve maddi gelişmede üstün bir düzeye kavuşmuşlardır.

Daha 25 yıl önce varlığı ile yokluğu tartışılan, varolma hakkı tanınmayan Kürt halkının, ulusunun bugün tarih sahnesine çıkmış olmasını sağlayan ve tarihteki hak ettiği onurlu yerini almak için gösterdiği kahramanca mücadelesini başlatan, yaratan ve temsil eden hareket PKK, onun Önderi Başkan Apo ve kahraman şehitleri olmuştur. Kürt halk tarihinde çok sayıda direnişler ve bunlara öncülük eden kahraman direnişçiler vardır. Tarihimizdeki bütün bu direnişler ve onlara öncülük eden kahramanlar, PKK ve Başkan Apo ile gerçek anlamına kavuşmuştur.

1981 yılında gerçekleşen PKK I. Konferansı, mayıs ayını ***Şehitler Ayı***, 18 Mayıs'ı da ***Şehitler Günü*** olarak ilan etmiştir. Bu, partimizin, Kürt ulusunun dirilmesi ve şekillenmesinde temel bir unsuru ortaya çıkarması ve tarihe silinmeyecek bir tarzda altın harflerle yazmasıdır. Kürt ulusu şehitleriyle varolmakta, güç edinerek yeni bir anlam ve yaşam kazanmaktadır. Halkımız, kendini var eden, sürekli besleyen, gelişmesini sürekli kılan, onur abideleri olan şehitlerini hep saygı, minnet ve gururla anmaktadır.

Kürdistan gibi bir ülkede insanların her türlü tehlikeyi göğüsleyerek, hiçbir kişisel karşılık beklemeden, düğüne gider gibi mücadeleye atılması, en zor koşullarda, imkansızlıklar ortamında ve güç dengesizliğine bakmadan direnmesi; insanlığın baskı ve sömürüye karşı şerefli bir varlık olarak gerektiğinde beynini, yüreğini, ruhunu kullanarak direnmesinden ve bu gerçeğin Başkan Apo tarafından bu insanlara kavratılmasından ileri gelmektedir. Özcesi insan ruhu, bilinci ve onuru köleliği, vahşeti, yok olmayı ve özgür yaşam dışında bir yaşamı kabul etmemektedir. Direniş ve şehadet gerçeği de, bu insanlık ölçülerinin Kürt insanları tarafından kavranması sonucu ortaya çıkmıştır.

"Tarihin ve çağın Kürtler için '*yaşamaya hakkı yok*' hükmünü verdiği ve bunun kabul gördüğü bir dönemde, toplumsal dirilmenin, ayakta kalmanın ve zafer kazanmanın büyük bedeller gerektirdiğini, özgürlük ağacının ancak bu suyla yeşerip meyve veren bir fidan haline geleceğini tarih bilinci olan herkes bilir."

Büyük davalar büyük bedeller ödenerek kazanılır

Bugün PKK öncülüğünde devam eden direniş hareketimiz, dirilişi tamamlamış, kurtuluşu gerçekleştirmenin büyük mücadelesini vermektedir. Partimiz direniş ve diriliş hareketini başlattığında; halkımız, dünya sisteminin dışına itilmiş, yaşam hakkı elinden alınmış, inkar edilerek yok sayılmış, Kürdistan parça parça edilerek ölüme terk edilmiş durumdaydı. Yoğun bir sömürüye, baskıya, talana ve yok edilmeye tabi tutulan halkta inanç, umut, moral ve direnişin gelişebileceğine dair bir duygu, istem bırakılmamış, yaşananlar bir kadermiş gibi görülerek içselleştirilmişti. Emperyalizmin, sömürgeciliğin ve gericiliğin, 'Kürdistan'da Kürtler adına ulusal ve toplumsal bir gelişmenin ortaya çıkmayacağı, inkar ve yok sayma politikasında sonuca ulaştık' dedikleri bir ortamda direniş hareketimiz, bir şimşek gibi çakarak ortaya çıkmıştır. Tarihin ve çağın Kürtler için hükmünü 'yaşamaya hakkı yok' olarak verdiği ve bunun toplumda büyük oranda kabul gördüğü bir dönemde; toplumsal dirilmenin, ayakta kalmanın ve başarıya doğru yürüyerek zafer kazanmanın büyük bedeller gerektirdiğini, özgürlük ağacının ancak bu suyla yeşerip meyve veren bir fidan haline geleceğini tarih bilinci olan herkes bilir.

Direniş hareketimiz; ulusal inkarcılığın, ilkel milliyetçiliğin, Türk milliyetçiliğinin, sosyal şovenizmin, aşiret, kabile ve aile kültürünün egemen olduğu, güçlü bir mirasın olmadığı, olanaksızlıkların diz boyu ve zorlukların çokça yaşandığı, zift gibi karanlık ve inançsızlığın, umutsuzluğun, korkunun kol gezdiği bir ortamda; hiçbir güçten destek almadan, birçok gücün engellemelerine rağmen ortaya çıkmıştır. Bu, varolma ve özgürlük için çok soylu ve büyük bir çıkıştır. Bu çıkışı yaptıran Başkan Apo ve O'nun etrafında sımsıkı kenetlenmiş bir avuç direnişçi yoldaşıdır. Ellerinde özgürlük bilimi dışında hiçbir şeyleri yoktur. Bu bilimle bilinç ve yüreklerine yüklenerek, ruhlarını temizleyip yücelterek bir halkın özgürlük davasına kendilerini adamışlar, kendilerini bekleyenin onurlu bir ölüm olduğunu bilerek, ölümde yaşamı ve yücelmeyi önlerine koyarak mücadeleye atılmışlardır. Kürdistan halkında canlılık belirtileri, dirilme yürüme, çağa girme ve bütünleşme cesareti, atılganlığı böyle ortaya çıkıp gelişmiş ve günümüze gelmiştir.

PKK militanları, bütün zorluklara, olumsuzluklara, talihsizliklere, anlayışsızlıklara, güçsüzlüklere ve engellemelere karşı, devrimci bilimin ve Başkan Apo'nun öncülüğünde mücadeleye atılarak, ülke, halk, insanlık ve özgürlüğe sahip çıkıyorlardı. Ülke ve halkı kurtuluşa, özgürlüğe götürecek çizgiyi taşırma ve halkı bunun etrafında birleştirme gibi yüce görevlerini yerine getirmeye başlıyorlardı. İşte ilk şehitler bu ortamda verildi. O güne kadar Kürdistan'da insanlar, en basit, sıradan, kendine hizmet etmeyen, yüceltmeyen, aksine insan ve ulus olarak çok şey kaybedilmesine neden olan kavgalar, ölümler ve savaşlar içine atılıyordu. Böylesi bir ülke ve toplumda, bağımsızlık ve özgürlük uğruna ölmek, yeni ve yeni olduğu kadar da kolay yaşanan bir durum değildi. Oligarşik rejim, direniş hareketimizin daha ilk adımından başlayıp günümüze kadar, bu halkı dirilten, yürüten, başarıya götüren ve onur kazandıran ne varsa hepsini tahrip ve tasfiye etmek için her şeyini ortaya koydu. Hele çıkış ve şekillenme döneminde, direniş ruhunun daha yeni filizlendiği, bugünkü gibi bir gerçekliğe, kurumlaşmaya dönüşmediği bir ortamda, bu çıkışı, ruhu daha başlangıcında söndürmek istedi. Vahşice saldırdı. Halkımızın ilk kahramanları olma şansını elde eden onur abideleri, bir daha eskiye dönmemecesine partimizin ölçülerini ve çizgi esaslarımızın oluşumunu gerçekleştiren yeni dönemin başlatıcıları, bu koşullarda ortaya çıkmıştır.

Hareketimiz daha Dersim'e girer girmez, **Aydın Gül** yoldaş, sosyal şovenistler tarafından katledildi. Bu şehadet, sosyal şovenizme karşı mücadeleye gireceğini, bu mücadelede başarı yakalamadan gelişmenin yaşanmayacağının ipuçlarını gösteriyordu. Aydın Gül yoldaşın şehadeti böylesi bir gerçekliği ifade etmekteydi. Ardından sosyal şovenizmin gelişen yoğun saldırılarını püskürtmek için mücadeleye girildi. Bu mücadelede daha nice şehitler verilerek direniş hareketimiz kendini korudu. Eğer ilk şehidimize bağlılıkta tereddüt edilseydi, çıkış, sosyal şovenizm tarafından daha baştan sekteye uğratılabilirdi. Ardından büyük şehit **Haki Karer** yoldaşın şehadeti yaşandı. Bu şehadetle büyük bir kayıp ve derin bir acı yaşanmış; ama çok geçmeden Başkan Apo tarafından bu şehadet büyük bir kin ve öfkeye, bu, hareketin partileştirilmesine, partileşme de Kürdistan'da yeri göğü sarsan bir depreme dönüştürülmüştür. Haki yoldaş, ideolojik oluşumun kalıcılaşma pratiğinin, atılımının geliştirilmesi için çalışıldığı, çok yönlü saldırıların yaşandığı bir ortamda şehit düşmüştü. Haki yoldaşın şehadeti, hareketin ve devrimin kendini silahla koruması ve hatta yaşamanın dahi buna bağlı olduğu gerçeği ile, ilkel milliyetçi ajan kişi, kurum ve komplocu güçlere, anlayışa karşı mücadelenin kaçınılmazlığı gerçeğini ortaya çıkardı. Çıkışın kalıcılaşmasının üzerinde yeni bir döneme ulaşılmasının bu mücadeleyi başarıyla yürütmeye bağlı olduğu anlaşıldı.

Haki Karer'in katledilmesiyle oligarşik rejim, mücadeleden vazgeçilmesini, aksi taktirde devam etmek isteyenlerin akıbetinin bundan farklı olmayacağı mesajını vermişti. Başkan Apo rejimin bu mesajına, *"yola devam"* kararlılığıyla karşılık verdi. Haki yoldaşın anısını unutturmamak ve adını örgütlenerek kitle hareketine mal etmek için; parti programının hazırlanması ve hareketi partileşme düzeyine çıkarma, hareketin taktiğinde ileri bir adım atma tarzında, anlamlı bir cevap vererek bu şehadeti ölümsüz kıldı. Başkan Apo'nun bu tarihi adımını pratikleştirmek için her şeyini ortaya koyarak direnen hareketimiz, yeni direnmeler, şehadetler ve gelişmeler yaşadı. Oligarşik rejim, atılan bu adıma ve gösterilen amansız direnişe **Halil Çavgun** yoldaşın katledilmesiyle cevap verdi. Bu şehadet, bir devrimci hareketin, feodalizme karşı mücadele vermeden, rejimin Kürdistan'daki bu dayanağını alt etmeden başarıya gidemeyeceğini, demokratikleşmenin sağlanamayacağını bir kez daha göstermiştir.

Hilvan ve devamı olan ***Siverek***, bu temelde gelişen mücadelelerdir. Kürdistan'da ilk kez feodalizme rağmen ve feodallere karşı bir mücadele ve bu temelde hareketin kitleselleşmesi gerçekleşmiştir. Ulusal kurtuluş mücadelesinin emekçi ve ezilen sınıflar temeline oturması; halkın güçlü desteği ve birliğinin sağlanmasına, bu da halkın umut, inanç kazanarak ayağa kalkmasına yol açmıştır. Bu mücadelede de **Cuma, Salih** ve daha nice kahraman şehitler verilmiş, her şehadet, başka bir gelişme ve şehadetin köprü taşı olmuş, gelişmenin sürekliliği böyle sağlanmıştır. Amaç uğruna peş peşe şehadetler verildikçe hedeflere ulaşmak için olanaklar daha da artmış, böylece maya tutmuş, dikilen fidan meyve vermeye başlamıştır. Çıkış böyle başarılmış ve bu temelde mücadele partileşme düzeyine çıkarılmıştır.

"Bütün tarihsel çıkışlar, kahramanca bir yürüyüşle ve bunun en önünde yürüyenlerinin kanı pahasına zafere ulaşırlar. Bütün önemli yürüyüşler, gerçekleştirdikleri amacın büyüklüğüne denk kişilikleri öne çıkarırlar. Bunlar, ilk cesareti, fedakarlığı gösteren ve böylelikle de daha sonraki kitlelerin hareketini olanaklı kılan kişiliklerdir."

Devamı 26'da